DIAGNÒSTIC DEL VOLUNTARIAT DE LES ILLES BALEARS 2025

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Famílies, Benestar Social i Atenció a la Dependència

ELABORAT PER LA
PLATAFORMA DEL VOLUNTARIAT
DE LES ILLES BALEARS

Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025

Encàrrec institucional
Conselleria de Famílies, Benestar Social i Atenció a la Dependència.
Govern de les Illes Balears

Coordinació tècnica
Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears

Autoria i elaboració
Neus Tur Bujosa

Suport tècnic, seguiment i revisió
Margarita Gayà Vicente, directora de la Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears
Gerard March Terrés, tècnic de la Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears

Any d'elaboració
2025

ÍNDEX

0. INTRODUCCIÓ I MARC DEL DIAGNÒSTIC 6
0.1. ENCÀRREC INSTITUCIONAL I FINALITAT DEL DOCUMENT 6
0.2. MARC NORMATIU: LLEI 11/2019 DEL VOLUNTARIAT DE LES ILLES BALEARS 7
0.3. ANTECEDENTS I CONTEXT: DIAGNÒSTICS INSULARS I ESTUDIS DE REFERÈNCIA 7
0.4. OBJECTIUS DEL DIAGNÒSTIC AUTONÒMIC 2025 8
0.5. ESTRUCTURA DEL DOCUMENT 9
1. METODOLOGIA 10
1.1. DISSENY METODOLÒGIC I ENFOCAMENT DE LA RECERCA 10
1.2. TÈCNIQUES I INSTRUMENTS DE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ 11
1.2.1 Enquestes quantitatives 12
1.2.2 Tècniques qualitatives 12
1.3. MOSTRES I PERFILS DE LES PERSONES PARTICIPANTS 13
1.4. PROCEDIMENT D'ANÀLISI DE LA INFORMACIÓ 13
1.5. LIMITACIONS I CONSIDERACIONS D'INTERPRETACIÓ 14
2. RADIOGRAFIA ACTUAL DEL VOLUNTARIAT A LES ILLES BALEARS: DIAGNÒSTIC QUANTITATIU 16
2.1. PERSONES VOLUNTÀRIES 16
2.1.1 Perfil sociodemogràfic 16
2.1.2 Àmbits i dedicació 34
2.1.3 Motivacions 46
2.1.4 Incorporació al voluntariat i condicions de participació 48
2.1.5 Satisfacció, competències i reconeixement 55
2.1.6 Permanència i desvinculació 58
2.1.7 Necessitats del voluntariat i suport institucional 63
2.1.8. Síntesi del perfil i experiència del voluntariat 66
2.2. ENTITATS DE VOLUNTARIAT 67

2.2.1 Perfil estructural i capacitat organitzativa 67
2.2.2 Governança del voluntariat 75
2.2.3 Estructura del voluntariat a les entitats..... 81
2.2.4 Àmbits, col·lectius i tipus d'acció de les entitats..... 87
2.2.5 Sistema de gestió del voluntariat..... 94
2.2.6 Dificultats en la gestió del voluntariat..... 101
2.2.7 Necessitats i suport desitjat..... 103
2.2.8 Evolució i valoració global..... 105
2.2.9 Síntesi estructural de les entitats de voluntariat 108
2.3. ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES VINCULADES AL SISTEMA DE VOLUNTARIAT 109
2.3.1 Perfil institucional i representació territorial..... 109
2.3.2 Coneixement del marc normatiu i formació en voluntariat 111
2.3.3 Organització interna i ubicació del voluntariat dins l'administració 115
2.3.4 Coordinació interna i model de governança 117
2.3.5 Recursos i capacitat institucional..... 121
2.3.6 Dificultats en la gestió, suport i promoció del voluntariat..... 123
2.3.7 Relació amb entitats, línies de suport i expectatives de millora..... 124
2.3.8 Valoració institucional de l'estat del voluntariat 129
2.3.9. Síntesi del paper de les administracions públiques en el sistema de voluntariat 131
3. DIAGNÒSTIC QUALITATIU DEL SISTEMA DE VOLUNTARIAT 132
3.1. L'ACCÉS AL VOLUNTARIAT: MOTIVACIONS, BARRERES I VIES D'ENTRADA ... 132
3.1.1 Motivacions per iniciar-se en el voluntariat 132
3.1.2 Canals d'accés al voluntariat 133
3.1.3 Barreres d'entrada al voluntariat 134
3.1.4 El repte del voluntariat jove..... 134
3.1.5 Síntesi..... 135
3.2. L'EXPERIÈNCIA VOLUNTÀRIA: QUALITAT DEL VINCLE, SEGUIMENT I RECONEIXEMENT 135

3.2.1 L'acollida i integració de les persones voluntàries 136
3.2.2 El paper del seguiment i l'acompanyament 136
3.2.3 Participació real dins les entitats 137
3.2.4 Reconeixement i sentit de pertinença 137
3.2.5 Síntesi 138
3.3. CONTINUÏTAT I DESVINCULACIÓ DEL VOLUNTARIAT 138
3.3.1 Temporalitats del voluntariat 138
3.3.2 Factors de permanència 139
3.3.3 Factors de desvinculació 139
3.3.4 Síntesi 140
3.4. CAPACITAT ORGANITZATIVA DE LES ENTITATS I GESTIÓ DEL VOLUNTARIAT 140
3.4.1 Recursos humans i professionalització 141
3.4.2 Gestió del voluntariat 141
3.4.3 Eines de gestió, informació i transparència 142
3.4.4 Desigualtats entre entitats 143
3.4.5 Síntesi 143
3.5. GOVERNANÇA DEL SISTEMA DE VOLUNTARIAT I PAPER DE LES ADMINISTRACIONS 144
3.5.1 El paper de les administracions públiques 144
3.5.2 Relació entitats – administració 145
3.5.3 Espais de coordinació 145
3.5.4 Síntesi 146
3.6. ALIANCES I ECOSISTEMA DEL VOLUNTARIAT 146
3.6.1. Centres educatius 147
3.6.2. Universitats 148
3.6.3. Teixit empresarial 149
3.6.4 Síntesi 150
3.7. DIFERÈNCIES TERRITORIALS DEL SISTEMA DE VOLUNTARIAT 151
3.7.1 Mallorca 151

3.7.2 Menorca 152
3.7.3 Eivissa 152
3.7.4 Insularitat i escala de les entitats 153
3.8. PRINCIPALS CONCLUSIONS DEL DIAGNÒSTIC QUALITATIU 153
4. PRINCIPALS MANCANCES I REPTES ESTRATÈGICS DEL SISTEMA DE VOLUNTARIAT 154
4.1. MANCANCES ESTRUCTURALS DEL SISTEMA DE VOLUNTARIAT 154
4.1.1 Fragilitat estructural de moltes entitats de voluntariat 155
4.1.2 Sobrecàrrega en la gestió del voluntariat 155
4.1.3 Desajust entre el model tradicional del voluntariat i les temporalitats actuals 156
4.1.4 Dificultats per fer seguiment i vinculació del voluntariat 157
4.2. MANCANCES EN LA GOVERNANÇA I LA COORDINACIÓ DEL SISTEMA 157
4.2.1 Coneixement desigual del sistema de voluntariat 158
4.2.2 Espais de coordinació amb recorregut limitat 159
4.2.3 Relació entitats-administració marcada per la burocràcia 159
4.3. MANCANCES EN LA PROMOCIÓ SOCIAL DEL VOLUNTARIAT 160
4.3.1 Baixa visibilitat social del voluntariat 160
4.3.2 Absència d'itineraris clars d'entrada al voluntariat 161
4.3.3 Dificultat per connectar amb nous perfils socials 162
4.4. MANCANCES EN LA CONSTRUCCIÓ D'UN ECOSISTEMA SOCIAL DEL VOLUNTARIAT 162
4.4.1 Connexió limitada amb el sistema educatiu 162
4.4.2 Desenvolupament incipient del voluntariat universitari 163
4.4.3 Potencial poc desenvolupat del voluntariat 164
4.5. REPTES ESTRATÈGICS PER AL SISTEMA DE VOLUNTARIAT 165
4.6. SÍNTESI I PROJECCIÓ CAP AL PLA AUTONÒMIC DEL VOLUNTARIAT 168
5. ORIENTACIONS I LÍNIES ESTRATÈGIQUES PER AL PLA AUTONÒMIC DEL VOLUNTARIAT 169
5.1. CRITERIS GENERALS PER AL DISSENY I DESPLEGAMENT DEL PLA 169

5.1.1 Criteris de concepció del sistema de voluntariat 169
5.1.2 Criteris de disseny i implementació del Pla..... 170
5.2. PROMOCIÓ SOCIAL DEL VOLUNTARIAT I AMPLIACIÓ DE LA BASE SOCIAL .. 170
5.3. MILLORA DEL CICLE DE GESTIÓ DEL VOLUNTARIAT DINS LES ENTITATS 173
5.4. ENFORTIMENT ORGANITZATIU DE LES ENTITATS DE VOLUNTARIAT.....175
5.5. FORMACIÓ, ASSESSORAMENT I INTERCANVI DE CONEIXEMENT.....177
5.6. GOVERNANÇA, COORDINACIÓ I SUPORT INSTITUCIONAL AL SISTEMA.....179
5.7. ALIANCES ESTRATÈGIQUES AMB EL SISTEMA EDUCATIU, LA UNIVERSITAT I EL TEIXIT EMPRESARIAL..... 180
5.8. DESPLEGAMENT TERRITORIAL I IMPLEMENTACIÓ DEL PLA 183
5.9. SÍNTESI OPERATIVA PER A LA FORMULACIÓ DEL PLA 184
BIBLIOGRAFIA.....185
Diagnòstics territorials 185
Estudis estatals.....185
Baròmetres del voluntariat 185
Normativa.....186
ANNEXOS.....187

0. INTRODUCCIÓ I MARC DEL DIAGNÒSTIC

El voluntariat constitueix un element clau de participació social i d'articulació comunitària, amb una presència significativa en àmbits diversos com l'acció social, la salut, la cultura, el medi ambient o la cooperació. A les Illes Balears, el desenvolupament del voluntariat s'articula principalment a través d'una xarxa d'entitats socials que promouen la participació de la ciutadania en iniciatives d'interès general.

En aquest context, disposar d'un coneixement actualitzat sobre el voluntariat esdevé una eina fonamental per orientar les polítiques públiques i reforçar el desenvolupament del sector. El present diagnòstic té com a finalitat analitzar l'estat actual del voluntariat a les Illes Balears, identificar les principals necessitats i reptes del sistema i aportar elements d'anàlisi que puguin orientar el disseny del futur Pla Autonòmic del Voluntariat.

0.1. ENCÀRREC INSTITUCIONAL I FINALITAT DEL DOCUMENT

El Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 s'elabora a partir d'un encàrrec de la Conselleria de Famílies, Benestar Social i Dependència del Govern de les Illes Balears a la Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears, amb l'objectiu de disposar d'una anàlisi actualitzada i sistemàtica de la realitat del voluntariat a l'arxipèlag que contribueixi a orientar el disseny del futur Pla Autonòmic del Voluntariat de les Illes Balears.

El diagnòstic adopta una perspectiva que entén el voluntariat com un sistema en el qual intervenen diferents actors i nivells d'organització. Per aquest motiu, l'estudi analitza la realitat del voluntariat a partir de la mirada de tres actors principals: les persones voluntàries, les entitats que desenvolupen programes de voluntariat i les administracions públiques amb competències o responsabilitats en aquest àmbit. Així mateix, el diagnòstic té en compte el paper d'altres agents col·laboradors —com el sistema educatiu, la universitat o el teixit empresarial— que contribueixen de manera diversa al desenvolupament i la promoció del voluntariat.

A partir d'aquesta aproximació, el document pretén oferir una visió global del sistema de voluntariat a les Illes Balears, identificar els principals factors que condicionen el seu desenvolupament i aportar una base analítica que faciliti la definició de línies d'actuació en matèria de promoció, suport i coordinació del voluntariat en l'àmbit autonòmic.

0.2. MARC NORMATIU: LLEI 11/2019 DEL VOLUNTARIAT DE LES ILLES BALEARS

El desenvolupament del voluntariat a les Illes Balears s'emmarca en la Llei 11/2019, de 8 de març, del voluntariat de les Illes Balears, que estableix el marc jurídic de referència per a la promoció, regulació i coordinació de l'acció voluntària a l'àmbit autonòmic.

Aquesta norma reconeix el voluntariat com una forma de participació social orientada a la millora de l'interès general i estableix els principis, drets i deures que han de regir les relacions entre les persones voluntàries, les entitats que desenvolupen programes de voluntariat i les administracions públiques. La llei defineix també els requisits que han de complir les entitats de voluntariat, així com els elements bàsics per al desenvolupament dels programes de voluntariat, incloent-hi aspectes com la formació, l'acompanyament o el reconeixement de l'acció voluntària.

Al mateix temps, la llei atribueix a les administracions públiques un paper actiu en la promoció, el suport i la coordinació del voluntariat, i estableix instruments per al desenvolupament de polítiques públiques en aquest àmbit, entre els quals destaca l'elaboració del Pla Autonòmic del Voluntariat de les Illes Balears.

En aquest context, el present diagnòstic s'inscriu en el marc de desplegament de la Llei 11/2019 i té com a finalitat aportar una base d'anàlisi que contribueixi a orientar les futures polítiques públiques de voluntariat a la comunitat autònoma.

0.3. ANTECEDENTS I CONTEXT: DIAGNÒSTICS INSULARS I ESTUDIS DE REFERÈNCIA

En els darrers anys s'han desenvolupat diverses iniciatives d'anàlisi i reflexió sobre el voluntariat tant a escala estatal com en diferents territoris de les Illes Balears, que han contribuït a generar coneixement sobre les característiques del voluntariat, els perfils de participació, el funcionament de les entitats i els principals reptes del sector.

En l'àmbit de les Illes Balears, la Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears ha elaborat diferents diagnòstics insulars sobre la realitat del voluntariat a partir d'encàrrecs institucionals, entre els quals destaquen els realitzats a Menorca (2019), Mallorca (2020), Eivissa (2021) i Formentera (2021). Aquests treballs han aportat una aproximació territorial a la situació del voluntariat i han permès identificar algunes de les principals fortaleses i dificultats del sector a cada illa.

En l'àmbit estatal, s'han desenvolupat diversos estudis sobre la participació voluntària i les seves dinàmiques socials. Entre aquests, destaca especialment l'informe *El*

voluntariado en España. Quién, cómo, por qué (2022)[1], elaborat per la Plataforma del Voluntariado de España.

Tanmateix, fins ara no es disposava d'una anàlisi que abordàs de manera integrada la realitat del voluntariat a escala de comunitat autònoma. En aquest sentit, el present diagnòstic pretén contribuir a completar aquest coneixement, oferint una aproximació global al sistema de voluntariat de les Illes Balears i facilitant una base d'anàlisi per al disseny de polítiques públiques en aquest àmbit.

0.4. OBJECTIUS DEL DIAGNÒSTIC AUTONÒMIC 2025

El Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 té com a finalitat generar una anàlisi actualitzada sobre la realitat del voluntariat a la comunitat autònoma i aportar coneixement útil per orientar el desenvolupament de les polítiques públiques en aquest àmbit, especialment en el marc de l'elaboració del futur Pla Autonòmic del Voluntariat.

De manera específica, el diagnòstic es planteja els objectius següents:

- **Analitzar la realitat actual del voluntariat** a les Illes Balears, incloent-hi les seves característiques, àmbits d'actuació i formes d'organització.
- **Conèixer el perfil i les experiències de les persones voluntàries**, així com les seves motivacions, expectatives i formes de participació.
- **Examinar el funcionament de les entitats que desenvolupen programes de voluntariat**, incloent-hi els seus models d'organització, les eines de gestió i els principals reptes que afronten.
- **Analitzar el paper de les administracions públiques** en la promoció, el suport i la coordinació del voluntariat.
- **Aproximar-se al paper dels agents de l'ecosistema del voluntariat**, com els centres educatius, les universitats o el teixit empresarial, i analitzar les seves possibles contribucions al desenvolupament i la promoció del voluntariat.

[1] L'estudi *El voluntariado en España. Quién, cómo, por qué* (2022), elaborat per la Plataforma del Voluntariado de España, constitueix una de les principals fonts estatals sobre la realitat del voluntariat. L'informe inclou dues explotacions diferenciades —una centrada en les persones voluntàries i una altra en les entitats— que permeten analitzar tant el perfil del voluntariat com el funcionament organitzatiu del sector. En aquest diagnòstic s'utilitza com a referència estatal per contextualitzar els resultats obtinguts a les Illes Balears.

- **Identificar les principals mancances, necessitats i reptes del sistema de voluntariat** a les Illes Balears.
- **Aportar elements d'anàlisi que puguin orientar el disseny del Pla Autonòmic del Voluntariat**, així com altres iniciatives de suport i promoció del voluntariat.

0.5. ESTRUCTURA DEL DOCUMENT

El present informe s'estructura en diversos capítols que aborden el diagnòstic del voluntariat a les Illes Balears des d'una perspectiva analítica i multidimensional.

Després d'aquest capítol introductori, el capítol 1 presenta el disseny metodològic de la recerca, descrivint l'enfocament adoptat, les tècniques de recollida d'informació utilitzades i el desenvolupament del treball de camp.

El capítol 2 recull l'anàlisi quantitativa dels resultats de les enquestes realitzades a persones voluntàries, entitats de voluntariat i administracions públiques, oferint una primera aproximació empírica a la realitat del voluntariat a les Illes Balears.

El capítol 3 presenta l'anàlisi qualitativa elaborada a partir de les entrevistes en profunditat i els grups de discussió, que permet aprofundir en les experiències, percepcions i valoracions dels diferents actors implicats en el sistema de voluntariat.

El capítol 4 sintetitza les principals mancances i reptes identificats en el sistema de voluntariat de les Illes Balears a partir de la integració dels resultats quantitatius i qualitatius.

Finalment, el capítol 5 recull un conjunt d'orientacions i línies d'actuació que poden contribuir a orientar el desenvolupament del futur Pla Autonòmic del Voluntariat de les Illes Balears.

El diagnòstic s'acompanya d'un informe executiu i d'un resum executiu que sintetitzen les principals idees i conclusions de cadascun dels capítols, així com d'un document amb els annexos.

1. METODOLOGIA

Aquest capítol descriu el disseny metodològic del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 i les principals tècniques utilitzades per a la recollida i l'anàlisi de la informació. L'estudi s'ha desenvolupat a partir d'un enfocament mixt que combina metodologies quantitatives i qualitatives amb l'objectiu d'obtenir una visió global i contextualitzada de la realitat del voluntariat a les Illes Balears.

La recerca s'ha basat en diverses fonts d'informació complementàries, entre les quals destaquen les enquestes a persones voluntàries, entitats i administracions públiques, així com la realització d'entrevistes i grups de discussió amb actors del sistema de voluntariat. Els apartats següents descriuen el disseny de la recerca, les tècniques utilitzades, les característiques de les mostres participants i les principals consideracions metodològiques per a la interpretació dels resultats.

1.1. DISSENY METODOLÒGIC I ENFOCAMENT DE LA RECERCA

El Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 té com a objectiu analitzar l'estat actual del voluntariat a l'arxipèlag, identificar les principals necessitats i reptes del sistema i aportar elements d'anàlisi que puguin orientar el disseny del futur Pla Autonòmic del Voluntariat. L'estudi s'ha desenvolupat a partir d'un encàrrec de la Conselleria de Famílies, Benestar Social i Dependència del Govern de les Illes Balears a la Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears.

La recerca s'ha dissenyat a partir d'un enfocament metodològic mixt, que combina tècniques quantitatives i qualitatives amb l'objectiu d'obtenir una visió àmplia del funcionament del sistema de voluntariat. L'anàlisi quantitativa s'ha basat en la realització d'enquestes en línia adreçades a persones voluntàries, entitats de voluntariat i representants d'administracions públiques. Tot i que inicialment també es van facilitar versions en format paper a algunes entitats seleccionades perquè les poguessin distribuir entre el seu voluntariat, finalment totes les respostes es van recollir a través del qüestionari en línia. Paral·lelament, la recerca qualitativa s'ha desenvolupat mitjançant entrevistes semiestructurades i grups de discussió amb diferents actors del sistema de voluntariat.

En total, el treball de camp ha inclòs 558 respostes d'enquesta de persones voluntàries, 56 respostes d'entitats, 23 respostes de representants d'administracions públiques, 13 entrevistes i 6 grups de discussió. El treball de camp es va iniciar el mes de desembre de 2025 amb l'obertura de les enquestes i es va desenvolupar fins al mes de març de 2026 amb la realització d'entrevistes i grups de discussió. El conjunt del procés d'investigació,

incloent el disseny metodològic, el treball de camp, l'anàlisi de la informació i la redacció de l'informe, s'ha desenvolupat entre la segona quinzena de novembre de 2025 i la primera quinzena de març de 2026.

Taula 1.1. Síntesi del disseny metodològic del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025

Àmbit d'anàlisi	Tècnica i instrument	Descripció de la mostra / participació
Enfocament metodològic	—	Metodologia mixta que combina tècniques quantitatives i qualitatives
Quantitatiu	Enquesta a persones voluntàries	558 persones voluntàries
	Enquesta a entitats de voluntariat	56 entitats amb voluntariat actiu
	Enquesta a administracions públiques	23 representants d'administracions
Qualitatiu	Entrevistes semiestructurades	13 entrevistes a actors clau del sistema de voluntariat
	Grups de discussió	5 grups amb entitats, persones voluntàries i administracions
Cronograma	Disseny, treball de camp i anàlisi	Novembre 2025 – març 2026
Estratègia analítica	Triangulació de dades	Integració de fonts quantitatives i qualitatives

La combinació d'aquestes tècniques ha permès analitzar tant les característiques i dimensions del voluntariat a les Illes Balears com les percepcions, experiències i valoracions dels diferents actors que formen part del sistema.

1.2. TÈCNIQUES I INSTRUMENTS DE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ

La recollida d'informació s'ha basat en la combinació de tècniques quantitatives i qualitatives, amb l'objectiu d'obtenir una visió àmplia del sistema de voluntariat a les Illes Balears i incorporar la perspectiva dels diferents actors implicats.

El treball de camp s'ha desenvolupat entre desembre de 2025 i març de 2026.

1.2.1 Enquestes quantitatives

L'anàlisi quantitativa s'ha basat en tres enquestes estructurades, dirigides a persones voluntàries, entitats del tercer sector i administracions públiques.

Enquesta a persones voluntàries

Difosa a través de les entitats amb voluntariat, que la van reenviar a les seves persones voluntàries. Per facilitar la participació, es va oferir en dues versions idèntiques (català i castellà). El treball de camp es va desenvolupar entre el 9 de desembre de 2025 i el 27 de gener de 2026, amb un total de 558 respostes.

Enquesta a entitats

Adreçada a entitats del tercer sector amb activitat voluntària. Les entitats inicials es van identificar a partir del cens d'entitats de voluntariat de les Illes Balears i del cens d'entitats del tercer sector. A partir d'aquests registres es van seleccionar 175 entitats, a les quals es va enviar el qüestionari, i es van rebre 68 respostes. El qüestionari incorporava preguntes de filtratge per confirmar l'existència de voluntariat actiu i el compliment de requisits bàsics establerts a la Llei 11/2019 de voluntariat de les Illes Balears. Després d'excloure les entitats sense voluntariat actiu i les respostes duplicades, la mostra final analitzada és de 56 entitats.

Enquesta a administracions públiques

Dirigida a representants tècnics i polítics de les administracions participants al Fòrum Balear del Voluntariat, així com als ajuntaments de Manacor, Inca, Maó i Eivissa, incorporats per criteris de representativitat territorial. Es van obtenir 23 respostes.

1.2.2 Tècniques qualitatives

Per complementar l'anàlisi quantitativa i aprofundir en la interpretació dels resultats, es van realitzar entrevistes semiestructurades i grups de discussió amb actors clau vinculats al voluntariat.

Entrevistes semiestructurades

Es van realitzar 13 entrevistes entre desembre de 2025 i febrer de 2026 a perfils de diferents àmbits relacionats amb la promoció del voluntariat:

- 5 entrevistes a l'àmbit educatiu (docents de centres educatius de Mallorca, Menorca i Eivissa i una tècnica de formació de la Plataforma del Voluntariat)

- 4 entrevistes a l'àmbit universitari (Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat de la UIB, programa SoliDAR, Servei de Solidaritat del CESAG i responsables d'Aprenentatge Servei de la UIB i del CESAG)
- 4 entrevistes al teixit empresarial (representants d'ASINEM, CAEB, TIRME i Hotelbeds Group)

Grups de discussió

Es van organitzar sis grups de discussió amb entitats de voluntariat, persones voluntàries i representants de les administracions públiques. En els tres grups amb entitats de voluntariat hi van participar 17 entitats a Mallorca, 6 a Eivissa i 7 a Menorca (aquest darrer en format en línia). Els dos grups amb persones voluntàries es van realitzar a Mallorca (13 participants) i Eivissa (6 participants). La sessió prevista a Menorca es va haver de cancel·lar per manca de quòrum. Finalment, es va realitzar un grup de discussió amb representants de les administracions públiques participants al Fòrum Balear del Voluntariat, amb la participació de 9 persones.

1.3. MOSTRES I PERFILS DE LES PERSONES PARTICIPANTS

El diagnòstic ha incorporat la participació de diferents actors vinculats al sistema de voluntariat a les Illes Balears, incloent persones voluntàries, entitats del tercer sector, representants d'administracions públiques i agents d'altres àmbits socials relacionats amb la promoció del voluntariat.

En l'àmbit quantitatiu, la recerca compta amb 558 respostes de persones voluntàries, 56 entitats amb voluntariat actiu i 23 representants d'administracions públiques.

En l'àmbit qualitatiu, s'han realitzat 13 entrevistes semiestructurades amb perfils dels àmbits educatiu, universitari, empresarial i del sistema de suport al voluntariat, així com sis grups de discussió amb entitats de voluntariat, persones voluntàries i representants institucionals.

Aquest disseny de mostra permet incorporar diversitat de perfils i perspectives, amb l'objectiu d'obtenir una visió plural del funcionament del voluntariat i dels principals reptes del sistema a les Illes Balears.

1.4. PROCEDIMENT D'ANÀLISI DE LA INFORMACIÓ

L'anàlisi de la informació s'ha desenvolupat a partir de la integració dels resultats obtinguts mitjançant les tècniques quantitatives i qualitatives utilitzades en la recerca.

En l'àmbit quantitatiu, les dades de les enquestes han estat sotmeses a un procés de neteja, depuració i sistematització, amb l'objectiu d'assegurar la coherència de la base de dades i eliminar possibles duplicacions o registres incomplets. Posteriorment, s'ha realitzat una anàlisi estadística descriptiva, basada principalment en el càlcul de freqüències i percentatges per a cada variable analitzada. En alguns casos s'han realitzat creuaments de variables per identificar diferències entre perfils o patrons de participació en el voluntariat.

En l'àmbit qualitatiu, les entrevistes i els grups de discussió han estat registrats i transcrits, i posteriorment analitzats mitjançant un procés de codificació temàtica, orientat a identificar els principals discursos, percepcions i experiències expressades pels participants. Aquest procés ha permès detectar tendències compartides, punts de consens i elements de debat sobre la situació actual del voluntariat.

Finalment, els resultats quantitatius i qualitatius han estat triangulats amb l'objectiu d'obtenir una interpretació més completa del fenomen analitzat i reforçar la solidesa de les conclusions del diagnòstic.

1.5. LIMITACIONS I CONSIDERACIONS D'INTERPRETACIÓ

Com qualsevol procés de recerca social, el present diagnòstic presenta algunes limitacions que cal tenir en compte en la interpretació dels resultats.

En primer lloc, les enquestes s'han difós principalment a través de les entitats amb voluntariat, que han actuat com a intermediàries en la distribució dels qüestionaris entre les persones voluntàries. La recollida de respostes s'ha realitzat principalment en format digital, tot i que es va habilitar també una versió en paper per facilitar la participació en aquelles entitats que ho requerissin, que finalment no va ser utilitzada. Aquest fet pot generar determinats biaixos de participació, ja que la mostra no respon a un procediment de selecció aleatori.

En aquest sentit, els resultats quantitatius que es presenten en els capítols següents s'han d'interpretar principalment com a indicadors de tendències i patrons de participació, més que com a estimacions estadístiques representatives del conjunt del voluntariat de les Illes Balears.

En segon lloc, la participació en el treball de camp ha estat voluntària, tant en el cas de les enquestes com de les entrevistes i grups de discussió, fet que pot comportar una major presència de perfils especialment implicats o interessats en l'àmbit del voluntariat.

Així mateix, en les tècniques qualitatives s'ha observat una participació territorial desigual, especialment pel que fa als grups de discussió amb persones voluntàries, on la sessió prevista a Menorca es va haver de cancel·lar per manca de quòrum.

Malgrat aquestes limitacions, la combinació de diverses fonts d'informació, actors participants i tècniques d'anàlisi ha permès obtenir una visió sòlida i plural de la realitat del voluntariat a les Illes Balears, adequada per a l'objectiu del diagnòstic i per orientar el disseny del futur Pla Autonòmic del Voluntariat.

2. RADIOGRAFIA ACTUAL DEL VOLUNTARIAT A LES ILLES BALEARS: DIAGNÒSTIC QUANTITATIU

Aquest capítol presenta els resultats de l'anàlisi quantitativa realitzada a partir de les enquestes administrades a persones voluntàries, entitats de voluntariat i administracions públiques en el marc del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025. L'objectiu és oferir una radiografia estructurada del sistema de voluntariat a partir de diferents escales d'anàlisi, tot incorporant tant la perspectiva de les persones que desenvolupen acció voluntària com la de les organitzacions i institucions que la sostenen, promouen o hi mantenen relació.

L'anàlisi s'organitza en tres grans blocs. En primer lloc, s'examina el perfil, les trajectòries, les motivacions i les condicions de participació de les persones voluntàries. En segon lloc, s'analitzen les característiques, capacitats organitzatives i pràctiques de gestió de les entitats de voluntariat. Finalment, s'aborda el paper de les administracions públiques en el suport, la promoció i la coordinació del voluntariat. En conjunt, aquest capítol permet identificar tendències, desigualtats i patrons de funcionament que resulten clau per comprendre la configuració actual del sistema de voluntariat a les Illes Balears.

2.1. PERSONES VOLUNTÀRIES

Aquest apartat analitza el perfil i les característiques de les persones que participen en activitats de voluntariat a les Illes Balears a partir de les dades recollides en l'Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat 2025. L'objectiu és descriure els principals trets sociodemogràfics del voluntariat, així com les seves formes de participació, motivacions, vinculació amb les entitats i experiències dins l'activitat voluntària.

L'anàlisi s'organitza en diversos blocs temàtics que permeten abordar el fenomen del voluntariat des d'una perspectiva integral: el perfil social de les persones voluntàries, els àmbits i modalitats de participació, les motivacions per implicar-se en activitats voluntàries, el vincle amb les entitats i els factors relacionats amb la permanència o la desvinculació. En conjunt, aquests elements ofereixen una radiografia del voluntariat participant i permeten identificar algunes dinàmiques rellevants per al desenvolupament del sistema de voluntariat a les Illes Balears.

2.1.1 Perfil sociodemogràfic

Aquest apartat presenta les principals característiques sociodemogràfiques de les persones que han participat en l'Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del

Voluntariat de les Illes Balears 2025, amb l'objectiu de descriure el perfil general del voluntariat participant.

L'anàlisi inclou diferents variables relatives a la composició social de les persones voluntàries, com el gènere, l'edat, l'origen, el lloc de residència, el model de convivència, la situació familiar, el nivell d'estudis o l'ocupació. També s'incorporen elements vinculats a les creences religioses i a l'autoubicació ideològica, que permeten completar la caracterització social del voluntariat.

Gènere

Pel que fa al gènere de les persones participants en l'enquesta, s'observa un clar predomini de dones, que representen el 65,8% del total de respostes, mentre que els homes suposen el 33,5%. Les opcions de resposta vinculades a altres identitats de gènere o a la no resposta tenen una presència molt minoritària, amb un 0,36% en cada cas.

Figura 2.1. Distribució de les persones voluntàries segons gènere

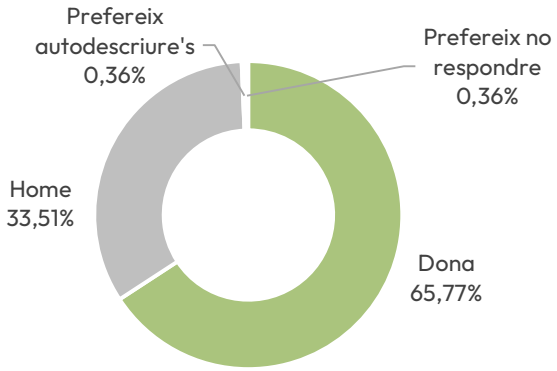

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Aquesta distribució confirma la feminització del voluntariat, un patró àmpliament documentat en estudis sobre participació social i acció voluntària, que també s'observa en altres diagnòstics territorials.

Si es compara aquesta distribució amb la de la població general de les Illes Balears, s'observa que la presència de dones en el voluntariat és superior al seu pes en el conjunt de la població. Segons les dades del padró municipal de 2024 (IBESTAT), la distribució per gènere de la població balear és pràcticament equilibrada, amb aproximadament un 50,4% de dones i un 49,6% d'homes.

En canvi, en la mostra analitzada les dones representen gairebé dues terceres parts de les persones voluntàries, fet que evidencia una participació femenina clarament més elevada en l'àmbit de l'acció voluntària.

Figura 2.2. Distribució per gènere de la mostra i de la població de les Illes Balears (%)

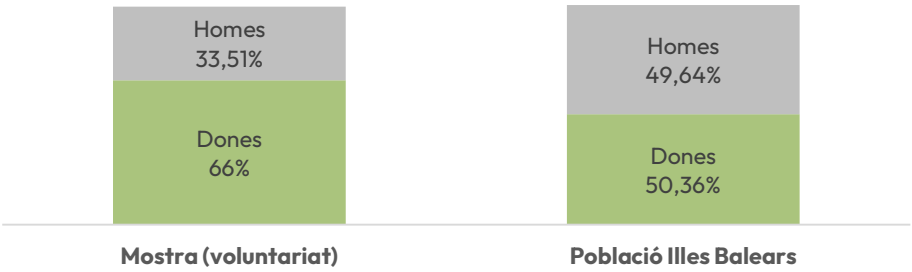

Nota: Per facilitar la comparació amb les dades de població general, el gràfic només inclou les categories «dona» i «home», ja que les estadístiques oficials disponibles es presenten exclusivament en aquestes dues categories. Les respostes corresponents a «prefereix autodescriure's» i «prefereix no respondre», que representen el 0,7% de la mostra, no s'inclouen en aquest gràfic comparatiu.

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 558) i padró municipal 2024 (IBESTAT).

Aquest resultat és coherent amb els estudis estatals sobre voluntariat, que també identifiquen una participació majoritària de dones. Segons l'informe *El voluntariado en España. Quién, cómo, por qué* (2022) de la Plataforma del Voluntariado de España, la participació femenina també és superior a la masculina en l'activitat voluntària, fet que confirma la tendència general a la feminització d'aquest tipus de participació social.

Edat

L'edat constitueix una variable rellevant per comprendre la composició generacional del voluntariat i identificar possibles dinàmiques d'incorporació i permanència en l'activitat voluntària.

Figura 2.3. Distribució de les persones voluntàries segons franges d'edat

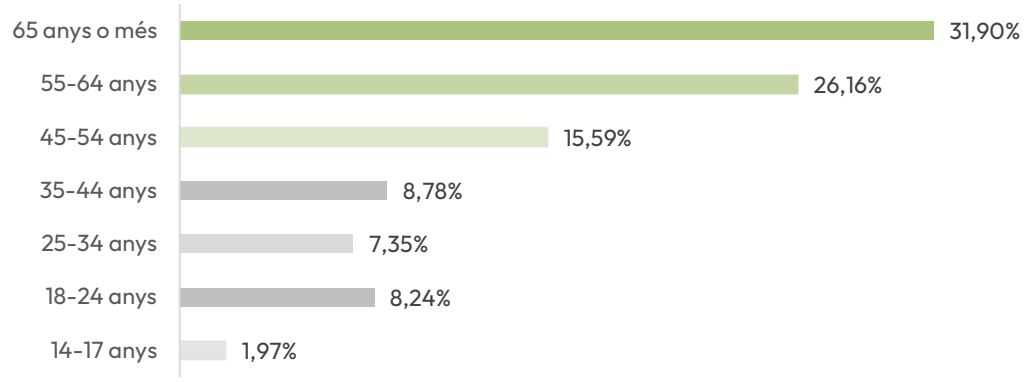

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Pel que fa a l'edat de les persones participants, la distribució mostra una clara concentració del voluntariat en franges d'edat avançades. El grup més nombrós correspon a les persones de 65 anys o més (31,9%), seguit de la franja 55-64 anys (26,2%). En conjunt, les persones de 55 anys o més representen el 58,1% del total de participants. En canvi, la presència de persones joves és relativament reduïda. Les franges compreses entre 14 i 34 anys representen en conjunt el 17,6% de la mostra, mentre que la participació augmenta de manera progressiva a partir de les edats intermèdies.

Aquesta distribució suggereix un perfil de voluntariat fortament vinculat a etapes del cicle vital associades a una major disponibilitat de temps, especialment en el cas de persones jubilades o pròximes a la jubilació.

Taula 2.1. Distribució de les persones voluntàries segons franges d'edat i gènere

Grup d'edats	Dona	Home	Prefereix autodescriure's	Prefereix no respondre
14-17 anys	1,25%	0,72%	0,00%	0,00%
18-24 anys	5,20%	2,87%	0,18%	0,00%
25-34 anys	4,84%	2,33%	0,00%	0,18%
35-44 anys	5,73%	3,05%	0,00%	0,00%
45-54 anys	11,83%	3,76%	0,00%	0,00%
55-64 anys	17,74%	8,42%	0,00%	0,00%
65 anys o més	19,18%	12,37%	0,18%	0,18%

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

L'anàlisi de la distribució per franges d'edat segons gènere mostra una estructura relativament similar entre dones i homes, amb una presència majoritària de persones de mitjana i avançada edat en ambdós casos. En el conjunt de la mostra, les franges amb

major pes continuen sent les de 65 anys o més (31,9%) i 55-64 anys (26,2%), que concentren més de la meitat de les persones voluntàries participants. Aquest patró es reprodueix tant entre dones com entre homes, tot i que amb una presència femenina superior en totes les franges d'edat.

Si es compara aquesta distribució amb l'estructura d'edat de la població general de les Illes Balears, s'observen diferències significatives. Segons les dades del padró municipal de 2024 (IBESTAT), la població balear presenta una distribució d'edat més equilibrada, amb una major presència relativa de persones joves i de mitjana edat que la que s'observa en la mostra de voluntariat.

Figura 2.4. Distribució per franges d'edat de la mostra i de la població de les Illes Balears (%)

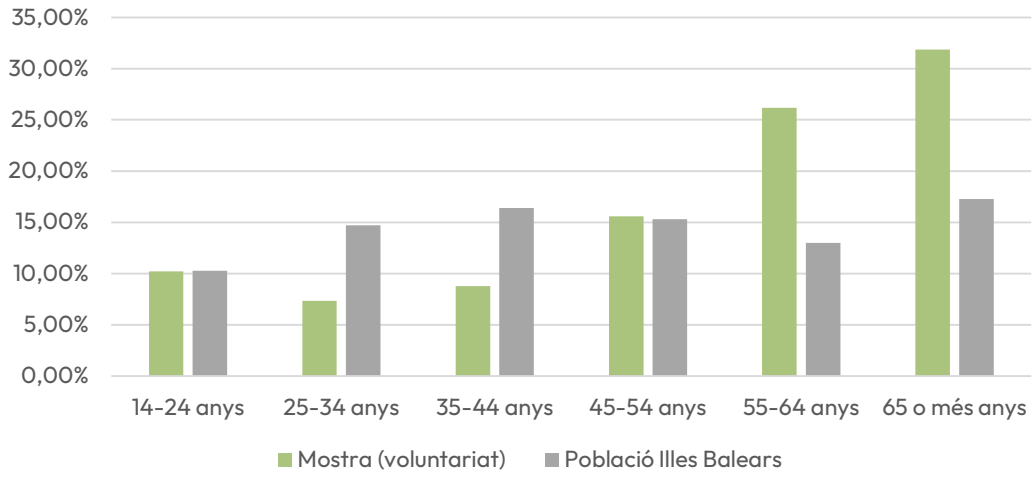

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558) i padró municipal 2024 (IBESTAT).

La comparació mostra que el voluntariat presenta una estructura generacional relativament envellida en comparació amb la població general. Les franges de 55 anys o més tenen un pes clarament superior en la mostra de voluntariat, mentre que els grups més joves hi estan proporcionalment menys representats.

Aquest patró apunta a la importància del voluntariat en etapes de vida amb major disponibilitat de temps, especialment a partir de la maduresa i la jubilació, i posa de manifest el repte de fomentar una major participació de les persones joves en les activitats voluntàries.

Aquest patró presenta algunes diferències respecte a les tendències observades en els estudis estatals sobre voluntariat. Segons l'informe *El voluntariado en España. Quién, cómo, por qué* (2022) de la Plataforma del Voluntariado de España, la participació en

activitats de voluntariat es distribueix de manera més equilibrada entre diferents franges d'edat, amb una presència significativa de persones en edat adulta i laboral activa. En canvi, en els resultats d'aquesta enquesta el pes principal del voluntariat es concentra en les franges d'edat més avançades, especialment a partir dels 55 anys, fet que pot indicar una estructura generacional del voluntariat relativament més envellida en el cas analitzat.

Origen

Per analitzar l'origen de les persones voluntàries participants en l'enquesta, s'ha considerat si aquestes han nascut a Espanya o en altres països, així com la distribució dels principals països d'origen entre les persones nascudes a l'estranger.

Figura 2.5. Distribució de les persones voluntàries segons país d'origen (agrupació territorial)

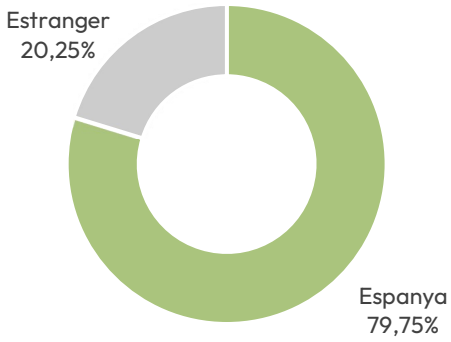

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Tal com mostra el gràfic, la major part de les persones participants han nascut a l'Estat espanyol (79,25%), mentre que aproximadament una de cada cinc persones voluntàries (20,25%) indica haver nascut a l'estranger.

Si es compara aquesta distribució amb la població general de les Illes Balears, s'observa una presència relativament similar de persones nascudes a l'estranger. Segons les dades del padró municipal de 2024 (IBESTAT), prop d'una quarta part de la població resident a les Illes Balears ha nascut a l'estranger, fet que reflecteix el caràcter demogràficament divers de l'arxipèlag.

En aquest sentit, els resultats de l'enquesta indiquen que el voluntariat participant presenta una presència significativa de persones d'origen internacional, tot i que lleugerament inferior a la proporció registrada en el conjunt de la població resident.

Figura 2.6. Principals països d'origen entre les persones nascudes a l'estranger

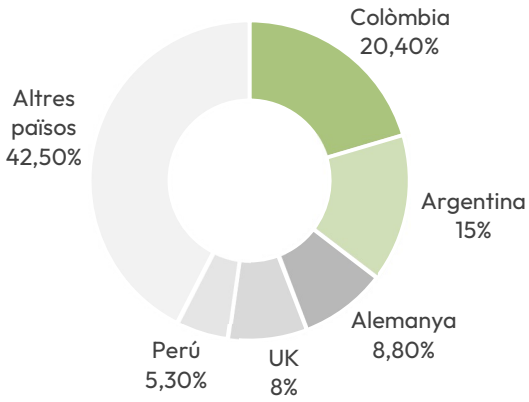

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Entre les persones nascudes a l'estranger s'observa una diversitat notable d'orígens. Destaquen especialment alguns països d'Amèrica del Sud, com Colòmbia, Argentina o Perú, així com alguns països europeus, entre els quals Alemanya i el Regne Unit, tot i que amb un pes relativament menor en el total de la mostra.

En conjunt, aquests resultats indiquen que el voluntariat participant en l'enquesta està format majoritàriament per persones nascudes a l'Estat espanyol, però incorpora també una presència rellevant de persones d'origen internacional, fet que reflecteix, en part, la diversitat demogràfica de la població resident a les Illes Balears. Un resultat coherent amb els estudis estatals sobre voluntariat, que indiquen que la major part de les persones voluntàries han nascut a Espanya, tot i que també s'observa una presència significativa de persones d'origen internacional. En territoris com les Illes Balears, caracteritzats per una elevada diversitat demogràfica, aquesta presència pot ser relativament més elevada que en altres comunitats autònomes.

Illa de residència

Pel que fa a la distribució territorial de la mostra, s'ha analitzat l'illa de residència de les persones voluntàries que han participat en l'enquesta.

Figura 2.7. Distribució de les persones voluntàries segons illa de residència

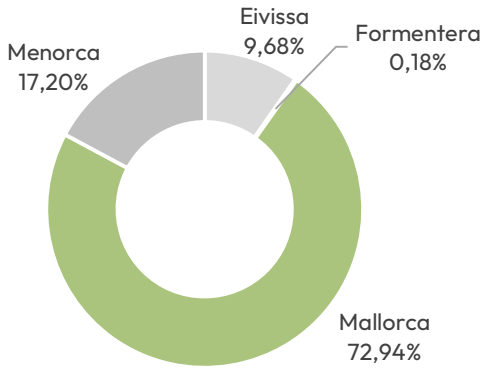

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Tal com mostra la figura, la major part de les persones participants resideixen a Mallorca (72,9%), seguida de Menorca (17,2%) i Eivissa (9,7%), mentre que la participació de persones residents a Formentera és testimonial, amb un únic cas registrat (0,18%).

Si es compara aquesta distribució amb el pes demogràfic de les diferents illes dins el conjunt de la població balear, s'observen alguns desajustos territorials en la composició de la mostra. Mallorca, tot i concentrar la major part de les respostes, presenta un pes lleugerament inferior al que li correspon en termes poblacionals, mentre que Menorca apareix clarament sobre representada. En canvi, Eivissa i, especialment, Formentera presenten una presència inferior al seu pes demogràfic dins l'arxipèlag.

Aquest patró suggereix que la distribució territorial de la mostra no reprodueix de manera estricta l'estructura poblacional de les Illes Balears, tot i que incorpora respostes de totes les illes i permet, amb intensitats desiguals, una lectura territorial de la realitat del voluntariat a l'arxipèlag.

Municipi de residència

Pel que fa al municipi de residència, s'ha analitzat la distribució territorial de les persones participants tenint en compte els principals nuclis de població de cada illa.

Figura 2.8. Distribució de les persones voluntàries segons municipi de residència

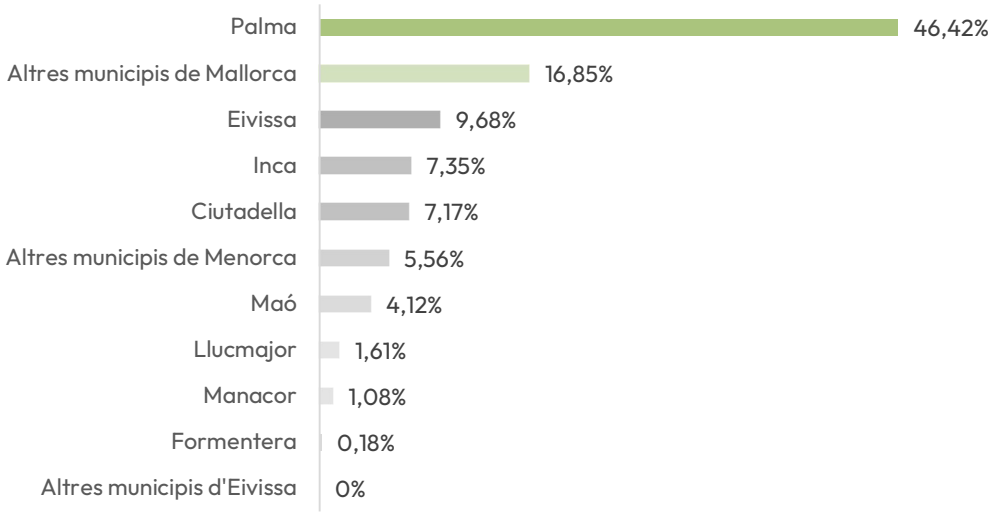

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Les dades mostren una clara concentració de les persones participants en els principals nuclis de població de les Illes Balears. En aquest sentit, Palma concentra gairebé la meitat de les persones voluntàries participants en l'enquesta (46,4%), fet que reflecteix la centralitat poblacional i associativa de la capital de les Illes Balears.

A continuació destaquen altres municipis amb una presència significativa de persones voluntàries, com Eivissa (9,7%), Inca (7,4%) i Ciutadella (7,2%), que actuen com a centres territorials rellevants dins les respectives illes. També es registren respostes procedents d'altres municipis de Mallorca (16,9%) i Menorca (5,6%), així com una presència menor de persones residents a Maó (4,1%), Llucmajor (1,6%), Manacor (1,1%) i Formentera (0,2%).

En conjunt, aquest patró reflecteix la centralitat territorial dels principals nuclis urbans de l'arxipèlag, especialment en el cas de Palma, que concentra una part important del teixit associatiu i institucional. Al mateix temps, la presència destacada de municipis com Inca, Ciutadella o Eivissa apunta a l'existència de centres territorials intermedis que també actuen com a nodes rellevants de participació voluntària.

Model de convivència

Pel que fa a la composició de la llar, s'ha analitzat el nombre de persones que conviuen a la mateixa llar que les persones voluntàries participants en l'enquesta.

Figura 2.9. Distribució de les persones voluntàries segons nombre de persones que conviuen a la llar (%)

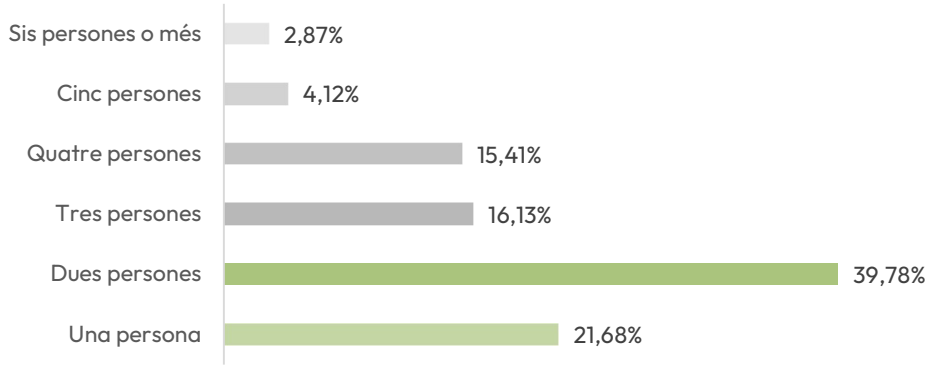

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Tal com mostra la figura, la situació més habitual és la convivència en llars de dues persones (39,8%), seguida de les llars unipersonals (21,7%). Les llars de tres (16,1%) i quatre persones (15,4%) també presenten una presència significativa, mentre que les llars més nombroses —de cinc o més persones— representen una proporció menor del total (7%).

En conjunt, més de sis de cada deu persones voluntàries viuen en llars d'una o dues persones, fet que suggereix una major presència de llars petites dins el perfil del voluntariat participant. Aquesta distribució pot estar relacionada amb el pes relativament elevat de persones adultes i de més edat dins la mostra, així com amb una possible major disponibilitat de temps per a la participació voluntària en llars amb menys càrregues de convivència.

Persones a càrrec

També s'ha analitzat si les persones voluntàries participants tenen persones a càrrec, entenent per aquestes tant persones menors de 14 anys com persones majors de 14 anys amb alguna necessitat especial de suport

Figura 2.10. Distribució de les persones voluntàries segons presència de persones a càrrec

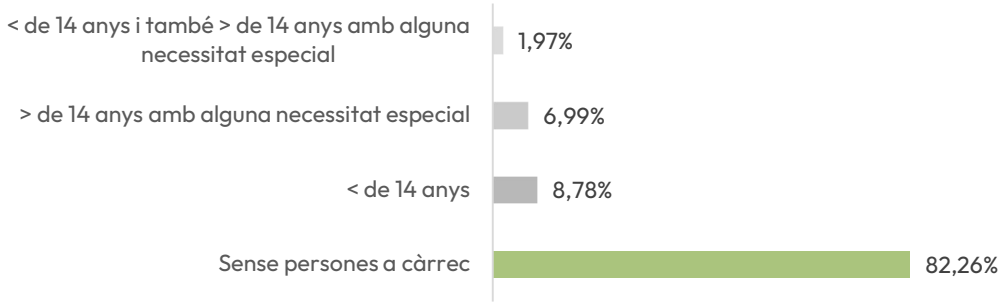

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Les dades mostren que la gran majoria de persones voluntàries no tenen persones a càrrec (82,3%). Entre les persones que sí n'assumeixen, un 8,8% tenen persones menors de 14 anys a càrrec, mentre que un 7,0% tenen persones majors de 14 anys amb alguna necessitat especial de suport. Un 2,0% declara tenir ambdós tipus de responsabilitats.

En conjunt, menys d'una cinquena part de les persones participants (17,7%) tenen alguna persona a càrrec. Aquesta distribució és coherent amb altres característiques del perfil identificades en l'enquesta, com ara el pes important de llars petites i la presència significativa de persones adultes i de més edat dins la mostra, factors que poden facilitar una major disponibilitat per a la participació en activitats de voluntariat.

Discapacitat declarada

Així mateix, s'ha analitzat la presència de discapacitat declarada entre les persones voluntàries participants en l'enquesta, amb l'objectiu d'identificar si el voluntariat compta amb la participació de persones amb discapacitat i en quina proporció es dona aquesta situació dins la mostra.

Figura 2.11. Distribució de les persones voluntàries segons presència de discapacitat declarada (%)

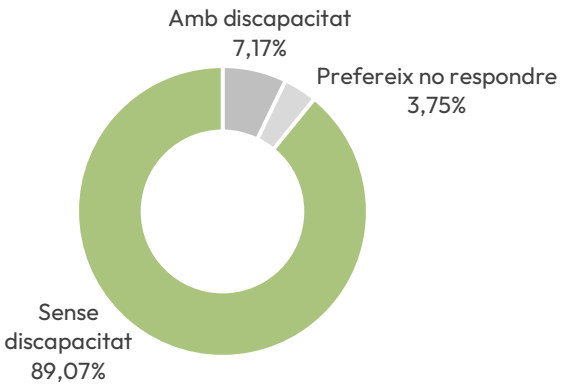

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Les dades mostren que la gran majoria de les persones voluntàries no declaren tenir cap discapacitat (89,1%). Per contra, un 7,2% de les persones participants indiquen tenir alguna discapacitat, mentre que un 3,8% prefereix no respondre aquesta pregunta.

Tot i que la presència de persones amb discapacitat és minoritària dins la mostra, els resultats indiquen que l'activitat voluntària també compta amb la participació de persones amb discapacitat, fet que apunta al potencial del voluntariat com a espai de participació social.

Al mateix temps, cal tenir en compte que aquesta variable es basa en declaració voluntària, de manera que la proporció real podria estar lleugerament infrarepresentada.

Nivell d'estudis

També s'ha analitzat el nivell d'estudis de les persones voluntàries participants en l'enquesta, amb l'objectiu d'identificar el perfil formatiu del voluntariat i la seva distribució segons els diferents nivells educatius.

Figura 2.12. Distribució de les persones voluntàries segons nivell d'estudis (%)

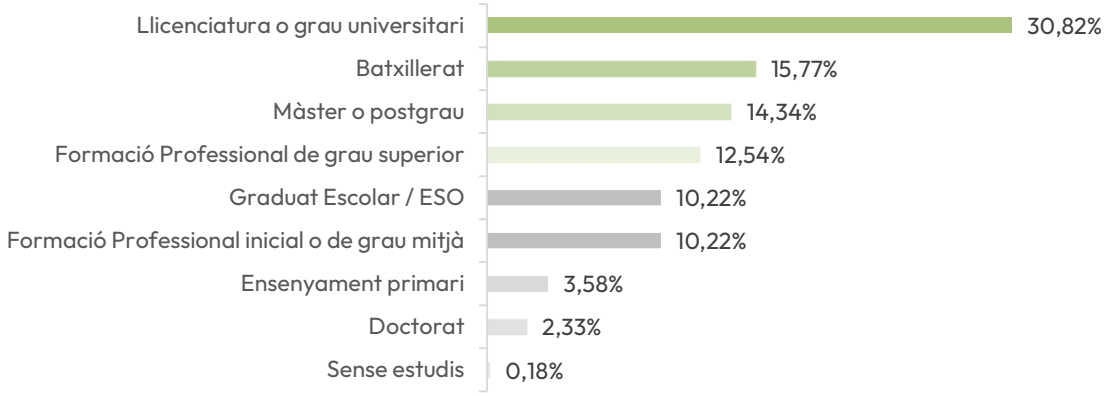

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Les dades mostren que el nivell formatiu més freqüent entre les persones voluntàries és la llicenciatura o grau universitari (30,8%), seguit del batxillerat (15,8%) i del màster o postgrau (14,3%). També hi ha una presència significativa de titulacions de Formació Professional, tant de grau superior (12,5%) com de grau mitjà o inicial (10,2%), així com de persones amb Graduat Escolar o ESO (10,2%). En canvi, els nivells formatius més baixos tenen una presència molt reduïda dins la mostra: només el 3,6% de les persones participants tenen estudis primaris, mentre que la presència de persones sense estudis és pràcticament testimonial (0,2%). Finalment, un 2,3% disposen de doctorat.

En conjunt, aquestes dades indiquen que el voluntariat participant en l'enquesta presenta un nivell formatiu relativament elevat, amb una presència notable de persones amb estudis universitaris i de postgrau. Si es consideren conjuntament les titulacions de grau o llicenciatura, màster o postgrau i doctorat, aproximadament el 47,5% de les persones voluntàries disposen d'estudis universitaris o superiors.

Aquesta proporció és superior a la que s'observa en la població general. Segons dades de l'INE sobre nivell educatiu de la població adulta a Espanya, la proporció de persones amb estudis universitaris se situa aproximadament al voltant d'un terç de la població adulta, fet que confirma que la participació en activitats de voluntariat acostuma a ser més elevada entre persones amb nivells educatius mitjans i alts.

L'anàlisi del nivell d'estudis segons gènere mostra una distribució molt similar entre dones i homes, sense diferències significatives en l'estructura educativa del voluntariat participant. Les variacions observades responen principalment a la major presència femenina en la mostra.

Aquest patró és coherent amb els resultats de l'informe *El voluntariado en España. Quién, cómo, por qué* (Plataforma del Voluntariado de España, 2022), que mostra també una major presència de persones amb nivells educatius mitjans i alts dins el voluntariat, especialment entre aquelles amb estudis secundaris post obligatoris i universitaris.

Ocupació principal

Així mateix, amb l'objectiu d'identificar la seva situació laboral o formativa en el moment de respondre el qüestionari, s'ha analitzat la situació d'ocupació de les persones voluntàries participants en l'enquesta.

Figura 2.13. Distribució de les persones voluntàries segons situació d'ocupació (%)

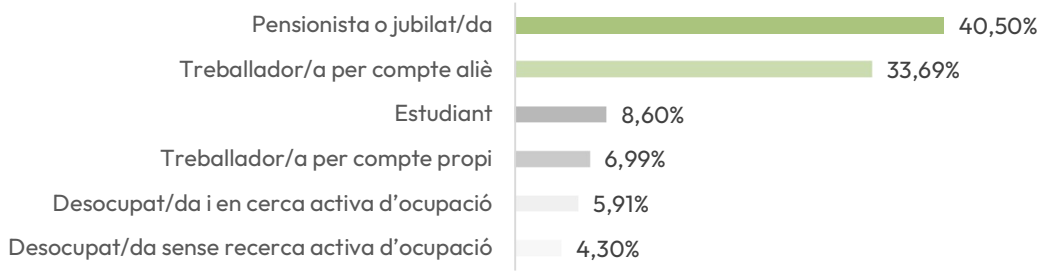

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Les dades mostren que el grup més nombrós entre les persones voluntàries és el de persones pensionistes o jubilades (40,5%), seguit de les persones treballadores per compte aliè (33,7%). En menor proporció apareixen les persones estudiants (8,6%) i les persones treballadores per compte propi (7,0%). Pel que fa a les situacions de desocupació, un 5,9% es troben en cerca activa de feina, mentre que un 4,3% es declaren desocupades sense recerca activa d'ocupació.

L'anàlisi de la situació d'ocupació segons gènere mostra una distribució molt similar entre dones i homes, sense diferències significatives en l'estructura ocupacional del voluntariat participant.

En conjunt, les dades mostren un pes molt significatiu de persones jubilades o pensionistes dins el voluntariat participant, fet coherent amb la distribució per edats observada anteriorment, on els grups d'edat més avançats tenen una presència destacada. Al mateix temps, una part important del voluntariat combina la participació voluntària amb activitat laboral, especialment en el cas de persones treballadores per compte aliè.

Aquesta distribució apunta a la coexistència de dos grans perfils dins el voluntariat: d'una banda, persones jubilades amb una major disponibilitat de temps per participar en

activitats voluntàries i, de l'altra, persones en edat laboral activa que compatibilitzen el voluntariat amb la seva activitat professional. Un resultat coherent amb els patrons identificats en els estudis estatals sobre voluntariat, que mostren una participació significativa tant de persones ocupades com de persones jubilades. En molts casos, la participació en activitats de voluntariat es vincula amb etapes del cicle vital amb major disponibilitat de temps o amb una trajectòria prèvia de participació social.

Estat civil

També s'ha analitzat l'estat civil de les persones voluntàries participants en l'enquesta, amb l'objectiu de conèixer la seva situació personal i familiar.

Figura 2.14. Distribució de les persones voluntàries segons estat civil (%)

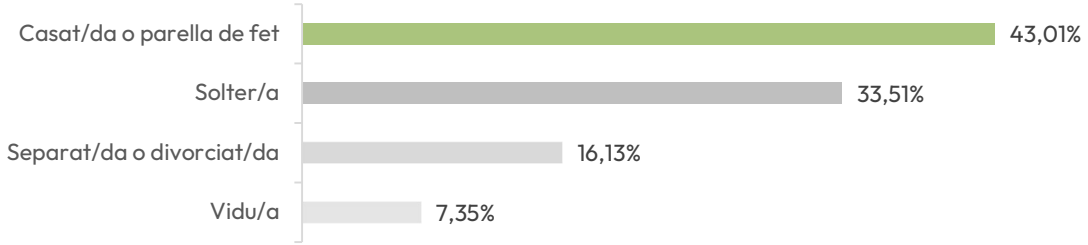

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Les dades mostren que la situació més freqüent entre les persones voluntàries és estar casat/da o en parella de fet (43,0 %), seguida de les persones solteres (33,5 %). En menor proporció apareixen les persones separades o divorciades (16,1 %), mentre que les persones vídues representen un 7,4 % del total.

Les diferències observades entre dones i homes responen principalment a la major presència femenina en la mostra i no indiquen patrons clarament diferenciats segons gènere.

En conjunt, les dades reflecteixen una presència significativa de persones que viuen en parella, però també d'un volum important de persones solteres o que no conviuen actualment en parella. Una distribució coherent amb altres variables del perfil analitzat, com el pes de llars petites i la distribució d'edats de les persones participants, i pot estar relacionada amb diferents moments del cicle vital en què es produeix la participació en activitats de voluntariat.

Aquest patró suggereix que la participació en activitats de voluntariat es produeix en diverses situacions familiars, tant entre persones que viuen en parella com entre persones que viuen soles.

Situació socioeconòmica

També s'ha analitzat la situació socioeconòmica de les persones voluntàries participants en l'enquesta, a partir de la seva autopercepció de posició econòmica, amb l'objectiu d'identificar la distribució del voluntariat segons diferents nivells socioeconòmics.

Figura 2.15. Distribució de les persones voluntàries segons situació socioeconòmica percebuda (%)

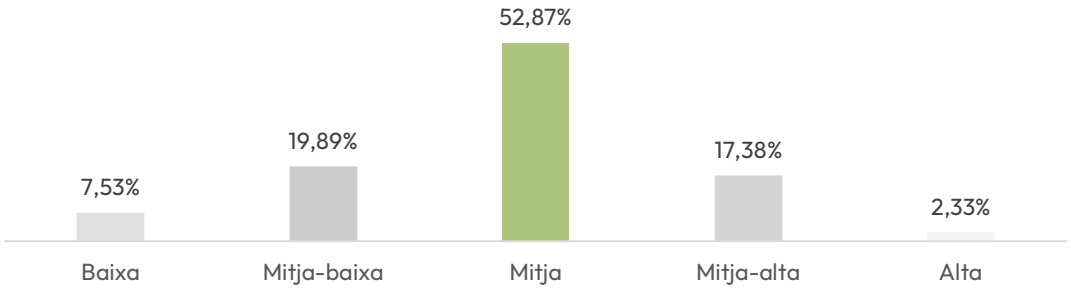

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Les dades mostren que la majoria de les persones voluntàries se situen en una posició socioeconòmica mitjana (52,9%). També presenten una presència significativa les persones que s'identifiquen amb una posició mitja-baixa (19,9%) i mitja-alta (17,4%). En menor proporció apareixen les persones que s'ubiquen en els extrems de l'escala, amb un 7,5% que es consideren en una situació econòmica baixa i un 2,3% en una situació alta.

En conjunt, les dades indiquen que el voluntariat participant en l'enquesta es concentra principalment en posicions socioeconòmiques intermèdies, amb una presència limitada dels extrems de l'escala econòmica. Aquest patró és coherent amb el perfil observat en altres variables analitzades, com el nivell d'estudis o la situació d'ocupació, que també apunten a una presència destacada de persones amb nivells educatius mitjans i alts i amb trajectòries laborals estables.

Posició religiosa

També s'ha analitzat la posició religiosa de les persones voluntàries participants en l'enquesta, amb l'objectiu d'identificar la seva autodefinició en relació amb les creences religioses i el grau de pràctica.

Figura 2.16. Distribució de les persones voluntàries segons posició religiosa (%)

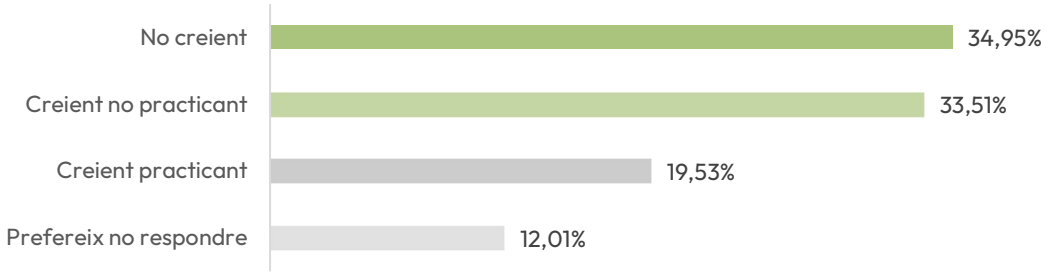

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Les dades mostren que la categoria més freqüent és la de persones no creients (35,0%), seguida molt de prop per les persones creients no practicants (33,5%). En menor proporció apareixen les persones creients practicants (19,5%), mentre que un 12,0% de les persones participants prefereixen no respondre aquesta pregunta.

L'anàlisi de la posició religiosa segons gènere mostra una distribució molt similar entre dones i homes. En ambdós casos predominen les categories de persones no creients i de creients no practicants, mentre que la categoria de creients practicants presenta un pes menor. Les diferències observades responen principalment a la major presència femenina en la mostra i no indiquen patrons clarament diferenciats segons gènere.

Si s'atén a la posició religiosa segons franges d'edat, s'observen algunes diferències generacionals moderades. Entre les persones més joves hi ha una presència relativament més elevada de persones que es declaren no creients, mentre que la proporció de creients practicants tendeix a augmentar en les franges d'edat més avançades.

En conjunt, les dades reflecteixen una diversitat de posicions religioses dins el voluntariat participant, amb una presència destacada tant de persones que no s'identifiquen amb creences religioses com de persones que es defineixen com a creients, especialment en la seva forma no practicant.

Aquest patró indica que la participació en activitats de voluntariat es produeix en perfils diversos pel que fa a la relació amb la religió, sense que s'observi una concentració clara en una única posició religiosa. Un resultat que reflecteix la pluralitat de posicionaments religiosos presents en la societat actual i la seva coexistència dins l'àmbit del voluntariat.

Autoubicació ideològica

Finalment, s'ha analitzat l'autoubicació ideològica de les persones voluntàries participants en l'enquesta mitjançant una escala d'1 a 10, on 1 representa l'esquerra i 10 la dreta.

Aquesta variable permet aproximar la distribució de posicions ideològiques dins el conjunt del voluntariat participant.

Figura 2.17. Distribució de les persones voluntàries segons autoubicació ideològica (escala 1–10)

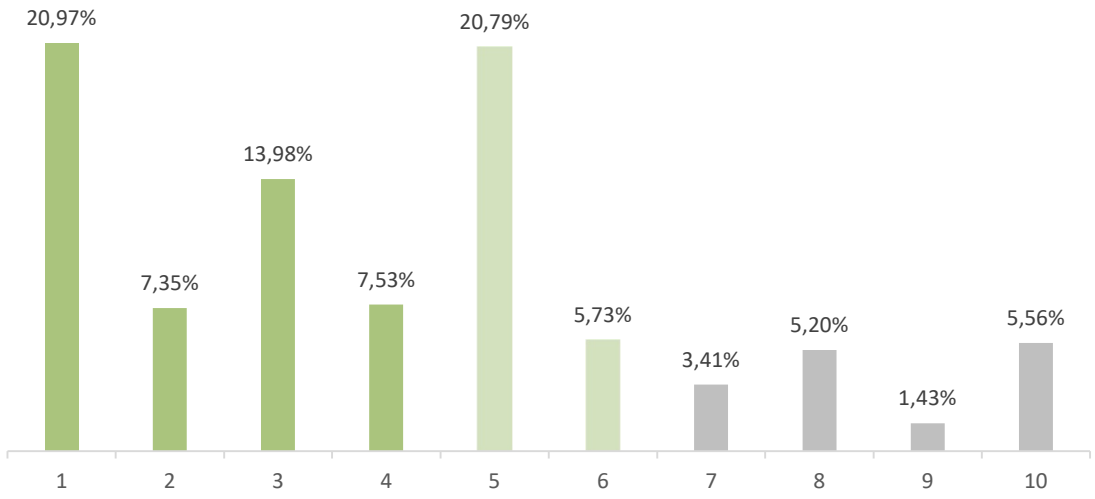

Nota: el gràfic inclou únicament les respostes vàlides a l'escala ideològica (n = 513). Un 8,1% de les persones participants (45 casos) han preferit no respondre aquesta pregunta.

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

En total, 513 persones han aportat una resposta vàlida, mentre que un 8,1% (45 persones) han preferit no respondre aquesta pregunta. Les dades mostren una distribució amb dos punts de concentració principals: el valor 1 i el valor central 5, fet que indica la coexistència d'un segment important de persones que s'identifiquen amb posicions d'esquerra i d'un altre que s'autoubica en el centre de l'escala.

La combinació de mitjana (4,13) i mediana (4) situa el conjunt de respostes entorn del centre de l'escala, amb una lleugera inclinació cap a valors baixos. Els valors més elevats de l'escala presenten, en general, percentatges menors (per exemple, 7: 3,4% i 9: 1,4%), mentre que el valor 10 registra un 5,6% de respostes.

El fet que un 8,1% de les persones participants prefereixin no respondre indica una certa reserva davant una pregunta de caràcter més personal o sensible, fet habitual en aquest tipus de variables.

L'anàlisi de l'autoubicació ideològica segons gènere mostra una distribució molt similar entre dones i homes. En ambdós casos, la major part de les respostes es concentren en valors baixos i centrals de l'escala, especialment en les posicions 1, 3 i 5. Les diferències

observades responen principalment a la major presència femenina en la mostra i no indiquen patrons ideològics clarament diferenciats entre dones i homes.

En conjunt, la distribució ideològica del voluntariat participant mostra una concentració significativa en posicions de centre-esquerra i esquerra de l'escala. La presència elevada en els valors baixos i centrals, juntament amb una menor representació de les posicions més altes, situa el centre de gravetat de la mostra en l'entorn del centre-esquerra.

Tot i aquesta tendència, la distribució no es concentra en una única posició ideològica i inclou perfils diversos al llarg de tota l'escala. Aquest resultat suggereix que la participació en activitats de voluntariat es produeix en persones amb orientacions ideològiques diferents, encara que amb una presència més notable de posicions situades en l'espai de centre-esquerra.

Perfil sintètic del voluntariat participant

En conjunt, les diferents variables analitzades permeten identificar un perfil de voluntariat participant caracteritzat per una major presència femenina, amb un pes destacat de persones adultes i de més edat, especialment a partir dels 55 anys. Es tracta majoritàriament de persones nascudes a l'Estat espanyol i residents als principals nuclis urbans de les Illes Balears, amb una concentració significativa a Mallorca i, especialment, al municipi de Palma. Pel que fa a les característiques socials, predominen les llars petites, amb una presència reduïda de persones amb responsabilitats de cura, i un nivell formatiu relativament elevat, amb una proporció notable de persones amb estudis universitaris. També s'observa un pes important de persones jubilades o pensionistes, tot i que una part significativa del voluntariat combina la participació voluntària amb l'activitat laboral. En termes socioeconòmics, el voluntariat participant es concentra principalment en posicions intermèdies de l'estructura social, amb una distribució ideològica relativament equilibrada i amb major presència de posicions de centre i centre-esquerra i inclinades cap a valors baixos de l'escala. En conjunt, aquest perfil reflecteix la participació de persones amb trajectòries socials diverses, però amb una presència destacada de segments de població amb capital educatiu i social relativament elevat, un patró també identificat en nombrosos estudis sobre participació social i acció voluntària.

2.1.2 Àmbits i dedicació

Aquest apartat analitza les principals característiques de la participació de les persones voluntàries en les activitats de voluntariat. En concret, s'examinen diferents dimensions relacionades amb la seva implicació en les entitats, com la modalitat de participació, els àmbits d'acció, els col·lectius amb què es treballa, la freqüència i el temps dedicat al voluntariat, així com l'antiguitat i el nombre d'entitats en què participen. Aquest conjunt

d'indicadors permet aproximar la intensitat i les formes de dedicació de les persones voluntàries en el desenvolupament de les activitats.

Modalitat

En primer lloc, s'ha analitzat la modalitat en què es desenvolupa l'activitat de voluntariat, amb l'objectiu d'identificar si la participació es realitza principalment de manera presencial, a distància o combinant ambdues formes.

Figura 2.18. Distribució de les persones voluntàries segons modalitat de participació en el voluntariat (%)

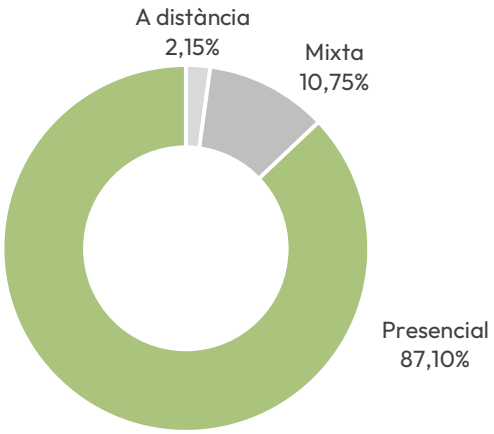

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Pel que fa a la modalitat en què es desenvolupa l'activitat de voluntariat, les dades mostren un predomini molt clar del voluntariat presencial. Concretament, un 87,1% de les persones participants indiquen que realitzen la seva activitat de manera presencial. En menor proporció, un 10,8% declara participar en una modalitat mixta, combinant activitats presencials amb altres formes de participació a distància. Finalment, només un 2,2% de les persones voluntàries realitzen la seva activitat exclusivament a distància.

En conjunt, aquests resultats indiquen que el voluntariat participant en l'enquesta es caracteritza per una forta centralitat de la presencialitat, mentre que les formes de participació digital o híbrida tenen encara una presència molt minoritària.

Àmbits d'acció

També s'han analitzat els àmbits en què les persones voluntàries desenvolupen la seva activitat, amb l'objectiu d'identificar els principals camps d'acció del voluntariat i observar possibles diferències segons el gènere i l'edat.

Figura 2.19. Distribució de les persones voluntàries segons àmbit principal d'acció del voluntariat (%)

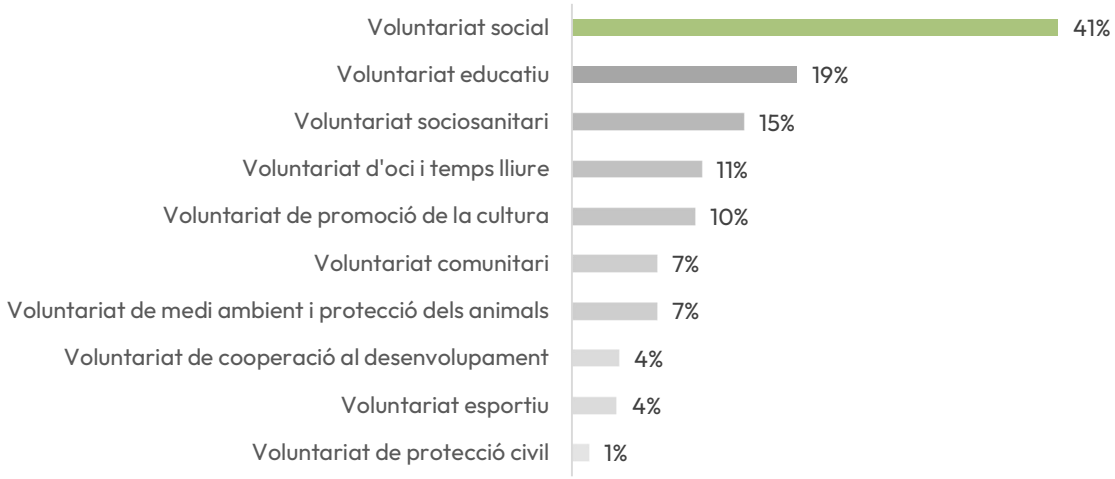

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Pel que fa als àmbits en què desenvolupen la seva activitat les persones voluntàries, les dades mostren una clara concentració en el voluntariat social d'atenció a persones (41%), que es configura com l'àmbit principal. Aquest inclou activitats d'acompanyament, suport social o atenció a persones en diferents situacions de vulnerabilitat.

A continuació, amb una presència també rellevant però a certa distància, se situen el voluntariat educatiu (19%) i el voluntariat sociosanitari (15%), que reforcen el pes dels àmbits vinculats a l'atenció directa a les persones i als processos educatius i de cura.

En un nivell intermedi apareixen altres àmbits com el voluntariat d'oci i temps lliure (11%) i el voluntariat de promoció de la cultura (10%), mentre que el voluntariat comunitari (7%) i el voluntariat de medi ambient i protecció animal (7%) presenten una presència més moderada.

Finalment, amb una incidència més reduïda dins la mostra, es troben el voluntariat internacional de cooperació al desenvolupament (4%), el voluntariat esportiu (4%) i el voluntariat de protecció civil (1%), aquest darrer amb un pes clarament minoritari.

En conjunt, aquests resultats mostren que el voluntariat es concentra principalment en àmbits d'acció social, educativa i de cura, mentre que altres àmbits més específics o sectorials tenen una presència menor.

Figura 2.20. Distribució per gènere dins els diferents àmbits del voluntariat (%)

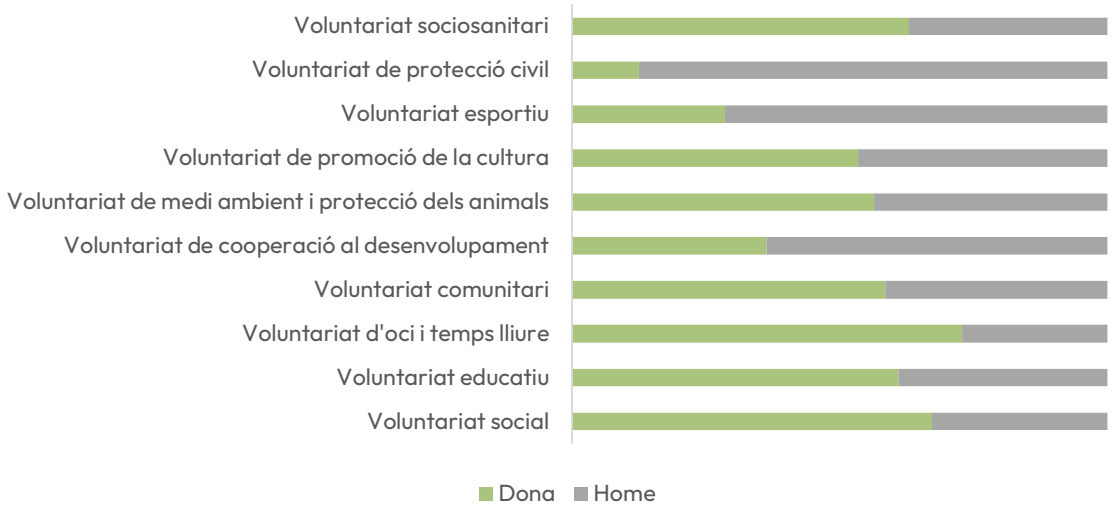

Nota: el gràfic inclou únicament les respostes d'home i de dona atès el baix percentatge que van presentar les categories de gènere «prefereix autodescriure's» i «prefereix no respondre».

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

L'anàlisi dels àmbits de participació segons el gènere mostra patrons diferenciats. Els àmbits vinculats al voluntariat social, educatiu, d'oci i temps lliure i comunitari presenten una major presència de dones, que constitueixen aproximadament entre el 60% i el 70% de les persones voluntàries en aquests àmbits.

En canvi, altres àmbits mostren una participació més elevada d'homes, especialment el voluntariat de protecció civil, on la presència masculina és clarament majoritària, així com el voluntariat esportiu i, en menor mesura, el voluntariat de cooperació al desenvolupament.

En àmbits com el medi ambient i la protecció animal o la promoció de la cultura, la distribució entre dones i homes és més equilibrada, tot i mantenir-se una lleugera major presència femenina.

Per facilitar la lectura dels resultats, no s'hi han representat les categories de gènere «prefereix autodescriure's» i «prefereix no respondre», ja que presenten un nombre de casos molt reduït i no alteren la interpretació general dels resultats.

Si s'atén a la distribució segons les franges d'edat, s'observa un patró clar d'increment de la participació en la majoria d'àmbits a mesura que augmenta l'edat, amb una presència especialment elevada de persones de 55 anys o més.

Els àmbits amb una major concentració en les franges d'edat més avançades són el voluntariat social, el voluntariat comunitari, el voluntariat de medi ambient i protecció animal i el voluntariat de promoció de la cultura, on les persones de 55 anys o més representen una part molt significativa de la participació.

El voluntariat sociosanitari i el voluntariat educatiu també mostren una presència destacada en aquestes franges, tot i que amb una distribució una mica més equilibrada amb altres grups d'edat.

En canvi, alguns àmbits presenten una participació relativament més vinculada a franges d'edat concretes. És el cas del voluntariat d'oci i temps lliure, amb una presència més elevada entre persones joves i adultes joves, i del voluntariat esportiu, que combina una participació en edats joves amb una presència també significativa en franges d'edat més avançades.

El voluntariat de protecció civil destaca per una concentració molt marcada en les edats més elevades, mentre que el voluntariat de cooperació al desenvolupament mostra una distribució més dispersa, amb presència tant en edats intermèdies com avançades.

En conjunt, els resultats indiquen que els àmbits del voluntariat combinen diferents perfils de participació, però amb un pes especialment rellevant de les persones de més edat en una gran part dels àmbits analitzats.

Aquest patró és coherent amb els resultats dels estudis estatals sobre voluntariat. L'informe *El voluntariado en España. Quién, cómo, por qué* (2022) de la Plataforma del Voluntariado de España assenyala que el voluntariat de caràcter social és també l'àmbit més estès, amb una presència molt significativa de persones implicades en activitats d'acció social, mentre que altres àmbits com l'educatiu, el sociosanitari, l'oci i temps lliure o el comunitari presenten també una presència rellevant, i àmbits com el cultural o l'ambiental tenen un pes menor.

Col·lectius amb què treballa el voluntariat

També s'han analitzat els col·lectius amb què treballen les persones voluntàries, amb l'objectiu d'identificar els principals perfils destinataris de l'acció voluntària i la diversitat de grups socials als quals es dirigeixen les activitats de voluntariat.

Figura 2.21. Col·lectius amb què treballen les persones voluntàries (%)

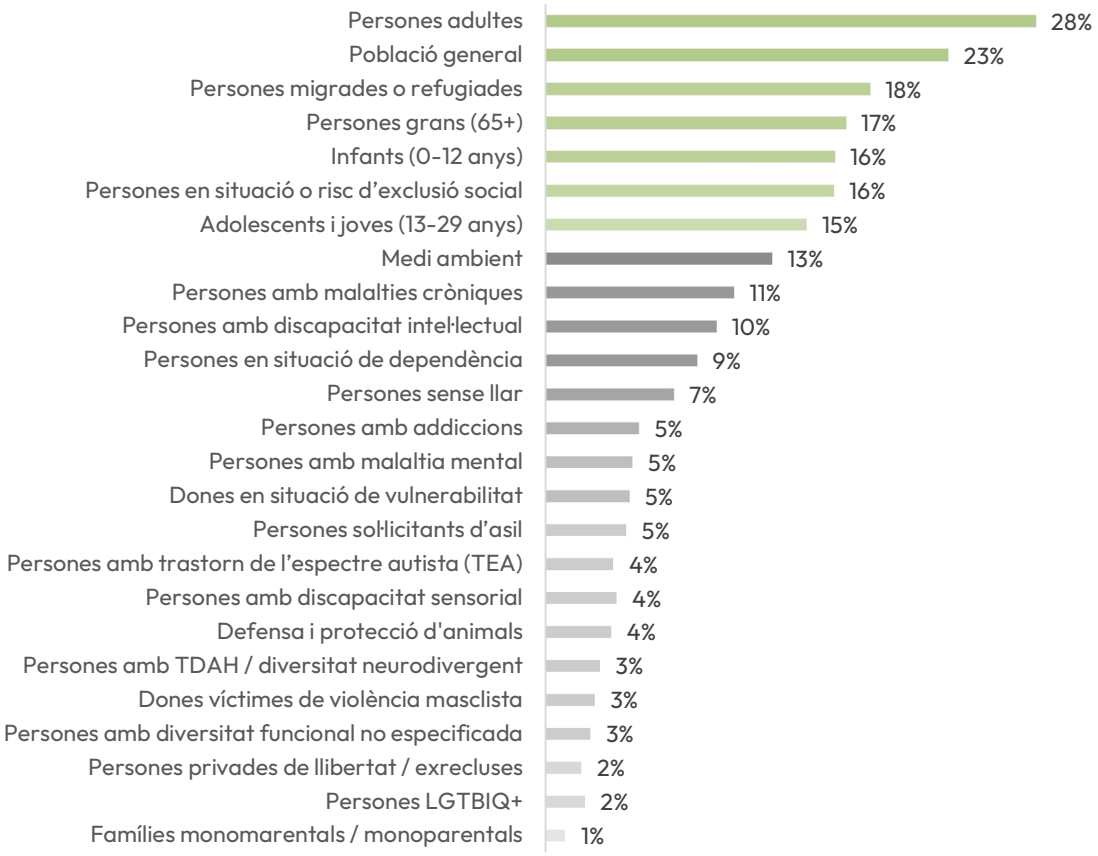

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Una mateixa persona voluntària pot indicar més d'un col·lectiu amb què desenvolupa la seva activitat.

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Pel que fa als col·lectius amb què desenvolupen la seva activitat, les dades mostren una gran diversitat de perfils destinataris de l'acció voluntària.

El col·lectiu més freqüent és el de persones adultes (28%), seguit de la població general (23%). També tenen una presència destacada les persones migrades o refugiades (18%), les persones grans de 65 anys o més (17%), així com els infants de 0 a 12 anys (16%) i les persones en situació o risc d'exclusió social (16%). En una proporció similar apareixen els adolescents i joves de 13 a 29 anys (15%).

També destaca la presència d'activitats vinculades al medi ambient (13%), així com el treball amb persones amb malalties cròniques (11%), persones amb discapacitat intel·lectual (10%) i persones en situació de dependència (9%).

Altres col·lectius presents en l'acció voluntària són les persones sense llar (7%), les persones amb addiccions (5%), les persones amb malaltia mental (5%), les dones en situació de vulnerabilitat (5%) i les persones sol·licitants d'asil (5%).

Amb una presència menor apareixen altres col·lectius específics, com les persones amb trastorn de l'espectre autista (4%), les persones amb discapacitat sensorial (4%) o les iniciatives vinculades a la defensa i protecció d'animals (4%).

Finalment, alguns col·lectius presenten una presència molt reduïda dins la mostra, com les dones víctimes de violència masclista (3%), les persones amb diversitat funcional no especificada (3%), les persones amb TDAH o altres formes de neurodivergència (3%), les persones privades de llibertat o exrecluses (2%), les persones LGTBIQ+ (2%) o les famílies monomarentals o monoparentals (1%). Cal assenyalar que cap de les persones participants en l'enquesta va indicar realitzar activitats de voluntariat amb persones amb discapacitat física.

En conjunt, els resultats indiquen que el voluntariat participant en l'enquesta es dirigeix principalment a col·lectius amplis de població o a grups socials presents al llarg del cicle vital, amb una presència també significativa d'accions orientades a persones en situacions de vulnerabilitat social o de salut. Aquesta diversitat reflecteix l'amplitud de camps d'intervenció del voluntariat i el seu paper com a instrument de suport social, comunitari i ambiental en diferents àmbits de la societat.

Freqüència de participació

També s'ha analitzat la freqüència amb què les persones voluntàries participen en les activitats de les entitats, amb l'objectiu d'identificar el grau de regularitat de la seva implicació en les activitats de voluntariat.

2.22. Freqüència de participació de les persones voluntàries en les activitats de voluntariat (%)

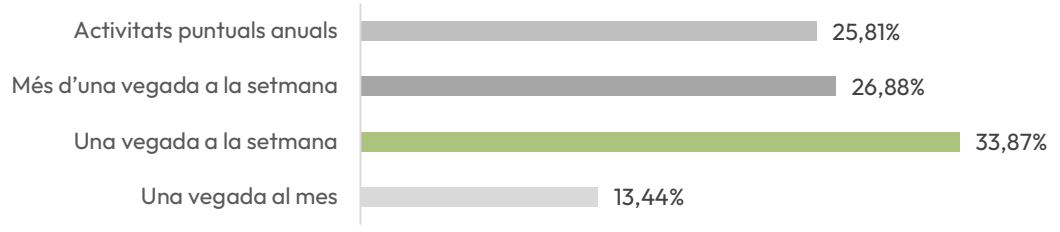

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Pel que fa a la freqüència amb què les persones voluntàries participen en les activitats de les entitats, les dades mostren una implicació regular i continuada en una part important dels casos.

La categoria més freqüent és la de participació una vegada a la setmana (33,9%), seguida de les persones que participen més d'una vegada a la setmana (26,9%). En conjunt, això significa que més de la meitat de les persones voluntàries (60,8%) desenvolupen la seva activitat amb una freqüència setmanal o superior.

En paral·lel, una part rellevant del voluntariat es caracteritza per una participació puntual o ocasional, amb un 25,8% de persones que indiquen participar en activitats puntuals al llarg de l'any, sense una periodicitat estable. Finalment, un 13,4% de les persones voluntàries participa aproximadament una vegada al mes.

L'anàlisi de la freqüència segons el gènere no mostra diferències significatives, ja que el patró de participació és molt similar entre dones i homes en totes les categories de freqüència.

Si s'atén a les franges d'edat, s'observen algunes diferències moderades en els patrons de participació. Les persones més joves presenten una presència relativament més elevada en les formes de participació més intensives —especialment més d'una vegada a la setmana— així com en activitats puntuals al llarg de l'any. En canvi, a mesura que augmenta l'edat tendeix a consolidar-se una participació més regular, amb una presència més elevada del voluntariat setmanal, especialment entre les persones de 55 anys o més.

En conjunt, aquests resultats suggereixen que la participació voluntària adopta formes diferents segons el moment del cicle vital: mentre que en les franges més joves es combina amb més freqüència amb participacions puntuals o intensives, en les edats més avançades tendeix a estructurar-se en formes de participació més estables i regulars.

Hores per sessió

També s'ha analitzat el temps que les persones voluntàries dediquen habitualment a cada sessió de voluntariat, amb l'objectiu d'aproximar la intensitat de la seva dedicació en el desenvolupament de les activitats.

Figura 2.23. Hores dedicades per sessió en les activitats de voluntariat (%)

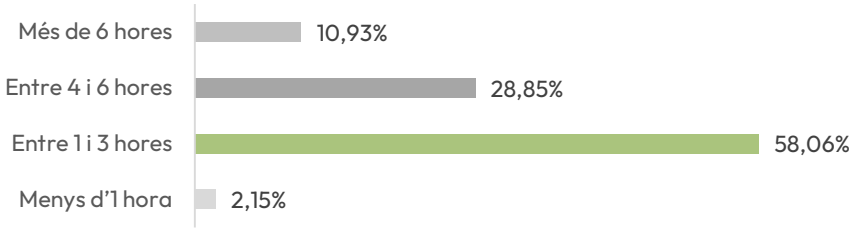

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Pel que fa al temps dedicat a cada sessió de voluntariat, les dades mostren que la major part del voluntariat participa en sessions de durada moderada.

La categoria més freqüent és la de sessions d'entre 1 i 3 hores (58,1%), que concentra més de la meitat de les respostes. En segon lloc, un 28,9% de les persones voluntàries dedica entre 4 i 6 hores per sessió.

En proporcions menors apareixen les dedicacions més intensives o més breus. Un 10,9% indica dedicar més de 6 hores per sessió, mentre que només un 2,2% assenyala participacions de menys d'una hora.

En conjunt, aquests resultats indiquen que l'activitat voluntària es desenvolupa majoritàriament en sessions d'entre una i sis hores, amb una concentració especialment clara en les franges de dedicació intermèdies.

L'anàlisi segons el gènere mostra algunes diferències moderades en el temps dedicat per sessió. Les dones es concentren en major mesura en sessions d'entre 1 i 3 hores, mentre que els homes presenten una presència lleugerament més elevada en les franges de dedicació més llargues, especialment entre 4 i 6 hores i més de 6 hores.

Aquest patró suggereix que la participació voluntària tendeix a combinar una certa regularitat en la freqüència amb sessions de dedicació moderada, fet que facilita la compatibilització del voluntariat amb altres activitats personals, laborals o familiars.

Antiguitat del voluntariat

També s'ha analitzat el temps que les persones voluntàries fa que participen en activitats de voluntariat, amb l'objectiu d'identificar el grau de continuïtat de la participació i la presència de trajectòries més o menys consolidades dins el voluntariat.

Figura 2.24. Antiguitat de les persones voluntàries en activitats de voluntariat (%)

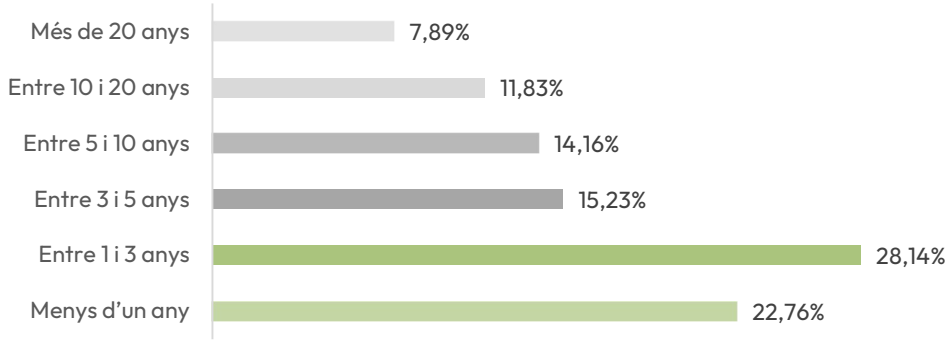

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Pel que fa al temps que les persones participants fa que desenvolupen activitats de voluntariat, les dades mostren una combinació entre incorporacions recents i trajectòries de participació consolidades.

La categoria més freqüent és la de persones amb entre 1 i 3 anys d'antiguitat en el voluntariat (28,1%), seguida de les que hi participen des de fa menys d'un any (22,8%). En conjunt, això indica que més de la meitat de les persones voluntàries (50,9%) s'han incorporat al voluntariat en els darrers tres anys.

A partir d'aquest primer tram, la distribució es reparteix de manera més gradual entre diferents nivells d'experiència: un 15,2% de les persones voluntàries tenen entre 3 i 5 anys d'antiguitat, un 14,2% entre 5 i 10 anys, i un 11,8% entre 10 i 20 anys. Finalment, un 7,9% de les persones participants indiquen una trajectòria molt consolidada, amb més de 20 anys de participació en activitats de voluntariat.

Taula 2.2. Antiguitat en el voluntariat segons franges d'edat (%)

Antiguitat en el voluntariat	14-17 anys	18-24 anys	25-34 anys	35-44 anys	45-54 anys	55-64 anys	65 anys o més
Menys d'un any	100,00%	36,96%	19,51%	42,86%	33,33%	15,75%	10,11%
Entre 1 i 3 anys	0,00%	34,78%	41,46%	22,45%	25,29%	26,71%	29,21%
Entre 3 i 5 anys	0,00%	21,74%	17,07%	14,29%	12,64%	15,07%	15,73%
Entre 5 i 10 anys	0,00%	2,17%	14,63%	8,16%	11,49%	17,81%	17,98%
Entre 10 i 20 anys	0,00%	4,35%	7,32%	6,12%	10,34%	10,96%	18,54%
Més de 20 anys	0,00%	0,00%	0,00%	6,12%	6,90%	13,70%	8,43%

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

L'anàlisi de l'antiguitat en el voluntariat segons les franges d'edat mostra diferències significatives entre generacions. Les persones més joves es concentren majoritàriament en els trams d'incorporació més recents al voluntariat. En les franges d'entre 18 i 24 anys i de 25 a 34 anys predominen especialment les trajectòries de menys de tres anys, fet que indica processos d'incorporació relativament recents en aquestes edats.

A mesura que augmenta l'edat, la distribució de l'antiguitat es diversifica i guanyen pes les trajectòries de participació més llargues. En les franges d'edat de més de 55 anys s'observa una presència més elevada de persones amb més de deu anys d'antiguitat, així com una major continuïtat en trams d'entre cinc i deu anys de participació.

En conjunt, aquestes dades apunten a un sistema de voluntariat que combina processos constants d'incorporació de noves persones voluntàries amb la presència d'un grup significatiu de participants amb trajectòries llargues de compromís. Aquesta coexistència de perfils contribueix a la continuïtat del sistema i a la transmissió d'experiència dins les entitats.

Nombre d'entitats

També s'ha analitzat el nombre d'entitats en què participen les persones voluntàries, amb l'objectiu d'identificar el grau de vinculació del voluntariat amb les organitzacions i la possible existència de participacions simultànies en diferents entitats.

Figura 2.25. Nombre d'entitats en què participen les persones voluntàries (%)

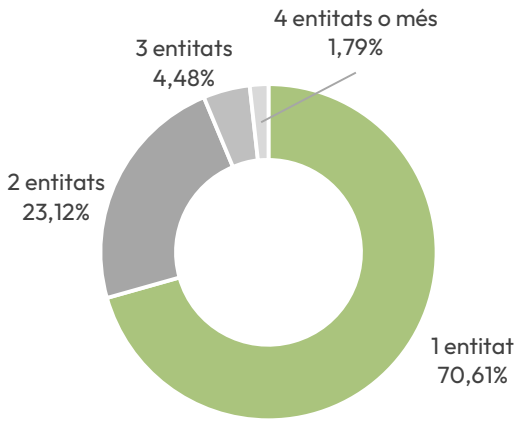

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Pel que fa al nombre d'entitats en què participen les persones voluntàries, les dades mostren que la major part del voluntariat manté una vinculació principal amb una única organització.

Concretament, el 70,6% de les persones participants indiquen que realitzen voluntariat en una sola entitat. En segon lloc, un 23,1% participa en dues entitats, mentre que una proporció menor ho fa en tres entitats (4,5%) o en quatre o més (1,8%).

En conjunt, aquestes dades indiquen que, tot i que la vinculació a una única entitat és la situació més habitual, gairebé tres de cada deu persones voluntàries (29,4%) participen en més d'una organització, fet que reflecteix l'existència d'un segment de voluntariat amb una implicació més transversal dins el teixit associatiu.

Aquest patró pot respondre tant a la diversitat d'interessos i causes de les persones voluntàries com a la possibilitat de combinar diferents formes de participació en entitats o projectes diversos.

Tipus d'activitats desenvolupades

També s'han analitzat les principals activitats que desenvolupen les persones voluntàries en el marc del seu voluntariat, amb l'objectiu d'identificar el tipus de tasques que realitzen habitualment dins les entitats.

Figura 2.26. Activitats realitzades per les persones voluntàries en el marc del voluntariat (%)

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Pel que fa a les activitats que desenvolupen les persones voluntàries, les dades mostren que les tasques més habituals són les vinculades a l'acció directa amb persones i al suport a la vida associativa.

Concretament, un 47% de les persones participants indiquen realitzar suport a activitats associatives (culturals, esportives o formatives) i un altre 47% assenyala tasques d'acompanyament a persones.

En un segon nivell apareixen activitats relacionades amb la dimensió comunicativa i organitzativa del voluntariat. Un 20% de les persones voluntàries participa en tasques de difusió, comunicació i sensibilització, mentre que un 15% indica realitzar gestió interna i tasques administratives dins les entitats.

Altres activitats presenten una presència més moderada però significativa. Un 11% de les persones voluntàries participa en promoció del voluntariat, un altre 11% en captació de fons, i el mateix percentatge en acompanyament digital o suport tecnològic. Finalment, un 10% de les persones participants assenyala la seva participació en activitats d'incidència social o política i en campanyes.

En conjunt, els resultats indiquen que el voluntariat participant en l'enquesta es concentra principalment en activitats d'acció directa i suport a les activitats de les entitats, mentre que altres funcions vinculades a la gestió interna, la mobilització social o la captació de recursos tenen un pes menor però també present.

Aquesta distribució reflecteix un model de participació voluntària centrat sobretot en l'atenció, l'acompanyament i el suport a activitats, alhora que una part del voluntariat assumeix funcions complementàries relacionades amb la comunicació, l'organització interna o la dinamització social de les entitats.

Així, les dades analitzades mostren un model de participació voluntària caracteritzat per una forta centralitat de la presencialitat i per una implicació regular en les activitats de les entitats. La participació es desenvolupa majoritàriament amb una freqüència setmanal o superior i en sessions de durada moderada, habitualment d'entre una i sis hores. Al mateix temps, el voluntariat combina processos d'incorporació relativament recents amb la presència de trajectòries de participació consolidades, fet que contribueix a la continuïtat de l'acció voluntària dins les organitzacions. Finalment, tot i que la vinculació principal es dona amb una única entitat, una part significativa de les persones voluntàries participa en més d'una organització i desenvolupa sobretot activitats d'acompanyament a persones i de suport a la vida associativa.

2.1.3 Motivacions

Una vegada analitzades les principals característiques de la participació voluntària —modalitat, dedicació, antiguitat o tipus d'activitats— aquest apartat se centra en les motivacions i experiències associades a la participació en activitats de voluntariat. En

concret, s'analitzen els factors que impulsen les persones a implicar-se en el voluntariat, així com alguns elements relacionats amb la seva experiència dins les entitats.

En primer lloc, s'han analitzat les motivacions que expliquen la participació de les persones voluntàries en activitats de voluntariat. Les persones participants han valorat diferents possibles motivacions en una escala de l'1 al 5, on 1 indica un grau molt baix d'importància i 5 un grau molt alt.

Figura 2.27. Motivacions per participar en activitats de voluntariat (mitjana en escala 1-5)

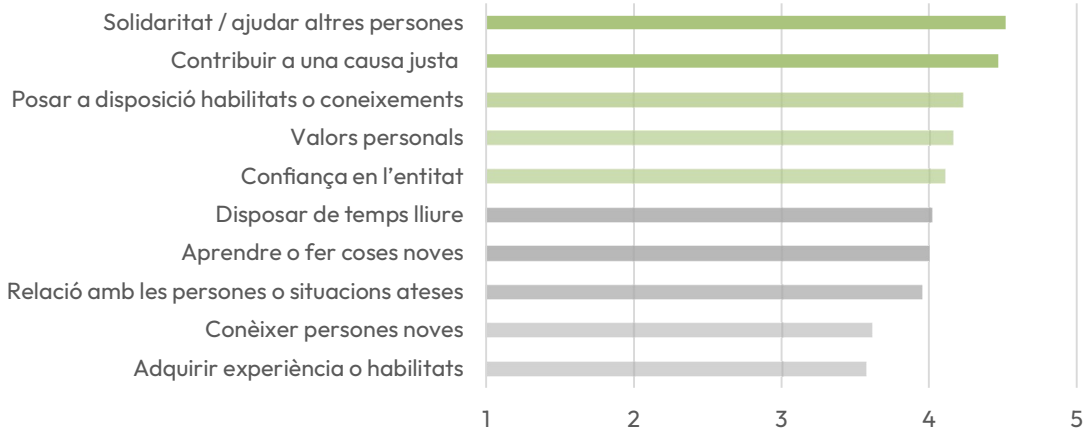

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Pel que fa a les motivacions per participar en activitats de voluntariat, els resultats mostren una clara predominança de factors vinculats a la solidaritat i al compromís amb causes socials. La motivació amb una valoració mitjana més elevada és la solidaritat o voluntat d'ajudar altres persones (4,52), seguida de contribuir a una causa que es considera justa (4,46).

També presenten valoracions elevades altres motivacions relacionades amb el compromís personal i amb la contribució activa a l'acció voluntària, com ara posar a disposició les pròpies habilitats o coneixements (4,24) i les motivacions basades en valors personals (4,17). A aquestes s'hi afegeix la confiança en l'eficàcia de l'entitat per assolir els seus objectius (4,11), que reflecteix la importància de la percepció d'impacte de l'organització en la decisió de participar en activitats de voluntariat.

Altres factors, com disposar de temps lliure (4,02) o aprendre coses noves o fer activitats diferents (4,00), també presenten valoracions elevades, tot i que lleugerament inferiors a les motivacions estrictament vinculades al compromís social. Finalment, les motivacions relacionades amb aspectes més instrumentals o relacionals obtenen valoracions

comparativament més baixes, com ara conèixer persones noves i fer amistats (3,61) o adquirir experiència laboral o desenvolupar habilitats personals (3,57). Aquest patró és coherent amb l'estudi estatal de 2022, que mostra que les motivacions principals per iniciar i mantenir l'acció voluntària se centren sobretot en ajudar altres persones, els valors personals i la contribució a una societat més justa.

En conjunt, aquests resultats indiquen que la participació en activitats de voluntariat es fonamenta principalment en motivacions altruistes i de compromís amb causes socials, mentre que altres factors de tipus personal, relacional o instrumental tenen un pes menor en la decisió de participar.

2.1.4 Incorporació al voluntariat i condicions de participació

La participació de les persones voluntàries dins les entitats no depèn únicament de la seva motivació o disponibilitat, sinó també de les condicions organitzatives que faciliten la seva incorporació i el desenvolupament de la seva activitat. En aquest sentit, resulta rellevant analitzar tant els canals a través dels quals les persones arriben al voluntariat com els processos d'acollida i els recursos de suport que les entitats posen a la seva disposició.

Aquest apartat analitza, en primer lloc, les vies d'accés al voluntariat, amb l'objectiu d'identificar quins canals faciliten la incorporació de noves persones voluntàries. A continuació, s'examina la valoració del procés d'acollida dins les entitats, així com els principals recursos i mecanismes de suport que les organitzacions ofereixen al voluntariat per facilitar el desenvolupament de la seva tasca.

Accés al voluntariat

Un primer aspecte rellevant per comprendre el funcionament del voluntariat és la manera com les persones arriben a les entitats i s'incorporen a l'acció voluntària. Les vies d'accés poden ser diverses i inclouen tant canals informals, vinculats a les xarxes personals, com mecanismes més estructurats de difusió o captació impulsats per les pròpies entitats o per altres institucions.

Amb l'objectiu d'analitzar aquests processos d'incorporació, es va preguntar a les persones participants com havien arribat o accedit a la seva activitat de voluntariat, amb la possibilitat de marcar més d'una opció.

Figura 2.28. Vies d'accés de les persones voluntàries al voluntariat (%)

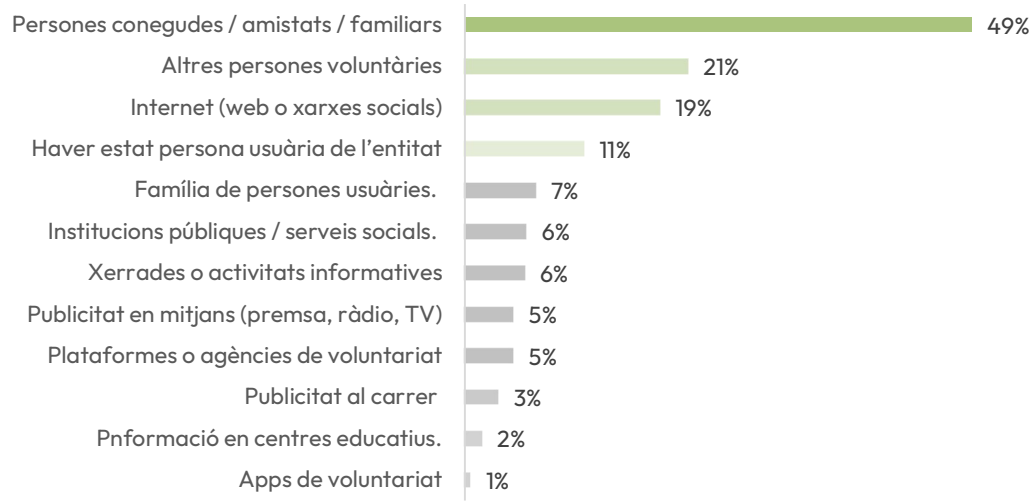

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Pel que fa a les vies a través de les quals les persones voluntàries arriben a les entitats, les dades mostren que el principal mecanisme d'incorporació és a través de les xarxes personals. Concretament, gairebé la meitat de les persones voluntàries (49%) indiquen que van conèixer o accedir al voluntariat a través de persones conegudes, amistats o familiars.

En segon lloc, un 21% de les persones participants assenyala que es va incorporar mitjançant altres persones voluntàries, fet que evidencia el paper que té el mateix voluntariat com a agent de difusió i captació dins les entitats.

Els canals digitals també tenen una presència rellevant, amb un 19% de persones voluntàries que indiquen haver arribat a l'entitat a través d'Internet, ja sigui mitjançant la pàgina web o les xarxes socials de l'organització.

Altres formes d'arribada estan vinculades a la relació prèvia amb l'entitat. Així, un 11% de les persones voluntàries assenyala haver-se incorporat després d'haver estat persona usuària de l'entitat, mentre que un 7% ho fa per ser familiar de persones usuàries.

La resta de canals presenten una presència més reduïda. Les institucions públiques o serveis socials i les xerrades o activitats informatives representen cadascun un 6% de les respostes, mentre que les plataformes de voluntariat i les campanyes de publicitat en

mitjans de comunicació representen un 5%. En proporcions encara menors apareixen la publicitat al carrer (3%), la informació en centres educatius (2%) i les aplicacions digitals específiques (1%).

En conjunt, aquests resultats indiquen que la incorporació al voluntariat es produeix principalment a través de circuits informals i relacions personals, mentre que els canals institucionals o les eines de captació més formalitzades tenen una presència molt menor.

L'anàlisi per franges d'edat no mostra diferències substancials en els principals canals d'incorporació, tot i que s'observa una presència relativament més elevada de persones de més edat en alguns mecanismes com les activitats informatives o les campanyes de difusió. En general, però, el patró dominant continua sent la importància de les xarxes socials de proximitat com a principal via d'accés al voluntariat. En la mateixa línia, l'estudi estatal de 2022 assenyala que la forma d'accés més habitual al voluntariat és també a través de persones conegudes o d'altres persones voluntàries, per damunt d'Internet i dels canals més formals de captació.

Procés d'acollida a l'entitat

Un altre aspecte rellevant per comprendre la participació voluntària és el procés d'acollida i incorporació de les persones voluntàries dins les entitats. Aquest procés inclou diferents elements, com ara la facilitat de contacte inicial amb l'organització, l'accés a la informació necessària per desenvolupar l'activitat o la percepció de benvinguda dins l'entitat.

Amb l'objectiu d'analitzar aquests aspectes, es va demanar a les persones participants que valoressin diverses afirmacions relacionades amb el procés d'acollida mitjançant una escala de quatre nivells d'acord.

Figura 2.29. Valoració del procés d'acollida al voluntariat (%)

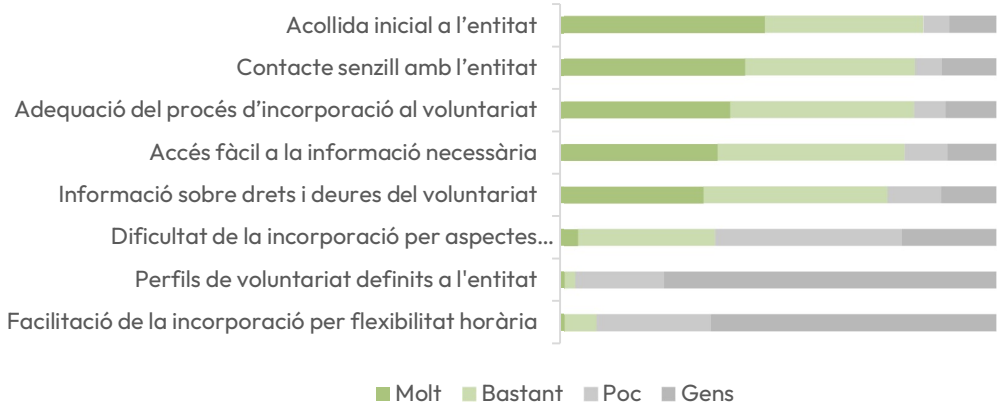

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Les dades mostren una valoració majoritàriament positiva del procés d'acollida al voluntariat per part de les entitats. La major part de les persones voluntàries assenyalen que el contacte inicial amb l'organització va ser senzill (81,4% entre "bastant" i "molt") i que el procés d'incorporació al voluntariat va resultar adequat (81,2%). De la mateixa manera, una proporció elevada manifesta haver-se sentit benvinguda a l'entitat (83,3%) i haver tingut accés fàcil a la informació necessària per desenvolupar la seva tasca (79,0%).

En la mateixa línia, el 75,1% de les persones voluntàries indiquen haver rebut informació sobre els seus drets i deures, fet que apunta a la presència de mecanismes bàsics d'orientació i informació dins les entitats.

En canvi, alguns elements vinculats a la planificació i organització del voluntariat apareixen menys consolidats. Destaca especialment la baixa presència percebuda de perfils de voluntariat definits, que el 76,0% de les persones voluntàries afirma no haver trobat en la seva entitat. De manera similar, la flexibilitat horària no sembla haver estat un factor determinant en la incorporació al voluntariat, ja que el 91,4% de les persones enquestades indiquen que aquest aspecte va tenir poca o cap influència en el seu procés d'incorporació.

Finalment, els aspectes burocràtics no apareixen com un obstacle generalitzat en el procés d'incorporació, tot i que una part de les persones voluntàries indica haver experimentat alguna dificultat en aquest sentit.

Si s'atén a l'antiguitat en la participació, s'observa que la percepció positiva del procés d'acollida es manté elevada en tots els grups analitzats, sense diferències especialment marcades associades al temps de participació dins les entitats. En el cas de la percepció

de benvinguda, el grau d'acord és alt en tots els grups d'antiguitat. Les persones voluntàries incorporades més recentment són les que mostren una valoració més positiva, amb un 57,5% que afirma sentir-se molt benvinguda, mentre que entre el voluntariat amb més trajectòria els percentatges també es mantenen en nivells elevats, situant-se generalment entre el 39% i el 48%. Un patró similar s'observa en la valoració del procés d'incorporació al voluntariat. La suma de les respostes "bastant" i "molt" supera el 75% en tots els grups d'antiguitat i arriba a prop del 83% entre les persones amb menys d'un any de participació.

En conjunt, els resultats indiquen que el procés d'acollida és percebut de manera majoritàriament positiva amb independència de l'antiguitat del voluntariat, si bé la valoració especialment favorable entre les persones incorporades més recentment pot reflectir una progressiva consolidació dels mecanismes d'incorporació dins les entitats.

Recursos i suport al voluntariat

Pel que fa als recursos i mecanismes de suport que les entitats ofereixen al voluntariat, les dades mostren que una part important de les persones voluntàries identifica l'existència de diversos elements bàsics d'organització i acompanyament de l'acció voluntària. Cal tenir present, però, que les respostes recullen la percepció o el coneixement que tenen les persones voluntàries sobre aquests recursos, i no necessàriament la seva existència efectiva dins l'entitat.

En aquest sentit, els resultats permeten aproximar-se tant a la disponibilitat d'aquests mecanismes com al seu nivell de coneixement i visibilitat entre el voluntariat.

Figura 2.30. Recursos i mecanismes de suport al voluntariat segons percepció de les persones voluntàries

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

El recurs més estès és la presència d'una persona referent del voluntariat clarament identificada, reconeguda pel 90,0% de les persones participants. També presenten nivells elevats de presència la signatura del document de compromís (81,2%) i la formació inicial per començar l'acció voluntària (78,9%). Igualment, una proporció significativa de persones voluntàries indica disposar d'acreditació o identificació com a voluntari o voluntària (74,2%).

En relació amb els espais de seguiment i coordinació, un 71,0% de les persones voluntàries assenyala que es duen a terme reunions periòdiques amb la persona referent, mentre que un 75,1% indica que existeixen trobades o reunions grupals per compartir experiències i fer seguiment de l'activitat voluntària.

Altres recursos vinculats a la gestió i a la seguretat de l'activitat presenten nivells de presència moderats. És el cas dels protocols de prevenció, protecció de dades i seguretat, identificats pel 65,6% de les persones participants, i de l'assegurança d'accidents i responsabilitat civil, reconeguda pel 58,6% del voluntariat.

En canvi, alguns recursos presenten una implantació més limitada dins les entitats. El procediment de reemborsament de despeses és indicat només pel 36,0% de les persones voluntàries, mentre que la formació continuada o específica és identificada pel 53,6% de les persones participants. En el cas de l'assegurança d'accidents i responsabilitat civil i dels protocols de prevenció i seguretat, els percentatges de reconeixement se situen en el

58,6% i el 65,6% respectivament, per sota d'altres mecanismes més habituals dins la gestió del voluntariat.

Un element rellevant que emergeix de les dades és el nivell de desconeixement sobre alguns d'aquests recursos. El 37,1% de les persones voluntàries indiquen no saber si existeix un procediment de reemborsament de despeses a la seva entitat, el 28,9% desconeixen si disposen d'assegurança d'accidents i responsabilitat civil i el 22,2% no saben si existeixen protocols de prevenció i seguretat. Aquest fet pot indicar que, en alguns casos, aquests mecanismes existeixen dins les entitats però no sempre són coneguts o percebuts pel conjunt del voluntariat, la qual cosa apunta a possibles marges de millora en la comunicació interna i la visibilització dels recursos disponibles.

Des d'una perspectiva analítica, els recursos identificats poden agrupar-se en tres grans dimensions de suport al voluntariat.

En primer lloc, apareixen els elements d'estructura i formalització de l'acció voluntària, com la presència d'una persona referent, la signatura del document de compromís o la formació inicial. Aquest conjunt d'eines presenta nivells elevats de presència entre les entitats, fet que indica que una part important del sistema de voluntariat disposa de mecanismes bàsics d'organització i incorporació de les persones voluntàries.

En segon lloc, es troben els espais de seguiment i participació dins l'entitat, com les reunions periòdiques amb la persona referent o les trobades grupals per compartir experiències. La presència d'aquests espais en una proporció elevada de casos apunta a l'existència de dinàmiques de coordinació i acompanyament que poden contribuir a la continuïtat i qualitat de l'acció voluntària.

Finalment, apareixen els recursos vinculats al suport i als drets del voluntariat, com l'assegurança, els protocols de seguretat, la formació continuada o el reemborsament de despeses. En aquest bloc s'observa una implantació més desigual i nivells més elevats de desconeixement, especialment en el cas del reemborsament de despeses i de l'assegurança. Aquest fet suggereix que, més enllà de la seva existència formal, pot ser necessari reforçar la comunicació i la visibilització d'aquests recursos dins les entitats.

En conjunt, els resultats mostren que el voluntariat participant en l'enquesta es caracteritza per una participació majoritàriament presencial, regular i vinculada principalment a una única entitat. Les activitats desenvolupades se centren sobretot en tasques d'acompanyament a persones i en el suport a les activitats de les organitzacions, mentre que altres funcions vinculades a la gestió interna, la comunicació o la incidència social tenen una presència menor.

La participació voluntària es fonamenta principalment en motivacions de caràcter altruista i de compromís amb causes socials, com la solidaritat, la voluntat d'ajudar altres persones o la contribució a causes considerades justes. Al mateix temps, els resultats indiquen que la incorporació al voluntariat es produeix sobretot a través de xarxes personals i entorns de proximitat, fet que posa de manifest el paper rellevant de les relacions socials en els processos de captació i incorporació de noves persones voluntàries.

Pel que fa a l'experiència dins les entitats, la percepció del procés d'acollida és majoritàriament positiva i una part important del voluntariat identifica la presència de diversos recursos bàsics d'organització i suport a l'acció voluntària. Tot i així, alguns mecanismes vinculats a la formació continuada, el suport material o la comunicació interna presenten una implantació més desigual o nivells de coneixement més limitats entre les persones voluntàries.

2.1.5 Satisfacció, competències i reconeixement

L'experiència de voluntariat no només implica la participació en activitats concretes, sinó també un conjunt de percepcions i aprenentatges associats a la pràctica voluntària. Analitzar el grau de satisfacció de les persones voluntàries, així com les competències que manifesten haver desenvolupat en el marc de la seva participació, permet aproximar-se a l'impacte de l'acció voluntària tant en l'àmbit personal com en el funcionament de les entitats.

Aquest apartat examina, en primer lloc, el nivell de satisfacció de les persones voluntàries amb diferents dimensions de l'activitat voluntària, incloent-hi tant aspectes relacionals com organitzatius. A continuació, s'analitzen les competències que les persones participants consideren haver desenvolupat a través de la seva experiència de voluntariat.

Satisfacció amb l'acció voluntària

Per analitzar el nivell de satisfacció amb l'experiència de voluntariat, es va demanar a les persones participants que valoressin diferents aspectes de l'activitat voluntària utilitzant una escala d'1 a 5, on 1 indica "gens satisfet/a" i 5 "molt satisfet/a". La figura següent presenta la puntuació mitjana obtinguda per cadascun dels aspectes analitzats.

Figura 2.31. Satisfacció amb diferents aspectes de l'acció voluntària. Mitjana en escala d'1 a 5.

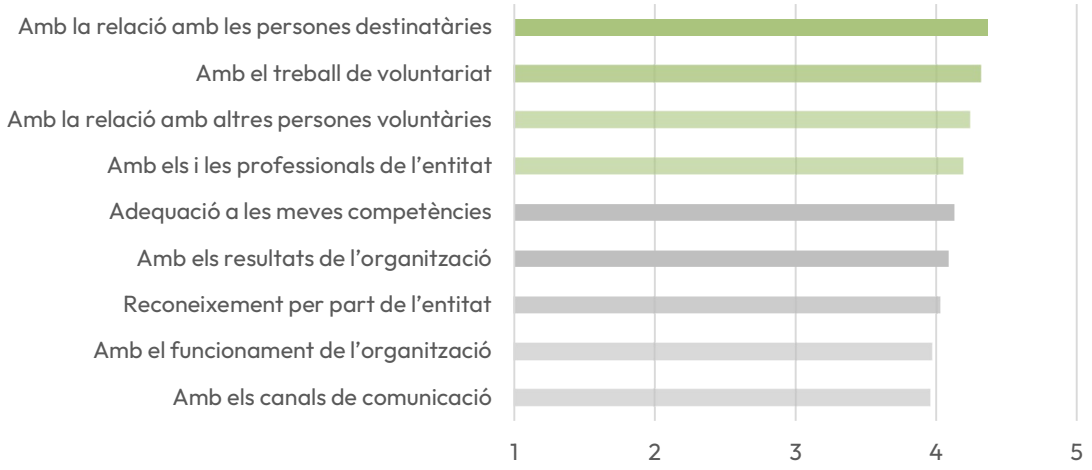

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Les persones voluntàries expressen un nivell global de satisfacció elevat amb l'experiència de voluntariat. L'índex sintètic de satisfacció se situa en 4,12 sobre 5, fet que indica una valoració generalment positiva dels diferents aspectes analitzats.

Els elements millor valorats estan relacionats principalment amb les dimensions més directament vinculades a l'experiència relacional i al sentit de l'activitat voluntària. En aquest sentit, la relació amb les persones destinatàries és l'aspecte que obté una puntuació més alta (4,37), seguit del treball de voluntariat en si mateix (4,32) i de la relació amb altres persones voluntàries (4,23). També presenten valoracions elevades la relació amb els i les professionals de l'entitat (4,19) i l'adequació de les tasques a les competències del voluntariat (4,13).

En canvi, alguns aspectes vinculats al funcionament organitzatiu obtenen puntuacions lleugerament més moderades, tot i mantenir-se en nivells globalment positius. És el cas de la formació i les trobades (3,85), els canals de comunicació (3,96) i el funcionament general de l'organització (3,97). Aquest patró suggereix que, mentre que les dimensions relacionals i el sentit de l'activitat voluntària generen nivells molt elevats de satisfacció, els aspectes més vinculats a l'organització interna poden presentar alguns marges de millora.

En conjunt, els resultats apunten a una experiència de voluntariat valorada de manera molt positiva per les persones participants, especialment en allò que fa referència al sentit social de l'activitat i a les relacions que es generen en el marc de l'acció voluntària. Aquest nivell elevat de satisfacció és coherent amb els resultats observats en altres estudis sobre voluntariat. L'informe *El voluntariado en España. Quién, cómo, por qué* (2022) de la

Plataforma del Voluntariado de España mostra també nivells elevats de continuïtat i vinculació amb l'activitat voluntària, amb una proporció molt significativa de persones voluntàries que manifesten la seva intenció de continuar participant en activitats de voluntariat.

Competències potenciades per l'acció voluntària

A més del nivell de satisfacció amb l'experiència de voluntariat, l'enquesta també analitza les competències que les persones participants consideren haver desenvolupat o reforçat a través de la seva participació en activitats voluntàries. Aquest enfocament permet aproximar-se a l'impacte personal i formatiu del voluntariat més enllà de la pròpia activitat desenvolupada.

La figura següent presenta la puntuació mitjana associada a diferents competències que poden veure's potenciades en el marc de l'acció voluntària.

Figura 2.32. Competències potenciades pel voluntariat (mitjana en escala d'1 a 5)

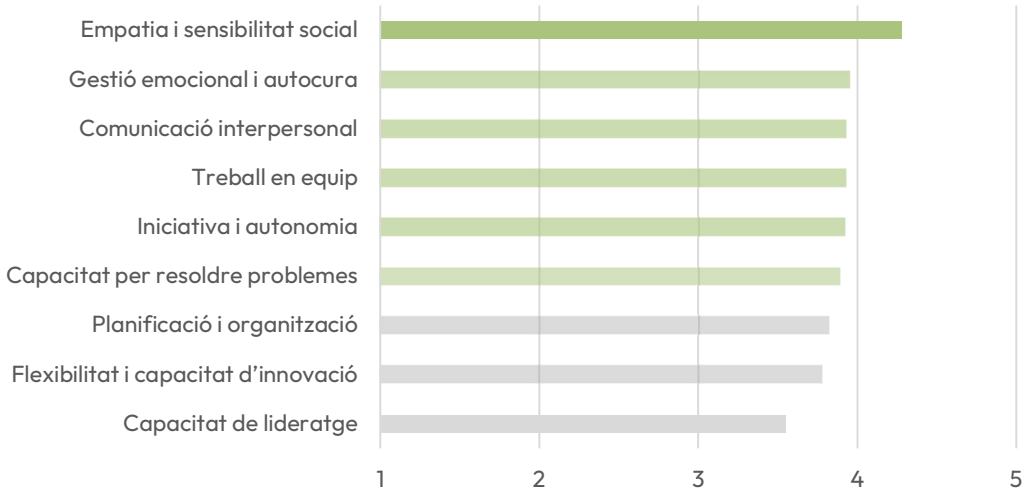

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Les persones voluntàries indiquen que la seva participació en activitats de voluntariat contribueix al desenvolupament de diverses competències personals i socials. En general, totes les competències analitzades presenten puntuacions mitjanes elevades, situades entre 3,54 i 4,29 sobre 5, fet que apunta a una percepció positiva de l'impacte formatiu de l'acció voluntària.

Les competències amb puntuacions més altes estan vinculades principalment a les dimensions socials i relacionals. En aquest sentit, l'empatia i la sensibilitat social és la

competència que obté una valoració més elevada (4,29), seguida de la gestió emocional i autocura (3,95), el treball en equip (3,93) i la comunicació interpersonal (3,93). Aquest resultat reflecteix el paper del voluntariat com a espai privilegiat per al desenvolupament d'habilitats relacionals i de comprensió de les realitats socials.

Altres competències vinculades a l'autonomia personal i a la resolució de situacions complexes també presenten valoracions destacades, com la iniciativa i autonomia (3,92) o la capacitat d'analitzar i resoldre problemes (3,89).

En canvi, les competències associades a funcions de coordinació o gestió dins les entitats presenten puntuacions lleugerament més moderades, com la planificació i organització (3,82), la flexibilitat i capacitat d'innovació (3,78) o la capacitat de lideratge (3,54).

En conjunt, els resultats suggereixen que l'experiència de voluntariat contribueix especialment al desenvolupament de competències socials i personals, mentre que les habilitats més vinculades a rols de gestió o coordinació apareixen en menor mesura, probablement associades a perfils de voluntariat amb responsabilitats més específiques dins les entitats.

2.1.6 Permanència i desvinculació

A més de les motivacions i de l'experiència de participació, un altre element rellevant per comprendre el funcionament del voluntariat és la seva continuïtat en el temps. Analitzar els factors que poden afavorir o dificultar la permanència de les persones voluntàries permet identificar possibles riscos de desvinculació i elements que poden influir en la sostenibilitat de l'acció voluntària dins les entitats.

En aquest sentit, l'enquesta inclou diverses preguntes orientades a conèixer quins factors podrien portar les persones voluntàries a abandonar la seva activitat, així com la relació entre aquests possibles motius d'abandonament i alguns aspectes de la seva experiència de voluntariat, com el temps de participació o la intensitat de dedicació.

Aquest apartat analitza, en primer lloc, les principals motivacions potencials per deixar el voluntariat i, posteriorment, explora algunes relacions entre aquests factors i diferents característiques de la participació voluntària.

Motivacions per abandonar el voluntariat

Per analitzar els factors que poden influir en la continuïtat o en la possible desvinculació de les persones voluntàries, es va demanar a les persones participants que indiquessin quins motius podrien conduir-les a abandonar l'activitat voluntària. Les persones

enquestades podien seleccionar més d'una opció, fet que permet identificar els diferents factors que poden incidir en la permanència en el voluntariat.

Figura 2.33. Principals motius potencials d'abandonament del voluntariat (%)

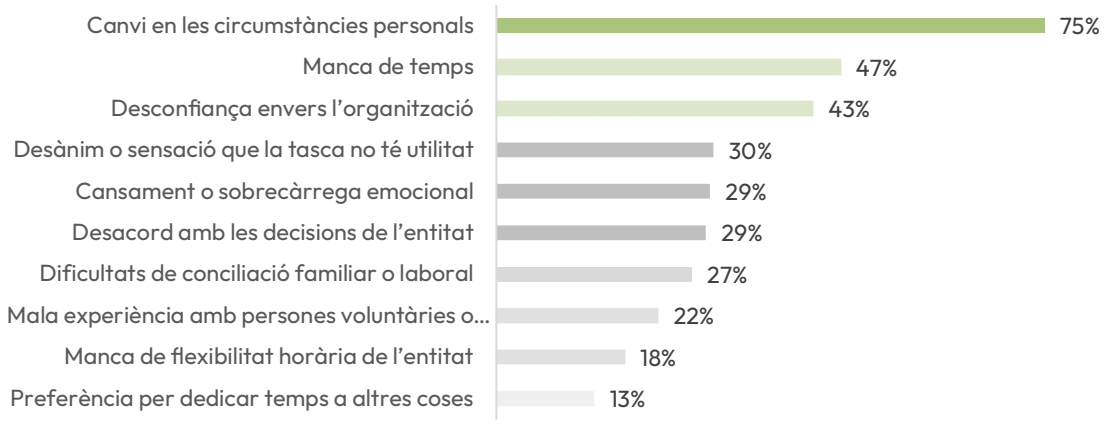

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Les persones voluntàries identifiquen diversos factors que poden conduir a l'abandonament de l'activitat voluntària, amb un predomini clar dels motius personals i vinculats a canvis vitals. El motiu més assenyalat és el canvi en les circumstàncies personals (75%), seguit de la manca de temps (47%) i de les dificultats de conciliació familiar o laboral (27%). Aquest patró suggereix que la permanència en el voluntariat està fortament condicionada per la disponibilitat i l'evolució de la situació personal, laboral i familiar de les persones voluntàries.

Tot i aquest pes dels factors personals, els resultats també posen de manifest la rellevància de determinats factors vinculats al funcionament de les entitats. Destaquen el descontentament o desconfiança envers l'organització (43%) i el desacord amb les decisions de l'entitat (29%), que apunten a elements relacionats amb la gestió, la transparència o la participació interna com a possibles punts de tensió. En aquesta mateixa línia, la manca de flexibilitat horària de l'entitat (18%) apareix com un factor que pot dificultar la continuïtat, especialment en contextos de limitació de temps.

A més, un conjunt de motius vinculats al component emocional de la tasca i al sentit percebut de l'acció voluntària també emergeixen amb força. És el cas del desànim o la sensació que la tasca no té utilitat (30%) i del cansament o sobrecàrrega emocional (29%). Finalment, les experiències relacionals dins l'entitat també poden tenir un impacte en la

permanència, amb un 22% que assenyala una mala experiència amb altres persones voluntàries o amb el personal de l'entitat.

En conjunt, els resultats indiquen que, si bé l'abandonament del voluntariat està sobretot associat a factors personals i de disponibilitat, també hi ha un marge d'actuació des de les entitats en aspectes com la comunicació i la confiança interna, la participació en la presa de decisions, la flexibilitat organitzativa i la prevenció del desgast emocional.

Relació entre l'experiència del voluntariat i els motius d'abandonament

Per analitzar la relació entre l'experiència del voluntariat i els possibles motius d'abandonament, s'ha comparat el nivell de satisfacció amb l'experiència de voluntariat amb la presència de motius d'abandonament vinculats al funcionament de l'entitat.

Amb aquest objectiu s'ha construït un indicador de descontentament organitzatiu, que agrupa dues opcions de resposta de la pregunta sobre motius d'abandonament: el descontentament o desconfiança envers l'organització i el desacord amb les decisions de l'entitat. Aquest indicador permet identificar les persones voluntàries que assenyalen algun d'aquests factors com a possible motiu per deixar l'activitat de voluntariat.

Figura 2.34. Descontentament organitzatiu segons nivell de satisfacció amb l'experiència de voluntariat (%)

Nota: el descontentament organitzatiu agrupa els motius d'abandonament vinculats al descontentament o desconfiança envers l'organització i al desacord amb les decisions de l'entitat.

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Els resultats mostren que la presència de motius d'abandonament vinculats al funcionament de les entitats és més elevada entre les persones amb nivells baixos de satisfacció amb l'experiència de voluntariat. En concret, el 41% d'aquestes persones assenyalen algun motiu d'abandonament de caràcter organitzatiu, mentre que aquest percentatge es redueix al 28% entre les persones amb satisfacció mitjana o alta.

Aquest resultat suggereix que la percepció sobre el funcionament de l'organització —especialment en aspectes com la confiança, la participació en les decisions o la gestió

interna— pot influir en la probabilitat d'identificar factors organitzatius com a possibles causes d'abandonament.

En aquest sentit, els resultats apunten a la importància de reforçar elements com la comunicació interna, la transparència en la presa de decisions i el reconeixement del voluntariat, ja que aquests factors poden contribuir a millorar l'experiència de les persones voluntàries i a reduir el risc de desvinculació associat a qüestions organitzatives.

Relació de l'antiguitat amb motivacions instrumentals

Per analitzar la possible relació entre l'antiguitat en el voluntariat i determinats factors que poden dificultar la continuïtat de l'activitat, s'ha construït un indicador sintètic de motivacions instrumentals d'abandonament. Aquesta categoria agrupa aquells motius vinculats principalment a la disponibilitat de temps i a la compatibilitat de l'activitat voluntària amb altres responsabilitats personals o laborals. En concret, inclou la manca de temps, les dificultats de conciliació familiar o laboral i la manca de flexibilitat horària de l'entitat.

A partir d'aquest indicador, s'analitza la proporció de persones voluntàries que assenyalen algun d'aquests factors com a possible motiu d'abandonament segons la seva antiguitat en el voluntariat.

Figura 2.35. Motivacions instrumentals d'abandonament segons antiguitat en el voluntariat (%)

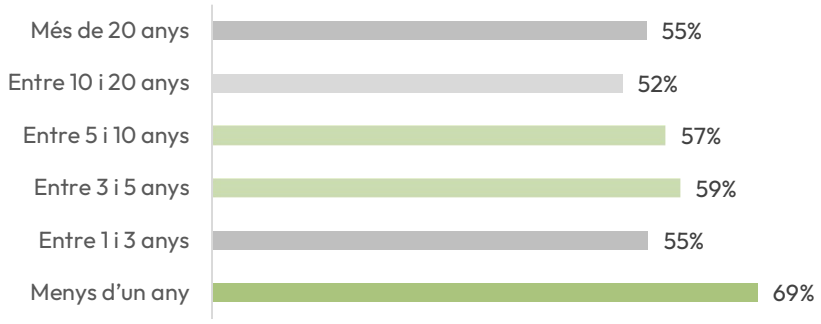

Nota: les motivacions instrumentals inclouen la manca de temps, les dificultats de conciliació familiar o laboral i la manca de flexibilitat horària de l'entitat.

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

L'anàlisi de les motivacions instrumentals segons l'antiguitat en el voluntariat mostra que aquests factors tenen un pes especialment elevat entre les persones amb menys trajectòria dins l'activitat voluntària. En concret, un 69% de les persones amb menys d'un any d'antiguitat assenyalen algun motiu instrumental —com la manca de temps, les

dificultats de conciliació o la manca de flexibilitat horària— com a possible causa d'abandonament.

A mesura que augmenta l'antiguitat, el pes d'aquests factors tendeix a disminuir lleugerament i es manté en valors relativament estables entre el 52% i el 59% en la resta de categories. Aquest patró suggereix que les persones que s'incorporen recentment al voluntariat poden trobar amb més freqüència dificultats per integrar l'activitat voluntària dins les seves rutines quotidianes o compatibilitzar-la amb altres responsabilitats.

En aquest sentit, els resultats apunten a la importància de disposar de mecanismes d'acollida i organització flexibles, especialment durant les primeres fases de la participació voluntària, per facilitar la consolidació de la vinculació amb l'entitat i reduir possibles abandonaments prematurs.

Relació entre la intensitat de dedicació al voluntariat i el risc de desgast

Per analitzar la possible relació entre la intensitat de dedicació al voluntariat i el risc de desgast emocional, s'ha examinat la proporció de persones voluntàries que assenyalen el cansament o la sobrecàrrega emocional com a possible motiu d'abandonament segons el nombre d'hores que dediquen habitualment a l'activitat voluntària en cada sessió.

Figura 2.36. Cansament o sobrecàrrega emocional segons hores dedicades al voluntariat per sessió (%)

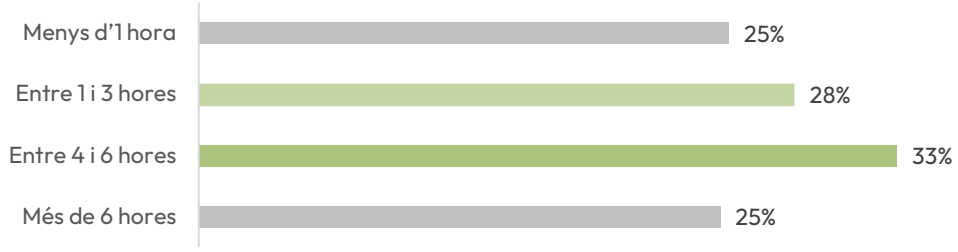

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

L'anàlisi de la relació entre la dedicació horària al voluntariat i el cansament o la sobrecàrrega emocional mostra diferències moderades entre els diferents nivells d'intensitat de participació. La proporció de persones voluntàries que assenyalen el cansament o la sobrecàrrega emocional com a possible motiu d'abandonament se situa entre el 25% i el 33% segons el nombre d'hores dedicades per sessió.

El valor més elevat s'observa entre les persones que dediquen entre 4 i 6 hores per sessió (33%), mentre que els percentatges són lleugerament inferiors entre aquelles que hi

dediquen menys temps o més de 6 hores. Aquest resultat suggereix que el risc de desgast emocional no depèn exclusivament del volum d'hores dedicades, sinó també del tipus d'activitats desenvolupades i de les condicions en què es duu a terme l'acció voluntària.

En aquest sentit, els resultats apunten a la importància de reforçar els mecanismes d'acompanyament, suport i cura del voluntariat, especialment en aquelles activitats que impliquen una dedicació significativa o un contacte intens amb situacions emocionalment exigents.

2.1.7 Necessitats del voluntariat i suport institucional

A més de les condicions en què es desenvolupa l'acció voluntària dins les entitats, l'enquesta també recull la percepció de les persones voluntàries sobre el paper que poden tenir les administracions públiques en el suport i la promoció del voluntariat. En aquest sentit, s'analitzen tant la percepció sobre la necessitat d'impulsar actuacions públiques de suport al voluntariat com les línies d'actuació que les persones participants consideren prioritàries per reforçar el desenvolupament del voluntariat a les Illes Balears.

Figura 2.37. Consideració de la necessitat de suport de l'administració pública al voluntariat (%)

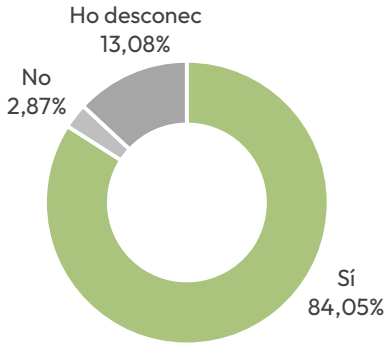

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

La gran majoria de persones voluntàries considera necessari que l'administració pública impulsi actuacions específiques de suport al voluntariat. En concret, el 84,05% de les persones enquestades respon afirmativament, mentre que només un 2,87% considera que aquest suport no és necessari. Un 13,08% indica que no disposa de prou informació per valorar-ho o bé que ho desconeix.

Aquests resultats mostren un ampli consens entre les persones voluntàries sobre la importància del paper de les administracions públiques en l'impuls i l'enfortiment del voluntariat. Més enllà de l'activitat desenvolupada per les entitats, les dades suggereixen l'existència d'una expectativa clara que les institucions públiques contribueixin a generar

condicions favorables per al desenvolupament de l'acció voluntària, mitjançant polítiques, recursos i iniciatives de suport.

Línies de suport prioritàries

Per aprofundir en aquesta qüestió, es va demanar a les persones voluntàries quines línies d'actuació haurien d'impulsar o reforçar les administracions públiques per enfortir el voluntariat.

Figura 2.38. Línies i necessitats de suport demandades pel voluntariat (%)

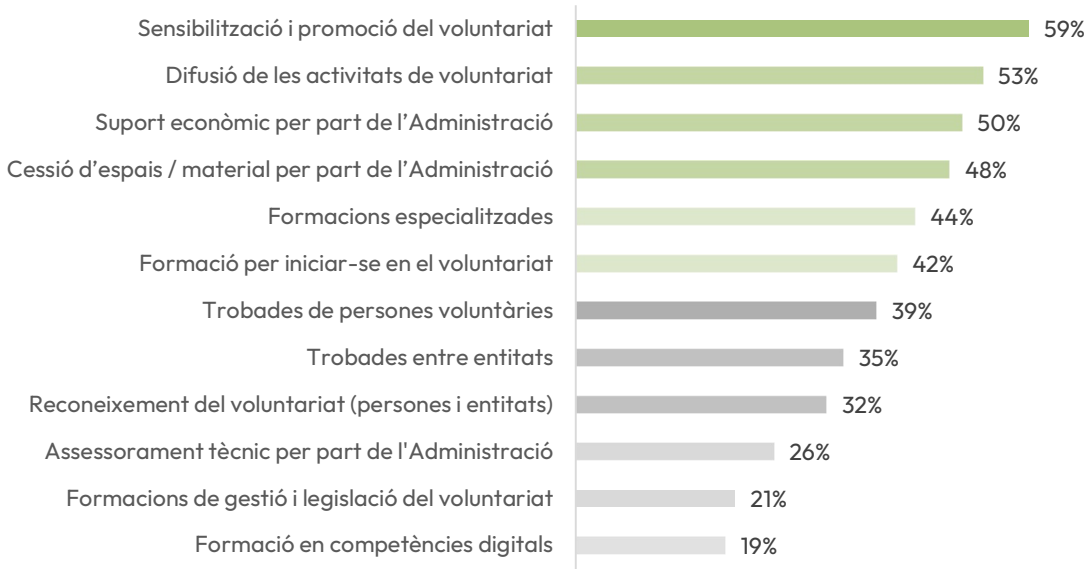

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a persones voluntàries del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=558).

Els resultats mostren que les demandes se centren especialment en actuacions vinculades a la visibilització social del voluntariat i al suport estructural a les entitats. En aquest sentit, l'actuació més assenyalada és la posada en marxa de campanyes de sensibilització i promoció del voluntariat (59%), seguida de la difusió de les activitats de voluntariat (53%). Aquestes dades indiquen la percepció que encara existeix marge per reforçar el coneixement social del voluntariat i ampliar-ne la visibilitat.

En segon lloc, destaquen les demandes relacionades amb el suport material i econòmic al teixit associatiu. La meitat de les persones enquestades assenyalen la necessitat de suport econòmic per part de l'administració (50%), mentre que un 48% menciona el suport

material o la cessió d'espais. Aquestes demandes apunten a la importància de reforçar els recursos disponibles per a les entitats que impulsen i gestionen l'acció voluntària.

També apareixen amb força les actuacions orientades a enfortir les dinàmiques internes del voluntariat i del teixit associatiu. Les formacions especialitzades per tipus de voluntariat (44%) i la formació per iniciar-se en el voluntariat (42%) es troben entre les opcions més seleccionades. Així mateix, un 39% assenyala la importància de promoure trobades de persones voluntàries i un 35% considera rellevant impulsar trobades entre entitats, fet que apunta a la necessitat de generar espais de relació, intercanvi d'experiències i reforç comunitari dins del sector.

En canvi, altres línies d'actuació obtenen percentatges més moderats, com l'assessorament tècnic a entitats (26%), les formacions sobre gestió i legislació del voluntariat (21%) o la formació en competències digitals (19%). Tot i així, aquestes opcions continuen reflectint àmbits específics de suport que una part del voluntariat considera rellevants.

En conjunt, els resultats suggereixen que les persones voluntàries identifiquen tres grans àmbits d'actuació prioritària per part de les administracions públiques:

- la promoció social del voluntariat,
- el reforç dels recursos de les entitats,
- i el desenvolupament de processos formatius i d'intercanvi dins del sector.

A més de les opcions tancades plantejades a l'enquesta, les persones participants disposaven d'un espai obert per formular aportacions, necessitats o propostes addicionals per millorar el voluntariat a les Illes Balears.

Tot i que moltes respostes indiquen que no tenen propostes addicionals o expressen valoracions positives de l'experiència de voluntariat, les aportacions recollides reforcen algunes de les idees ja identificades en les preguntes anteriors. En particular, es reiteren demandes vinculades a una major difusió i sensibilització social sobre el voluntariat, a la captació de noves persones voluntàries —especialment joves—, i a la millora dels recursos disponibles per a les entitats**,** especialment pel que fa al suport econòmic i material**.**

Algunes aportacions també assenyalen la necessitat de reduir la càrrega burocràtica, millorar la coordinació entre entitats i administracions i reforçar el reconeixement social de la tasca voluntària. En menor mesura, apareixen propostes vinculades a la formació, la comunicació interna de les entitats o la creació d'espais de trobada entre persones voluntàries. Aquestes aportacions qualitatives complementen la lectura dels resultats

quantitatius i apunten a àmbits concrets de millora per al desenvolupament del voluntariat.

En conjunt, els resultats mostren que les persones voluntàries identifiquen un paper rellevant de les administracions públiques en el suport i l'enfortiment del voluntariat. Més enllà de l'activitat desenvolupada per les entitats, les dades posen de manifest la importància de desplegar polítiques públiques que contribueixin a generar condicions favorables per al desenvolupament de l'acció voluntària, tant en termes de recursos i suport estructural com de reconeixement i promoció social del voluntariat.

En aquest sentit, les prioritats assenyalades per les persones participants apunten a la necessitat de reforçar la visibilitat del voluntariat, millorar els recursos disponibles per a les entitats i impulsar espais de formació, intercanvi i suport dins del sector. Aquestes demandes constitueixen una base rellevant per orientar les línies d'actuació futures en matèria de polítiques públiques de voluntariat a les Illes Balears.

2.1.8. Síntesi del perfil i experiència del voluntariat

L'anàlisi de les persones voluntàries a les Illes Balears mostra un perfil divers però amb alguns trets comuns. El voluntariat es caracteritza per una forta motivació vinculada a valors de solidaritat, compromís social i voluntat de contribució al benestar col·lectiu. En general, la participació es desenvolupa en el marc d'entitats del tercer sector i s'acompanya d'un nivell elevat de satisfacció amb l'experiència voluntària.

Pel que fa a les formes de participació, les dades indiquen un model de voluntariat principalment estable i relacional, basat en la continuïtat de la participació i en la implicació en activitats d'acompanyament, suport comunitari i dinamització associativa. Aquest model es combina amb diferents graus d'intensitat i dedicació, que reflecteixen la diversitat de trajectòries i formes d'implicació dins el voluntariat.

En conjunt, els resultats apunten a l'existència d'un voluntariat actiu i compromès, amb una experiència globalment positiva. Tanmateix, les dades també suggereixen la necessitat de continuar reforçant les condicions que permeten sostenir i ampliar aquesta participació en el temps, especialment en relació amb la captació de noves persones voluntàries, la diversificació dels perfils participants i el reconeixement social de l'acció voluntària.

2.2. ENTITATS DE VOLUNTARIAT

A més de l'anàlisi del perfil i l'experiència de les persones voluntàries, el diagnòstic incorpora també la perspectiva de les entitats que impulsen i organitzen l'acció voluntària. Les entitats constitueixen l'estructura principal a través de la qual es canalitza la participació voluntària i desenvolupen un paper central tant en l'acollida i coordinació del voluntariat com en la definició de les activitats i programes en què aquest participa.

Aquest apartat analitza les principals característiques de les entitats que han participat en l'enquesta, amb l'objectiu d'aproximar-se al funcionament del teixit associatiu que promou el voluntariat a les Illes Balears. En concret, s'examinen aspectes com el perfil de les entitats, l'organització i la gestió del voluntariat, els recursos disponibles, així com els principals reptes i necessitats identificats per les organitzacions en relació amb el desenvolupament de l'acció voluntària.

2.2.1 Perfil estructural i capacitat organitzativa

Aquest apartat analitza les principals característiques estructurals de les entitats de voluntariat participants en l'enquesta, amb l'objectiu d'identificar-ne el grau d'implantació territorial, la trajectòria acumulada, la dimensió organitzativa i la capacitat operativa. En conjunt, aquests elements permeten aproximar-se a la configuració del teixit associatiu que sosté l'acció voluntària a les Illes Balears.

Territori d'actuació i cobertura per illa

La implantació territorial de les entitats constitueix un element clau per comprendre la configuració del sistema de voluntariat a les Illes Balears. En aquest sentit, l'anàlisi distingeix entre la implantació territorial formal de les entitats i la seva cobertura operativa efectiva, és a dir, les illes on desenvolupen activitat de voluntariat amb independència de la ubicació de la seva seu.

Taula 2.3. Implantació territorial de les entitats participants

Implantació territorial de les entitats	% entitats
Mallorca	51,79%
Suprainsular	28,57%
Eivissa	10,71%
Menorca	8,93%

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

L'anàlisi de les 56 entitats amb voluntariat actiu que han participat en l'enquesta mostra una distribució territorial clarament concentrada a Mallorca, tant en termes d'implantació exclusiva com de presència operativa efectiva.

Pel que fa a la implantació territorial formal, el 51,79% de les entitats desenvolupen la seva activitat exclusivament a Mallorca (29 entitats). Les entitats amb implantació exclusiva a Eivissa representen el 10,71% (6 entitats) i les de Menorca el 8,93% (5 entitats). No es registren entitats amb implantació exclusiva a Formentera.

D'altra banda, un 28,57% de les entitats (16) presenten implantació suprainsular, desenvolupant activitat en dues o més illes. Aquest percentatge posa de manifest l'existència d'un segment rellevant del teixit associatiu amb capacitat d'actuació suprainsular.

Figura 2.39. Cobertura territorial efectiva de les entitats (%)

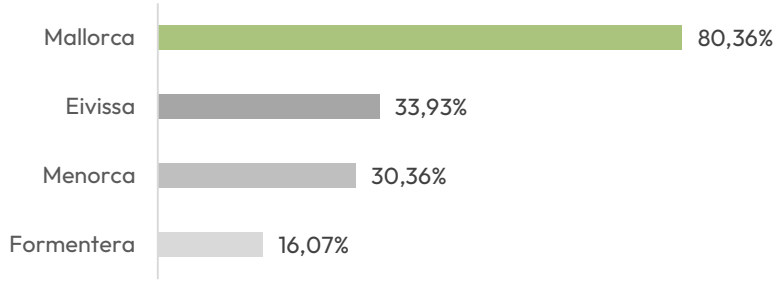

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Pel que fa a la cobertura territorial efectiva —és a dir, les illes on les entitats desenvolupen activitat de voluntariat amb independència de la ubicació de la seva seu—, les dades mostren una presència especialment elevada a Mallorca (80,36%). La presència operativa també és significativa a Eivissa (33,93%) i Menorca (30,36%), mentre que Formentera registra una cobertura del 16,07%.

Aquestes dades indiquen que, tot i que moltes entitats tenen la seva implantació formal concentrada en una sola illa, una part rellevant del teixit associatiu desplega activitat en més d'un territori.

En conjunt, les dades evidencien una estructura territorial desigual del sistema de voluntariat a les Illes Balears, amb una forta centralitat mallorquina i una menor densitat organitzativa a les illes menors, especialment a Formentera. Aquesta situació és en part esperable, atès que cap dels registres analitzats identifica entitats amb àmbit territorial exclusiu de Formentera. Aquesta distribució territorial constitueix un element rellevant a tenir en compte en el disseny del futur Pla Autonòmic del Voluntariat, especialment pel

que fa a l'equilibri territorial i al reforç de la capacitat operativa a les illes amb menor implantació.

Antiguitat de l'entitat

L'antiguitat de les entitats constitueix un indicador rellevant per aproximar-se al grau de consolidació del teixit associatiu que impulsa el voluntariat. L'anàlisi d'aquest indicador permet identificar la trajectòria temporal de les organitzacions participants i valorar el pes de les entitats de creació més recent en relació amb aquelles amb una llarga experiència institucional.

Figura 2.40. Antiguitat de les entitats participants (%)

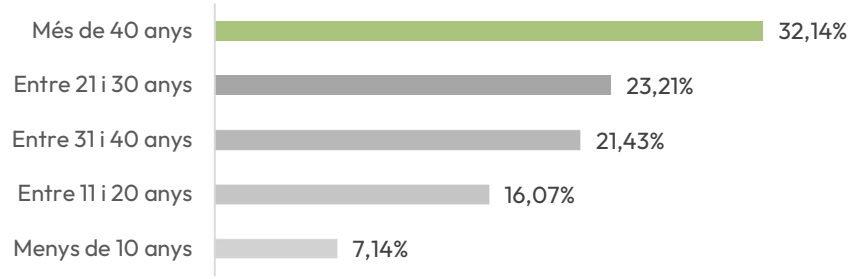

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

L'anàlisi de l'antiguitat de les entitats mostra un teixit associatiu amb una trajectòria consolidada. Més de la meitat de les organitzacions participants (55,36%) acumulen més de trenta anys d'activitat, amb un 32,14% que supera els quaranta anys i un 23,21% que es troba entre els trenta i els quaranta anys.

Els trams intermedis també presenten una presència significativa: el 21,43% de les entitats tenen entre 21 i 30 anys de trajectòria i el 16,07% entre 11 i 20 anys. En canvi, només un 7,14% de les entitats tenen menys de deu anys d'antiguitat.

Aquestes dades indiquen que el sistema de voluntariat a les Illes Balears es sustenta majoritàriament sobre organitzacions amb una llarga trajectòria i una elevada continuïtat institucional. La presència majoritària d'entitats amb dècades d'activitat suggereix un teixit associatiu consolidat, amb experiència acumulada en la gestió de programes i en l'organització del voluntariat. Al mateix temps, el pes relativament reduït d'entitats de creació recent pot apuntar a un ritme moderat de renovació organitzativa dins del sector.

Aquest patró és coherent amb les tendències observades a escala estatal. L'estudi sobre entitats de voluntariat de la Plataforma del Voluntariado de España (2022) assenyala

també una presència destacada d'organitzacions amb una llarga trajectòria, moltes amb més de dues o tres dècades d'activitat, fet que reflecteix el caràcter consolidat del tercer sector vinculat al voluntariat.

Nombre de persones contractades

El nombre de persones contractades constitueix un indicador rellevant per aproximar-se al grau d'estructura professional de les entitats que impulsen el voluntariat. Aquest indicador permet identificar el nivell de recursos humans remunerats disponibles dins les organitzacions i aproximar-se al seu grau de professionalització i capacitat operativa.

Figura 2.41. Nombre de persones contractades a les entitats participants (%)

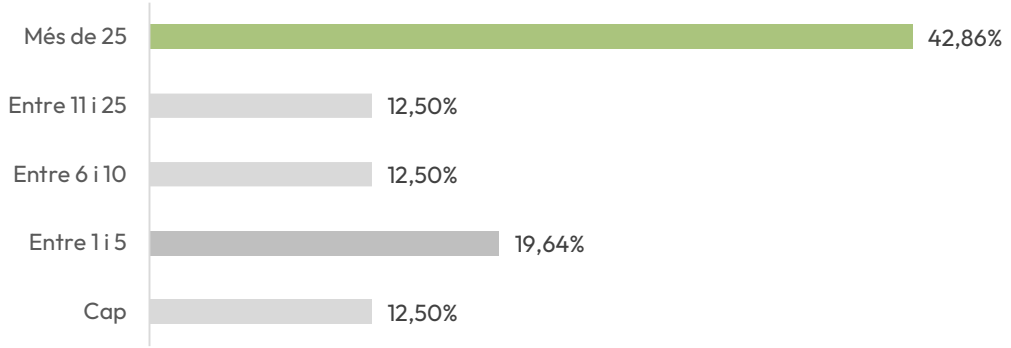

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

L'anàlisi del nombre de persones contractades mostra un elevat grau d'estructura professional dins el teixit associatiu amb voluntariat actiu.

El 42,86% de les entitats disposen de més de 25 persones contractades, constituint el grup majoritari. Un 19,64% compten amb entre 1 i 5 persones contractades, mentre que el 12,50% se situen en el tram de 6 a 10 i un altre 12,50% entre 11 i 25.

Només el 12,50% de les entitats declaren no disposar de personal contractat.

En conjunt, aquestes dades evidencien que el sistema de voluntariat a les Illes Balears, almenys pel que fa a les entitats amb voluntariat actiu que han participat en l'enquesta, presenta un alt nivell de professionalització i estructura organitzativa, amb una presència significativa d'entitats de dimensió mitjana o gran en termes de personal remunerat.

En comparació amb el conjunt de l'Estat, el nivell d'estructura professional observat presenta algunes diferències rellevants. Segons l'estudi estatal sobre entitats de voluntariat de la Plataforma del Voluntariado de España (2022), una part important de les organitzacions compta amb equips professionals reduïts o fins i tot sense personal

remunerat, cosa que reflecteix un model organitzatiu basat en la combinació de recursos professionals limitats i una forta participació voluntària.

En aquest context, els resultats obtinguts per a les Illes Balears apunten a una presència relativament més elevada d'entitats amb estructura professional consolidada, fet que podria indicar un major pes d'organitzacions de dimensió mitjana o gran dins el teixit associatiu analitzat.

Volum de voluntariat (rang)

El nombre de persones voluntàries constitueix un indicador rellevant per aproximar-se a la dimensió de les entitats i al volum de participació voluntària que gestionen. L'anàlisi d'aquest indicador permet identificar la distribució del voluntariat entre organitzacions de diferents mides i detectar possibles concentracions del volum de participació en determinats tipus d'entitats.

Figura 2.42. Nombre de persones voluntàries per entitat (%)

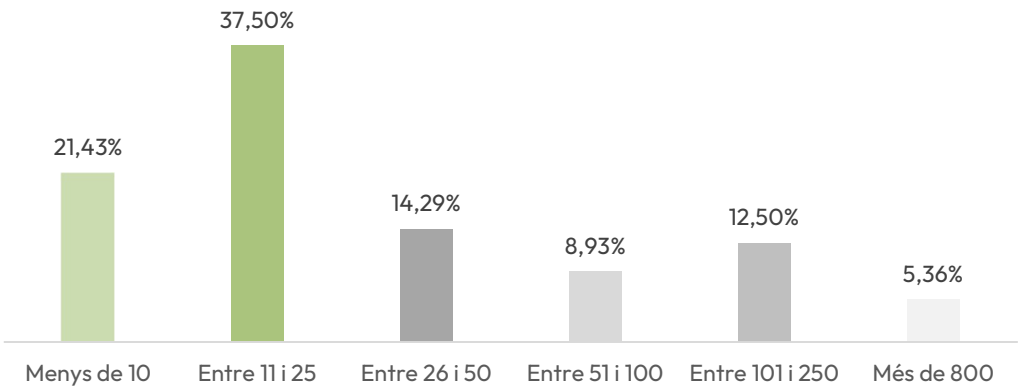

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Pel que fa al nombre de persones voluntàries, el sistema es caracteritza per una base majoritàriament formada per entitats de dimensió reduïda. El 37,50% compten amb entre 11 i 25 persones voluntàries i un 21,43% en tenen menys de 10, de manera que el 58,93% de les entitats disposen de fins a 25 voluntaris.

Els trams intermedis presenten un pes més moderat: el 14,29% de les entitats compten amb entre 26 i 50 voluntaris i el 8,93% entre 51 i 100.

En els trams superiors, el 12,50% disposen d'entre 101 i 250 persones voluntàries, mentre que un 5,36% superen les 800 persones voluntàries. No es registren entitats en el tram comprès entre 251 i 800 voluntaris.

En conjunt, aquesta distribució evidencia una estructura polaritzada, amb una base àmplia d'entitats petites i un segment reduït d'organitzacions de gran dimensió que probablement concentren una part significativa del volum total de voluntariat a les Illes Balears.

Aquest patró és coherent amb l'estructura observada en el conjunt de l'Estat. L'enquesta estatal a entitats de la Plataforma del Voluntariado de España (2022) mostra també una presència majoritària d'organitzacions amb equips reduïts de voluntariat, combinada amb un nombre menor d'entitats que concentren volums molt elevats de participació.

Classificació sintètica de mida

Per facilitar la lectura del volum de voluntariat i aproximar-se a la dimensió organitzativa de les entitats participants, s'ha elaborat una classificació sintètica de mida a partir del nombre de persones voluntàries. Aquesta classificació permet distingir entre entitats petites, mitjanes i grans segons el volum de voluntariat que gestionen.

Figura 2.43. Classificació de les entitats segons el volum de voluntariat (%)

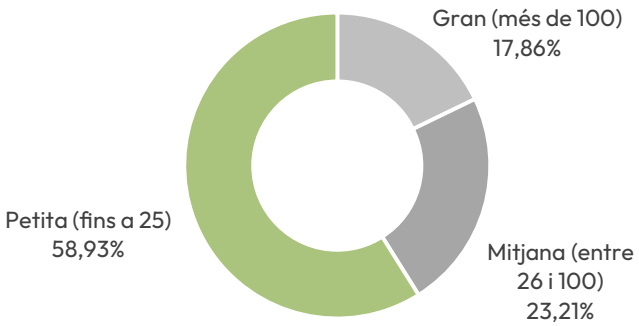

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

A partir del nombre de persones voluntàries, s'ha establert una classificació sintètica de les entitats en tres categories: petites (fins a 25 voluntaris), mitjanes (entre 26 i 100) i grans (més de 100).

Segons aquesta classificació, el 58,93% de les entitats són petites, el 23,21% són mitjanes i el 17,86% es poden considerar grans.

Aquesta distribució confirma l'existència d'una base majoritària d'entitats de dimensió reduïda, combinada amb un segment rellevant d'organitzacions de major escala que probablement concentren una part significativa del volum total de voluntariat.

En conjunt, els resultats indiquen que el sistema de voluntariat a les Illes Balears presenta una estructura heterogènia en termes de dimensió organitzativa, fet que pot tenir implicacions en la capacitat de gestió del voluntariat, el nivell de professionalització i les necessitats de suport institucional de les entitats.

Tipologia organitzativa derivada (nivell de capacitat[2])

Per complementar l'anàlisi de la dimensió de les entitats, s'ha construït un indicador sintètic de capacitat organitzativa que permet aproximar el nivell d'estructura i desplegament de les organitzacions participants. Aquest indicador integra diferents dimensions de l'activitat de les entitats i facilita una lectura comparativa del grau de desenvolupament organitzatiu del sector.

Figura 2.44. Capacitat organitzativa de les entitats (%)

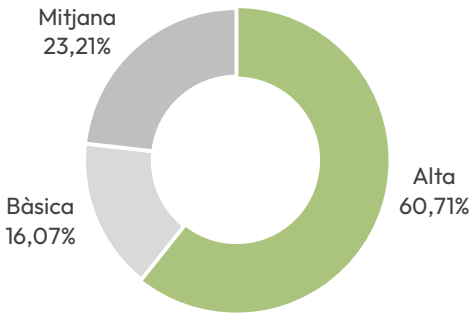

Nota metodològica: aquest indicador no pretén establir una jerarquia de qualitat entre entitats, sinó oferir una aproximació estructural basada en volum de voluntariat, nivell de professionalització i abast territorial, amb la finalitat de facilitar anàlisis comparatives i orientar les línies estratègiques del futur Pla Autonòmic del Voluntariat.

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Amb l'objectiu de disposar d'un indicador sintètic que permeti aproximar el nivell de capacitat estructural de les entitats, s'ha elaborat una tipologia organitzativa derivada a partir de tres variables clau recollides a l'enquesta:

- el volum de persones voluntàries,
- el nombre de persones contractades,

[2] [Nota metodològica: aquest indicador no pretén establir una jerarquia de qualitat, sinó oferir una aproximació estructural basada en volum, professionalització i abast territorial, amb la finalitat de facilitar anàlisis comparatives i orientacions estratègiques per al futur Pla Autonòmic del Voluntariat]

- i el nivell d'implantació territorial.

A partir d'aquestes variables s'han definit tres nivells de capacitat organitzativa:

- Capacitat alta: s'han considerat d'alta capacitat les entitats que compleixen almenys una de les següents condicions:
  - disposar de més de 100 persones voluntàries,
  - comptar amb més de 25 persones contractades,
  - o tenir implantació multiilla.

  Aquests criteris apunten a un nivell elevat de dimensió organitzativa, professionalització o desplegament territorial.

- Capacitat mitjana: s'han classificat com a capacitat mitjana les entitats que, sense complir els criteris d'alta capacitat, presenten:
  - entre 26 i 100 persones voluntàries,
  - entre 6 i 25 persones contractades.

  Aquest nivell identifica organitzacions amb una estructura intermèdia i cert grau de professionalització, però sense una dimensió o abast territorial ampli. En aquest cas, el criteri territorial no s'utilitza com a element definitori específic, ja que es tracta d'una categoria intermèdia definida principalment per la dimensió organitzativa.

- Capacitat bàsica: finalment, s'han considerat de capacitat bàsica aquelles entitats amb:
  - fins a 25 persones voluntàries,
  - fins a 5 persones contractades (o cap),
  - i implantació insular.

  Aquest grup inclou organitzacions de menor dimensió i estructura organitzativa més reduïda.

Els resultats obtinguts mostren que:

- el 60,71% de les entitats (34) presenten un nivell de capacitat alta,
- el 23,21% (13) es situen en un nivell de capacitat mitjana,
- mentre que el 16,07% (9) corresponen a entitats amb capacitat bàsica.

Així, aquestes dades apunten a una estructura sectorial amb un pes rellevant d'entitats amb volum significatiu de voluntariat, presència de personal contractat o implantació

multiilla, alhora que manté una base d'organitzacions de menor dimensió i estructura més reduïda. Aquesta configuració reflecteix un sector heterogeni en termes de capacitat organitzativa, amb diferents nivells d'estructura i desplegament institucional.

En conjunt, l'anàlisi del perfil estructural de les entitats participants mostra un teixit associatiu caracteritzat per una trajectòria consolidada, una presència territorial desigual entre illes i una estructura organitzativa heterogènia en termes de dimensió i capacitat. El sistema combina una base àmplia d'entitats petites, amb equips reduïts de voluntariat i estructures organitzatives limitades, amb un segment d'organitzacions de major dimensió que concentren un volum significatiu de voluntariat, disposen de personal contractat i presenten una implantació territorial més àmplia. Aquesta diversitat en termes de mida, professionalització i abast territorial constitueix un element clau per comprendre el funcionament del sistema de voluntariat a les Illes Balears i per orientar les polítiques de suport al sector. En aquest sentit, el següent apartat analitza amb més detall els models d'organització i gestió del voluntariat dins les entitats.

2.2.2 Governança del voluntariat

A més de les característiques estructurals de les entitats, resulta rellevant analitzar els models d'organització interna del voluntariat dins les organitzacions. La manera com es distribueixen les responsabilitats, s'articulen els equips de coordinació i s'estructuren les funcions de gestió constitueix un element clau per comprendre la capacitat de les entitats per incorporar, acompanyar i sostenir la participació voluntària.

Aquest apartat analitza alguns aspectes relacionats amb la governança del voluntariat dins les entitats, incloent-hi el nombre de persones implicades en la seva gestió, l'existència i característiques de la figura responsable del voluntariat i el perfil de les persones que desenvolupen aquestes funcions.

Nombre de persones que gestionen voluntariat

Un primer element per analitzar la governança del voluntariat és el nombre de persones que, dins les entitats, assumeixen tasques de gestió, coordinació o suport al voluntariat. Aquest indicador permet aproximar-se al grau d'estructuració dels equips responsables del voluntariat i al nivell de distribució de les responsabilitats associades a aquesta funció.

Figura 2.45. Persones dedicades a la gestió o suport del voluntariat (%)

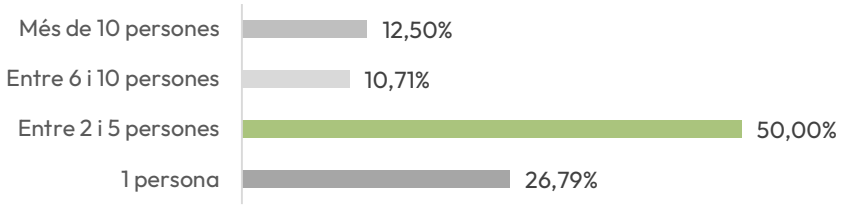

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Pel que fa a l'estructura interna de governança del voluntariat, el 50,00% de les entitats (28) compten amb entre 2 i 5 persones implicades en tasques de gestió o suport al voluntariat.

Un 26,79% (15 entitats) declaren que aquesta funció recau en una única persona, fet que pot indicar una major concentració de responsabilitat en la coordinació del voluntariat.

D'altra banda, el 23,21% de les entitats disposen d'estructures més àmplies: el 10,71% (6) compten amb entre 6 i 10 persones dedicades a la gestió, i el 12,50% (7) amb més de 10.

En conjunt, aquestes dades mostren que la governança del voluntariat es desenvolupa majoritàriament a través d'equips reduïts, amb una presència significativa d'entitats on la gestió recau en una sola figura o en equips molt petits.

La figura de la persona responsable del voluntariat

Un altre element rellevant per comprendre la governança del voluntariat dins les entitats és l'existència d'una figura formalment identificada com a responsable de la seva coordinació. Aquesta figura acostuma a assumir funcions vinculades a l'acollida, l'organització, el seguiment i el suport a les persones voluntàries, i constitueix un element clau per estructurar la gestió del voluntariat dins les organitzacions.

Figura 2.46. Existència d'una figura responsable del voluntariat a l'entitat (%)

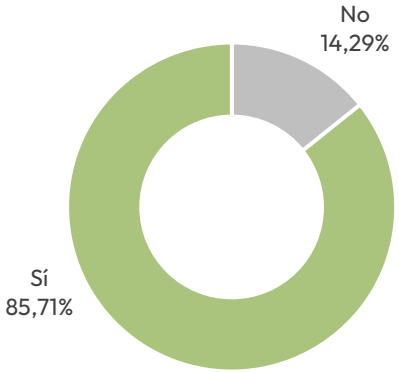

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

El 85,71% de les entitats (48) declaren disposar d'una figura formalment identificada com a responsable del voluntariat, mentre que el 14,29% (8 entitats) indiquen no comptar amb aquesta figura.

Aquesta elevada presència de responsabilitat formal suggereix un grau significatiu de formalització organitzativa en la gestió del voluntariat dins les entitats participants. La presència d'una figura responsable pot facilitar l'organització de les activitats, la coordinació dels equips i el seguiment de les persones voluntàries.

No obstant això, el fet que prop d'una de cada set entitats no disposi d'una figura responsable identificada apunta a l'existència de models de gestió més informals o distribuïts, especialment en entitats de menor dimensió, on aquestes funcions poden recaure en diferents membres de l'organització o integrar-se dins altres responsabilitats.

Perfil de la persona responsable del voluntariat

Per aprofundir en la governança del voluntariat dins les entitats, s'ha analitzat el perfil de la persona responsable de la seva coordinació. Aquest perfil permet aproximar-se a les característiques sociodemogràfiques i organitzatives de les persones que assumeixen aquesta funció, així com al tipus de vinculació i dedicació que mantenen amb l'entitat.

A continuació s'examinen diferents dimensions d'aquest perfil: el gènere, l'edat, la vinculació amb l'organització i la dedicació setmanal a les tasques de coordinació del voluntariat.

Gènere de la persona responsable del voluntariat

Figura 2.47. Gènere de la persona responsable del voluntariat (%)

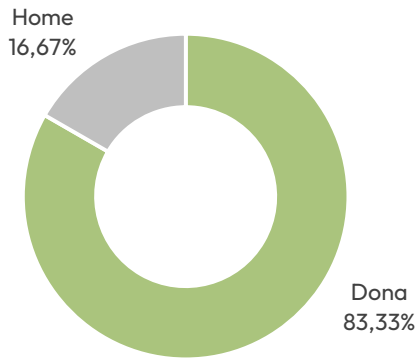

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=48).

Aquesta distribució reflecteix una clara feminització de les responsabilitats vinculades a la gestió del voluntariat dins les entitats.

Edat de la persona responsable del voluntariat

Figura 2.48. Edat de la persona responsable del voluntariat (%)

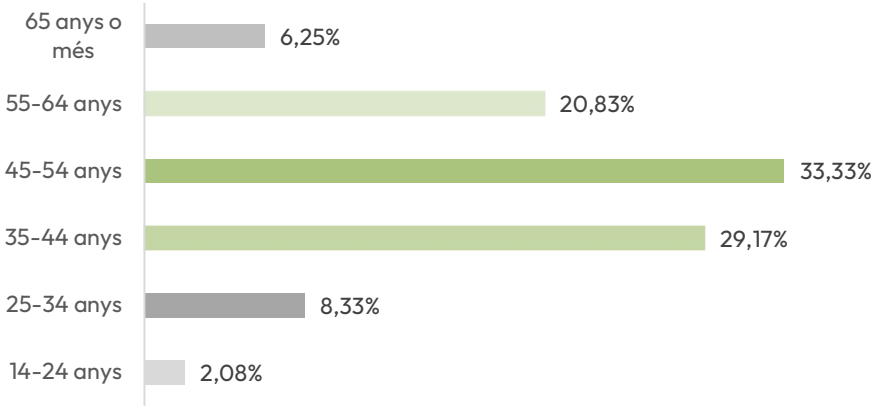

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=48).

En relació amb l'edat, la major concentració es troba en les franges de 45–54 anys (33,33%) i 35–44 anys (29,17%). També destaca la presència significativa de responsables d'entre 55 i 64 anys (20,83%).

Les franges més joves (menys de 35 anys) tenen un pes reduït (10,41% en conjunt), fet que indica que la responsabilitat del voluntariat recau principalment en perfils d'edat intermèdia o madura.

Vinculació de la persona responsable del voluntariat

Figura 2.49. Vinculació de la persona responsable del voluntariat (%)

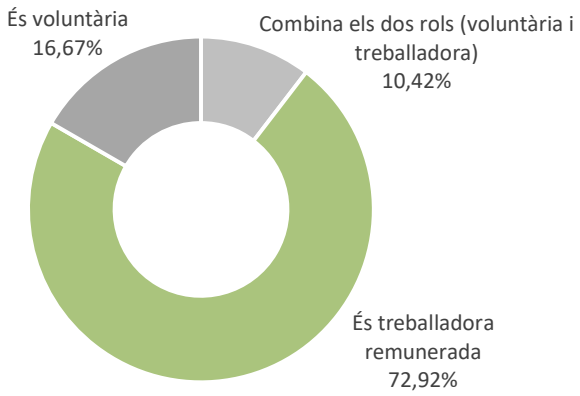

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=48).

Pel que fa al tipus de vinculació, el 72,92% de les entitats indiquen que la persona responsable és treballadora remunerada, mentre que el 16,67% assenyalen que és voluntària i el 10,42% que combina ambdós rols.

Aquesta distribució permet afirmar que la gestió del voluntariat presenta un nivell significatiu de professionalització en la majoria d'entitats, atès que prop de tres quartes parts compten amb una figura remunerada al capdavant d'aquesta funció.

Tanmateix, una part del sector continua articulant la responsabilitat del voluntariat sobre bases exclusivament voluntàries o mixtes, fet que reflecteix models organitzatius diversos en termes d'estructura i capacitat de dedicació específica.

Dedicació de la persona responsable del voluntariat

Figura 2.50. Dedicació setmanal de la persona responsable del voluntariat (%)

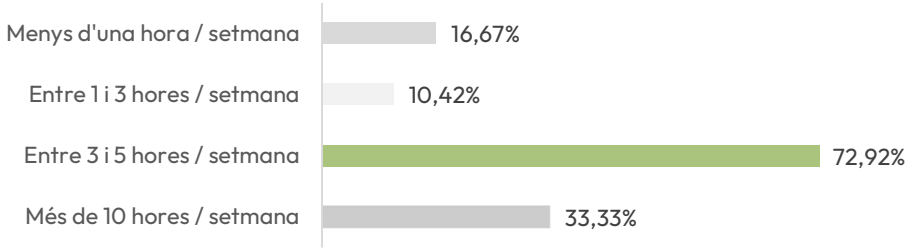

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=48).

En relació amb la dedicació setmanal, les dades mostren una clara concentració en el tram intermedi: el 72,92% de les entitats indiquen una dedicació d'entre 3 i 5 hores setmanals.

En menor proporció, un 33,33% assenyalen dedicacions superiors a les 10 hores setmanals, mentre que un 16,67% indiquen menys d'una hora i un 10,42% entre 1 i 3 hores setmanals.

Aquest patró suggereix que, tot i l'existència de casos amb una dedicació elevada i més estructurada, la major part de les entitats concentra la gestió del voluntariat en dedicacions moderades, sovint compatibles amb altres funcions dins l'organització.

En conjunt, el perfil de la persona responsable del voluntariat mostra una governança clarament feminitzada, amb concentració en franges d'edat intermèdia i una vinculació majoritàriament remunerada amb l'entitat. Aquest patró indica un nivell rellevant de professionalització de la gestió del voluntariat.

Tanmateix, la variabilitat en la dedicació setmanal —amb presència tant de dedicacions molt reduïdes com d'implicacions més intensives— reflecteix models organitzatius diversos, on la responsabilitat del voluntariat pot assumir un caràcter complementari o bé estructural dins l'organització.

Síntesi de la governança del voluntariat a les entitats

En conjunt, els resultats del bloc de governança dibuixen un sector amb un grau elevat de formalització en la gestió del voluntariat, atès que la majoria d'entitats disposen d'una figura responsable identificada. Alhora, la presència predominant de personal remunerat al capdavant d'aquesta funció apunta a una tendència cap a la professionalització del sistema.

No obstant això, la dimensió dels equips de gestió i la variabilitat en la dedicació setmanal evidencien diferències significatives en termes de capacitat organitzativa i intensitat de governança. Aquestes asimetries constitueixen un element clau a considerar en el disseny de polítiques de suport adaptades a la diversitat del sector.

2.2.3 Estructura del voluntariat a les entitats

Aquest apartat analitza la composició i les característiques principals del voluntariat dins les entitats participants. L'objectiu és aproximar-se a l'estructura del voluntariat en termes de perfil sociodemogràfic i de formes de participació, a partir de la informació agregada proporcionada per les organitzacions.

En concret, s'examinen diferents dimensions que permeten caracteritzar el voluntariat associatiu: la distribució agregada de gènere, la composició per edats, el pes dels programes regulars i puntuals, així com la freqüència de participació i el temps setmanal predominant dedicat a l'activitat voluntària. En conjunt, aquests indicadors permeten oferir una aproximació a la configuració interna del voluntariat dins les entitats i a les formes predominants de participació en l'acció voluntària.

Distribució agregada de gènere

Per aproximar la composició de gènere del voluntariat dins les entitats, l'enquesta va recollir la distribució estimada de persones voluntàries segons diferents identitats de gènere. Atès que no es disposava del recompte exacte de persones voluntàries per entitat, les respostes es van registrar en trams percentuals, permetent obtenir una aproximació agregada a la composició de gènere del voluntariat.

Les dades següents es presenten com el percentatge d'entitats que situen cada identitat de gènere dins un determinat tram percentual del seu voluntariat.

Figura 2.51. Distribució agregada de gènere del voluntariat (% d'entitats)

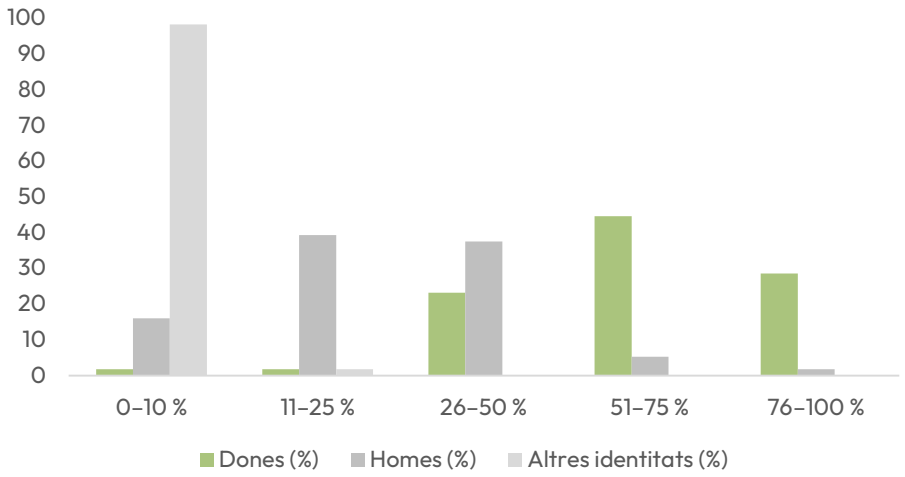

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Les dades aportades per les entitats indiquen un patró clarament feminitzat del voluntariat. El 73,21% de les entitats assenyalen que les dones representen més del 50% del seu voluntariat, i en gairebé un 29% dels casos superen el 75%.

En coherència amb aquesta distribució, el 55,36% de les entitats indiquen que els homes representen com a màxim el 25% del seu voluntariat, mentre que només un 7,15% presenten una majoria masculina.

Pel que fa a la presència d'altres identitats de gènere, el 98,21% de les entitats indiquen que representen com a màxim un 10% del seu voluntariat, mentre que només un 1,79% assenyalen una presència superior al 10%.

En conjunt, aquestes dades apunten a una composició de gènere marcadament femenina en el voluntariat associatiu, fet que constitueix un tret estructural del sector.

Aquest resultat és coherent amb les tendències identificades en altres estudis sobre el voluntariat. L'enquesta estatal a entitats de la Plataforma del Voluntariado de España (2022) mostra també una clara feminització de la participació voluntària, amb una presència majoritària de dones segons la informació aportada per les entitats.

Cal tenir en compte, però, que aquests estudis estatals utilitzen una classificació binària del gènere, fet que limita la comparabilitat directa amb l'enquesta a entitats realitzada en aquest diagnòstic, que incorpora també la possibilitat d'altres identitats de gènere.

De manera anàloga, les dades són també coherents amb els resultats de l'enquesta a persones voluntàries realitzada en el marc d'aquest diagnòstic, que mostren igualment una participació majoritàriament femenina. La coincidència entre la percepció de les entitats i l'autocaracterització de les persones voluntàries reforça la idea que la feminització del voluntariat constitueix un tret estructural del sector.

Distribució agregada per edats

A més de la composició per gènere, les entitats participants també han aportat informació sobre la distribució aproximada del voluntariat segons franges d'edat. Aquesta informació permet aproximar-se a l'estructura generacional del voluntariat dins les organitzacions i identificar quins grups d'edat tenen una presència més rellevant en el conjunt del sistema.

Atesa la naturalesa estimativa de les dades recollides —basades en trams percentuals indicats per les entitats— l'anàlisi s'ha orientat a detectar quines franges d'edat tenen un pes predominant dins les organitzacions.

Amb l'objectiu de sintetitzar la informació aportada per les entitats i identificar quines franges d'edat tenen un pes predominant dins les organitzacions, s'ha calculat el percentatge d'entitats on cada tram d'edat representa més del 50% del voluntariat. Aquesta aproximació permet detectar patrons de concentració per edats sense reconstruir percentatges exactes, atesa la naturalesa estimativa de les dades recollides en trams percentuals.

Figura 2.52. Franges d'edat amb pes majoritari (>50%) segons entitats

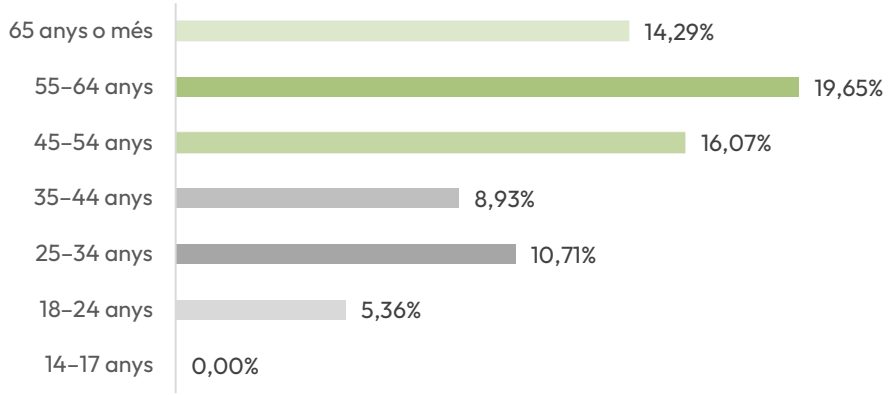

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Aquest patró és coherent amb els resultats obtinguts en l'enquesta a persones voluntàries, que també mostren una major concentració de participació en franges d'edat adultes. En concret, les dades individuals indiquen una presència significativa de persones voluntàries a partir dels 35 anys, mentre que la participació de persones joves apareix amb un pes més reduït en el conjunt de la mostra. La coincidència entre la percepció de les entitats i l'autocaracterització del voluntariat reforça la interpretació d'un sistema de voluntariat associatiu amb una base principalment adulta, tot i que amb presència de perfils generacionals diversos.

Pes de programes regulars vs. puntuals

Un altre element rellevant per comprendre l'estructura del voluntariat dins les entitats és la modalitat de participació de les persones voluntàries en els diferents programes o activitats. En aquest sentit, es distingeix entre programes regulars, que impliquen una participació continuada o estable en el temps, i programes puntuals o ocasionals, que es caracteritzen per una participació esporàdica vinculada a activitats concretes o esdeveniments específics.

L'enquesta a entitats recull una estimació aproximada del pes de cada modalitat dins el conjunt del voluntariat de l'organització.

Figura 2.53. Distribució dels programes regulars

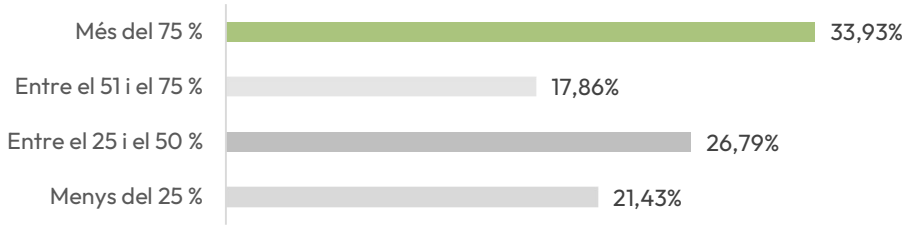

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Figura 2.54. Distribució dels programes puntuals

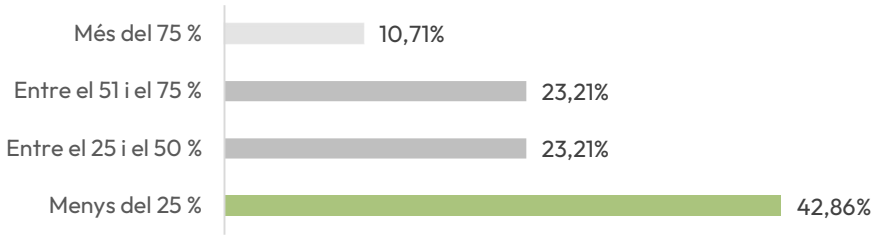

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Taula 2.4. Modalitat de programa predominant

Modalitat de programa predominant a les entitats	%
Programes regulars	51,79%
Programes puntuals	33,92%

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Les dades indiquen que el voluntariat presenta una orientació predominant cap a la participació regular. En el 51,79% de les entitats, més de la meitat de les persones voluntàries participen en programes regulars, i en un 33,93% dels casos aquesta participació supera el 75%.

Pel que fa als programes puntuals o ocasionals, un 33,92% de les entitats indiquen que representen més del 50% del voluntariat, mentre que el 42,86% assenyalen que no superen el 25%.

En conjunt, aquestes dades apunten a un model predominantment estable de participació voluntària, tot i que amb una presència significativa de formats puntuals o ocasionals que conviuen amb els programes regulars dins el sector.

Aquest patró també s'observa en altres estudis sobre el funcionament del voluntariat organitzat. La darrera enquesta estatal a entitats de la Plataforma del Voluntariado de España del 2022 indica que una part significativa de les organitzacions compta amb equips de voluntariat amb una vinculació estable i continuada als programes de l'entitat, mentre que la participació puntual o esporàdica té un pes menor en la majoria de casos. Aquest resultat reforça la idea que el voluntariat associatiu tendeix a estructurar-se principalment a través de formes de participació regular vinculades a projectes o activitats específiques.

Freqüència predominant de participació

Un altre element rellevant per comprendre l'estructura del voluntariat dins les entitats és la freqüència amb què les persones voluntàries participen en les activitats o programes de l'organització. Aquesta variable permet aproximar el grau de regularitat de la participació voluntària i identificar si el model predominant es basa en una implicació continuada o en participacions més esporàdiques.

Taula 2.55. Freqüència predominant de participació del voluntariat segons entitats

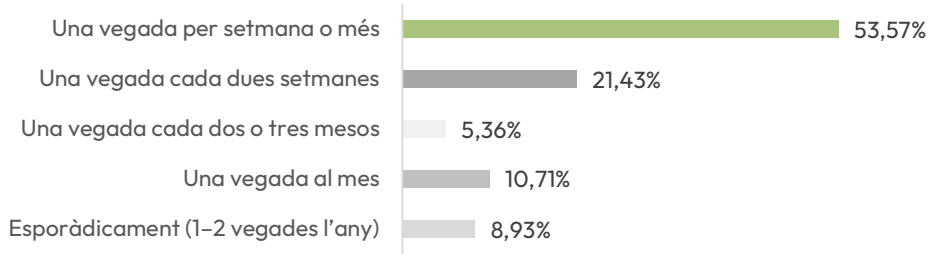

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Les dades indiquen que la participació voluntària es caracteritza majoritàriament per una freqüència regular. En el 53,57% de les entitats, la participació predominant és setmanal o superior, i en un 21,43% es produeix almenys cada dues setmanes.

En conjunt, el 75% de les entitats assenyalen una participació amb una periodicitat mínima quinzenal, mentre que només un percentatge reduït indica una participació esporàdica (8,93%) o amb intervals de dos o tres mesos (5,36%).

Aquests resultats reforcen la idea d'un model de voluntariat basat principalment en la recurrència i la continuïtat de la participació, més que no pas en formes de participació puntual o ocasional.

Temps setmanal predominant dedicat al voluntariat

A més de la freqüència de participació, l'enquesta a entitats també recull informació sobre el temps setmanal que les persones voluntàries dediquen habitualment a l'activitat voluntària. Aquesta variable permet aproximar el nivell d'intensitat de la participació i identificar si el voluntariat es caracteritza principalment per dedicacions puntuals o per una implicació més sostinguda en el temps.

Taula 2.56. Temps setmanal predominant dedicat al voluntariat segons entitats

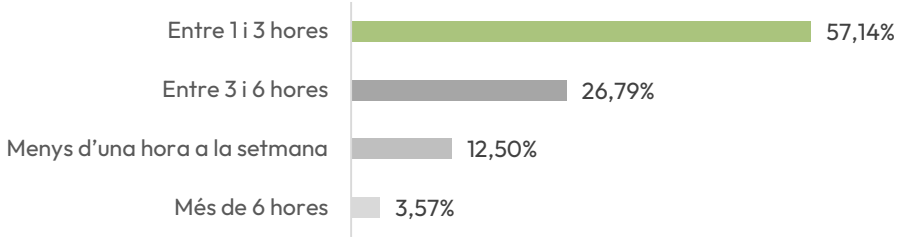

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Pel que fa al temps setmanal dedicat al voluntariat, el 57,14% de les entitats indiquen que la majoria de persones voluntàries hi destinen entre una i tres hores setmanals, mentre que el 26,79% assenyalen una dedicació d'entre tres i sis hores.

En conjunt, el 83,93% de les entitats situen la dedicació predominant en una franja d'entre una i sis hores setmanals. Només un 3,57% indiquen dedicacions superiors a sis hores, i un 12,50% assenyalen menys d'una hora setmanal.

Aquestes dades apunten a un model de participació regular amb una intensitat moderada, compatible amb altres responsabilitats personals o laborals.

En conjunt, l'estructura del voluntariat a les entitats enquestades es caracteritza per una composició clarament feminitzada, amb una presència predominant d'edats adultes i una participació majoritàriament regular i recurrent. La dedicació setmanal se situa principalment en franges d'intensitat moderada, fet que dibuixa un model de voluntariat estable però compatible amb altres àmbits de la vida quotidiana. Tot i això, la presència de formats puntuals i la limitada participació juvenil apunten a reptes específics en termes de relleu generacional i d'adaptació a nous patrons de disponibilitat.

2.2.4 Àmbits, col·lectius i tipus d'acció de les entitats

Aquest apartat analitza les principals característiques de l'activitat desenvolupada per les entitats participants, amb l'objectiu d'identificar els sectors d'intervenció, els col·lectius amb què treballen i el tipus d'accions que articulen el voluntariat dins les organitzacions.

L'anàlisi s'estructura en quatre dimensions complementàries: els àmbits d'acció, que permeten identificar els sectors temàtics en què es desenvolupa el voluntariat; els col·lectius amb què treballen les entitats; les àrees de treball en què s'organitza l'activitat; i, finalment, el tipus d'activitats desenvolupades pel voluntariat.

En conjunt, aquests indicadors permeten aproximar-se a la configuració del sistema de voluntariat des de la perspectiva de l'acció desenvolupada per les entitats i del tipus d'intervenció social que articulen a través de la participació voluntària.

Àmbits d'acció

Un primer element per caracteritzar l'activitat de les entitats amb voluntariat és l'àmbit d'acció en què desenvolupen els seus programes. Aquesta variable permet identificar els sectors temàtics en què s'articula principalment el voluntariat i aproximar-se al tipus d'intervenció social que realitzen les organitzacions participants.

Atès que una mateixa entitat pot desenvolupar activitats en més d'un àmbit, la pregunta es va plantejar com a resposta múltiple, de manera que els percentatges no sumen el 100%.

Figura 2.57. Àmbits d'acció de les entitats amb voluntariat

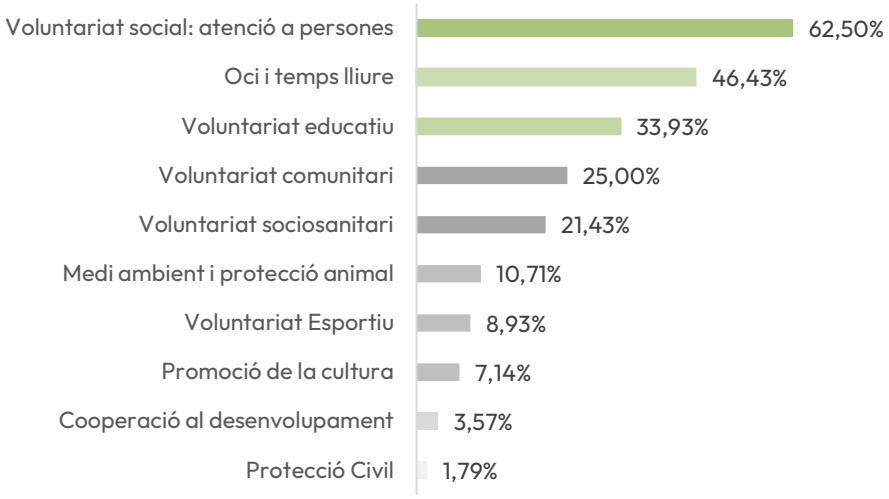

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

L'anàlisi dels àmbits d'actuació mostra una clara concentració del voluntariat en l'àmbit social i socioeducatiu. El 62,5% de les entitats desenvolupen voluntariat social orientat a l'atenció directa a persones (social, psicològica o d'acompanyament), configurant-se com el nucli central del sector analitzat.

En segon lloc, destaquen els àmbits d'oci i temps lliure (46,43%) i el voluntariat educatiu (33,93%), fet que evidencia un pes rellevant de les intervencions amb infants, joves i comunitats en contextos formatius o de lleure amb component social.

Altres àmbits amb presència significativa són el voluntariat comunitari i de sensibilització (25%) i el voluntariat sociosanitari (21,43%), que amplien el focus cap a la intervenció comunitària i el suport en l'àmbit de la salut i l'atenció especialitzada.

En canvi, àmbits com el medi ambient (10,71%), el voluntariat esportiu (8,93%), la promoció cultural (7,14%), la cooperació al desenvolupament (3,57%) o la protecció civil (1,79%) presenten una presència minoritària dins la mostra.

En conjunt, el sector analitzat mostra una clara orientació cap a l'atenció directa a persones i el treball socioeducatiu, amb menor pes d'altres formes d'acció voluntària més especialitzades o sectorials.

Col·lectius amb què treballen

Un altre element clau per caracteritzar l'activitat de les entitats amb voluntariat és el tipus de col·lectius destinataris de les seves intervencions. Aquesta variable permet identificar els grups socials amb què treballen les organitzacions i aproximar-se al perfil de les persones beneficiàries de l'acció voluntària.

Atès que una mateixa entitat pot treballar amb diversos col·lectius alhora, la pregunta es va plantejar com a resposta múltiple, de manera que els percentatges no sumen el 100%.

Figura 2.58. Col·lectius amb què treballen les entitats amb voluntariat

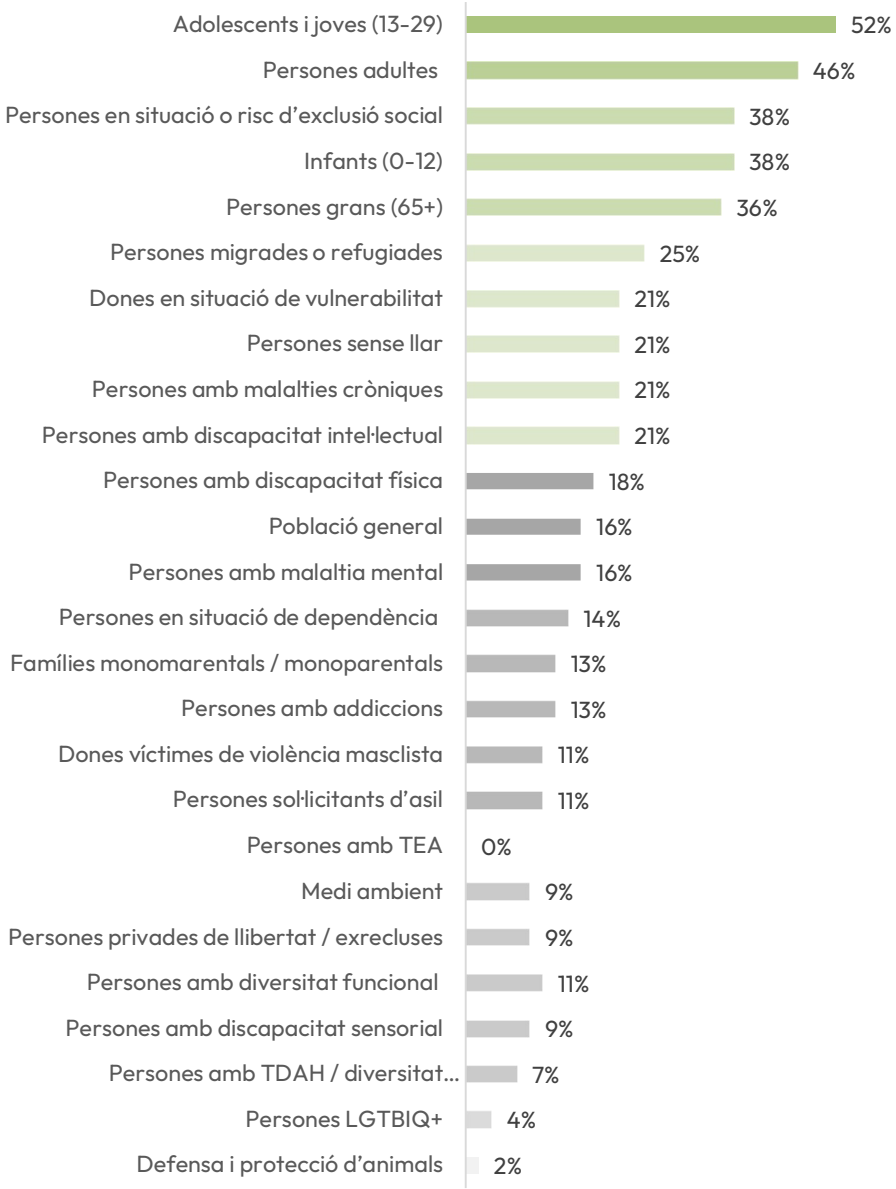

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

L'anàlisi dels col·lectius destinataris mostra una intervenció àmpliament distribuïda al llarg del cicle vital. El 52% de les entitats treballen amb adolescents i joves (13–29 anys), el 46%

amb persones adultes, el 38% amb infants (0–12 anys) i el 36% amb persones grans (65+), evidenciant una acció transversal per franges d'edat.

Paral·lelament, destaca una orientació clara cap a situacions de vulnerabilitat social. El 38% de les entitats treballen amb persones en situació o risc d'exclusió social, el 25% amb persones migrades o refugiades, i el 21% amb persones sense llar o amb dones en situació de vulnerabilitat. Altres col·lectius vinculats a situacions de risc inclouen persones en situació de dependència (14%), amb addiccions (13%) o víctimes de violència masclista (11%).

L'àmbit de la discapacitat i la salut té també un pes rellevant dins el sector. El 21% de les entitats treballen amb persones amb discapacitat intel·lectual, el 18% amb discapacitat física, i el 21% amb persones amb malalties cròniques. A això s'hi sumen col·lectius com persones amb trastorn de l'espectre autista (11%), amb malaltia mental (16%) o amb diversitat funcional no especificada (9%), configurant un bloc d'intervenció sociosanitària consistent.

En conjunt, el sector analitzat presenta una orientació predominant cap a la intervenció amb persones en situació de vulnerabilitat social, diversitat funcional o al llarg del cicle vital, amb menor presència d'altres col·lectius més específics o sectorials.

Aquesta orientació és coherent amb els resultats de l'enquesta estatal a entitats de la Plataforma del Voluntariado de España (2022), que identifica també un clar predomini del voluntariat de caràcter social, per damunt d'altres àmbits com el cultural, l'ambiental o l'educatiu.

Àrees de treball

A més dels àmbits generals d'intervenció i dels col·lectius amb què treballen, les entitats participants també han identificat les àrees específiques de treball en què s'articula l'acció voluntària. Aquest indicador permet aprofundir en el tipus d'intervencions desenvolupades dins els diferents programes i aproximar-se a les prioritats temàtiques del voluntariat organitzat.

Atès que una mateixa entitat pot intervenir en diverses àrees alhora, la pregunta es va plantejar com a resposta múltiple, de manera que els percentatges no sumen el 100%.

Figura 2.59. Àrees de treball de les entitats amb voluntariat

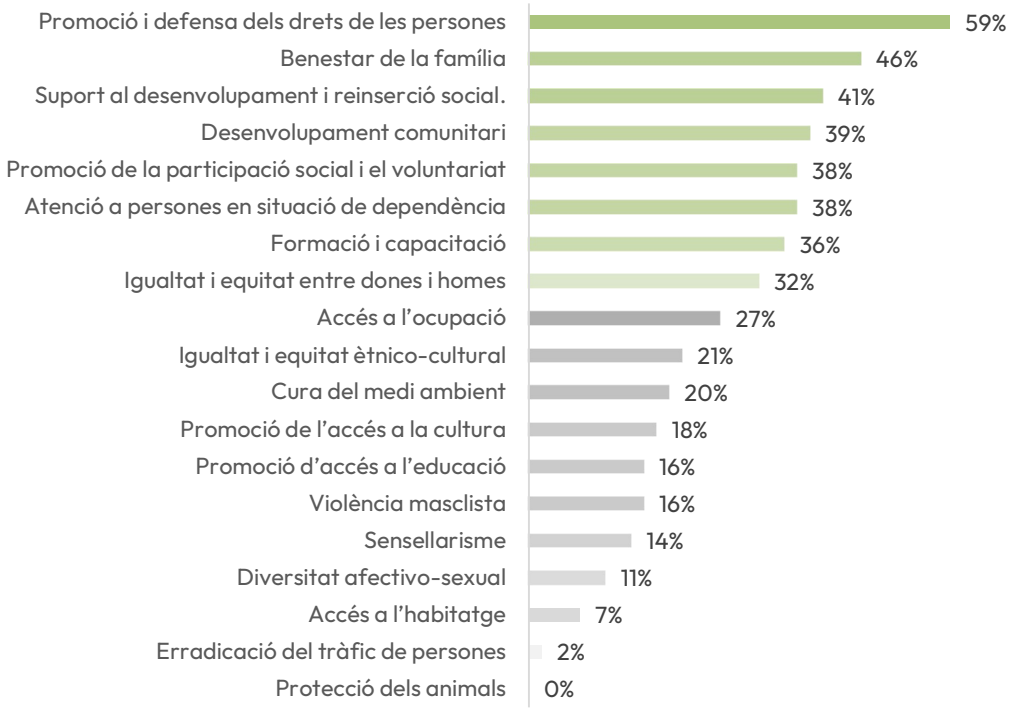

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

L'anàlisi de les àrees de treball mostra una clara orientació del voluntariat cap a la promoció i defensa de drets i la intervenció social directa. En concret, el 59% de les entitats indiquen que desenvolupen accions vinculades a la promoció i defensa dels drets de les persones, configurant-se com l'eix central de l'acció voluntària.

En un segon nivell, destaquen les àrees de benestar de la família (46%), suport al desenvolupament i reinserció social (41%) i desenvolupament comunitari (39%), juntament amb l'atenció a persones en situació de dependència (38%) i la promoció de la participació social i el voluntariat (38%). Aquest conjunt d'àrees dibuixa un model d'intervenció orientat a l'acompanyament, el suport socioeducatiu i la inclusió social, amb una forta dimensió comunitària.

També presenten una presència rellevant la formació i capacitació (36%) i l'accés a l'ocupació (27%), fet que indica que una part significativa del voluntariat s'articula al voltant de processos d'apoderament i millora d'oportunitats. Les línies vinculades a la

igualtat i equitat entre dones i homes (32%) i a la igualtat ètnico-cultural (21%) evidencien igualment una orientació cap a la reducció de desigualtats estructurals.

En canvi, àrees com la diversitat afectivo-sexual (11%), la violència masclista (16%), l'accés a l'habitatge (7%), el sensellarisme (14%) o l'erradicació del tràfic de persones (2%) mostren una implantació més limitada dins la mostra. Igualment, la cura del medi ambient (20%) presenta una presència moderada, mentre que la protecció dels animals (0%) no apareix com a àrea específica de treball en les entitats analitzades.

En conjunt, el patró observat confirma una centralitat clara de l'acció socioeducativa i d'acompanyament a persones i famílies, amb una menor presència d'àrees sectorials o especialitzades. Aquesta distribució reforça la idea d'un voluntariat majoritàriament orientat a la intervenció social directa i a la cohesió comunitària.

Tipus d'activitats del voluntariat

Aquest apartat analitza el tipus d'activitats que desenvolupen les persones voluntàries dins les entitats, amb l'objectiu d'identificar el model operatiu predominant del voluntariat associatiu i el seu grau d'orientació cap a la intervenció directa, el suport comunitari o les funcions internes de l'organització.

Atès que una mateixa entitat pot desenvolupar diversos tipus d'activitats, la pregunta es va plantejar com a resposta múltiple, de manera que els percentatges no sumen el 100%.

Figura 2.60. Tipus d'activitats desenvolupades pel voluntariat (%)

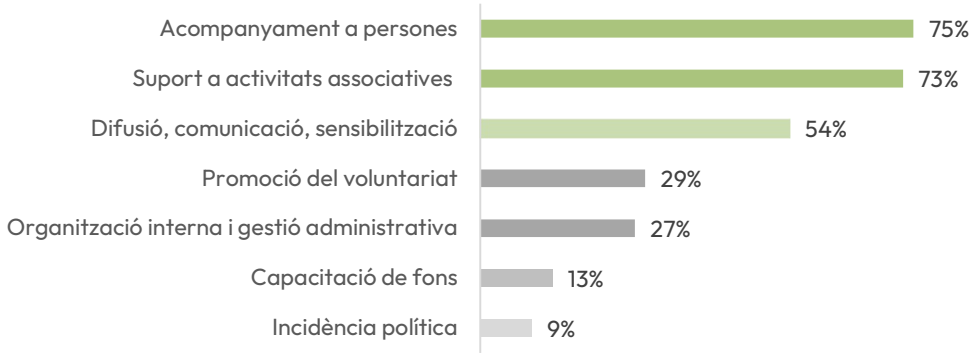

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Les activitats desenvolupades pel voluntariat es concentren principalment en l'acompanyament a persones (75%) i el suport a activitats associatives (73%), fet que indica

un perfil d'acció voluntària fortament orientat a la intervenció directa i al suport a la base social i comunitària de les entitats.

També hi destaca una presència rellevant de tasques de difusió, comunicació i sensibilització (54%), que apunten a una dimensió del voluntariat vinculada a la mobilització social i a la generació d'impacte públic.

En canvi, les funcions de gestió interna i administrativa (27%) i la promoció del voluntariat (29%) tenen un pes menor, mentre que són clarament minoritàries les activitats de captació de fons (13%) i especialment la incidència política (9%), cosa que suggereix que aquestes funcions queden més restringides o bé recauen en perfils més tècnics i estructurals de l'organització.

Aquesta distribució és coherent amb els resultats de l'enquesta estatal a entitats de la Plataforma del Voluntariado de España (2022), que indica que les activitats més habituals del voluntariat se centren en l'acompanyament a persones, el suport a activitats associatives i les tasques de sensibilització, mentre que funcions com la captació de fons o la incidència política tenen un pes menor.

En conjunt, l'anàlisi mostra un sector clarament orientat cap a la intervenció social directa, la defensa de drets i l'acompanyament a persones i comunitats. Les entitats desenvolupen la seva acció principalment en àmbits socioeducatius i comunitaris, amb una composició del voluntariat majoritàriament adult i amb una dedicació regular i moderada.

Les activitats desenvolupades reforcen aquest patró: el voluntariat es desplega sobretot en tasques d'acompanyament i suport a activitats associatives, amb una presència significativa en accions de sensibilització, però amb menor implicació en funcions internes, de captació de recursos o d'incidència política. Aquest conjunt de resultats configura un model de voluntariat predominantment operatiu, relacional i comunitari, amb implicacions directes en termes de necessitats formatives, suport estructural i estratègies de desenvolupament sectorial.

Aquesta orientació cap a activitats d'acompanyament, suport directe i intervenció social coincideix amb les respostes recollides en l'enquesta a persones voluntàries, on aquestes tasques apareixen també entre les formes de participació més habituals. Aquesta convergència suggereix una correspondència clara entre les necessitats operatives de les entitats i el tipus d'activitats que desenvolupen les persones voluntàries.

2.2.5 Sistema de gestió del voluntariat

Una vegada analitzades les característiques estructurals de les entitats i el perfil del voluntariat, aquest apartat examina el sistema de gestió del voluntariat desenvolupat per

les organitzacions. L'objectiu és identificar els principals mecanismes d'incorporació, organització i consolidació de la participació voluntària dins les entitats.

En concret, s'analitzen els canals d'arribada del voluntariat, les eines de gestió implantades, el grau d'implementació del cicle de gestió del voluntariat i la integració dels principis de l'Agenda 2030 dins les pràctiques organitzatives.

Canals d'arribada del voluntariat

Aquest subapartat analitza els principals canals a través dels quals les persones voluntàries s'incorporen a les entitats, amb l'objectiu d'identificar els mecanismes predominants de captació i accés al voluntariat.

Atès que una mateixa entitat pot utilitzar diversos canals d'incorporació, la pregunta es va plantejar com a resposta múltiple, de manera que els percentatges no sumen el 100%.

Figura 2.61. Canals d'arribada de les persones voluntàries

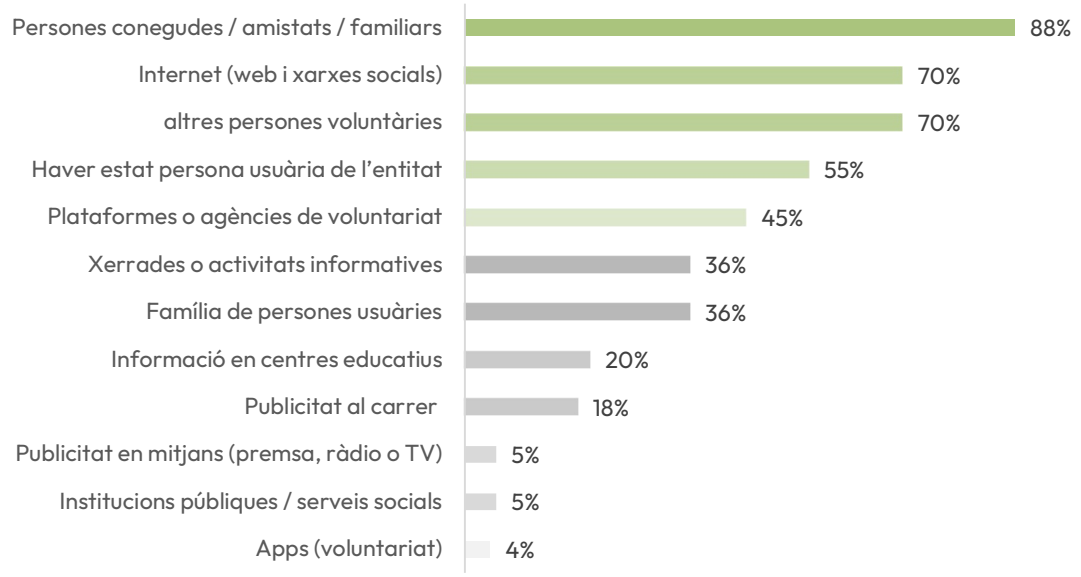

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Els canals d'arribada del voluntariat mostren un patró clarament relacional i comunitari. El 88% de les entitats indiquen que les persones voluntàries s'incorporen a través de persones conegudes, amistats o familiars, i un 70% assenyalen que arriben mitjançant altres persones voluntàries ja vinculades a l'organització. Aquest predomini del boca-

orella i de les xarxes internes evidencia un sistema de captació fortament sustentat en el capital social i la confiança interpersonal.

Paral·lelament, el 70% de les entitats manifesten que internet (pàgina web o xarxes socials pròpies) és un canal d'arribada rellevant, fet que indica un grau moderat de digitalització en la comunicació i difusió. No obstant això, l'ús d'aplicacions específiques de voluntariat és residual (4%), la qual cosa suggereix una baixa integració en plataformes tecnològiques especialitzades.

Una part significativa del voluntariat prové de trajectòries vinculades a l'activitat de l'entitat: el 55% de les organitzacions reben persones que han estat usuàries prèviament, i el 36% assenyalen que arriben per ser familiars de persones usuàries. Aquestes dades apunten a un model de continuïtat relacional, en què el voluntariat sovint emergeix com a prolongació d'una experiència prèvia amb l'entitat.

En canvi, els canals de caràcter institucional o publicitari presenten una incidència limitada. Només el 5% de les entitats reben voluntariat a través d'institucions públiques o serveis socials, i el mateix percentatge mitjançant campanyes en premsa, ràdio o televisió. Les campanyes de publicitat al carrer representen el 18%, mentre que les agències o plataformes de voluntariat arriben al 45%.

En conjunt, el sistema d'arribada del voluntariat es configura com un model orgànic, relacional i comunitari, amb una digitalització funcional però amb escassa articulació institucional o tecnològica estructurada.

Aquest patró coincideix amb les tendències identificades en altres estudis sobre la incorporació al voluntariat. Les dades recollides per la Plataforma del Voluntariado de España mostren també que les principals vies d'accés al voluntariat són els canals relacionals, especialment a través de persones conegudes, amistats o altres persones voluntàries vinculades a l'entitat. En canvi, altres mecanismes com les campanyes de comunicació, els canals institucionals o les plataformes específiques de voluntariat acostumen a tenir un pes menor en la captació de noves persones voluntàries.

Aquest predomini dels canals relacionals coincideix amb les dades de l'enquesta a persones voluntàries, que indiquen també que la principal via d'incorporació al voluntariat són les xarxes personals —persones conegudes, amistats o altres voluntaris—. La coincidència entre ambdues fonts reforça la importància del capital relacional en els processos d'incorporació al voluntariat.

Eines de gestió implantades

Aquest subapartat analitza el grau d'implantació de diferents eines i instruments utilitzats per les entitats per organitzar, regular i acompanyar la participació voluntària. L'objectiu és identificar fins a quin punt les organitzacions disposen d'elements formals de gestió del voluntariat vinculats tant al compliment normatiu com a la qualitat organitzativa.

Atès que una mateixa entitat pot disposar de diverses eines de gestió alhora, la pregunta es va plantejar com a resposta múltiple, de manera que els percentatges no sumen el 100%.

Figura 2.62. Eines de gestió del voluntariat implantades a les entitats

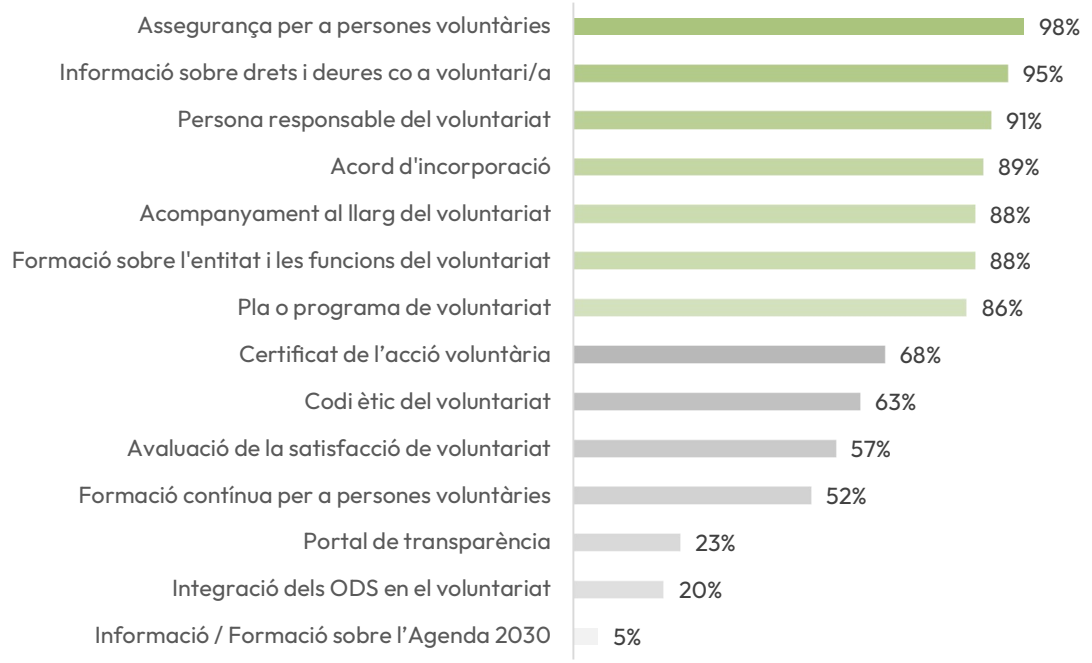

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Les dades relatives a les eines de gestió del voluntariat evidencien un alt nivell d'implantació dels instruments bàsics vinculats al compliment normatiu i a la protecció de les persones voluntàries. El 98% de les entitats disposen d'assegurança per al voluntariat, el 95% proporcionen informació sobre drets i deures, el 91% compten amb una persona responsable del voluntariat i el 89% formalitzen l'acord d'incorporació. Aquests

percentatges indiquen una consolidació generalitzada dels requisits estructurals mínims del sistema i dels prevists a la normativa vigent

També es registra una implantació elevada d'eines orientades a l'organització interna i a l'acompanyament del voluntariat. El 88% de les entitats ofereixen informació i formació inicial sobre l'entitat i les funcions a desenvolupar, el mateix percentatge indiquen que realitzen acompanyament al llarg del procés, i el 86% disposen d'un pla o programa de voluntariat. Aquest conjunt de resultats reflecteix un model de gestió formalitzat en la seva dimensió operativa.

En un nivell intermedi d'implantació se situen el certificat de l'acció voluntària (68%), el codi ètic del voluntariat (63%), l'avaluació de la satisfacció (57%) i la formació contínua o pla de formació (52%), la qual cosa apunta a un desenvolupament desigual de les eines vinculades a la qualitat i la millora contínua.

Finalment, els instruments relacionats amb la governança i l'alineament estratègic presenten una presència més reduïda: el 23% disposen de portal de transparència, el 20% integren els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) en el voluntariat, i només el 5% ofereixen informació o formació específica sobre l'Agenda 2030.

En conjunt, el sistema de gestió del voluntariat es caracteritza per una base normativa i organitzativa sòlida, amb una implantació heterogènia d'eines vinculades a la qualitat, la rendició de comptes i l'orientació estratègica.

Implantació del Cicle de Gestió del Voluntariat[3]

Amb l'objectiu d'analitzar el grau d'estructuració dels processos de gestió del voluntariat, es va demanar a les entitats si implementen diferents fases del cicle de gestió del voluntariat, des de la captació fins al manteniment del vincle posterior amb les persones voluntàries.

[3] El cicle de gestió del voluntariat descriu les diferents fases que estructuren la participació de les persones voluntàries dins les entitats, des de la captació i incorporació fins al seguiment, el tancament de l'acció voluntària i el manteniment del vincle posterior.

Figura 2.63. Fases del cicle de gestió del voluntariat implementades a les entitats

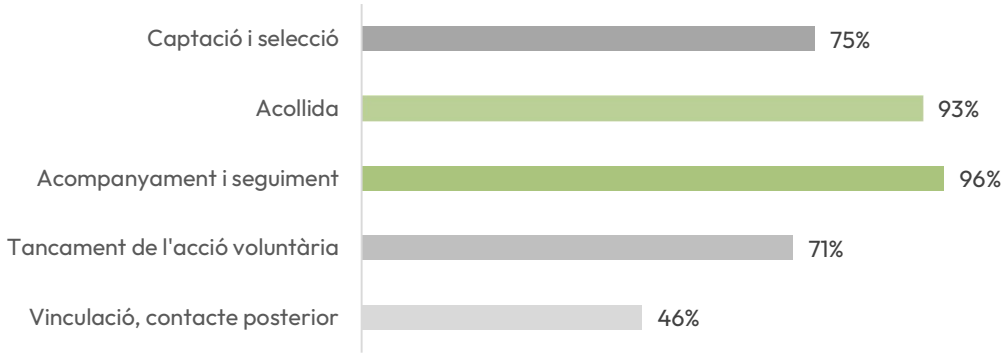

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

L'anàlisi de les fases del cicle de gestió del voluntariat mostra un elevat grau d'implantació en les etapes inicials i de desenvolupament de la participació voluntària. El 75% de les entitats indiquen que implementen processos de captació i selecció, mentre que les fases d'acollida (93%) i d'acompanyament i seguiment (96%) presenten nivells d'implantació molt elevats. Aquestes dades reflecteixen una forta estructuració dels processos d'incorporació i suport al voluntariat durant el període de participació activa.

En canvi, les fases finals del cicle presenten un grau d'implantació inferior. El 71% de les entitats indiquen que desenvolupen processos de tancament de l'acció voluntària, mentre que només el 46% mantenen mecanismes de vinculació o contacte posterior amb les persones voluntàries un cop finalitzada la seva participació.

Aquest descens en les fases de tancament i postvinculació apunta a un desenvolupament desigual del cicle complet de gestió del voluntariat, amb una menor sistematització de les estratègies orientades al manteniment del vincle a llarg termini.

En conjunt, els resultats mostren que el sistema de gestió del voluntariat a les entitats analitzades es caracteritza per una forta implantació en les fases d'incorporació i seguiment del voluntariat en actiu, mentre que les etapes de tancament i fidelització posterior presenten un menor nivell de consolidació.

Aquest patró suggereix que les entitats tendeixen a concentrar els esforços de gestió en les fases operatives de l'acció voluntària, mentre que les estratègies orientades a la fidelització i al manteniment de la relació amb l'antic voluntariat apareixen menys desenvolupades.

Integració de l'Agenda 2030

Amb l'objectiu d'analitzar fins a quin punt les entitats incorporen principis vinculats a l'Agenda 2030 i als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), es va preguntar sobre diferents elements relacionats amb la formació, la planificació estratègica, les polítiques d'inclusió i les pràctiques ambientals.

Figura 2.64. Elements vinculats a l'Agenda 2030 implementats a les entitats

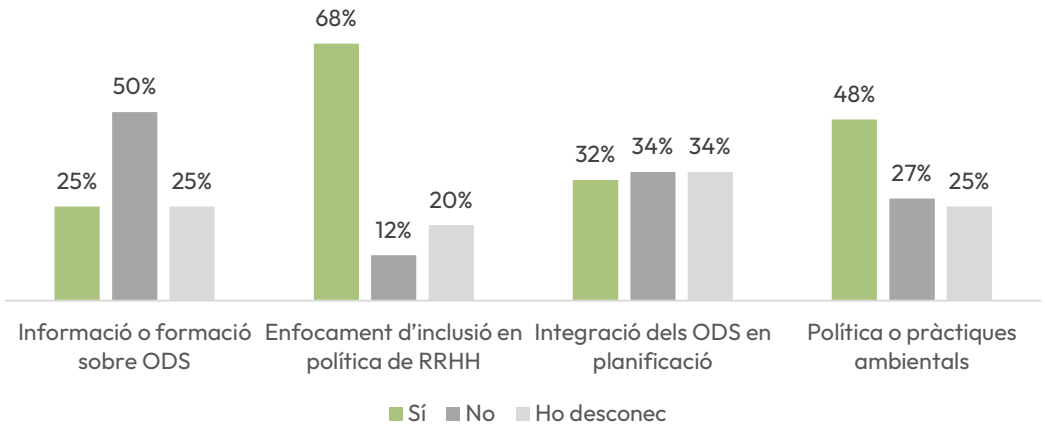

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

L'anàlisi de la incorporació d'elements vinculats a l'Agenda 2030 mostra un grau d'implantació desigual entre les entitats.

Pel que fa a la informació o formació específica sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) adreçada a l'equip o al voluntariat, només el 25% de les entitats indiquen que la duen a terme, mentre que el 50% assenyalen que no ho fan i un 25% manifesten desconèixer-ho. Aquestes dades evidencien una presència limitada de l'Agenda 2030 com a marc explícit de referència formativa dins les organitzacions.

En relació amb l'enfocament d'inclusió (discapacitat, interculturalitat, diversitat) en la política de recursos humans, el 68% de les entitats indiquen que l'apliquen, mentre que el 13% assenyalen que no i el 20% manifesten desconèixer-ho. Aquest resultat suggereix una incorporació significativa de principis d'inclusió, encara que no sempre vinculada explícitament al marc conceptual dels ODS.

Pel que fa a la integració dels ODS en la planificació estratègica, els resultats es distribueixen de manera gairebé equilibrada: el 32% de les entitats indiquen que els incorporen, mentre que el 34% assenyalen que no i un 34% manifesten desconèixer-ho.

Aquesta distribució reflecteix una transversalització encara parcial i desigual del marc 2030 en els processos de planificació i anàlisi del context de les organitzacions.

Finalment, el 48% de les entitats afirmen disposar de polítiques o pràctiques ambientals relacionades amb la gestió de residus, l'eficiència energètica o la selecció de proveïdors, mentre que el 27% indiquen que no i el 25% ho desconeixen.

En conjunt, els resultats mostren que, tot i l'existència de pràctiques alineades amb principis de sostenibilitat i inclusió, la incorporació formal i explícita de l'Agenda 2030 com a marc transversal de planificació i gestió presenta un desenvolupament heterogeni entre les entitats analitzades.

Les entitats mostren una implantació elevada d'eines bàsiques de gestió i una estructuració sòlida de les fases inicials del cicle del voluntariat, fet que indica una capacitat significativa per acollir i acompanyar la participació voluntària. No obstant això, es detecten diferències en el grau de desenvolupament d'altres dimensions vinculades a la qualitat, la governança i la planificació estratègica, especialment en les fases de tancament i fidelització del voluntariat i en la integració de marcs transversals com l'Agenda 2030. En aquest sentit, el sistema de gestió del voluntariat es configura majoritàriament com un model operatiu orientat a la gestió de l'acció voluntària en actiu, amb oportunitats de reforç en la sistematització del cicle complet i en l'alineament amb enfocaments estratègics de sostenibilitat i desenvolupament del sector.

2.2.6 Dificultats en la gestió del voluntariat

A més dels elements organitzatius i dels sistemes de gestió analitzats anteriorment, l'enquesta també va explorar les principals dificultats que les entitats identifiquen en la gestió, el suport o la promoció del voluntariat. Aquest apartat presenta els resultats a partir d'un rànquing de dificultats i una lectura analítica dels principals eixos que estructuren aquests reptes.

Rànquing de dificultats

Per tal d'identificar els principals reptes operatius del sistema de voluntariat, es va demanar a les entitats que indiquessin quines dificultats experimenten en la gestió, el suport o la promoció del voluntariat. La taula següent presenta el percentatge d'entitats que assenyalen cadascuna de les dificultats plantejades.

Figura 2.65. Dificultats en la gestió, suport o promoció del voluntariat

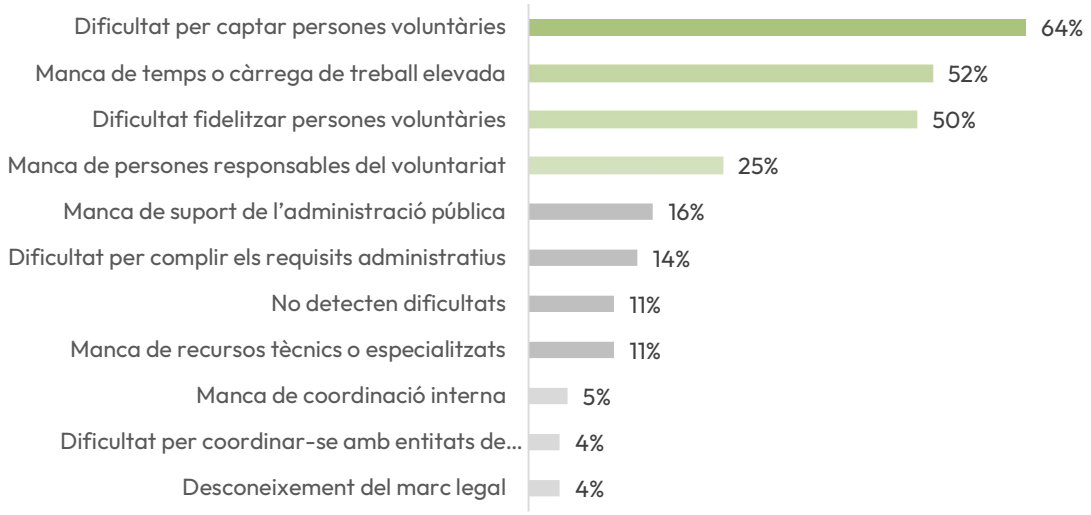

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

L'anàlisi de les dificultats detectades per les entitats en la gestió, el suport o la promoció del voluntariat mostra un patró clarament concentrat en els processos de captació i sostenibilitat del vincle amb les persones voluntàries.

La dificultat més esmentada és la captació de persones voluntàries (64%), seguida de la manca de temps o càrrega de treball elevada (52%) i de la dificultat per mantenir o fidelitzar el voluntariat (50%). Aquestes dades apunten a tensions estructurals vinculades tant a la incorporació de noves persones com a la capacitat organitzativa de les entitats per sostenir i acompanyar el voluntariat en el temps.

En un segon nivell d'incidència se situen la manca de persones responsables del voluntariat (25%), la manca de suport de l'administració pública (16%) i la dificultat per complir els requisits administratius (14%), així com la manca de recursos tècnics o especialitzats (11%). Aquest conjunt de factors apunta a limitacions de caràcter organitzatiu i institucional que poden condicionar la capacitat de gestió de les entitats.

En canvi, altres dificultats relacionades amb la coordinació interna (5%), la coordinació amb altres entitats de voluntariat (4%) o el desconeixement del marc legal (4%) presenten una incidència reduïda. Finalment, un 11% de les entitats indiquen no detectar dificultats significatives en la gestió del voluntariat.

En conjunt, el rànquing dibuixa un escenari en què els principals reptes del sistema no se situen tant en el marc normatiu com en la capacitat de captar, sostenir i gestionar el voluntariat en un context de limitacions de temps i recursos organitzatius.

Lectura estructural per eixos

Si s'agrupen les dificultats identificades en grans dimensions, s'observa que el nucli principal dels reptes es concentra en l'eix de captació i fidelització del voluntariat, que integra les dificultats amb major incidència: la captació de noves persones voluntàries i el manteniment o fidelització del voluntariat al llarg del temps.

En segon lloc, emergeix l'eix de recursos i capacitat organitzativa interna, especialment vinculat a la manca de temps o l'elevada càrrega de treball de les entitats, així com a la insuficient disponibilitat de persones responsables de la coordinació del voluntariat.

En canvi, l'eix normatiu i administratiu presenta una incidència menor, i factors com el desconeixement del marc legal o les dificultats per complir requisits administratius apareixen amb una presència relativament reduïda. De la mateixa manera, la coordinació interna o entre entitats no és percebuda com un obstacle estructural rellevant per la majoria d'organitzacions.

Aquesta lectura estructural reforça la idea que el sistema de voluntariat a les Illes Balears afronta principalment reptes vinculats a la sostenibilitat organitzativa i a la consolidació de la base social del voluntariat, més que no pas dificultats derivades del marc normatiu o de la coordinació institucional.

2.2.7 Necessitats i suport desitjat

A més d'identificar les dificultats que afronten les entitats en la gestió del voluntariat, l'enquesta també va explorar quines línies de suport consideren prioritàries per reforçar el sistema de voluntariat. Aquest apartat presenta el rànquing de mesures que les entitats consideren més rellevants per millorar la promoció, la gestió i la sostenibilitat de l'acció voluntària.

Rànquing de línies de suport prioritzades

Les línies de suport que les entitats consideren prioritàries permeten identificar les mesures que, segons la seva experiència, haurien d'orientar el reforç del sistema de voluntariat.

Figura 2.66. Línies i actuacions de suport al voluntariat

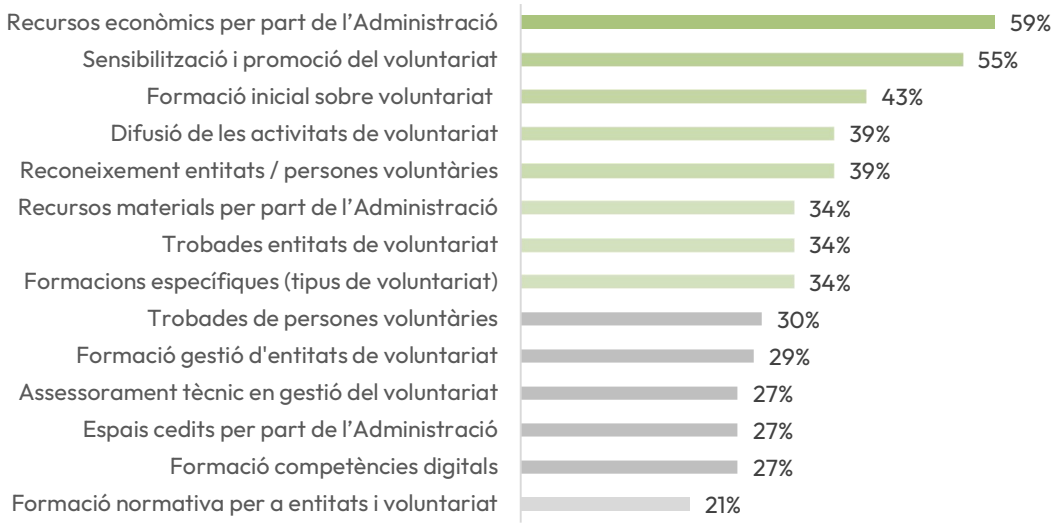

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

Les línies de suport que les entitats consideren prioritàries mostren una clara orientació cap al reforç estructural del sistema i la promoció social del voluntariat.

La mesura més esmentada és el suport amb recursos econòmics per part de l'Administració (59%), seguida de les campanyes de sensibilització i promoció del voluntariat (55%) i de la formació per a persones que volen iniciar-se en l'acció voluntària (43%). Aquestes prioritats apunten a la necessitat de reforçar tant els recursos disponibles per a les entitats com les estratègies orientades a ampliar la base social del voluntariat.

En un segon nivell destaquen les accions de reconeixement de l'acció voluntària (39%), la difusió de les activitats de voluntariat (39%), les formacions específiques sobre diferents tipus de voluntariat (34%), les trobades entre entitats (34%) i el suport amb recursos materials per part de l'Administració (34%).

Altres mesures com les formacions per a la gestió d'entitats (29%), la formació en competències digitals (27%), el suport amb espais cedits (27%), l'assessorament tècnic en gestió del voluntariat (27%) o les formacions sobre legislació (21%) presenten una incidència menor, tot i que també formen part del conjunt de mesures que les entitats consideren rellevants per millorar el funcionament del sistema.

Les aportacions obertes recollides reforcen les demandes ja expressades en les opcions tancades, especialment en relació amb la necessitat de més suport econòmic i d'accions de difusió i reconeixement del voluntariat, sense que emergeixin noves línies d'actuació diferenciades.

En conjunt, les demandes formulades mostren una clara coherència amb les dificultats identificades en l'apartat anterior, especialment pel que fa als reptes relacionats amb la captació, la fidelització i el reforç dels recursos organitzatius de les entitats.

L'anàlisi conjunta de les dificultats detectades i de les línies de suport prioritzades evidencia un diagnòstic àmpliament compartit per les entitats: el principal repte del sistema de voluntariat a les Illes Balears no és de caràcter regulador, sinó estructural i relacional. Les tensions se situen principalment en la captació i fidelització de persones voluntàries i en la capacitat organitzativa de les entitats per sostenir-ne la gestió, mentre que les demandes de suport apunten sobretot al reforç de recursos econòmics, a les accions de promoció i a la formació per ampliar i consolidar la base social del voluntariat. Aquesta coherència interna entre dificultats i necessitats reforça la importància d'un enfocament estratègic orientat a la sostenibilitat, la visibilitat i el reforç estructural del sistema de voluntariat.

2.2.8 Evolució i valoració global

Per completar la visió global sobre la situació del voluntariat a les entitats, l'enquesta també va recollir la percepció de les organitzacions sobre l'evolució recent del voluntariat i la valoració general del seu funcionament. Aquest apartat presenta, en primer lloc, la percepció de les entitats sobre l'evolució del volum de voluntariat en els darrers anys.

Evolució del voluntariat

Amb l'objectiu de conèixer la tendència recent del voluntariat dins les entitats, es va demanar a les organitzacions que indiquessin si el volum de persones voluntàries havia augmentat, s'havia mantingut estable o havia disminuït en els darrers anys.

Figura 2.67. Percepció de l'evolució del voluntariat

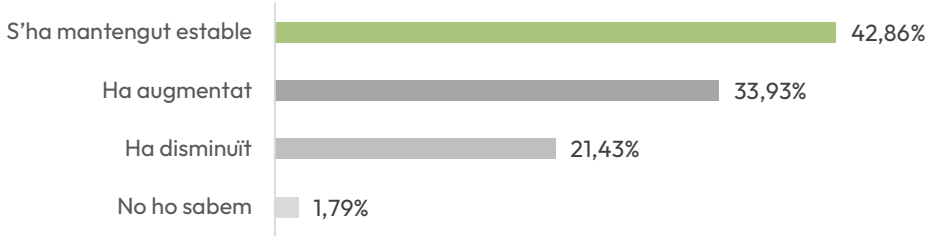

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

L'anàlisi de l'evolució recent del voluntariat a les entitats mostra un escenari predominantment d'estabilitat. El 42,86% de les entitats indiquen que el volum de voluntariat s'ha mantingut estable en els darrers anys, mentre que un 33,93% assenyalen que ha augmentat. En canvi, un 21,43% manifesten que el voluntariat ha disminuït, i només un 1,79% indiquen no disposar d'aquesta informació.

Aquestes dades dibuixen un panorama sense tendències de creixement clarament consolidades. Tot i que una part significativa de les entitats experimenta increments en el volum de voluntariat, la percepció majoritària és d'estabilitat, mentre que aproximadament una cinquena part identifica una evolució negativa.

En conjunt, els resultats suggereixen que el sistema de voluntariat no es troba en una situació de retrocés generalitzat, però tampoc en una fase d'expansió homogènia, configurant un escenari caracteritzat per una estabilitat relativa amb evolucions desiguals entre entitats.

Valoració global (0–10)

Per complementar l'anàlisi sobre l'evolució del voluntariat, es va demanar a les entitats que realitzessin una valoració global de l'estat del voluntariat a les illes on desenvolupen la seva activitat, en una escala de 0 a 10.

Figura 2.68. Valoració global de l'estat del voluntariat segons les entitats.

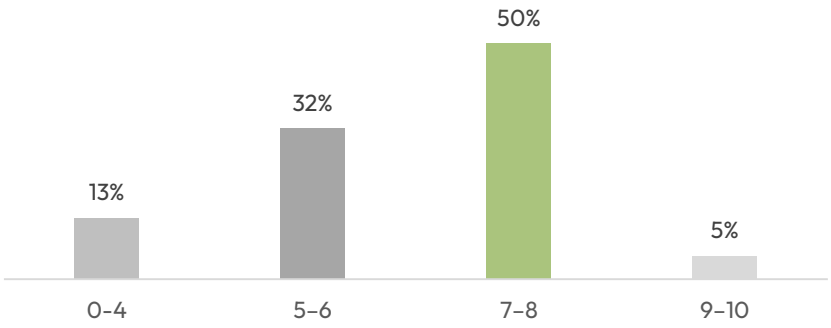

Nota: Les puntuacions s'han agrupat en trams amb finalitat interpretativa: 0–4 (valoració baixa), 5–6 (intermèdia), 7–8 (alta) i 9–10 (molt alta).

Font: Enquesta a entitats del Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n=56).

La valoració global de l'estat del voluntariat a les illes on actuen les entitats se situa en un nivell moderadament positiu. En una escala de 0 a 10, la puntuació mitjana és de 6,32, amb una mediana de 7 i una variabilitat moderada (desviació estàndard de 1,47).

La distribució per trams mostra que la meitat de les entitats (50%) valoren l'estat general del voluntariat entre 7 i 8, mentre que un 32% el situen en un nivell intermedi (5–6). D'altra banda, un 13% expressen una valoració baixa (0–4) i només un 5% atorguen puntuacions molt altes (9–10).

En conjunt, aquests resultats apunten a una percepció globalment favorable del voluntariat, però amb un marge de millora rellevant i amb una minoria significativa d'entitats que expressa una valoració més crítica. La combinació d'una mediana situada en 7 i d'una concentració important en el tram 5–6 suggereix un sistema percebut com funcional però condicionat per dificultats estructurals, que limiten una percepció d'excel·lència generalitzada.

Codificació d'aportacions finals

En total s'han recollit 8 aportacions qualitatives que permeten complementar i matisar els resultats quantitatius exposats anteriorment.

En general, les aportacions reforcen les tendències identificades en l'anàlisi quantitativa, sense introduir noves línies d'actuació diferenciades, però aportant matisos rellevants sobre els factors que condicionen el desenvolupament del voluntariat.

Diverses entitats insisteixen en la necessitat d'ampliar la difusió i la visibilitat del voluntariat, tant mitjançant campanyes de conscienciació com a través de xarxes socials, *influencers* o accions en centres educatius, escoles de formació professional i altres col·lectius amb disponibilitat de temps. Aquestes aportacions reforcen la importància atribuïda a la promoció social del voluntariat com a element clau per a la captació i la renovació generacional.

En l'àmbit territorial, especialment a Eivissa, es destaca l'impacte de l'estacionalitat econòmica sobre la disponibilitat del voluntariat, així com la dificultat d'implicar persones joves en un context marcat per l'alt cost de vida i per la percepció que el temps ha de generar un retorn econòmic. Aquestes observacions apunten a factors estructurals de context que condicionen la sostenibilitat del sistema.

Algunes aportacions també assenyalen el potencial de participació de persones d'origen migrant, però indiquen que determinades barreres administratives i lingüístiques poden limitar-ne la incorporació efectiva. Finalment, es valora positivament el suport institucional quan es concreta en iniciatives de reconeixement i dinamització del voluntariat, i es suggereix reforçar la formació emocional i vivencial com a element que pot contribuir a millorar la qualitat i la sostenibilitat de l'experiència voluntària.

En conjunt, les aportacions qualitatives consoliden el diagnòstic general: el voluntariat és percebut com un recurs social valuós i actiu, però que requereix major visibilitat social, suport estructural i adaptació als condicionants territorials i generacionals.

Les dades d'evolució i valoració global dibuixen un sistema de voluntariat percebut com a funcional però tensionat. La majoria d'entitats situen l'evolució recent en un escenari d'estabilitat, amb un terç que identifica creixement i una cinquena part que assenyala retrocés, configurant un panorama de desenvolupament desigual. La valoració global se situa en un nivell moderadament positiu (mitjana 6,32; mediana 7), amb una concentració en franges intermèdies que suggereixen un sistema percebut com a útil i consolidat, però condicionat per limitacions estructurals que impedeixen una percepció d'excel·lència generalitzada. Les aportacions qualitatives reforcen aquesta lectura: la necessitat de major visibilitat, suport econòmic i relleu generacional, juntament amb condicionants territorials específics com l'estacionalitat o el cost de vida, apunten a reptes estructurals que transcendeixen la gestió interna de les entitats. El voluntariat a les Illes Balears no es percep en una situació de crisi, però sí en una fase d'estabilització amb tensions que requereixen un reforç estratègic del sistema.

2.2.9 Síntesi estructural de les entitats de voluntariat

L'anàlisi de les entitats de voluntariat a les Illes Balears mostra un sector heterogeni però amb una base estructural consolidada. El sistema presenta una forta centralitat territorial a Mallorca, una combinació d'entitats de dimensió reduïda amb un nucli rellevant d'organitzacions de major capacitat, i un nivell significatiu de professionalització en la gestió del voluntariat.

El model predominant es caracteritza per una orientació operativa i relacional: el voluntariat es desplega principalment en accions d'acompanyament i suport comunitari, amb participació regular i una dedicació moderada. Les eines bàsiques de gestió i el compliment normatiu es troben àmpliament implantats, especialment en les fases d'incorporació i seguiment del voluntariat, tot i que es detecten marges de millora en àmbits com la gestió del cicle complet del voluntariat, la planificació estratègica i l'alineament amb marcs globals com l'Agenda 2030.

En conjunt, el voluntariat organitzat a les Illes Balears es percep com un sistema funcional i socialment valuós, però condicionat per tensions estructurals vinculades a la captació i fidelització de persones voluntàries, la sostenibilitat organitzativa de les entitats i determinats desequilibris territorials. Aquests factors apunten a la necessitat d'un reforç estratègic del sistema en el marc del futur Pla Autonòmic del Voluntariat.

2.3. ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES VINCULADES AL SISTEMA DE VOLUNTARIAT

Aquest apartat presenta els resultats de l'enquesta dirigida a representants de les administracions públiques vinculades al sistema de voluntariat de les Illes Balears. L'enquesta es va adreçar principalment a persones participants en el Fòrum Balear del Voluntariat i, amb l'objectiu de garantir una major representativitat territorial, també a administracions locals de municipis amb funcions de centralitat territorial com Inca, Manacor, Maó i Eivissa. Les dades permeten aproximar-se al paper de les administracions dins el sistema de voluntariat, analitzant el perfil institucional, el coneixement del marc normatiu, la capacitat organitzativa i de recursos, així com els mecanismes de coordinació i relació amb les entitats.

2.3.1 Perfil institucional i representació territorial

Aquest apartat presenta el perfil institucional de les administracions públiques que han participat en l'enquesta i analitza la seva representació territorial. Concretament, s'examina l'àmbit administratiu de les institucions participants, la seva distribució territorial dins les Illes Balears i el tipus de responsabilitat de les persones que han respost l'enquesta. Aquestes variables permeten contextualitzar les respostes recollides i situar-les dins l'estructura institucional del sistema de voluntariat.

Àmbit i distribució territorial de les administracions participants

Pel que fa a l'àmbit territorial de les administracions participants, la mostra està formada majoritàriament per administracions autonòmiques (52,2 %). També hi ha representació d'administracions locals (26,1 %) i insulars (21,7 %).

Figura 2.69. Distribució de les administracions participants segons l'àmbit territorial

Font: Enquesta a representants de les administracions públiques. Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 23).

Aquesta distribució reflecteix la presència dels diferents nivells administratius implicats en el sistema de voluntariat i permet disposar d'una aproximació transversal al context institucional del voluntariat a les Illes Balears.

Entre les administracions locals i insulars, la distribució territorial mostra presència de totes les illes: Mallorca (45,5 %), Eivissa (27,3 %), Menorca (18,2 %) i Formentera (9,1 %). Aquest resultat permet incorporar perspectives territorials diverses, tot i que Mallorca presenta un pes més elevat, en coherència amb la seva major dimensió poblacional i administrativa.

Tipologia d'administració representada

A partir de la classificació elaborada per a l'anàlisi, la major part de les respostes corresponen a administracions vinculades al Fòrum Balear del Voluntariat (87 %). També hi participen dos ajuntaments de capital d'illa (8,7 %) i un ajuntament d'un municipi de dimensió rellevant (4,3 %).

Aquesta composició respon al disseny de l'enquesta, que es va dirigir principalment a representants institucionals participants en el Fòrum, incorporant també alguns municipis amb funcions de centralitat territorial amb l'objectiu d'ampliar la representativitat del nivell local.

Tipus de responsabilitat de les administracions participants

Pel que fa al tipus de responsabilitat de les persones que han respost l'enquesta, predominen clarament els perfils tècnics, amb un 73,9 %, mentre que el 26,1 % de les persones exerceixen responsabilitats de caràcter polític.

Figura 2.70. Tipus de responsabilitat de les persones participants a l'enquesta

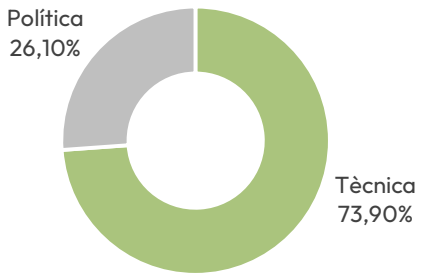

Font: Enquesta a representants de les administracions públiques. Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 23).

Aquest resultat és rellevant des del punt de vista interpretatiu, ja que indica que les respostes recollides reflecteixen principalment una visió operativa i de gestió directa del voluntariat dins les administracions públiques.

2.3.2 Coneixement del marc normatiu i formació en voluntariat

Aquest apartat analitza el grau de coneixement del marc normatiu del voluntariat per part de les administracions participants, així com alguns elements relacionats amb la seva aplicació en l'àmbit institucional. Concretament, s'examina el nivell de coneixement de la Llei 11/2019 del Voluntariat de les Illes Balears, l'interès en rebre formació específica sobre aquesta normativa i les necessitats formatives detectades en relació amb el voluntariat i la participació ciutadana.

Coneixement de la Llei 11/2019 del Voluntariat de les Illes Balears

Pel que fa al coneixement de la Llei 11/2019 del Voluntariat de les Illes Balears, les respostes mostren un nivell de coneixement desigual entre les administracions participants.

Figura 2.71. Grau de coneixement de la Llei 11/2019 del Voluntariat de les Illes Balears

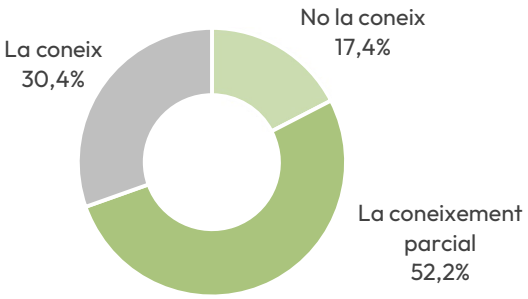

Font: Enquesta a representants de les administracions públiques. Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 23).

La major part de les persones participants declaren conèixer la normativa de manera parcial o superficial (52,2 %), mentre que un 30,4 % manifesta conèixer-la de manera clara. En canvi, un 17,4 % indica no conèixer-la.

Aquest resultat suggereix que el coneixement profund del marc normatiu no és majoritari entre les administracions participants, fins i tot en un context institucional estretament vinculat al Fòrum Balear del Voluntariat.

En aquest sentit, una altra evidència rellevant en relació amb l'aplicació del marc normatiu apareix en la pregunta sobre l'existència d'un programa propi de voluntariat dins l'administració. Tot i que la normativa vigent estableix que l'acció voluntària s'ha de

vehicular a través d'entitats i no mitjançant programes propis de l'administració, una part de les respostes apunta a una certa confusió sobre aquest aspecte.

En concret, un 21,7 % de les administracions participants afirmen disposar d'algun programa de voluntariat, mentre que un 30,4 % indiquen que ho desconeixen i un 47,8 % responen negativament.

Les descripcions aportades per les administracions que afirmen disposar de programes mostren, a més, una notable heterogeneïtat, incloent campanyes ambientals, línies de subvenció, programes europeus o iniciatives de dinamització comunitària. Aquesta diversitat suggereix que, en alguns casos, es conceptualitzen com a "programa de voluntariat" actuacions que s'ajusten més aviat a funcions de suport, promoció o coordinació del voluntariat.

En conjunt, els resultats apunten a una situació caracteritzada per un coneixement desigual del marc normatiu del voluntariat entre les administracions participants. Tot i que una part de les persones responsables declara conèixer la normativa, la majoria indica un coneixement parcial i es detecta un percentatge no negligible de desconeixement, així com algunes evidències de confusió sobre el rol institucional de les administracions en aquest àmbit.

En coherència amb aquests resultats, entre les persones que indiquen no conèixer o conèixer només parcialment la normativa, el 87,5 % manifesta interès en rebre formació específica sobre la Llei 11/2019, mentre que només un 12,5 % considera que no és necessària. Aquesta dada suggereix l'existència d'una demanda clara de reforç formatiu en matèria de voluntariat dins les administracions públiques.

Aquest interès per ampliar el coneixement normatiu es relaciona també amb la formació rebuda prèviament en aquest àmbit, aspecte que s'analitza a continuació.

Formació rebuda en voluntariat

Pel que fa a la formació rebuda en matèria de voluntariat, les respostes mostren una presència desigual d'experiències formatives entre les administracions participants.

Figura 2.72. Formació rebuda en matèria de voluntariat per part de les administracions participants

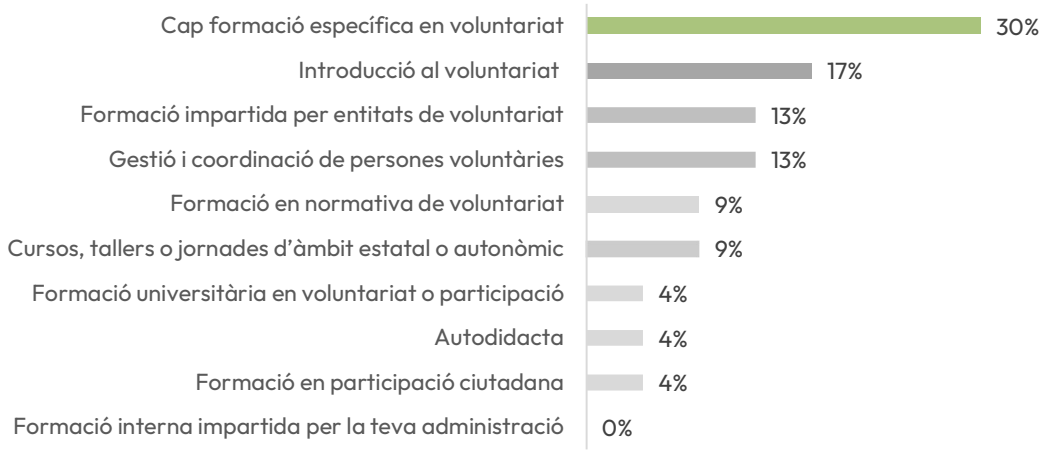

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció.

Font: Enquesta a representants de les administracions públiques. Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 23).

Els resultats indiquen que el 30 % de les persones participants declaren no haver rebut cap formació específica en voluntariat. Entre les administracions que sí indiquen haver participat en alguna activitat formativa, la modalitat més freqüent és la introducció al voluntariat (17 %).

Altres experiències formatives esmentades inclouen la formació impartida per entitats de voluntariat (13 %) i la formació en gestió i coordinació de persones voluntàries (13 %). També apareixen, amb una presència menor però significativa, la formació en normativa de voluntariat (9 %) i la participació en cursos, tallers o jornades d'àmbit estatal o autonòmic (9 %).

De manera més puntual, algunes persones participants mencionen altres formes d'aprenentatge vinculades al voluntariat, com ara la formació universitària en voluntariat o participació, la formació autodidacta o la formació en participació ciutadana (4 % en cada cas).

En canvi, no es registren respostes que indiquin haver rebut formació interna específica impartida per la pròpia administració.

En conjunt, els resultats apunten a una presència limitada i heterogènia de trajectòries formatives en matèria de voluntariat dins les administracions participants, amb una proporció significativa de persones que no han rebut formació específica en aquest àmbit.

Necessitats formatives en voluntariat o participació

En relació amb l'exposat, l'enquesta també va recollir la percepció de les administracions participants sobre les seves necessitats formatives en matèria de voluntariat o participació ciutadana.

Figura 2.73. Necessitats formatives identificades per les administracions participants en matèria de voluntariat

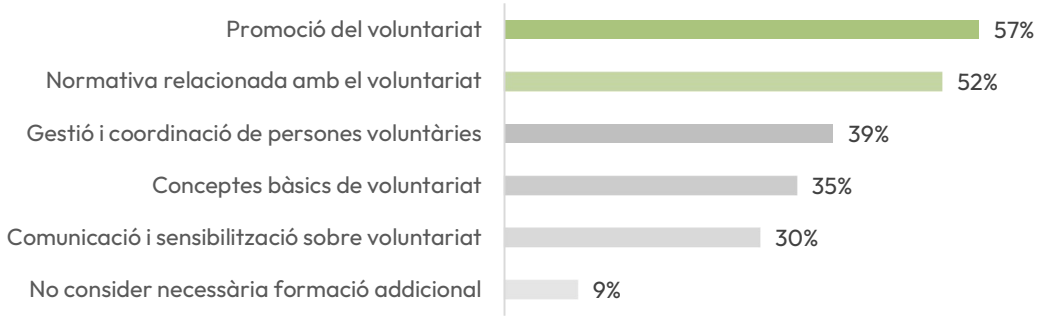

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a representants de les administracions públiques. Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 23).

Els resultats mostren que les principals necessitats formatives se situen en l'àmbit de la promoció del voluntariat, assenyalada pel 57 % de les administracions participants, i en el coneixement de la normativa relacionada amb el voluntariat, indicada pel 52 %.

En un segon nivell apareixen necessitats vinculades a la gestió i coordinació de persones voluntàries (39 %) i als conceptes bàsics de voluntariat (35 %). També es detecta una demanda rellevant de formació en comunicació i sensibilització sobre voluntariat (30 %).

En canvi, només un 9 % de les persones participants indiquen que no consideren necessària formació addicional en aquest àmbit.

En conjunt, aquests resultats apunten a una demanda significativa de reforç formatiu dins les administracions públiques, especialment en aspectes relacionats amb la promoció, la comunicació i el marc normatiu del voluntariat. Alhora, el percentatge reduït de persones que no identifiquen necessitats formatives és coherent amb l'elevat interès en rebre formació específica sobre la Llei 11/2019 detectat anteriorment.

En conjunt, els resultats d'aquest apartat mostren que el coneixement del marc normatiu del voluntariat entre les administracions participants és desigual i que la formació rebuda en aquest àmbit és limitada i heterogènia. Tot i que una part de les persones responsables

declara tenir coneixement de la normativa, la majoria indica un coneixement parcial i es detecten algunes evidències de confusió sobre el rol institucional de les administracions en matèria de voluntariat. Al mateix temps, les administracions expressen una demanda significativa de reforç formatiu, especialment en aspectes relacionats amb la promoció del voluntariat, la comunicació i el coneixement de la normativa. Aquest conjunt de resultats apunta a l'existència d'un marge de millora en la difusió, apropiació i aplicació del marc normatiu del voluntariat dins les administracions públiques.

2.3.3 Organització interna i ubicació del voluntariat dins l'administració

Aquest apartat analitza com s'organitza institucionalment el voluntariat dins les administracions participants i en quines àrees o unitats administratives se situa actualment. També s'examina la valoració que fan les persones participants sobre aquesta ubicació i les possibles alternatives organitzatives que consideren més adequades segons el seu criteri professional.

A més, s'analitza l'existència d'una figura de referència formal en matèria de voluntariat dins les administracions, amb l'objectiu d'identificar fins a quin punt aquest àmbit disposa d'una estructura organitzativa específica o es gestiona de manera més transversal dins les diferents àrees administratives.

Ubicació actual del voluntariat dins l'organigrama

Les respostes indiquen que el voluntariat s'ubica actualment en àrees administratives diverses, tot i que es poden identificar alguns patrons recurrents.

En diversos casos, el voluntariat es troba adscrit a àrees de serveis socials o benestar social, com ara serveis de planificació social, direccions generals d'acció social o àrees comunitàries de benestar social. Aquesta ubicació reflecteix una concepció del voluntariat vinculada a l'àmbit de l'acció social i al suport a col·lectius o serveis socials.

En altres administracions, el voluntariat es troba situat en àrees de participació ciutadana o joventut, com ara departaments de participació ciutadana, direccions insulars de joventut o serveis vinculats a programes de participació. Aquesta ubicació posa l'accent en el voluntariat com a expressió de participació cívica i implicació social.

També apareixen alguns casos en què el voluntariat s'ubica en altres àmbits sectorials, com ara cultura, educació ambiental, espais naturals o cooperació internacional. En aquests casos, el voluntariat es vincula a programes o projectes específics desenvolupats per aquestes àrees.

Finalment, algunes respostes indiquen que el voluntariat no es gestiona directament des d'una unitat específica o que es desenvolupa a través de diferents departaments o serveis de manera descentralitzada.

En conjunt, els resultats mostren una diversitat de models d'ubicació institucional, sense un patró únic d'organització del voluntariat dins les administracions públiques.

Ubicació desitjada o considerada més adequada

Quan es demana a les persones participants on consideren que hauria de situar-se el voluntariat dins l'administració, les respostes mostren diverses posicions, tot i que apareixen alguns criteris recurrents.

En alguns casos, les persones participants consideren que la ubicació actual és adequada, especialment quan el voluntariat es troba en àrees que mantenen un contacte directe amb entitats socials o amb programes de participació ciutadana.

No obstant això, diverses respostes destaquen el caràcter transversal del voluntariat, assenyalant que aquest àmbit afecta múltiples sectors de l'acció pública (serveis socials, educació, medi ambient, joventut o esport). Des d'aquesta perspectiva, algunes persones participants apunten que el voluntariat hauria de situar-se en àrees amb capacitat de coordinació transversal, com ara participació ciutadana o, en alguns casos, departaments de presidència.

Altres respostes també suggereixen la necessitat de reforçar la coordinació entre departaments o de dotar de més recursos les unitats que actualment gestionen el voluntariat.

En conjunt, les respostes reflecteixen una certa coincidència en considerar el voluntariat com una política pública amb un fort component transversal, que sovint requereix mecanismes de coordinació entre diferents àrees de l'administració.

Existència de persona referent formal de voluntariat

Una altra dimensió rellevant de l'organització institucional del voluntariat és l'existència d'una persona referent formal dins l'administració encarregada de coordinar o impulsar les polítiques vinculades a aquest àmbit.

Figura 2.74. Existència d'una persona referent de voluntariat dins l'administració

Font: Enquesta a representants de les administracions públiques. Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 23).

Els resultats mostren que el 43,47 % de les administracions participants disposen d'una persona referent formal de voluntariat, mentre que el 56,63 % indiquen que no compten amb aquesta figura.

Aquest resultat suggereix que, en una part significativa de les administracions, el voluntariat no està institucionalitzat a través d'una responsabilitat específica, sinó que tendeix a gestionar-se dins altres funcions o àrees administratives. Aquesta situació pot contribuir a reforçar el caràcter transversal del voluntariat, però també pot dificultar la consolidació de mecanismes estables de coordinació, suport i desenvolupament de polítiques públiques en aquest àmbit.

En conjunt, els resultats mostren una gran diversitat en la manera com el voluntariat s'organitza dins les administracions públiques, tant pel que fa a la seva ubicació institucional com a l'existència de figures de referència específiques. En alguns casos el voluntariat s'integra en àrees vinculades a l'acció social o la participació ciutadana, mentre que en altres es gestiona de manera més difusa o distribuïda entre diferents departaments.

Aquesta diversitat organitzativa posa de manifest la importància dels mecanismes de coordinació interna entre àrees administratives, especialment en un àmbit com el voluntariat, que sovint té un caràcter transversal i pot implicar múltiples serveis o polítiques públiques. En aquest sentit, l'apartat següent analitza com es produeix aquesta coordinació dins les administracions participants i quins mecanismes s'utilitzen o es consideren necessaris per reforçar-la.

2.3.4 Coordinació interna i model de governança

Aquest apartat analitza els mecanismes de coordinació interna entre les diferents àrees de les administracions que tenen relació amb el voluntariat. En concret, s'examina si

aquesta coordinació existeix, quins mecanismes s'utilitzen actualment i quines formes de coordinació es consideren més adequades per reforçar l'articulació institucional del voluntariat dins les administracions públiques.

Existència de coordinació entre àrees

Aquest apartat analitza fins a quin punt existeixen mecanismes de coordinació interna entre les diferents àrees de les administracions que mantenen relació amb el voluntariat.

Figura 2.75. Existència de coordinació entre àrees de l'administració en matèria de voluntariat

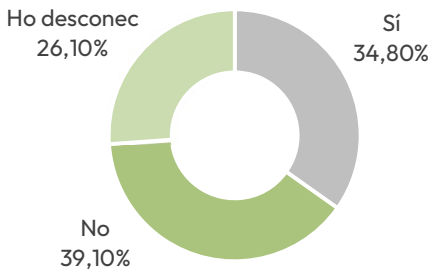

Font: Enquesta a representants de les administracions públiques. Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 23).

Els resultats mostren una situació heterogènia pel que fa a la coordinació interna vinculada al voluntariat. Un 34,8 % de les persones participants indiquen que sí que existeix coordinació entre les diferents àrees de l'administració, mentre que un 39,1 % assenyalen que aquesta coordinació no existeix i un 26,1 % manifesten desconèixer si es produeix aquesta coordinació.

Aquestes dades suggereixen que, en una part significativa de les administracions participants, la coordinació interna en matèria de voluntariat no està plenament consolidada o no és clarament visible dins l'organització administrativa. El percentatge relativament elevat de respostes que indiquen desconeixement també pot reflectir que els mecanismes de coordinació, quan existeixen, no sempre estan formalitzats o no són coneguts per totes les persones implicades en la gestió del voluntariat.

En conjunt, els resultats apunten a un marge de millora en l'articulació interna de les polítiques de voluntariat dins les administracions, especialment en relació amb la coordinació entre diferents serveis o àrees amb competències o activitats vinculades a aquest àmbit.

Mecanismes de coordinació actuals

Per tal d'aprofundir en com es produeix aquesta coordinació, a les administracions que havien indicat que existeix coordinació interna se'ls va demanar quins mecanismes s'utilitzen habitualment per articular-la.

Les respostes indiquen que el mecanisme més freqüent és la coordinació puntual segons les necessitats, mencionada en la major part dels casos. Aquest tipus de coordinació es produeix de manera reactiva, activant-se en funció de projectes concrets, activitats o situacions específiques relacionades amb el voluntariat.

En menor mesura també apareixen reunions periòdiques entre àrees i grups de treball o comissions, que apunten a formes de coordinació més estructurades dins l'organització administrativa. En algun cas també es fa referència a espais de coordinació externs, com el Fòrum Balear del Voluntariat, que poden actuar com a espais de trobada entre diferents actors institucionals.

En conjunt, els resultats suggereixen que, tot i que en algunes administracions existeixen mecanismes de coordinació interna vinculats al voluntariat, aquests tendeixen a tenir un caràcter principalment puntual o reactiu, més que no pas a formar part d'estructures estables de coordinació entre àrees.

Valoració sobre la necessitat d'establir coordinació

A les administracions que havien indicat que no existeix coordinació interna en matèria de voluntariat o que en desconeixen l'existència se'ls va demanar si consideraven adient establir mecanismes de coordinació entre les diferents àrees de l'administració que tenen relació amb el voluntariat.

Les respostes mostren un consens generalitzat sobre la necessitat de reforçar aquesta coordinació, ja que la totalitat de les persones participants d'aquest grup consideren que seria adient establir mecanismes de coordinació entre les àrees implicades.

Aquest resultat suggereix que, fins i tot en aquells contextos institucionals on la coordinació actualment és limitada o poc visible, existeix una percepció compartida sobre la importància d'articular millor les relacions internes entre departaments quan es treballa amb voluntariat.

En aquest sentit, la coordinació entre àrees apareix com un element clau per millorar la gestió i el suport institucional al voluntariat, especialment tenint en compte el caràcter transversal d'aquest àmbit, que pot implicar serveis vinculats a l'acció social, la participació ciutadana, el medi ambient, la joventut o altres polítiques públiques.

Mecanismes que es consideren adients per millorar-la

Per tal d'identificar quins mecanismes podrien contribuir a millorar la coordinació interna en matèria de voluntariat, a les administracions que havien indicat que seria adient establir mecanismes de coordinació se'ls va demanar quines fórmules consideraven més adequades per articular-la.

Figura 2.76. Mecanismes de coordinació que les administracions consideren adients per reforçar la coordinació interna en matèria de voluntariat

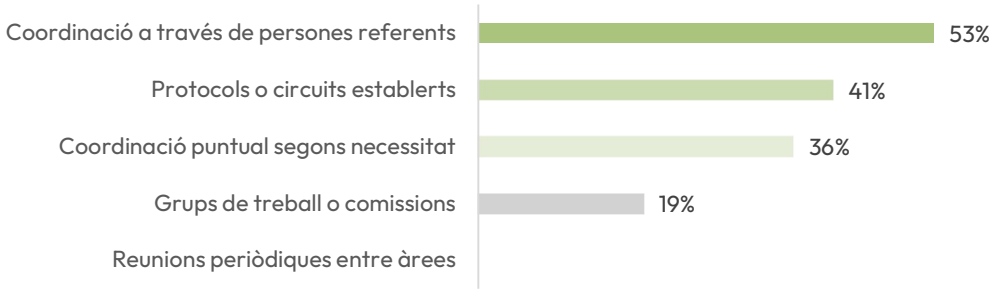

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a representants de les administracions públiques. Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 15).

Els resultats mostren una preferència clara per mecanismes de coordinació basats en figures de referència i en instruments organitzatius estables. El mecanisme més mencionat és la coordinació a través de persones referents (53 %), seguit de l'establiment de protocols o circuits formals de coordinació (41 %).

En menor mesura també es menciona la coordinació puntual segons les necessitats (36 %), mentre que altres fórmules més específiques, com els grups de treball o comissions (19 %) o les reunions periòdiques entre àrees (9 %), apareixen amb una presència més limitada.

En conjunt, aquests resultats suggereixen que les administracions participants tendeixen a identificar com a prioritaris mecanismes de coordinació més estructurats i institucionalitzats, basats en figures de responsabilitat clara i en circuits formals de relació entre àrees, més que no pas en formes de coordinació exclusivament puntuals o informals.

Lectura del model de coordinació institucional

L'anàlisi conjunta dels resultats sobre coordinació interna permet identificar alguns trets característics del model de coordinació institucional existent en relació amb el voluntariat dins les administracions participants.

D'una banda, els resultats mostren que la coordinació entre àrees no està plenament consolidada en totes les administracions, i en alguns casos no és clarament identificable o és desconeguda per part de les persones participants. Entre les administracions que sí que indiquen l'existència de coordinació, els mecanismes més habituals tendeixen a tenir un caràcter puntual o reactiu, activant-se segons les necessitats o en funció de projectes o iniciatives concretes.

D'altra banda, quan es demana quins mecanismes seria convenient implementar per reforçar la coordinació interna, les respostes apunten cap a formes de coordinació més estructurades i institucionalitzades, basades en figures de referència específiques i en l'establiment de protocols o circuits formals entre àrees.

En conjunt, aquests resultats suggereixen que el model de coordinació institucional del voluntariat dins les administracions participants es caracteritza actualment per una tendència cap a formes de coordinació reactives o ad hoc, mentre que les preferències expressades per les persones participants apunten cap a la necessitat d'avançar cap a models de coordinació més estables, estructurats i institucionalitzats.

Aquest desajust entre les formes actuals de coordinació i els mecanismes que es consideren desitjables posa de manifest un marge de millora en l'articulació interna de les polítiques de voluntariat dins les administracions públiques, especialment en un àmbit amb un fort caràcter transversal.

2.3.5 Recursos i capacitat institucional

Aquest apartat analitza els recursos institucionals que les administracions participants destinen a l'àmbit del voluntariat, especialment pel que fa als recursos humans i pressupostaris. L'objectiu és identificar fins a quin punt el voluntariat disposa d'una estructura de suport específica dins les administracions i quin grau d'institucionalització presenta aquest àmbit en termes de recursos.

Persones dedicades a tasques vinculades al voluntariat

Per tal d'estimar els recursos humans destinats al voluntariat, es va demanar a les administracions participants quantes persones treballen de manera directa o parcial en tasques vinculades a aquest àmbit dins la seva organització.

Els resultats mostren una gran diversitat en la disponibilitat de recursos humans dedicats al voluntariat. Un 26,1 % de les administracions indiquen que hi ha una persona dedicada a aquestes tasques, mentre que un altre 26,1 % assenyalen que hi treballen entre dues i tres persones. En menor mesura, un 8,7 % indiquen disposar d'entre quatre i deu persones,

mentre que un 8,7 % afirmen no disposar de cap persona dedicada específicament al voluntariat.

Cal destacar també que un 30,4 % de les persones participants indiquen que desconeixen aquesta informació, fet que pot reflectir que les funcions vinculades al voluntariat no sempre estan clarament identificades o centralitzades dins l'estructura administrativa.

En conjunt, aquests resultats suggereixen que, en moltes administracions, el voluntariat es gestiona amb equips reduïts o amb dedicacions parcials, sovint integrades dins altres funcions o serveis. Aquesta situació és coherent amb els resultats observats en apartats anteriors, especialment amb la presència desigual de figures de referència formal en matèria de voluntariat, que només apareixen en una part de les administracions participants.

Existència i quantia del pressupost destinat al voluntariat

Per tal d'identificar el grau de suport institucional al voluntariat, es va demanar a les administracions participants si disposen de pressupost específic destinat a accions relacionades amb aquest àmbit.

Els resultats mostren una situació diversa pel que fa a la disponibilitat de recursos econòmics. Un 21,7 % de les administracions indiquen disposar d'una partida pressupostària pròpia destinada al voluntariat, mentre que un 26,1 % assenyalen que aquestes accions es financen a través de partides integrades dins altres programes o àrees administratives. En canvi, un 26,1 % indiquen que no disposen de pressupost específic, mentre que un altre 26,1 % manifesten desconèixer aquesta informació.

Entre les administracions que disposen de pressupost específic, la quantia destinada al voluntariat presenta també una certa variabilitat. La meitat d'aquestes administracions indiquen disposar de més de 50.000 € anuals, mentre que la resta es distribueixen entre quanties més reduïdes, que oscil·len entre 2.000 € i 50.000 € anuals.

En conjunt, aquests resultats suggereixen que el suport pressupostari al voluntariat no sempre es materialitza en partides específiques, i que, quan existeixen, aquestes poden presentar una gran variabilitat en funció de la dimensió administrativa i de les polítiques desenvolupades en cada territori.

Lectura de la capacitat institucional per al desenvolupament del voluntariat

L'anàlisi conjunta dels recursos humans i pressupostaris disponibles permet aproximar-se al grau de capacitat institucional de les administracions per impulsar o donar suport a polítiques de voluntariat.

Els resultats mostren que, en molts casos, el voluntariat es gestiona amb equips reduïts o amb dedicacions parcials, sovint integrades dins altres funcions o serveis administratius. Aquesta situació es veu reforçada pel fet que una part significativa de les persones participants indiquen desconèixer quantes persones treballen en aquest àmbit dins la seva administració, fet que suggereix que aquestes funcions no sempre estan clarament delimitades dins l'estructura organitzativa.

Pel que fa als recursos econòmics, els resultats indiquen que el voluntariat no sempre disposa de partides pressupostàries específiques, i que en molts casos les accions vinculades a aquest àmbit es financen a través de programes més amplis o de recursos compartits amb altres polítiques públiques.

En conjunt, aquestes dades apunten a un nivell desigual de formalització institucional del voluntariat dins les administracions, on sovint aquest àmbit es desenvolupa de manera integrada en altres serveis o polítiques sectorials. Aquesta situació reflecteix tant el caràcter transversal del voluntariat com l'existència d'un marge de millora en la consolidació d'estructures institucionals específiques per al seu impuls i coordinació.

2.3.6 Dificultats en la gestió, suport i promoció del voluntariat

Aquest apartat analitza les principals dificultats que les administracions participants identifiquen en la gestió, promoció o suport al voluntariat des de les seves institucions. Les respostes permeten identificar tant obstacles vinculats als recursos disponibles com a aspectes organitzatius o de coordinació institucional.

Figura 2.77. Principals dificultats identificades per les administracions en la gestió i suport al voluntariat

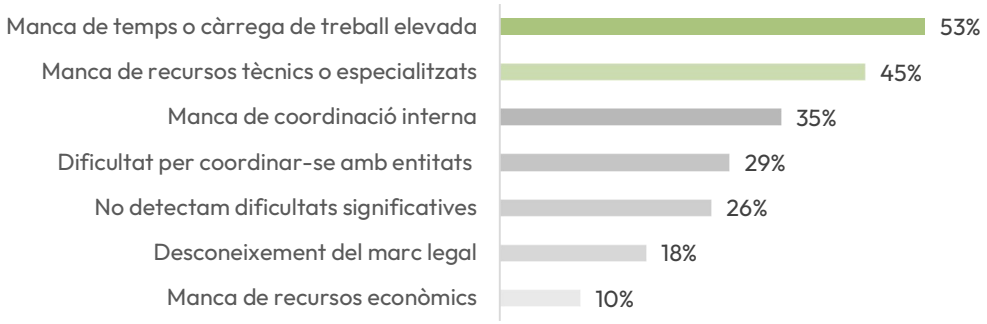

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a representants de les administracions públiques. Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 23).

Els resultats mostren que la dificultat més freqüentment assenyalada per les administracions participants és la manca de temps o càrrega de treball elevada, mencionada pel 53 % de les persones participants. Aquesta dada apunta a una limitació important en termes de disponibilitat de recursos humans i temps dedicat al desenvolupament de polítiques o iniciatives vinculades al voluntariat.

En segon lloc apareix la manca de recursos tècnics o especialitzats (45 %), fet que suggereix la necessitat de disposar de perfils professionals amb coneixements específics en matèria de voluntariat, gestió de programes o dinamització de la participació ciutadana.

També destaca la manca de coordinació interna entre àrees de l'administració (35 %), una dificultat que és coherent amb els resultats analitzats anteriorment en relació amb els mecanismes de coordinació institucional. Així mateix, un 29 % de les administracions indiquen dificultats per coordinar-se amb entitats de voluntariat, fet que apunta a reptes en la relació entre administracions públiques i teixit associatiu.

En menor mesura es menciona el desconeixement del marc legal del voluntariat (18 %) i la manca de recursos econòmics (10 %). Paral·lelament, un 26 % de les persones participants indiquen que no detecten dificultats significatives en aquest àmbit.

Les respostes obertes aporten alguns matisos rellevants a aquesta lectura. En alguns casos es menciona que el voluntariat no forma part de les competències específiques del servei des del qual es respon l'enquesta, o bé que no és un àmbit directe de responsabilitat dins l'organització administrativa. També apareixen referències a dificultats com la necessitat d'adaptar el sector del voluntariat als nous contextos socials, així com la dificultat per trobar entitats interessades a desenvolupar determinades iniciatives.

En conjunt, els resultats apunten a un conjunt de dificultats que es concentren principalment en tres grans eixos: limitacions de recursos humans i tècnics, problemes de coordinació institucional i reptes en l'articulació de la relació entre administracions i entitats de voluntariat.

2.3.7 Relació amb entitats, línies de suport i expectatives de millora

Aquest apartat analitza la relació entre les administracions públiques i les entitats de voluntariat, així com les principals línies de suport institucional existents i les prioritats identificades per reforçar el sistema en el marc del futur Pla Autonòmic de Voluntariat. L'anàlisi permet observar tant les formes de col·laboració actuals amb el teixit associatiu com les expectatives de desenvolupament de les polítiques públiques de foment del voluntariat.

Relació de les administracions amb entitats de voluntariat

Per tal d'analitzar el grau d'interacció entre les administracions públiques i el teixit associatiu, es va demanar a les persones participants si el seu departament o institució es relaciona amb entitats de voluntariat per donar suport als seus programes.

Els resultats mostren que la major part de les administracions participants mantenen algun tipus de relació amb entitats de voluntariat. En concret, un 43,5 % indiquen que aquesta relació es produeix de manera regular, mentre que un 21,7 % assenyalen que es dona de manera esporàdica. En canvi, un 34,8 % de les administracions indiquen que no mantenen aquest tipus de relació directa.

Aquest resultat suggereix que, tot i que el contacte amb el teixit associatiu és relativament habitual dins les administracions públiques, no es produeix de manera homogènia en tots els departaments o àmbits institucionals, i en alguns casos la relació amb entitats de voluntariat és limitada o inexistent.

Pel que fa a les entitats amb què es mantenen relacions de col·laboració, les respostes mostren una gran diversitat d'organitzacions, que inclouen tant entitats de voluntariat de referència a escala autonòmica o estatal com entitats de base territorial o especialitzades en àmbits concrets d'intervenció.

Entre les entitats mencionades apareixen organitzacions del tercer sector àmpliament consolidades, com Creu Roja, Càritas o el Banc d'Aliments, així com plataformes i xarxes de voluntariat, com la Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears o la Plataforma sociosanitària d'Eivissa. També s'esmenten entitats ambientals i de conservació, com GOB, Amics de la Terra, Save the Med o la Fundació Vida Silvestre Mediterrània, així com diverses entitats socials o d'atenció a persones, entre les quals Amadip Esment, Amadiba o Formenterers Solidaris, entre d'altres.

En alguns casos, les persones participants assenyalen que la relació amb entitats es produeix principalment en el marc de convocatòries de subvencions o processos de contractació pública, fet que indica que el vincle entre administracions i entitats pot adoptar formats institucionals diversos, no sempre centrats específicament en programes de voluntariat.

En conjunt, els resultats apunten a l'existència d'una relació significativa entre administracions públiques i entitats del tercer sector, tot i que amb nivells d'intensitat i formes de col·laboració variables segons l'àmbit institucional i el tipus d'actuació desenvolupada.

Línies de suport que ofereix actualment l'administració

Aquest apartat analitza les principals línies de suport al voluntariat que les administracions participants indiquen oferir actualment, amb l'objectiu d'identificar quins instruments institucionals s'utilitzen per fomentar o reforçar l'activitat voluntària des del sector públic.

Figura 2.78. Línies de suport al voluntariat que ofereixen actualment les administracions participants

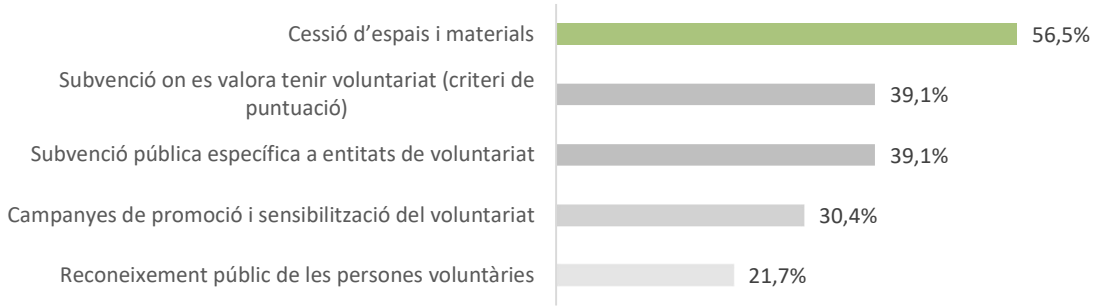

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a representants de les administracions públiques. Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 23).

Els resultats mostren que la línia de suport més estesa entre les administracions participants és la cessió d'espais i materials per a activitats de voluntariat, mencionada pel 56,5 % de les persones participants. Aquest tipus de suport inclou la disponibilitat d'espais municipals o equipaments públics, així com l'accés a infraestructures o materials necessaris per al desenvolupament d'activitats de les entitats.

En segon lloc apareixen les subvencions públiques vinculades al voluntariat, tant en forma de subvencions específiques a entitats de voluntariat (39,1 %) com a través de convocatòries on la presència de voluntariat es valora com a criteri de puntuació addicional (39,1 %).

En canvi, altres instruments de suport apareixen amb menor presència. Les campanyes de promoció i sensibilització sobre el voluntariat són mencionades pel 30,4 % de les administracions participants, mentre que el reconeixement públic de les persones voluntàries (actes, premis o mencions) només és indicat pel 21,7 %.

Cal destacar també que en diverses línies de suport apareix un percentatge rellevant de respostes que indiquen desconeixement sobre la seva existència, fet que suggereix que

aquestes iniciatives no sempre estan clarament identificades dins les administracions o que poden dependre d'altres àrees o serveis.

En conjunt, els resultats mostren que el suport institucional al voluntariat des de les administracions participants es concentra principalment en mesures de suport logístic i econòmic, mentre que les iniciatives orientades a la promoció social del voluntariat o al reconeixement públic de les persones voluntàries tenen una presència menor.

Línies de suport que hauria de contemplar el futur Pla Autonòmic

Després d'analitzar les línies de suport que actualment ofereixen les administracions participants, es va demanar a les persones responsables institucionals quines mesures consideren que hauria d'incorporar el futur Pla Autonòmic de Voluntariat per reforçar el sistema. Aquesta pregunta permet identificar les prioritats institucionals de desenvolupament del voluntariat des de l'àmbit públic.

Figura 2.79. Línies de suport que les administracions consideren prioritàries per al futur Pla Autonòmic de Voluntariat

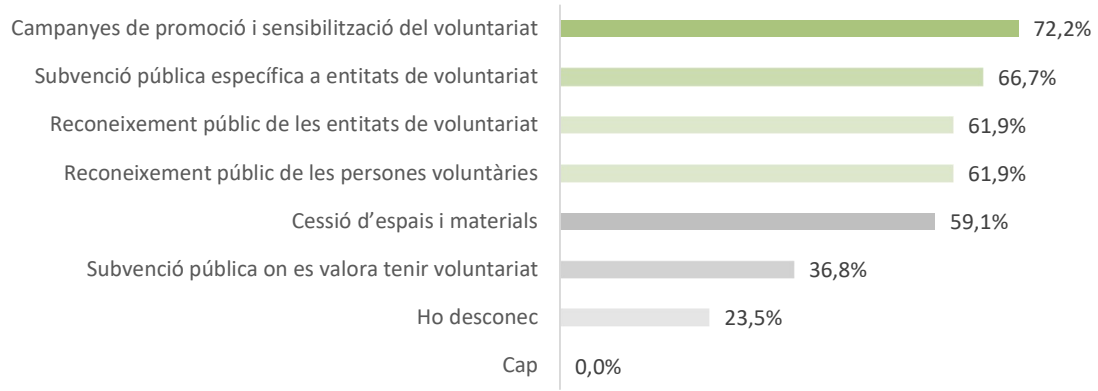

Nota: Pregunta de resposta múltiple. Les persones participants podien seleccionar més d'una opció; per aquest motiu, els percentatges poden sumar més del 100 %.

Font: Enquesta a representants de les administracions públiques. Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 23).

Els resultats mostren un ampli consens institucional sobre la necessitat de reforçar les polítiques públiques de suport al voluntariat en diferents dimensions.

La mesura més assenyalada és la realització de campanyes publicitàries de promoció i sensibilització del voluntariat, indicada pel 72,2 % de les administracions participants. Aquest resultat suggereix la percepció que el voluntariat requereix una major visibilització social i una estratègia comunicativa més estructurada per afavorir la participació ciutadana.

En segon lloc, les subvencions públiques específiques dirigides a entitats de voluntariat apareixen com una de les principals prioritats (66,7 %), fet que reflecteix la importància del suport financer directe per al desenvolupament de projectes i activitats de voluntariat.

També destaquen les mesures orientades al reconeixement públic del voluntariat, tant pel que fa a les entitats (61,9 %) com a les persones voluntàries (61,9 %), així com la cessió d'espais i materials públics (59,1 %). Aquest conjunt de mesures posa de manifest la importància de combinar instruments de suport simbòlic, institucional i material.

En canvi, la incorporació del voluntariat com a criteri de puntuació en subvencions públiques generals presenta un nivell de suport més moderat (36,8 %), mentre que una part minoritària de les persones participants (23,5 %) manifesta no tenir coneixement suficient per valorar aquesta qüestió.

En conjunt, els resultats apunten a una orientació institucional cap a polítiques públiques de promoció, reconeixement i suport estructural al voluntariat, amb una especial atenció a la visibilització social i al reforç del teixit associatiu.

Finalment, algunes persones participants van aportar comentaris i propostes addicionals sobre possibles vies de millora del voluntariat a les Illes Balears. Tot i que el nombre de respostes és reduït, les aportacions permeten identificar algunes línies d'interès compartides.

Diverses respostes assenyalen la necessitat de reforçar la promoció social del voluntariat, especialment a través de campanyes de sensibilització i accions de visibilització del seu impacte social positiu. En aquest sentit, també es destaca la conveniència d'impulsar accions específiques adreçades a la població jove i de promoure el voluntariat des dels centres d'educació secundària, amb l'objectiu d'afavorir la participació i el relleu generacional.

Una altra línia de millora identificada és la formació i la conscienciació social, tant pel que fa a les persones voluntàries com al coneixement general del voluntariat dins la societat. Algunes aportacions també apunten a la necessitat d'actualitzar el marc conceptual del voluntariat, incorporant una mirada més àmplia que integri diverses formes de participació social, activisme i implicació ciutadana.

Finalment, també es posa de manifest la diversitat de realitats existents entre municipis i administracions, especialment en el cas de l'àmbit local, fet que suggereix la conveniència de tenir en compte aquesta heterogeneïtat territorial en el disseny de les polítiques públiques de foment del voluntariat.

2.3.8 Valoració institucional de l'estat del voluntariat

Aquest apartat analitza la valoració que les administracions públiques participants fan sobre l'estat general del voluntariat al seu territori. L'objectiu és conèixer la percepció institucional sobre el funcionament actual del sistema de voluntariat i identificar possibles factors associats a aquesta valoració. L'anàlisi inclou tant la distribució de puntuacions expressades per les persones participants com la seva relació amb el grau de coneixement del marc normatiu autonòmic del voluntariat.

Valoració general de l'estat del voluntariat

Quan es demana a les administracions participants que valorin l'estat general del voluntariat al seu territori en una escala de 0 a 10, la puntuació mitjana se situa en 4,96.

Aquest resultat situa la valoració institucional lleugerament per davall del punt mig de l'escala, fet que indica una percepció moderadament crítica sobre l'estat actual del sistema de voluntariat.

La distribució de puntuacions mostra, tanmateix, una certa diversitat de percepcions, amb valors que oscil·len entre 2 i 8 punts. La major part de les puntuacions es concentren en el tram central de l'escala (entre 4 i 7), fet que suggereix una percepció general caracteritzada per una valoració intermèdia, sense posicions extremes ni especialment polaritzades.

En conjunt, els resultats apunten a una lectura institucional del sistema de voluntariat amb marge de millora, tot i que sense una percepció generalitzada de situació crítica.

Relació entre coneixement normatiu i valoració del sistema

L'anàlisi de les puntuacions mitjanes segons el grau de coneixement de la normativa mostra una relació consistent entre ambdues variables.

Taula 2.5. Valoració mitjana de l'estat general del voluntariat segons grau de coneixement de la Llei 11/2019 (escala 0–10)

Coneixement de la llei	Valoració mitjana
No la coneix	4,75
La coneixement parcial	4,83
Sí la coneix	5,29

Font: Enquesta a representants de les administracions públiques. Diagnòstic del Voluntariat de les Illes Balears 2025 (n = 23).

Els resultats indiquen que les administracions amb un coneixement més elevat de la normativa tendeixen a valorar lleugerament millor l'estat general del sistema de voluntariat. Tot i que les diferències observades no són especialment pronunciades, la tendència suggereix que un major grau d'apropiació del marc normatiu pot estar associat a una percepció més positiva del funcionament del sistema.

Aquest resultat pot interpretar-se també en relació amb els resultats analitzats anteriorment sobre el coneixement desigual del marc normatiu i les necessitats de formació detectades entre les administracions públiques.

En conjunt, la valoració expressada per les administracions públiques dibuixa un sistema de voluntariat caracteritzat per un desenvolupament institucional heterogeni, amb experiències consolidades de col·laboració amb entitats i diverses línies de suport públic, però també amb limitacions relacionades amb la disponibilitat de recursos, la coordinació interna i el coneixement del marc normatiu.

La percepció institucional reflecteix, per tant, una valoració moderadament crítica però constructiva, que reconeix els avenços existents al sistema de voluntariat de les Illes Balears i, alhora, identifica un ampli marge de millora en el seu desenvolupament i consolidació institucional.

En conjunt, els resultats de l'enquesta a representants de les administracions públiques mostren un sistema institucional de suport al voluntariat caracteritzat per una implicació diversa segons el nivell administratiu i l'àmbit d'actuació, així com per un desenvolupament encara desigual de les seves estructures de suport.

D'una banda, s'observa l'existència de diverses formes de col·laboració amb entitats de voluntariat i de línies de suport institucional, especialment en matèria de cessió d'espais, subvencions o accions de promoció i sensibilització. També es detecta un ampli consens sobre la importància de reforçar aquestes polítiques públiques en el futur, amb especial atenció a la promoció social del voluntariat, el reconeixement públic de l'acció voluntària i el suport al teixit associatiu.

Al mateix temps, l'anàlisi posa de manifest algunes limitacions estructurals, com ara la manca de recursos tècnics especialitzats, la càrrega de treball existent dins les administracions o les dificultats de coordinació interna entre àrees. A aquestes qüestions s'hi afegeix un coneixement desigual del marc normatiu del voluntariat, que es relaciona amb un interès elevat en rebre formació específica sobre la Llei 11/2019 del Voluntariat de les Illes Balears.

Finalment, la valoració general que fan les administracions participants sobre l'estat del voluntariat al seu territori se situa lleugerament per sota del punt mig de l'escala, fet que reflecteix una percepció moderadament crítica però constructiva del sistema actual. Aquesta lectura reconeix els avenços existents en el desenvolupament del voluntariat a les Illes Balears, alhora que assenyala un ampli marge de millora en la seva articulació institucional i en el desplegament de polítiques públiques de suport més estructurades.

2.3.9. Síntesi del paper de les administracions públiques en el sistema de voluntariat

L'anàlisi de les administracions públiques mostra una implicació significativa en el suport al voluntariat, tot i que amb nivells d'estructuració desiguals entre institucions i àmbits competencials. Les dades indiquen que una part rellevant de les administracions desenvolupa actuacions vinculades al voluntariat, especialment a través de línies de suport com la cessió d'espais i recursos materials, les subvencions a entitats o les accions de promoció i sensibilització.

Pel que fa a l'organització interna, els resultats mostren l'existència de diferents graus de formalització institucional del voluntariat. En alguns casos es disposa de personal o referents específics i de mecanismes de coordinació interna, mentre que en altres situacions el voluntariat es gestiona de manera més transversal o vinculada a programes sectorials. Aquesta diversitat reflecteix la pluralitat de funcions que assumeixen les administracions en relació amb el voluntariat dins del sistema.

En conjunt, les dades apunten a un model de suport institucional present però encara en procés de consolidació. Les principals dificultats identificades es relacionen amb limitacions de temps, recursos tècnics i capacitat de coordinació, mentre que les expectatives de millora se centren en el reforç de les polítiques de promoció del voluntariat, el suport a les entitats i el desenvolupament d'instruments de coordinació més estructurats. Aquests elements assenyalen la importància d'enfortir el paper de les administracions públiques en el marc del futur Pla Autonòmic del Voluntariat.

3. DIAGNÒSTIC QUALITATIU DEL SISTEMA DE VOLUNTARIAT

El material qualitatiu recollit en el marc del diagnòstic —a través de grups de discussió amb entitats, persones voluntàries i administracions públiques, així com d'entrevistes amb agents educatius, universitats i representants del teixit empresarial— permet aprofundir en les dinàmiques, tensions i percepcions que estructuren actualment el sistema de voluntariat a les Illes Balears.

Mentre que l'anàlisi quantitativa ofereix una fotografia del volum, perfil i funcionament del voluntariat, el material qualitatiu permet comprendre els processos que hi ha darrere aquestes dades: com s'accedeix al voluntariat, com es construeix l'experiència voluntària, quins factors dificulten o faciliten la continuïtat i quins límits estructurals afronten les entitats i el sistema institucional de suport.

A partir de l'anàlisi creuada de totes aquestes fonts, s'han identificat diversos eixos interpretatius que permeten comprendre millor l'estat actual del sistema de voluntariat i els principals reptes que afronta de cara als pròxims anys.

3.1. L'ACCÉS AL VOLUNTARIAT: MOTIVACIONS, BARRERES I VIES D'ENTRADA

L'anàlisi qualitativa realitzada a través dels grups de discussió amb persones voluntàries i entitats, així com de les entrevistes amb agents educatius, universitats i representants del teixit empresarial, permet aprofundir en els factors que influeixen en l'accés al voluntariat i en les formes a través de les quals les persones s'incorporen a l'acció voluntària. Més enllà de les dades quantitatives presentades al capítol anterior, aquest material qualitatiu ajuda a comprendre els processos socials i les experiències que expliquen per què les persones decideixen iniciar-se en el voluntariat, quines vies d'entrada són més habituals i quins obstacles poden dificultar aquesta participació.

En aquest sentit, els discursos recollits permeten identificar diversos elements clau que estructuren l'accés al voluntariat, relacionats amb les motivacions personals, els canals a través dels quals es produeix el primer contacte amb les entitats, les barreres que poden limitar aquesta incorporació i, de manera particular, les dificultats per implicar persones joves en el voluntariat de manera continuada.

3.1.1 Motivacions per iniciar-se en el voluntariat

Les trajectòries d'inici en el voluntariat recollides en els grups de discussió mostren que la participació voluntària acostuma a estar vinculada a motivacions diverses, sovint relacionades amb experiències personals, valors socials o moments concrets del cicle

vital. En alguns casos, la participació sorgeix a partir d'experiències personals vinculades a les problemàtiques que treballen les entitats.

> "Jo vaig començar perquè vaig tenir càncer i vaig demanar ajuda psicològica allà i després quan em van dir que estava curada vaig començar a fer voluntariat."
>
> (Persona voluntària, grup de discussió de voluntariat de Mallorca)

> "Vaig ser usuària de l'entitat fa 25 anys i com agraïment hi vaig seguir de voluntària."
>
> (Persona voluntària, grup de discussió de voluntariat de Mallorca)

En altres situacions, la motivació apareix vinculada a la voluntat de contribuir a la comunitat o de participar activament en la vida social.

> "La societat... tots formant part de la societat, però és molt guapo xerrar de la societat sense participar. No, no, s'ha de participar."
>
> (Persona voluntària, grup de discussió de voluntariat de Mallorca)

Des de la perspectiva de les entitats, aquestes motivacions sovint es perceben com a elements clau per a la incorporació de noves persones al voluntariat, especialment quan existeix una sensibilitat prèvia envers determinades causes socials.

Aquest conjunt de motivacions reflecteix que l'acció voluntària s'inscriu sovint en trajectòries de participació social i de construcció de comunitat, més que no pas en decisions puntuals desvinculades de l'experiència personal o social de les persones.

3.1.2 Canals d'accés al voluntariat

Pel que fa als canals d'incorporació al voluntariat, el material qualitatiu confirma la importància de les xarxes personals i comunitàries com a principals vies d'entrada. Tant les entitats com les persones voluntàries assenyalen que moltes incorporacions es produeixen a través del contacte directe amb altres persones vinculades a l'entitat.

> "Jo vaig començar perquè coneixia l'entitat a través del meu germà, que està dins la Junta."
>
> (Persona voluntària, grup de discussió de voluntariat de Mallorca)

> "Jo vaig començar perquè una amiga meva ja hi feia voluntariat i un dia em va dir que si volia anar amb ella a provar."
>
> (Persona voluntària, grup de discussió de voluntariat de Mallorca)

Les entitats també destaquen la importància del boca-orella com a mecanisme habitual d'incorporació de noves persones voluntàries. A més de les xarxes personals, també

apareixen altres canals d'accés vinculats a experiències educatives o a activitats desenvolupades en centres educatius i universitats.

> "Jo vaig començar a fer voluntariat quan tenia uns 17 anys. I vaig començar per una activitat escolar."
>
> (Persona voluntària, grup de discussió de voluntariat de Mallorca)

Aquestes experiències mostren que l'accés al voluntariat es produeix sovint a partir de circuits informals o d'experiències de proximitat amb les entitats.

3.1.3 Barreres d'entrada al voluntariat

Tot i l'existència d'interès social per participar en activitats de voluntariat, el material qualitatiu recollit posa de manifest l'existència de diverses barreres que poden dificultar aquesta incorporació. Entre aquestes barreres apareix amb freqüència el desconeixement de les oportunitats de voluntariat existents o la manca de canals clars per iniciar-se en aquest àmbit.

> "Hi ha gent que no sap que pot ser voluntària perquè no se la informa correctament."
>
> (Representant entitat, grup de discussió de voluntariat d'Eivissa)

En altres casos, l'accés al voluntariat depèn de la iniciativa individual de les persones interessades i de la seva capacitat per identificar espais on participar.

> "Sempre passava per davant de l'Hospital de Sant Joan de Déu quan anava amb la bicicleta... i un dia vaig entrar i vaig dir: 'hi ha alguna persona a qui pugui acompanyar o fer companyia?'."
>
> (Persona voluntària, grup de discussió de voluntariat de Mallorca)

Aquest tipus d'experiències suggereix que, en molts casos, el sistema de voluntariat no disposa de mecanismes estructurats que facilitin l'accés a persones interessades que no tenen un contacte previ amb el món associatiu.

3.1.4 El repte del voluntariat jove

Un dels elements que emergeix amb més força en el material qualitatiu és la dificultat per implicar persones joves en el voluntariat de manera estable. Diverses entitats assenyalen que el model tradicional de voluntariat —basat en compromisos regulars i de llarga durada— no sempre s'adapta a les formes de participació del jovent.

"Molts joves tenen ganes de participar, però no poden comprometre's cada setmana perquè... entre estudis, feina o esport o altres activitats...."

(Representant entitat, grup de discussió d'entitats de Menorca)

"Venen, els feim l'acollida, te diuen que sí, però finalment no venen, o no és sostingut en el temps."

(Representant entitat, grup de discussió d'entitats de Mallorca)

Al mateix temps, el voluntariat pot actuar com un espai d'aprenentatge i socialització per a persones joves que s'apropen per primera vegada a aquest tipus d'activitats.

Aquestes experiències suggereixen que el voluntariat pot representar un espai de participació i d'aprenentatge social per a les persones joves, tot i que la seva continuïtat sovint es veu condicionada per canvis en les trajectòries educatives, laborals o vitals.

3.1.5 Síntesi

L'anàlisi qualitativa mostra que l'accés al voluntariat a les Illes Balears continua estant fortament vinculat a xarxes socials i comunitàries, especialment a través del contacte directe amb entitats o amb altres persones voluntàries. Les motivacions per iniciar-se en el voluntariat són diverses i inclouen factors com el compromís social, les experiències personals o la voluntat de participar activament en la comunitat.

Al mateix temps, el material recollit posa de manifest l'existència de barreres d'informació i d'accés que poden dificultar la incorporació de nous perfils socials al voluntariat. En aquest context, la capacitat del sistema de voluntariat per ampliar les vies d'entrada i adaptar-se a les formes de participació de les noves generacions apareix com un dels reptes principals per al seu desenvolupament futur.

3.2. L'EXPERIÈNCIA VOLUNTÀRIA: QUALITAT DEL VINCLE, SEGUIMENT I RECONEIXEMENT

Més enllà de les vies d'accés al voluntariat, el material qualitatiu recollit en els grups de discussió amb persones voluntàries i entitats permet aprofundir en com es construeix l'experiència voluntària dins les organitzacions. Aquesta experiència està estretament vinculada a la manera com les entitats gestionen l'acollida de les persones voluntàries, el seguiment que es fa al llarg de la seva participació i els mecanismes de reconeixement que contribueixen a reforçar el sentiment de pertinença.

En aquest sentit, els discursos recollits mostren que la qualitat de l'experiència voluntària depèn en gran mesura de la capacitat de les entitats per generar espais d'acompanyament i integració, així com de les possibilitats reals de participació de les

persones voluntàries dins l'organització. Al mateix temps, el material qualitatiu posa de manifest que moltes entitats desenvolupen aquestes tasques en contextos de recursos limitats, fet que pot dificultar la consolidació d'estructures estables de gestió del voluntariat.

3.2.1 L'acollida i integració de les persones voluntàries

L'acollida de les persones voluntàries apareix en el material qualitatiu com un moment clau en la construcció del vincle amb l'entitat. Tant les persones voluntàries com les entitats coincideixen a assenyalar que els primers contactes amb l'organització influeixen de manera significativa en la continuïtat de la participació. Una acollida clara, amb informació sobre el funcionament de l'entitat i les tasques a desenvolupar, facilita la integració de les noves persones voluntàries i contribueix a generar un sentiment inicial de pertinença.

Malgrat això, diverses entitats assenyalen que aquests processos d'acollida sovint es desenvolupen de manera informal i depenen en gran mesura de la disponibilitat de les persones que coordinen o participen en l'activitat. En molts casos, la integració de les persones voluntàries es produeix a través del contacte directe amb altres voluntaris o amb membres de l'equip de l'entitat, més que a partir de protocols formalitzats d'acollida.

Aquesta situació es relaciona sovint amb la manca de temps i de recursos per dedicar a les tasques d'acompanyament. Tot i reconèixer la importància d'una bona acollida, diverses entitats assenyalen que la càrrega de feina quotidiana dificulta poder desenvolupar processos d'integració més estructurats.

3.2.2 El paper del seguiment i l'acompanyament

El seguiment de les persones voluntàries al llarg del temps apareix com un altre element central en la qualitat de l'experiència voluntària. Les persones participants en els grups de discussió assenyalen que sentir-se acompanyades, poder compartir dubtes o dificultats i rebre orientació en el desenvolupament de les tasques contribueix a reforçar el compromís amb l'entitat.

En aquest sentit, diverses entitats destaquen la importància de disposar d'una persona responsable del voluntariat o d'una figura de referència que pugui coordinar les activitats i fer un seguiment de les persones voluntàries. Aquesta figura facilita la comunicació entre l'entitat i el voluntariat i permet identificar necessitats o problemes que poden aparèixer durant la participació.

"Quan l'entitat pregunta com va l'experiència o si tens algun problema, això ajuda molt a continuar."

(Persona voluntària, grup de discussió de voluntariat de Mallorca)

"Jo crec que si tu fas voluntariat t'has de formar per fer voluntariat perquè estàs fent feina amb altres persones."

(Persona voluntària, grup de discussió de voluntariat de Mallorca)

No obstant això, el material qualitatiu mostra que aquesta funció sovint recau en persones que ja assumeixen altres responsabilitats dins l'organització. Aquesta acumulació de tasques pot limitar la capacitat de desenvolupar un seguiment continuat del voluntariat i condicionar la qualitat de l'acompanyament.

3.2.3 Participació real dins les entitats

Un altre element rellevant que emergeix en el material qualitatiu és la percepció sobre el grau de participació real que tenen les persones voluntàries dins les entitats. En alguns casos, el voluntariat es vincula principalment a la realització de tasques concretes o activitats definides prèviament per l'organització, amb un marge limitat per participar en la presa de decisions o en la definició de les activitats.

Diverses persones participants assenyalen que aquest model pot generar una experiència de voluntariat més centrada en l'execució de tasques que en la participació activa dins la vida associativa.

Al mateix temps, altres entitats destaquen la importància de crear espais on les persones voluntàries puguin aportar idees, participar en l'organització de les activitats i sentir-se part del projecte col·lectiu.

Aquestes diferències reflecteixen la diversitat de models organitzatius existents dins el sistema de voluntariat i posen de manifest la importància de generar espais de participació que permetin reforçar el vincle entre les persones voluntàries i les entitats.

3.2.4 Reconeixement i sentit de pertinença

El reconeixement de la tasca voluntària apareix com un element clau en la consolidació del vincle entre les persones voluntàries i les entitats. Aquest reconeixement no sempre adopta formes formals o institucionals, sinó que sovint es construeix a través de gestos quotidians, espais de trobada o activitats compartides que reforcen el sentiment de comunitat.

Diverses persones voluntàries destaquen la importància de sentir que la seva aportació és valorada i que forma part d'un projecte col·lectiu amb sentit. En aquest context, el

voluntariat es viu sovint com una experiència que va més enllà de la realització de tasques concretes i que contribueix a generar relacions socials i vincles comunitaris.

Aquest sentiment de pertinença apareix, en molts casos, com un dels factors que expliquen la continuïtat de les persones voluntàries dins les entitats, especialment quan es combina amb experiències positives de participació i amb un entorn relacional acollidor.

3.2.5 Síntesi

L'anàlisi qualitativa mostra que la qualitat de l'experiència voluntària depèn en gran mesura de la capacitat de les entitats per generar espais d'acollida, seguiment i participació que permetin consolidar el vincle amb les persones voluntàries. Tot i la importància d'aquests elements, moltes entitats desenvolupen aquestes funcions en contextos de recursos limitats i amb una elevada càrrega de tasques, fet que pot dificultar la consolidació de mecanismes més estructurats de gestió del voluntariat. En aquest sentit, reforçar els processos d'acollida, seguiment i reconeixement apareix com un element clau per millorar la qualitat de l'experiència voluntària i afavorir la continuïtat de la participació.

3.3. CONTINUÏTAT I DESVINCULACIÓ DEL VOLUNTARIAT

Més enllà de l'accés inicial i de l'experiència dins les entitats, la continuïtat del voluntariat constitueix un dels aspectes centrals per a la sostenibilitat del sistema de voluntariat. El material qualitatiu recollit en els grups de discussió amb persones voluntàries i entitats permet analitzar els factors que afavoreixen la permanència en el voluntariat, així com les circumstàncies que poden conduir a processos de desvinculació.

Els discursos recollits mostren que la participació voluntària sovint es desenvolupa en trajectòries canviants, condicionades tant per factors personals com per les formes d'organització de les entitats. En aquest sentit, la continuïtat del voluntariat no es pot entendre només en termes de durada temporal, sinó també en relació amb les formes de participació que les persones poden sostenir al llarg del temps.

3.3.1 Temporalitats del voluntariat

Una de les qüestions que emergeix amb més força en els grups de discussió és la transformació de les temporalitats del voluntariat. Tant entitats com persones voluntàries coincideixen a assenyalar que, en molts casos, les formes de participació voluntària tendeixen a ser més flexibles que en el passat i s'adapten a la disponibilitat variable de les persones.

Diverses persones participants assenyalen que moltes persones prefereixen implicar-se en activitats o projectes concrets, amb compromisos temporals limitats o amb una participació menys regular. Aquest tipus de voluntariat flexible permet compatibilitzar la participació amb altres responsabilitats personals, laborals o familiars.

En aquest context, el voluntariat puntual o vinculat a activitats específiques apareix com una forma de participació cada vegada més present dins el sistema de voluntariat. Tot i que aquest model pot dificultar la consolidació d'equips estables, també permet ampliar les possibilitats de participació per a persones amb menys disponibilitat temporal.

3.3.2 Factors de permanència

Malgrat aquestes transformacions en les formes de participació, el material qualitatiu posa de manifest que la continuïtat en el voluntariat està fortament vinculada a factors relacionals i comunitaris. Diverses persones voluntàries destaquen que el sentiment de formar part d'un grup o d'un projecte col·lectiu és un dels principals elements que afavoreixen la permanència en el voluntariat.

En aquest sentit, la qualitat de les relacions que es construeixen dins l'entitat i la possibilitat de compartir experiències amb altres persones voluntàries contribueixen a reforçar el compromís amb l'activitat voluntària.

A més del sentiment de comunitat, diverses persones participants assenyalen que la relació amb l'entitat i amb les persones responsables de la coordinació del voluntariat també influeix en la continuïtat de la participació. Sentir-se escoltat/da o poder expressar opinions, així com percebre que la tasca voluntària té un impacte real contribueix a reforçar el vincle amb l'organització.

3.3.3 Factors de desvinculació

Tot i aquests factors de permanència, el material qualitatiu mostra que la participació en el voluntariat sovint està condicionada per canvis en les circumstàncies personals de les persones voluntàries. Diverses persones participants assenyalen que la desvinculació del voluntariat acostuma a produir-se a causa de canvis vitals, com ara modificacions en la situació laboral, estudis, responsabilitats familiars o trasllats de residència.

Entre els factors més esmentats apareix la manca de temps, que es presenta com una de les principals dificultats per mantenir una participació continuada en el voluntariat.

En alguns casos, les persones participants també assenyalen que la manca d'acompanyament o de comunicació amb l'entitat pot influir en la desvinculació

progressiva de les persones voluntàries. Quan les persones no se senten integrades o no tenen un espai clar de participació, la continuïtat en el voluntariat pot veure's afectada.

> "A vegades estan ocupats i no t'atenen. Gent que hi està fent feina, vull dir, que són professionals a l'entitat. Tu tens molt de dubtes perquè se't presenten situacions que tu no estàs habituat... i potser no tens una resposta així com toca. Això te deixa una mica frustrat."
>
> (Persona voluntària, grup de discussió de voluntariat de Mallorca)

3.3.4 Síntesi

L'anàlisi qualitativa mostra que la continuïtat del voluntariat està condicionada tant per factors personals com per les dinàmiques organitzatives de les entitats. Tot i que les formes de participació voluntària tendeixen a ser cada vegada més flexibles i adaptades a les disponibilitats de les persones, el sentiment de comunitat, la qualitat de les relacions dins l'entitat i la percepció d'utilitat de la tasca voluntària continuen essent elements centrals per a la permanència en el voluntariat.

Al mateix temps, factors com els canvis vitals, la manca de temps o la insuficiència de mecanismes d'acompanyament poden contribuir a processos de desvinculació, posant de manifest la importància de reforçar les estratègies de seguiment i vinculació del voluntariat dins les entitats.

3.4. CAPACITAT ORGANITZATIVA DE LES ENTITATS I GESTIÓ DEL VOLUNTARIAT

El funcionament del sistema de voluntariat depèn en gran mesura de la capacitat organitzativa de les entitats que el conformen. El material qualitatiu recollit en els grups de discussió amb entitats i persones voluntàries, així com en les entrevistes realitzades a agents educatius, universitats i representants del teixit empresarial, permet aprofundir en les condicions en què aquestes organitzacions desenvolupen la seva activitat i en els factors que influeixen en la seva capacitat de sostenir i organitzar l'acció voluntària.

Els discursos recollits mostren que moltes entitats desenvolupen una tasca social significativa amb recursos limitats i amb estructures organitzatives sovint reduïdes. En aquest context, la gestió del voluntariat es combina amb altres responsabilitats organitzatives, fet que pot generar situacions de sobrecàrrega i dificultar la consolidació d'estructures estables de coordinació. Al mateix temps, el material qualitatiu posa de manifest la importància de disposar d'eines de gestió, sistemes d'informació i mecanismes de transparència que no només facilitin l'organització interna, sinó que també contribueixin a reforçar la confiança de les persones voluntàries i dels agents col·laboradors en la tasca que desenvolupen les entitats.

3.4.1 Recursos humans i professionalització

Un dels aspectes que emergeix amb més força en el material qualitatiu és la importància dels recursos humans per sostenir el funcionament de les entitats i per garantir una gestió adequada del voluntariat. Diverses entitats assenyalen que la presència de personal tècnic o professionalitzat facilita la coordinació de les activitats, la gestió administrativa i el seguiment del voluntariat.

En aquest sentit, la figura de la persona responsable del voluntariat apareix com un element clau per articular el funcionament de les activitats i per garantir la comunicació entre l'entitat i les persones voluntàries. Quan aquesta funció està clarament definida, les entitats assenyalen que resulta més fàcil organitzar les tasques, resoldre incidències i acompanyar les persones voluntàries en el desenvolupament de les seves activitats.

> "Quan hi ha una persona que coordina el voluntariat, tot és més fàcil perquè hi ha algú que pot organitzar les activitats i estar pendent de les persones voluntàries."
>
> (Representant entitat, grup de discussió d'entitats de Mallorca)

No obstant això, el material qualitatiu també mostra que moltes entitats funcionen amb estructures molt reduïdes i amb un pes important del voluntariat en la gestió quotidiana de l'organització. En aquests casos, la gestió del voluntariat es combina amb altres tasques, fet que pot limitar la capacitat de desenvolupar processos més estructurats d'acompanyament i coordinació.

> "Som entitats petites i tenim pocs recursos i per això, moltes vegades, la mateixa persona fa de tot. Ens agradaria tenir més temps per acompanyar el voluntariat"
>
> (Representant entitat, grup de discussió d'entitats d'Eivissa)

3.4.2 Gestió del voluntariat

La gestió del voluntariat apareix com una tasca complexa que inclou diferents dimensions, com ara la captació de noves persones voluntàries, la coordinació de les activitats i el seguiment de la participació al llarg del temps. Les entitats participants en els grups de discussió assenyalen que aquestes tasques requereixen temps, dedicació i una certa capacitat organitzativa per garantir el bon funcionament de les activitats.

En relació amb la captació, diverses entitats assenyalen la necessitat de mantenir un contacte constant amb la comunitat i de generar espais d'informació que permetin donar a conèixer les oportunitats de voluntariat existents. Al mateix temps, la coordinació de les activitats implica organitzar equips, distribuir tasques i assegurar que les persones voluntàries disposin de la informació i el suport necessaris per desenvolupar la seva participació.

> "No és només fer que vengui gent, sinó organitzar bé les activitats, explicar què s'ha de fer i estar pendent que tot funcioni."
>
> (Representant entitat, grup de discussió d'entitats d'Eivissa)

Aquest conjunt de tasques sovint es desenvolupa en paral·lel amb altres responsabilitats organitzatives, fet que pot generar situacions de sobrecàrrega en entitats amb estructures reduïdes.

3.4.3 Eines de gestió, informació i transparència

El material qualitatiu recollit en els grups de discussió i en les entrevistes posa de manifest la importància de disposar d'eines de gestió i de sistemes d'informació que permetin organitzar l'activitat de les entitats i fer seguiment de la participació voluntària. Diverses entitats assenyalen que comptar amb registres actualitzats de les persones voluntàries, sistemes de planificació de les activitats o eines per fer seguiment de la participació pot facilitar la coordinació interna i millorar el funcionament de les activitats.

Tanmateix, la qüestió de la transparència apareix en el material qualitatiu amb una dimensió més àmplia que la mera gestió interna de les entitats i es vincula sobretot amb la confiança social en les organitzacions. En els grups de discussió amb persones voluntàries i en diverses entrevistes realitzades amb agents educatius, representants del teixit empresarial i responsables d'iniciatives universitàries vinculades al voluntariat, la transparència s'identifica sobretot com un element relacionat amb la confiança i amb la capacitat de les entitats per comunicar l'impacte social de la seva activitat.

En aquest sentit, diverses persones participants assenyalen que conèixer millor què fan les entitats, quin impacte tenen les activitats de voluntariat o quins resultats s'obtenen a partir de les accions desenvolupades pot influir en la predisposició de persones i organitzacions a col·laborar amb aquestes iniciatives.

> "Quan saps què s'està fent i quin impacte té, és més fàcil implicar-te o continuar col·laborant."
>
> (Persona voluntària, grup de discussió de voluntariat de Mallorca)

Aquesta demanda de transparència no s'interpreta tant en termes burocràtics o administratius, sinó més aviat com una necessitat de visibilitzar i comunicar l'impacte de l'activitat voluntària i de l'acció de les entitats. En aquest sentit, diversos agents apunten que la disponibilitat d'informació clara sobre les activitats, els projectes desenvolupats o els resultats obtinguts pot contribuir a reforçar la confiança social en les entitats i a facilitar noves formes de col·laboració amb altres actors socials.

"Per a nosaltres és important saber què fan les entitats i quin impacte tenen els projectes."

(Representant CAEB, Entrevista teixit empresarial)

"Crec que és molt important que se sàpiga a què va destinat"

(Responsable Universitari de Servei de Cooperació/Solidaritat , Entrevista universitats)

Al mateix temps, el material qualitatiu suggereix que la manca d'informació sobre l'impacte de les activitats o sobre el funcionament de les entitats pot generar distància o dificultar la continuïtat de la participació voluntària en alguns casos. En aquest context, la transparència i la comunicació de resultats apareixen com elements que poden contribuir tant a reforçar el vincle amb les persones voluntàries com a facilitar la col·laboració amb altres actors del sistema.

3.4.4 Desigualtats entre entitats

El material qualitatiu posa de manifest també l'existència de diferències significatives entre entitats pel que fa a la seva capacitat organitzativa. Algunes organitzacions disposen d'equips professionals, estructures consolidades i recursos suficients per gestionar les activitats i el voluntariat de manera estable. Altres entitats, en canvi, funcionen amb estructures més petites i amb una elevada dependència del voluntariat.

Aquesta diversitat de situacions genera desigualtats en la capacitat de les entitats per desenvolupar activitats, captar voluntariat o implementar eines de gestió. Les entitats més petites assenyalen que sovint han de prioritzar les activitats essencials, fet que pot dificultar la consolidació de processos més estructurats de gestió del voluntariat.

"Hi ha entitats que tenen equips i recursos per gestionar-ho tot, però les més petites moltes vegades funcionam amb el que podem i amb la gent que tenim."

(Representant entitat, grup de discussió d'entitats de Mallorca)

Aquestes diferències reflecteixen la diversitat del teixit associatiu que forma part del sistema de voluntariat i posen de manifest la importància de tenir en compte aquesta heterogeneïtat en les polítiques de suport al voluntariat.

3.4.5 Síntesi

L'anàlisi qualitativa mostra que la sostenibilitat del sistema de voluntariat està estretament vinculada a la capacitat organitzativa de les entitats que el conformen. La disponibilitat de recursos humans, l'existència de figures de coordinació, la capacitat de gestionar el voluntariat i la disponibilitat d'eines de gestió i d'informació influeixen de manera significativa tant en el funcionament de les activitats com en la qualitat de l'experiència voluntària.

Al mateix temps, el material recollit posa de manifest que la transparència —entesa no només en termes administratius, sinó també com a capacitat de fer visible l'impacte de l'acció voluntària i de l'activitat de les entitats— constitueix un element rellevant per reforçar la confiança de les persones voluntàries i dels agents col·laboradors.

En aquest context, les desigualtats entre entitats pel que fa a recursos i capacitat organitzativa apareixen com un dels reptes principals per al desenvolupament sostenible del sistema de voluntariat a les Illes Balears.

3.5. GOVERNANÇA DEL SISTEMA DE VOLUNTARIAT I PAPER DE LES ADMINISTRACIONS

El material qualitatiu recollit en els grups de discussió i en les entrevistes realitzades en el marc del diagnòstic posa de manifest que el desenvolupament del voluntariat no depèn exclusivament de l'acció de les entitats, sinó també del paper que exerceixen les administracions públiques en la promoció, el suport i la coordinació del sistema de voluntariat.

Les persones participants assenyalen que les administracions poden contribuir de manera significativa a reforçar el sistema de voluntariat mitjançant polítiques de suport, programes de promoció i mecanismes de coordinació entre els diferents actors implicats. Al mateix temps, el material qualitatiu posa de manifest que la relació entre entitats i administració també presenta tensions relacionades amb els processos administratius, l'accés als recursos o la necessitat de millorar els espais de coordinació institucional.

3.5.1 El paper de les administracions públiques

En els grups de discussió amb entitats i administracions públiques, així com en diverses entrevistes realitzades amb agents del sistema de voluntariat, apareix de manera recurrent la idea que les administracions tenen un paper rellevant en el desenvolupament i la consolidació del voluntariat.

Entre les funcions més esmentades apareixen el suport institucional a les entitats, la promoció social del voluntariat i la coordinació de les iniciatives existents en el territori. Diverses persones participants assenyalen que les administracions poden contribuir a crear un marc favorable per al voluntariat a través de programes de suport, iniciatives de sensibilització o mecanismes de reconeixement de l'acció voluntària.

> "El problema no és que no hi hagi voluntat política o tècnica, sinó que falta estructura, temps i criteris compartits per convertir aquesta bona disposició en una política pública consistent."
>
> (Representant de les administracions públiques al Fòrum Balear del Voluntariat, grup de discussió d'Administracions Públiques)

Al mateix temps, algunes persones participants destaquen que el paper de les administracions no hauria de limitar-se únicament al suport econòmic, sinó que també pot incloure funcions de dinamització del sistema de voluntariat, facilitant espais de trobada entre entitats o promovent iniciatives de coordinació territorial.

3.5.2 Relació entitats – administració

La relació entre entitats i administracions públiques apareix en el material qualitatiu com un element central per al funcionament del sistema de voluntariat. Diverses entitats assenyalen que el suport institucional i l'accés a recursos públics constitueixen factors importants per sostenir les activitats i per desenvolupar projectes de voluntariat.

No obstant això, els discursos recollits també reflecteixen algunes dificultats associades als processos administratius, especialment en relació amb la gestió de convocatòries, els requisits burocràtics o els terminis de resolució de les ajudes públiques. En aquest context, algunes entitats assenyalen la necessitat de simplificar determinats procediments administratius o d'adaptar millor els instruments de suport públic a la realitat i a la capacitat organitzativa de les entitats, especialment en el cas d'organitzacions més petites.

> "Les entitats petites necessiten suport específic per existir administrativament i poder optar a recursos: estatuts, plans de voluntariat, convocatòries de subvencions, acompanyament...tot això."
>
> (Responsable entitat, grup de discussió d'entitats de Menorca)

Aquestes percepcions reflecteixen la importància de reforçar els mecanismes de col·laboració entre administració i entitats per tal de facilitar el desenvolupament de les activitats de voluntariat i garantir unes condicions adequades per a la seva sostenibilitat.

3.5.3 Espais de coordinació

El material qualitatiu també posa de manifest la importància dels espais de coordinació entre els diferents actors que formen part del sistema de voluntariat. Iniciatives com el Fòrum Balear del Voluntariat o les diferents xarxes territorials apareixen en els discursos com espais que poden facilitar l'intercanvi d'experiències, la coordinació d'iniciatives i la identificació de necessitats compartides.

Diverses persones participants assenyalen que aquests espais poden contribuir a reforçar la cooperació entre entitats i administracions, així com a generar dinàmiques de treball en xarxa que permetin abordar de manera més coordinada els reptes del voluntariat.

> "El Fòrum podria ser un espai molt útil d'informació, aprenentatge, coordinació i definició d'estratègies compartides."
>
> (Representant de les administracions públiques al Fòrum Balear del Voluntariat, grup de discussió d'Administracions Públiques)

Al mateix temps, el material qualitatiu suggereix que la consolidació d'aquests espais requereix continuïtat institucional i una participació activa dels diferents actors implicats, per tal que esdevinguin realment espais útils de coordinació i governança del sistema de voluntariat.

3.5.4 Síntesi

L'anàlisi qualitativa mostra que les administracions públiques tenen un paper rellevant en el desenvolupament del sistema de voluntariat, tant a través del suport a les entitats com de la promoció social del voluntariat i de la generació d'espais de coordinació entre actors.

Al mateix temps, el material recollit posa de manifest la necessitat de reforçar els mecanismes de col·laboració entre entitats i administracions, especialment pel que fa a la simplificació dels processos administratius i a l'adaptació dels instruments de suport a la realitat del teixit associatiu.

En aquest context, la consolidació d'espais de coordinació i de treball en xarxa apareix com un element rellevant per enfortir la governança del sistema de voluntariat i per afavorir el desenvolupament d'estratègies compartides entre els diferents actors implicats.

3.6. ALIANCES I ECOSISTEMA DEL VOLUNTARIAT

El material qualitatiu recollit en les entrevistes realitzades a agents educatius, universitats i representants del teixit empresarial posa de manifest que el desenvolupament del voluntariat no depèn únicament de l'activitat de les entitats i de les administracions públiques, sinó també de la capacitat d'establir aliances amb altres actors socials.

En aquest sentit, centres educatius, universitats i empreses apareixen com espais amb un potencial rellevant per promoure formes diverses de participació social i de compromís cívic. Al mateix temps, el material qualitatiu suggereix que la consolidació d'aquestes aliances requereix mecanismes de mediació, espais de coordinació i una definició clara dels rols de cada actor dins el sistema de voluntariat.

3.6.1. Centres educatius

Les entrevistes realitzades amb agents educatius posen de manifest que els centres educatius poden actuar com un espai rellevant d'aproximació al voluntariat, especialment en les etapes inicials de socialització cívica de l'alumnat. Més que com a espais de voluntariat en sentit estricte, els centres apareixen com a contextos on es treballen valors de cooperació, empatia, responsabilitat i participació comunitària, que poden esdevenir una base important per a una aproximació posterior al voluntariat organitzat. Aquesta funció és especialment visible en centres que desenvolupen accions solidàries de manera continuada o que disposen d'assignatures i projectes específicament orientats al servei a la comunitat.

En alguns centres, aquesta dimensió educativa s'articula també a través d'assignatures específiques vinculades al servei a la comunitat. Aquest és el cas, per exemple, de l'assignatura de *Cooperació i Serveis a la Comunitat*, que en alguns centres permet desenvolupar projectes de col·laboració amb entitats socials i facilitar que l'alumnat conegui de manera directa diferents realitats socials del territori. Diverses persones entrevistades assenyalen que aquest tipus d'assignatures constitueixen una oportunitat rellevant per introduir l'alumnat en experiències de participació social i per establir vincles més estables entre centres educatius i entitats. Al mateix temps, critiquen la reducció curricular que ha patit aquesta matèria i reclamen ampliar-la.

> "Cooperació i Serveis a la Comunitat, que va aparèixer amb la LOMLOE i que realment jo crec que és..., que va ser, perquè ara s'ha reduït moltíssim, i això també crec que és una cosa que convé subratllar, una manera fantàstica de donar a conèixer als alumnes, com de satisfactori és ajudar o organitzar-se per treballar pels altres, per la resta."
>
> (Docent de l'IES Marratxí, entrevista a centres educatius)

En aquest sentit, diverses persones entrevistades assenyalen que aquest tipus d'experiències poden tenir un valor educatiu important, tant pel seu impacte formatiu com per la seva capacitat de connectar l'alumnat amb realitats socials diverses. En alguns casos, aquestes iniciatives actuen com una porta d'entrada significativa a formes de participació més compromeses.

> "Va ser un descobriment per molt d'alumnes, i molts d'ells volien continuar a segon i volien continuar a tercer."
>
> (Docent de l'IES Marratxí, entrevista a centres educatius)

Al mateix temps, el material qualitatiu mostra que aquesta funció educativa no es tradueix automàticament en una connexió clara amb el sistema de voluntariat. La transició entre accions solidàries educatives, sensibilització en voluntariat i derivació cap a entitats continua essent feble i molt dependent de persones concretes, tant dins els centres com

fora d'ells. En aquest context, la relació amb les entitats socials o amb dispositius especialitzats de sensibilització apareix com una condició clau perquè aquesta aproximació no quedi limitada a experiències puntuals o a iniciatives aïllades.

Diverses persones entrevistades assenyalen, en aquest sentit, que la connexió entre centres i entitats requereix mecanismes de mediació i coordinació més clars, així com espais de trobada que facilitin el coneixement mutu i l'adaptació de les propostes al context escolar.

> "La trobada. És molt important trobar-nos."
>
> (Docent de l'IES Santa Maria d'Eivissa, entrevista a centres educatius)

Aquesta necessitat de mediació també apareix vinculada a demandes més estructurals, com la conveniència de disposar de figures o dispositius específics que actuïn com a pont entre centres educatius, entitats i administració.

> "Que aquest Pla tengués com a mínim una persona alliberada que pogués fer de coordinadora entre Govern i centres educatius."
>
> (Docent de l'IES Santa Maria d'Eivissa, entrevista a centres educatius)

En conjunt, el material analitzat suggereix que el potencial educatiu del voluntariat és significatiu, però que la seva consolidació dins l'àmbit escolar requereix estructures més estables de coordinació, suport extern i itineraris clars que permetin articular millor la relació entre sensibilització educativa i voluntariat canalitzat a través d'entitats.

3.6.2. Universitats

Les entrevistes realitzades amb responsables universitaris posen de manifest que les universitats constitueixen un altre actor rellevant dins l'ecosistema del voluntariat. En aquest àmbit, el voluntariat universitari s'articula habitualment a través de serveis o programes institucionals de cooperació, solidaritat o participació social que promouen la implicació de l'alumnat en iniciatives de caràcter social i comunitari.

Aquests serveis actuen sovint com a espais de mediació entre la universitat i el teixit associatiu, facilitant la participació de l'alumnat en projectes socials i establint canals de col·laboració amb entitats del territori. Tanmateix, diverses persones entrevistades assenyalen que el desenvolupament d'aquestes iniciatives pot veure's condicionat per la disponibilitat de recursos o per les estructures institucionals existents dins les universitats.

En paral·lel, diverses persones entrevistades destaquen el potencial de metodologies com l'Aprenentatge Servei (APS), que permeten integrar activitats de voluntariat o de servei a la comunitat dins els processos d'aprenentatge universitari. Aquest tipus d'iniciatives

faciliten que l'alumnat desenvolupi competències professionals i socials mentre participa en projectes amb impacte social.

> "L'Aprenentatge Servei és un enfocament pedagògic pel qual els estudiants aprenen a través de fer una acció de servei a organitzacions de la comunitat."
>
> (Docent universitària, entrevista sobre Aprenentatge Servei a la Universitat)

Al mateix temps, el material qualitatiu suggereix que el desenvolupament d'aquest tipus d'iniciatives requereix una coordinació estreta entre universitats i entitats socials, per tal d'assegurar que les activitats desenvolupades responguin tant als objectius formatius de les institucions acadèmiques com a les necessitats reals de les organitzacions socials.

En aquest sentit, diverses persones participants assenyalen que la col·laboració amb entitats pot contribuir a reforçar la dimensió social de la universitat i a consolidar espais d'aprenentatge vinculats al territori.

> "Com que l'Aprenentatge Servei és horitzontal requereix que el professorat primer demani a les organitzacions què és el que necessiten."
>
> (Docent universitària, entrevista sobre Aprenentatge Servei a la Universitat)

Aquestes experiències apunten que la universitat pot exercir un paper rellevant en la promoció del voluntariat i de la participació social, especialment quan es generen mecanismes de coordinació estables amb el teixit associatiu i es disposa d'estructures institucionals capaces de sostenir aquestes iniciatives en el temps.

3.6.3. Teixit empresarial

Les entrevistes realitzades amb representants del teixit empresarial posen de manifest que les empreses poden constituir un actor rellevant en la promoció de formes específiques de participació social, especialment a través d'iniciatives de voluntariat corporatiu.

Aquest tipus de voluntariat es vincula sovint a programes de responsabilitat social corporativa que promouen la participació de les persones treballadores en activitats solidàries o comunitàries. Diverses persones entrevistades assenyalen que aquestes iniciatives poden contribuir a reforçar el compromís social de les empreses i a generar oportunitats de col·laboració amb entitats del territori.

> "Se va intentar fer voluntariat a través de la mateixa plantilla... per exemple anar a fer net una platja o col·laborar amb entitats com AMADIP-Esment."
>
> (Representant TIRME, entrevista al teixit empresarial)

Tanmateix, el material qualitatiu també posa de manifest que la relació entre empreses i entitats socials presenta alguns límits i condicionants. En alguns casos, les persones participants assenyalen la necessitat de definir millor els formats de col·laboració o d'adaptar les iniciatives de voluntariat corporatiu a les dinàmiques i necessitats de les entitats socials.

Al mateix temps, des del teixit empresarial també s'assenyala la importància que les propostes de voluntariat tinguin en compte la realitat organitzativa de les empreses i les possibilitats efectives de participació de les seves plantilles.

> "Si nosaltres podem donar hores, veniu a parlar-nos d'hores, perquè si no potser no ho entendrem o no tindrem possibilitat de mobilitzar la gent."
>
> (Representant ASINEM, entrevista al teixit empresarial)

En aquest sentit, diverses persones entrevistades assenyalen que la consolidació d'aquest tipus de col·laboracions requereix una planificació adequada de les activitats, una comunicació clara entre els diferents actors implicats i una adaptació mútua entre les necessitats de les entitats socials i les possibilitats reals del teixit empresarial.

> "Cada vegada la gent és més gelosa del seu temps privat i és més complicat mobilitzar la plantilla per fer aquest tipus d'activitats."
>
> (Representant TIRME, entrevista al teixit empresarial)

Aquestes experiències suggereixen que el teixit empresarial pot contribuir a ampliar l'ecosistema del voluntariat, sempre que les iniciatives de col·laboració es desenvolupin de manera coordinada amb les entitats socials i responguin a objectius compartits.

3.6.4 Síntesi

L'anàlisi qualitativa posa de manifest que el desenvolupament del voluntariat es produeix en el marc d'un ecosistema ampli d'actors socials i institucionals que inclou, a més de les entitats i les administracions públiques, centres educatius, universitats i empreses.

Aquests actors poden contribuir a ampliar les oportunitats de participació social i a reforçar la connexió entre el voluntariat i altres àmbits de la vida social, com l'educació, la formació universitària o l'activitat empresarial. Al mateix temps, el material qualitatiu suggereix que la consolidació d'aquest ecosistema requereix mecanismes de coordinació i espais de mediació que facilitin la col·laboració entre els diferents actors implicats.

En aquest context, el desenvolupament d'aliances entre entitats socials, institucions educatives i empreses apareix com una oportunitat per reforçar el sistema de voluntariat i ampliar les formes de participació social en el territori.

3.7. DIFERÈNCIES TERRITORIALS DEL SISTEMA DE VOLUNTARIAT

El material qualitatiu recollit en els grups de discussió i en les entrevistes realitzades en el marc del diagnòstic posa de manifest que el sistema de voluntariat a les Illes Balears presenta diferències territorials rellevants vinculades tant a les característiques demogràfiques i institucionals de cada illa com a la configuració del teixit associatiu i a les formes d'organització de les entitats.

Aquestes diferències no impliquen necessàriament models de voluntariat completament diferenciats, però sí que condicionen les formes de participació, la capacitat organitzativa de les entitats i les oportunitats de coordinació entre actors del sistema. En aquest sentit, els discursos recollits mostren que la dimensió territorial constitueix un element important per comprendre el funcionament del voluntariat a les Illes Balears.

3.7.1 Mallorca

Mallorca concentra una part significativa del teixit associatiu vinculat al voluntariat i disposa d'un major nombre d'entitats, així com d'una presència més extensa d'organitzacions amb estructures professionalitzades o amb equips tècnics estables. Aquesta major densitat d'organitzacions facilita la presència d'una oferta més diversificada d'activitats de voluntariat i genera un entorn més ampli de col·laboració entre entitats, administracions públiques i altres actors socials.

Diverses persones participants assenyalen que aquesta concentració d'entitats i recursos facilita també la generació d'espais de coordinació i de xarxes de col·laboració entre organitzacions, especialment en l'àmbit metropolità de Palma. En aquests contextos, la proximitat entre entitats i la presència d'institucions públiques o d'organitzacions de segon nivell poden contribuir a reforçar les dinàmiques de treball en xarxa i a generar iniciatives conjuntes de promoció del voluntariat.

Tanmateix, el material qualitatiu també posa de manifest que aquesta major concentració d'entitats pot generar, en alguns casos, una certa fragmentació del sistema de voluntariat, amb iniciatives diverses que no sempre es troben articulades entre si. En aquest sentit, diverses persones participants assenyalen la importància de reforçar els espais de coordinació i de promoure estratègies compartides que permetin aprofitar millor el potencial del teixit associatiu existent.

3.7.2 Menorca

A Menorca, el material qualitatiu recollit mostra un sistema de voluntariat caracteritzat per una major proximitat entre les entitats i per una relació més directa amb el territori. Diverses persones participants assenyalen que la dimensió territorial més reduïda de l'illa facilita el coneixement mutu entre organitzacions i genera dinàmiques de col·laboració basades en relacions de confiança i en xarxes socials més estretes.

Aquest context pot afavorir la coordinació entre entitats i la participació en iniciatives conjuntes, així com una major visibilitat de les activitats de voluntariat dins la comunitat. Al mateix temps, la dimensió del teixit associatiu també implica que moltes entitats funcionin amb estructures reduïdes i amb una elevada dependència del voluntariat per sostenir les activitats.

En aquest sentit, diverses persones participants assenyalen que la capacitat organitzativa de les entitats pot veure's limitada per la disponibilitat de recursos humans i materials, fet que pot dificultar la consolidació de processos més estructurats de gestió del voluntariat o l'accés a determinats programes de suport institucional.

3.7.3 Eivissa

En el cas d'Eivissa, el material qualitatiu posa de manifest la coexistència de dinàmiques diverses vinculades tant a la presència d'un teixit associatiu actiu com a les característiques socioeconòmiques de l'illa. Diverses persones participants assenyalen que la realitat insular, marcada en part per una elevada mobilitat poblacional i per particularitats del mercat laboral com l'estacionalitat lligada al model econòmic, pot influir en les formes de participació voluntària i en la disponibilitat de temps per implicar-se en activitats de voluntariat.

Al mateix temps, les entitats assenyalen que el voluntariat pot constituir un espai rellevant de cohesió social i de resposta a determinades necessitats comunitàries, especialment en contextos on el teixit associatiu desenvolupa funcions de suport social significatives.

Tanmateix, diverses persones participants també assenyalen que les entitats poden trobar dificultats per sostenir equips estables de voluntariat o per consolidar estructures organitzatives més sòlides, especialment en contextos on la disponibilitat de persones voluntàries pot variar en funció de factors laborals o residencials.

A aquesta situació s'hi afegeix, segons diverses persones participants, el fet que algunes entitats amb presència a diferents illes tenen la figura responsable de voluntariat situada fora d'Eivissa, fet que pot dificultar els processos de captació i fidelització del voluntariat a l'illa.

3.7.4 Insularitat i escala de les entitats

Més enllà de les especificitats de cada illa, el material qualitatiu posa de manifest que la insularitat constitueix un factor transversal que condiciona el funcionament del sistema de voluntariat a les Illes Balears. Diverses persones participants assenyalen que la dispersió territorial, les distàncies entre illes i la necessitat de desplaçaments poden dificultar la coordinació entre entitats o la participació en determinades iniciatives d'àmbit autonòmic.

Aquestes dinàmiques territorials es combinen amb diferències importants relacionades amb l'escala de les entitats. Mentre que algunes organitzacions disposen d'estructures consolidades, equips professionals i capacitat per desenvolupar projectes de major dimensió, altres entitats funcionen amb estructures molt reduïdes i amb una elevada dependència del voluntariat per sostenir la seva activitat.

Aquesta heterogeneïtat del teixit associatiu implica que les necessitats de suport i les capacitats organitzatives poden variar de manera significativa entre entitats i territoris. En aquest sentit, diverses persones participants assenyalen la importància que les polítiques de promoció i suport al voluntariat tinguin en compte aquestes diferències territorials i organitzatives, per tal d'evitar que determinades entitats o territoris quedin en una situació de major vulnerabilitat dins el sistema.

3.8. PRINCIPALS CONCLUSIONS DEL DIAGNÒSTIC QUALITATIU

El diagnòstic qualitatiu posa de manifest que el sistema de voluntariat a les Illes Balears presenta un alt nivell de compromís social i una xarxa d'entitats activa i diversa. Tanmateix, també evidencia diversos límits estructurals relacionats amb la sostenibilitat del voluntariat, la capacitat organitzativa de les entitats i la coordinació institucional del sistema.

Aquests elements configuren un conjunt de reptes que no poden abordar-se únicament des de l'acció individual de les entitats, sinó que requereixen una resposta sistèmica que combini suport institucional, reforç de les capacitats organitzatives i estratègies de promoció del voluntariat adaptades a les transformacions socials actuals.

A partir d'aquest diagnòstic, el capítol següent sintetitza les principals mancances identificades i planteja els reptes estratègics que haurien d'orientar el futur Pla Autonòmic del Voluntariat.

4. PRINCIPALS MANCANCES I REPTES ESTRATÈGICS DEL SISTEMA DE VOLUNTARIAT

L'anàlisi quantitativa i qualitativa realitzada en el marc d'aquest diagnòstic permet identificar un conjunt de mancances estructurals i reptes estratègics que condicionen el funcionament actual del sistema de voluntariat a les Illes Balears.

Aquestes mancances no s'han d'interpretar com a problemes atribuïbles a entitats o actors concrets, sinó com a límits del propi sistema de voluntariat, entès com el conjunt d'organitzacions, administracions i espais de coordinació que sostenen i promouen l'acció voluntària.

La triangulació entre les diferents fonts d'informació —enquestes a persones voluntàries, entitats i administracions públiques, grups de discussió amb actors del sistema i entrevistes en profunditat amb agents clau— permet identificar diversos àmbits crítics que afecten tant la sostenibilitat del voluntariat com la capacitat del sistema per adaptar-se als canvis socials i generacionals.

Les mancances detectades no responen a una única causa, sinó que es relacionen amb factors organitzatius, institucionals i culturals que interactuen entre si. D'una banda, moltes entitats afronten limitacions estructurals que dificulten la gestió i sostenibilitat del voluntariat. De l'altra, el sistema presenta reptes de coordinació, visibilitat i adaptació a noves formes de participació social.

Aquest capítol sintetitza les principals mancances detectades i les tradueix en reptes estratègics que haurien d'orientar el futur desenvolupament del Pla Autonòmic del Voluntariat de les Illes Balears.

4.1. MANCANCES ESTRUCTURALS DEL SISTEMA DE VOLUNTARIAT

Un dels resultats més consistents del diagnòstic és l'existència d'un conjunt de limitacions estructurals que condicionen el funcionament quotidià de moltes entitats de voluntariat. Aquestes limitacions no es manifesten de manera homogènia en tot el teixit associatiu, però apareixen de forma recurrent tant en les dades quantitatives com en els relats recollits durant els grups de discussió i les entrevistes.

En termes generals, aquestes mancances estan relacionades amb la capacitat organitzativa de les entitats, la gestió del voluntariat i l'adaptació del model de participació a les noves dinàmiques socials. Alhora, reflecteixen una realitat diversa, en què conviuen organitzacions amb una elevada professionalització amb altres de

dimensions més reduïdes que funcionen principalment gràcies al compromís d'un nombre limitat de persones.

Les seccions següents desenvolupen alguns dels principals factors que expliquen aquesta situació.

4.1.1 Fragilitat estructural de moltes entitats de voluntariat

Una de les mancances més destacades del sistema de voluntariat a les Illes Balears és la fragilitat estructural que caracteritza una part significativa del teixit associatiu. Tot i l'existència d'entitats amb trajectòries consolidades i equips professionals estables, moltes organitzacions desenvolupen la seva activitat amb recursos econòmics i humans limitats.

Aquesta situació es tradueix sovint en una elevada dependència d'un nombre reduït de persones que assumeixen simultàniament tasques de direcció, gestió i coordinació del voluntariat. En alguns casos, la continuïtat dels projectes depèn en gran mesura de la disponibilitat personal d'aquestes figures clau, fet que genera una certa vulnerabilitat organitzativa.

Els grups de discussió amb entitats evidencien que aquesta realitat és especialment present en organitzacions petites o amb escassa estructura tècnica, on la capacitat per desenvolupar processos sistemàtics de captació, formació i seguiment del voluntariat és més limitada. Això pot dificultar tant la planificació a mitjà termini com la consolidació de projectes estables.

Al mateix temps, el diagnòstic posa de manifest l'existència d'una desigualtat significativa entre entitats amb diferents nivells de recursos i capacitat organitzativa. Mentre que algunes organitzacions disposen d'equips tècnics, protocols de gestió del voluntariat i accés a diverses fonts de finançament, d'altres funcionen amb estructures molt reduïdes i amb menys capacitat per assumir els requeriments administratius o organitzatius que comporta la gestió del voluntariat.

Aquesta heterogeneïtat no constitueix necessàriament un problema en si mateixa, ja que forma part de la diversitat del teixit associatiu. No obstant això, sí que posa de manifest la necessitat d'enfortir les capacitats organitzatives de les entitats, especialment en aquells casos en què la sostenibilitat dels projectes depèn de recursos molt limitats.

4.1.2 Sobrecàrrega en la gestió del voluntariat

Relacionada amb aquesta fragilitat estructural, una altra de les mancances detectades és la sobrecàrrega que implica la gestió del voluntariat per a moltes entitats.

La gestió del voluntariat inclou un conjunt ampli de tasques que van des de la captació i l'acollida de noves persones voluntàries fins al seguiment de la seva participació, la coordinació de les activitats i la gestió administrativa associada. En moltes organitzacions, aquestes funcions recauen en una única persona o en equips molt reduïts.

Els resultats dels grups de discussió indiquen que aquesta situació genera sovint una pressió significativa sobre els equips de coordinació, especialment en aquelles entitats amb una elevada rotació de voluntariat o amb programes que requereixen un seguiment constant. La necessitat d'atendre simultàniament tasques de gestió, relació amb l'administració, justificació de subvencions i coordinació de projectes pot limitar el temps disponible per a l'acompanyament i el suport al voluntariat.

En aquest sentit, diverses entitats assenyalen que la gestió del voluntariat requereix competències específiques i dedicació continuada, però que sovint no es disposa dels recursos necessaris per desenvolupar aquesta funció de manera estructurada. Això pot afectar tant la qualitat de l'experiència voluntària com la capacitat de les organitzacions per fidelitzar les persones voluntàries.

4.1.3 Desajust entre el model tradicional del voluntariat i les temporalitats actuals

Un altre dels aspectes que emergeix amb força en el diagnòstic és l'existència d'un cert desajust entre el model tradicional de voluntariat i les formes de participació social que caracteritzen la societat actual.

Històricament, moltes organitzacions han estructurat la seva acció voluntària sobre la base de compromisos estables i de llarga durada. Tanmateix, els resultats de l'estudi suggereixen que una part creixent de les persones interessades en participar en activitats solidàries prefereixen formes de voluntariat més flexibles i adaptables a les seves disponibilitats de temps.

Aquesta tendència es manifesta en una major presència de participacions puntuals o de curta durada, així com en una major rotació de persones voluntàries. En conseqüència, les entitats es troben sovint davant el repte d'adaptar els seus models organitzatius a aquestes noves dinàmiques sense perdre la continuïtat dels projectes.

Aquest desajust és especialment visible en el cas del voluntariat jove, on la participació tendeix a estar vinculada a experiències concretes, projectes específics o períodes temporals limitats. Diversos actors entrevistats assenyalen que, tot i l'existència d'interès per part de les noves generacions, la seva participació sovint adopta formes diferents de les que tradicionalment han estructurat el voluntariat.

Aquesta transformació no implica necessàriament una disminució del compromís social, sinó més aviat una diversificació de les formes de participació. No obstant això, planteja el repte d'adaptar les estructures organitzatives i els models de gestió del voluntariat a aquestes noves realitats.

4.1.4 Dificultats per fer seguiment i vinculació del voluntariat

Finalment, una altra de les mancances detectades és la dificultat per mantenir el vincle amb les persones voluntàries més enllà de la seva participació inicial.

Els resultats de l'anàlisi quantitativa indiquen que moltes entitats disposen de mecanismes d'acollida i incorporació del voluntariat, però que els processos de seguiment, acompanyament continuat o desvinculació i seguiment posterior són menys freqüents. Aquesta situació pot estar relacionada amb les limitacions de recursos ja esmentades, així com amb la sobrecàrrega que implica la gestió del voluntariat.

En la pràctica, això significa que en alguns casos el contacte amb les persones voluntàries es redueix principalment al període en què participen activament en una activitat concreta, sense que existeixin mecanismes sistemàtics per mantenir la relació un cop finalitzada aquesta participació.

La manca de temps i de recursos per desenvolupar estratègies de fidelització o per mantenir canals de comunicació estables amb el voluntariat pot contribuir a augmentar la rotació i dificultar la consolidació de trajectòries de participació a llarg termini.

En conjunt, aquestes dinàmiques reflecteixen la necessitat de reforçar els mecanismes d'acompanyament i vinculació del voluntariat, no només durant la participació activa sinó també en les fases posteriors, com a part d'una estratègia més àmplia de sostenibilitat del sistema.

4.2. MANCANCES EN LA GOVERNANÇA I LA COORDINACIÓ DEL SISTEMA

A més de les limitacions estructurals que afecten moltes entitats, el diagnòstic també identifica diverses mancances relacionades amb la governança i la coordinació del sistema de voluntariat a les Illes Balears. Aquestes qüestions apareixen de manera especialment clara en els grups de discussió realitzats amb entitats i administracions públiques, on els participants assenyalen diferents dificultats vinculades al funcionament dels espais de coordinació, a la circulació de la informació i a la relació institucional entre actors.

En conjunt, aquestes dinàmiques apunten a l'existència d'un sistema amb una base associativa activa i amb diversos espais de trobada i col·laboració, però en què la coordinació entre actors no sempre es desenvolupa amb la intensitat o la continuïtat necessàries. Aquesta situació pot limitar la capacitat del sistema per generar estratègies compartides, compartir recursos o desenvolupar iniciatives conjuntes.

Les seccions següents descriuen alguns dels principals factors que expliquen aquestes dificultats.

4.2.1 Coneixement desigual del sistema de voluntariat

Un primer element que emergeix del diagnòstic és l'existència d'un coneixement desigual del sistema de voluntariat entre els diferents actors que en formen part.

Tot i que moltes entitats i administracions disposen d'una experiència consolidada en l'àmbit del voluntariat, els grups de discussió posen de manifest que el nivell de familiaritat amb el marc normatiu, les eines disponibles o els espais de coordinació no és homogeni. En alguns casos, les entitats coneixen bé els recursos i instruments existents, mentre que en d'altres aquest coneixement és més limitat o fragmentari. Una percepció coherent amb els resultats de l'enquesta a representants de les administracions públiques, on la manca de temps disponible (53 %) i la manca de recursos tècnics especialitzats (45 %) apareixen entre les dificultats més freqüentment assenyalades en la gestió i promoció del voluntariat.

Aquesta situació es manifesta especialment en relació amb el marc normatiu que regula l'acció voluntària, així com amb determinades eines de suport o recursos impulsats des de l'àmbit institucional o associatiu. Diversos participants assenyalen que, en alguns casos, la informació sobre aquests instruments no arriba de manera clara o no es difon de forma suficient entre totes les entitats.

A més, el diagnòstic apunta a una circulació de la informació que sovint es produeix a través de canals informals o de relacions personals entre organitzacions, fet que pot generar diferències en l'accés al coneixement i als recursos disponibles.

Aquest coneixement desigual del sistema no només afecta la capacitat de les entitats per utilitzar determinats instruments o participar en espais de coordinació, sinó que també pot dificultar la construcció d'una visió compartida del voluntariat a escala del conjunt del territori.

4.2.2 Espais de coordinació amb recorregut limitat

Un altre aspecte que apareix de manera recurrent en el diagnòstic és la dificultat per consolidar espais de coordinació estables i amb una participació sostinguda en el temps.

Els grups de discussió amb entitats i administracions posen de manifest que, tot i l'existència de diversos espais de trobada i coordinació, la participació en aquests espais és sovint irregular i depèn en gran mesura de la disponibilitat de temps i recursos de les organitzacions implicades.

En alguns casos, la participació activa recau en un nombre reduït d'entitats o persones, mentre que altres actors hi participen de manera més esporàdica o puntual. Aquesta situació pot dificultar la continuïtat dels processos de coordinació i limitar l'impacte real d'aquests espais en el desenvolupament d'estratègies compartides.

Aquesta dinàmica també es veu influïda per la diversitat territorial del sistema de voluntariat a les Illes Balears. Les diferències en la dimensió del teixit associatiu, en la disponibilitat de recursos o en les dinàmiques institucionals de cada territori poden generar nivells d'implicació desiguals en els espais de coordinació existents.

En conseqüència, tot i que aquests espais constitueixen un element clau per al desenvolupament del sistema, el diagnòstic apunta a la necessitat de reforçar-ne la continuïtat, la participació i la capacitat d'articular accions conjuntes entre els diferents actors.

4.2.3 Relació entitats-administració marcada per la burocràcia

Finalment, el diagnòstic identifica la relació entre entitats i administracions públiques com un altre dels àmbits en què es concentren diverses tensions dins el sistema de voluntariat.

Els grups de discussió amb entitats assenyalen que una part significativa de les dificultats es relaciona amb la complexitat administrativa associada a la gestió de subvencions, convocatòries o processos de justificació econòmica. En alguns casos, els requisits administratius són percebuts com especialment exigents per part d'entitats amb recursos limitats o amb estructures tècniques reduïdes.

Aquesta situació pot generar una càrrega administrativa significativa per a les organitzacions, que sovint han de destinar una part important del seu temps i recursos a tasques de gestió i justificació. Això pot resultar especialment difícil en entitats petites, on aquestes funcions recauen en un nombre molt reduït de persones.

Al mateix temps, des de l'àmbit institucional també s'assenyala la necessitat de garantir mecanismes de control i transparència en la gestió dels recursos públics, fet que explica en part la complexitat d'alguns procediments administratius.

En aquest sentit, el diagnòstic apunta a la necessitat de continuar avançant en mecanismes que permetin equilibrar les exigències de control administratiu amb la realitat organitzativa de les entitats, amb l'objectiu de facilitar la seva participació en programes i convocatòries públiques sense generar una càrrega desproporcionada.

4.3. MANCANCES EN LA PROMOCIÓ SOCIAL DEL VOLUNTARIAT

El diagnòstic realitzat posa de manifest que, tot i el reconeixement generalitzat del valor social del voluntariat, el sistema presenta diverses mancances en relació amb la seva promoció social i amb la capacitat d'incorporar nous perfils de participació. Tant el material qualitatiu recollit en entrevistes i grups de discussió com els resultats de les enquestes apunten a l'existència d'un desajust entre el valor social atribuït al voluntariat i la seva presència efectiva en l'espai públic i en les trajectòries de participació de la població.

Aquest desajust es manifesta en diversos àmbits: una visibilitat social limitada de l'acció voluntària, la manca d'itineraris clars d'accés al voluntariat per a persones que no tenen contacte previ amb el teixit associatiu i la dificultat d'adaptar els formats de participació a perfils socials emergents o a formes de compromís més flexibles.

En conjunt, aquests elements apunten a la necessitat de reforçar les estratègies de promoció social del voluntariat, així com de facilitar mecanismes d'accés més clars i accessibles per a la població.

4.3.1 Baixa visibilitat social del voluntariat

Una de les mancances identificades en el diagnòstic fa referència a la visibilitat social limitada del voluntariat en l'espai públic. Diversos actors del sistema assenyalen que, tot i l'impacte social que genera l'acció voluntària en àmbits com l'atenció a persones, la inclusió social, l'acció comunitària o la protecció ambiental, aquest paper no sempre es reflecteix amb prou intensitat en el relat públic o en els canals de comunicació social.

En aquest sentit, el voluntariat apareix sovint vinculat a iniciatives o projectes concrets impulsats per entitats, però amb una presència relativament discreta en el discurs públic sobre participació ciutadana o sobre les formes de contribució al bé comú. Aquesta limitada visibilitat social també pot influir en el coneixement que la població té sobre les possibilitats de participar en activitats de voluntariat i sobre les formes d'accedir-hi.

Aquesta situació pot limitar el coneixement social sobre què és el voluntariat, quines formes pot adoptar o com es pot iniciar una trajectòria de participació en aquest àmbit. Al mateix temps, dificulta la construcció d'una narrativa pública compartida que reconegui el voluntariat com una pràctica social rellevant i com una via accessible de participació ciutadana.

En aquest context, diversos actors assenyalen la importància de reforçar les estratègies de sensibilització i de reconeixement social del voluntariat, així com de fer més visible l'impacte social generat per les entitats i per les persones voluntàries en el territori.

4.3.2 Absència d'itineraris clars d'entrada al voluntariat

Una altra limitació identificada en el diagnòstic és la manca d'itineraris clars d'accés al voluntariat per a persones que no tenen un contacte previ amb entitats o amb entorns associatius.

En molts casos, la incorporació al voluntariat es produeix a través de canals informals, com el coneixement personal d'alguna entitat, la vinculació prèvia amb un projecte concret o la recomanació d'altres persones voluntàries. Tot i que aquests canals poden facilitar la incorporació en determinats contextos, també poden generar barreres d'entrada per a persones que no formen part d'aquests circuits o que desconeixen les oportunitats de participació existents. Els resultats de l'enquesta a persones voluntàries mostren, de fet, que una part important de les incorporacions al voluntariat es produeixen a través de persones conegudes o d'altres persones voluntàries, mentre que els canals institucionals o les plataformes específiques de voluntariat tenen un pes menor en l'accés inicial.

Aquesta situació és especialment rellevant en el cas de persones joves o de persones que no han tingut experiències prèvies de participació associativa. En aquests casos, la manca d'informació clara sobre com començar a fer voluntariat, quines entitats existeixen o quins tipus d'activitats es poden realitzar pot dificultar l'accés inicial al sistema de voluntariat.

En aquest sentit, el diagnòstic apunta a la importància de disposar de mecanismes d'orientació i d'intermediació que facilitin l'accés al voluntariat, així com de dispositius d'informació accessibles que permetin conèixer les oportunitats de participació disponibles en el territori.

4.3.3 Dificultat per connectar amb nous perfils socials

Finalment, el material analitzat també posa de manifest les dificultats que moltes entitats experimenten a l'hora de connectar amb nous perfils socials o amb formes emergents de participació.

Diverses organitzacions assenyalen que el model tradicional de compromís voluntari, sovint basat en una disponibilitat estable i en una vinculació prolongada amb l'entitat, conviu avui amb trajectòries vitals més fragmentades i amb formes de participació més flexibles o puntuals. Aquest canvi afecta especialment determinats perfils socials, com ara persones joves, professionals amb disponibilitats temporals limitades o persones interessades en formes de voluntariat més específiques o vinculades a projectes concrets.

Aquesta transformació no implica necessàriament una disminució de l'interès pel compromís social, però sí planteja el repte d'adaptar els formats de participació i les estratègies de captació a noves expectatives i a noves formes d'organització del temps.

En aquest context, el diagnòstic apunta a la necessitat de repensar els mecanismes de captació i vinculació del voluntariat, així com de promoure formats de participació més diversos que permetin integrar diferents graus de dedicació, trajectòries i motivacions dins el sistema de voluntariat.

4.4. MANCANCES EN LA CONSTRUCCIÓ D'UN ECOSISTEMA SOCIAL DEL VOLUNTARIAT

A més de les qüestions vinculades a la governança, la promoció social i la sostenibilitat organitzativa de les entitats, el diagnòstic també posa de manifest algunes mancances en la capacitat del sistema de voluntariat per articular-se amb altres espais socials de participació. Centres educatius, universitats i empreses apareixen en el material analitzat com actors amb potencial per fomentar la participació social i el compromís cívic, però la seva connexió amb el sistema de voluntariat no sempre es tradueix en mecanismes estables de col·laboració. Aquesta situació limita les oportunitats d'ampliar els itineraris d'accés al voluntariat i de diversificar els perfils de participació dins el sistema.

4.4.1 Connexió limitada amb el sistema educatiu

El sistema educatiu apareix en el diagnòstic com un dels espais amb major potencial per fomentar la participació social i la cultura de compromís cívic entre la població jove. Centres educatius, programes educatius i iniciatives pedagògiques poden actuar com a porta d'entrada al voluntariat, facilitant el primer contacte amb formes de participació comunitària i amb el teixit associatiu del territori.

En aquest sentit, tant les entrevistes realitzades com els grups de discussió posen de manifest l'existència d'experiències educatives vinculades a la participació social, com ara projectes d'aprenentatge-servei (APS), activitats solidàries o iniciatives de col·laboració puntual amb entitats socials. Aquestes experiències mostren el potencial del sistema educatiu per contribuir a la construcció d'una cultura de participació i de compromís amb la comunitat.

Tanmateix, el material analitzat també indica que aquestes iniciatives sovint es desenvolupen de manera puntual o depenen de la iniciativa de centres educatius concrets, de projectes específics o de la implicació personal d'alguns docents. En molts casos, les activitats vinculades al voluntariat o a l'acció comunitària no formen part d'itineraris educatius estables ni es troben integrades de manera sistemàtica dins les dinàmiques curriculars dels centres.

Aquesta situació limita la continuïtat de les experiències i dificulta la consolidació de canals estables de relació entre el sistema educatiu i les entitats de voluntariat. Al mateix temps, el diagnòstic apunta a la manca de mecanismes estructurats que facilitin aquesta connexió, com ara programes de coordinació entre centres educatius i entitats, espais de mediació o dispositius d'acompanyament per al desenvolupament de projectes de participació social en l'àmbit educatiu.

En aquest context, diversos actors assenyalen també la importància de reforçar el suport institucional a aquest tipus d'iniciatives, tant a través de la integració curricular de la participació social i el voluntariat com mitjançant accions de formació per al professorat i mecanismes de coordinació amb el teixit associatiu.

En conjunt, el diagnòstic suggereix que el sistema educatiu constitueix un espai estratègic per fomentar la participació social i facilitar el primer accés al voluntariat, però que aquest potencial encara no es troba plenament articulat amb el sistema de voluntariat de les Illes Balears.

4.4.2 Desenvolupament incipient del voluntariat universitari

Les universitats constitueixen un espai amb potencial rellevant per fomentar la participació social i el compromís cívic, especialment entre la població jove. En aquest àmbit, el diagnòstic identifica l'existència d'iniciatives orientades a promoure el voluntariat universitari i la participació de l'estudiantat en projectes socials, sovint vinculades a oficines de cooperació universitària, programes de voluntariat o experiències d'aprenentatge-servei (APS) desenvolupades en col·laboració amb entitats socials.

Aquestes iniciatives mostren que el context universitari pot actuar com a espai facilitador del contacte entre l'estudiantat i el teixit associatiu, generant oportunitats per participar en projectes socials i per conèixer de prop l'activitat de les entitats. En particular, les experiències d'aprenentatge-servei permeten integrar la dimensió social i comunitària dins el procés formatiu universitari, combinant l'aprenentatge acadèmic amb la participació en iniciatives amb impacte social.

Tanmateix, el material analitzat suggereix que l'abast d'aquestes iniciatives continua sent limitat en relació amb el conjunt de la població universitària. La participació en programes de voluntariat o en projectes d'APS es concentra sovint en determinats àmbits o titulacions i no sempre forma part d'itineraris universitaris generalitzats. Així mateix, diversos actors assenyalen que una part de l'estudiantat desconeix les oportunitats de participació existents o no disposa d'informació clara sobre com accedir a aquestes iniciatives.

En aquest context, el diagnòstic apunta a la necessitat de reforçar institucionalment el desenvolupament de l'aprenentatge-servei i d'altres formes de participació social dins l'àmbit universitari. Entre les línies de millora assenyalades apareixen la integració més sistemàtica d'aquestes metodologies dins els plans d'estudis, la formació del professorat en metodologies d'APS, així com la creació de mecanismes que facilitin la participació de l'estudiantat, com ara el reconeixement acadèmic de les activitats de participació social mitjançant crèdits ECTS o altres formes de validació institucional.

En conjunt, els resultats suggereixen que la universitat pot actuar com a espai intermedi entre joventut i compromís social, però que encara existeix marge per consolidar i ampliar la connexió entre el sistema universitari i el teixit associatiu vinculat al voluntariat.

4.4.3 Potencial poc desenvolupat del voluntariat

El teixit empresarial apareix en el diagnòstic com un actor amb potencial per contribuir a la promoció de la participació social i per ampliar les formes d'implicació ciutadana en iniciatives amb impacte social. En els darrers anys, diverses empreses han començat a incorporar accions de voluntariat corporatiu dins les seves estratègies de responsabilitat social, promovent activitats de participació puntual del seu personal en projectes impulsats per entitats socials.

Aquestes iniciatives mostren el potencial del voluntariat corporatiu per generar noves formes de col·laboració entre empreses i entitats del tercer sector, així com per facilitar l'aproximació de perfils professionals al món del voluntariat. Al mateix temps, poden contribuir a reforçar la visibilitat social de l'acció voluntària i a establir noves vies de suport a projectes socials desenvolupats per les entitats.

Tanmateix, la informació recollida suggereix que aquestes pràctiques es desenvolupen encara de manera incipient i amb un abast limitat dins el conjunt del teixit empresarial. En molts casos, les iniciatives de voluntariat corporatiu es concreten en activitats puntuals o en col·laboracions específiques, sense formar part d'estratègies estables de participació social ni d'estructures consolidades de col·laboració amb el sistema de voluntariat.

En aquest context, el diagnòstic apunta a la necessitat de reforçar els mecanismes de mediació i de coordinació entre empreses i entitats socials, així com de promoure marcs de col·laboració que permetin consolidar aquestes iniciatives i facilitar la seva continuïtat en el temps.

En aquest context, el diagnòstic apunta a la necessitat de reforçar els mecanismes de mediació i de coordinació entre empreses i entitats socials, així com de promoure marcs de col·laboració que permetin consolidar aquestes iniciatives i facilitar la seva continuïtat en el temps. Aquest procés també requereix una millor articulació entre el teixit empresarial i el sistema de voluntariat, amb l'objectiu de generar formes de col·laboració més estables i estructurades.

Al mateix temps, diversos actors del sistema assenyalen l'existència d'una certa ambigüitat conceptual al voltant del que s'entén per voluntariat corporatiu. En la pràctica, sota aquesta denominació s'agrupen sovint iniciatives de naturalesa diversa, que poden incloure des d'activitats solidàries puntuals promogudes per empreses fins a accions de voluntariat organitzat, col·laboracions professionals pro bono o projectes de col·laboració a llarg termini amb entitats socials. Aquesta diversitat de formats dificulta en alguns casos la identificació clara de què constitueix pròpiament voluntariat corporatiu i quines altres formes de contribució social empresarial s'estan desenvolupant en el territori.

En aquest sentit, diversos actors apunten a la conveniència d'avançar cap a una definició més clara i compartida d'aquests conceptes, així com de distingir entre diferents formes d'implicació del teixit empresarial en iniciatives amb impacte social. Aquesta clarificació podria contribuir a millorar la comprensió del fenomen, facilitar la seva integració dins el sistema de voluntariat i orientar el desenvolupament de futurs marcs de col·laboració entre empreses i entitats socials.

4.5. REPTES ESTRATÈGICS PER AL SISTEMA DE VOLUNTARIAT

L'anàlisi desenvolupada en aquest diagnòstic posa de manifest que el sistema de voluntariat de les Illes Balears es troba davant diversos reptes estratègics que condicionaran la seva evolució en els propers anys. Aquests reptes no sorgeixen únicament de les dificultats identificades en el funcionament actual del sistema, sinó

també dels canvis socials, generacionals i organitzatius que estan transformant les formes de participació ciutadana.

A partir de la triangulació entre les enquestes realitzades a persones voluntàries, entitats i administracions públiques, així com del material qualitatiu recollit en grups de discussió i entrevistes, és possible identificar diversos àmbits estratègics d'actuació que haurien d'orientar el futur desenvolupament del sistema de voluntariat.

Enfortir la capacitat organitzativa

Un dels principals reptes identificats és el reforç de la capacitat organitzativa de les entitats que sostenen l'acció voluntària. El diagnòstic mostra que moltes organitzacions desenvolupen la seva activitat en contextos de recursos limitats i amb estructures reduïdes, fet que pot generar dificultats per sostenir processos de coordinació, seguiment i cura del voluntariat. En aquest context, esdevé prioritari reforçar les capacitats organitzatives de les entitats, facilitant recursos, formació i eines de gestió que permetin consolidar la seva tasca i garantir la sostenibilitat de l'acció voluntària.

Adaptar la capacitat organitzativa de les entitats

Un segon repte estratègic fa referència a la necessitat d'adaptar el model de voluntariat a les transformacions socials que afecten les formes de participació ciutadana. El diagnòstic apunta a l'existència de trajectòries vitals més diverses, disponibilitats temporals més limitades i formes de compromís més flexibles, especialment entre les generacions més joves. En aquest context, el sistema de voluntariat ha d'explorar nous formats de participació que permetin integrar diferents graus de dedicació i noves maneres d'implicació social, mantenint alhora els valors de compromís i continuïtat que caracteritzen l'acció voluntària.

Reforçar la governança i la coordinació institucional al sistema

El diagnòstic també posa de manifest la importància de reforçar la coordinació entre els diferents actors que formen part del sistema de voluntariat. Administracions públiques, entitats socials i altres agents desenvolupen iniciatives vinculades al voluntariat que podrien beneficiar-se d'una major articulació i d'espais de coordinació més estables. En aquest sentit, el reforç de la governança del sistema es configura com un element clau per millorar l'eficàcia de les polítiques de promoció del voluntariat i per facilitar la col·laboració entre actors.

Simplificar i adequar els mecanismes de relació, suport i gestió entre administració i entitats

Un altre repte rellevant fa referència a la necessitat d'adequar els marcs de relació entre administració i entitats a la realitat del teixit associatiu. El diagnòstic mostra que moltes entitats, especialment les de dimensions més reduïdes, afronten dificultats per gestionar els requisits administratius vinculats a subvencions, justificacions o processos de gestió. En aquest context, esdevé necessari avançar cap a mecanismes de suport, simplificació administrativa i acompanyament tècnic que facilitin la participació de les entitats en les polítiques públiques de voluntariat i reforcin la seva capacitat d'acció.

Impulsar la promoció social del voluntariat i facilitar itineraris clars d'accés

El diagnòstic apunta també a la necessitat de reforçar les estratègies de promoció social del voluntariat, incrementant la seva visibilitat pública i facilitant l'accés de la ciutadania a les oportunitats de participació existents. Això implica no només millorar la difusió del voluntariat, sinó també desenvolupar mecanismes d'orientació i d'acompanyament que permetin a les persones interessades identificar amb més facilitat com iniciar-se en activitats de voluntariat i com connectar amb les entitats del territori.

Consolidar aliances amb el sistema educatiu, les universitats i el teixit empresarial

El desenvolupament d'aliances amb altres espais socials apareix també com un element estratègic per ampliar i diversificar la base social del voluntariat. Centres educatius, universitats i empreses poden actuar com a espais facilitadors de la participació social, però el diagnòstic mostra que la connexió entre aquests actors i el sistema de voluntariat encara presenta marge de desenvolupament. Enfortir aquests vincles pot contribuir a generar nous itineraris d'accés al voluntariat i a promoure formes diverses de compromís social.

Incorporar la diversitat territorial del sistema en el desplegament de les polítiques de voluntariat

Finalment, el diagnòstic posa de manifest la importància de tenir en compte la diversitat territorial del sistema de voluntariat de les Illes Balears. Les dinàmiques associatives, la disponibilitat de recursos i les oportunitats de participació poden variar entre territoris, fet que requereix estratègies sensibles a aquesta diversitat. En aquest sentit, el desenvolupament de les polítiques de voluntariat hauria de considerar les especificitats territorials per garantir un desenvolupament equilibrat del sistema.

4.6. SÍNTESI I PROJECCIÓ CAP AL PLA AUTONÒMIC DEL VOLUNTARIAT

Les mancances i reptes identificats en aquest diagnòstic posen de manifest que el sistema de voluntariat a les Illes Balears es troba en un moment de transició. D'una banda, existeix una base associativa activa i una cultura de participació consolidada en molts àmbits del voluntariat, sostinguda per un teixit d'entitats que desenvolupen una tasca rellevant en la resposta a necessitats socials i comunitàries. De l'altra, el sistema afronta transformacions socials que exigeixen noves formes d'organització, coordinació i promoció del voluntariat.

En aquest context, el diagnòstic evidencia la necessitat de reforçar les capacitats organitzatives de les entitats, millorar els mecanismes de coordinació entre els diferents actors del sistema i adaptar les estratègies de promoció del voluntariat a les noves formes de participació social. Al mateix temps, posa de manifest la importància de consolidar aliances amb altres agents —com el sistema educatiu, les universitats o el teixit empresarial— i de tenir en compte la diversitat territorial que caracteritza el sistema de voluntariat de les Illes Balears.

En aquest escenari, el futur Pla Autonòmic del Voluntariat de les Illes Balears es configura com una oportunitat per reforçar la capacitat del sistema, millorar la coordinació entre actors i impulsar estratègies que permetin ampliar i sostenir la participació voluntària en els pròxims anys. A partir de les conclusions d'aquest diagnòstic, el Pla haurà de contribuir a consolidar un marc d'acció compartit que permeti enfortir el sistema de voluntariat i adaptar-lo als reptes socials presents i futurs.

5. ORIENTACIONS I LÍNIES ESTRATÈGIQUES PER AL PLA AUTONÒMIC DEL VOLUNTARIAT

A partir del diagnòstic desenvolupat en aquest estudi, el futur Pla Autonòmic del Voluntariat de les Illes Balears es presenta com una eina clau per reforçar el sistema de voluntariat i adaptar-lo als reptes socials actuals i futurs. L'anàlisi quantitativa i qualitativa realitzada permet identificar tant les principals fortaleses del sistema com les mancances estructurals que condicionen el desenvolupament de l'acció voluntària al territori.

En aquest context, el Pla hauria d'anar més enllà de la definició d'un conjunt extens de mesures puntuals i establir un marc estratègic que permeti orientar les polítiques públiques de suport al voluntariat, reforçar les capacitats de les entitats i ampliar les oportunitats de participació social.

Les orientacions que es presenten a continuació es basen en la triangulació de totes les fonts d'informació utilitzades en el diagnòstic —enquestes a persones voluntàries, entitats i administracions públiques, així com grups de discussió i entrevistes amb actors del sistema— i tenen com a objectiu identificar àmbits d'actuació prioritaris que puguin orientar el disseny i el desplegament del futur Pla Autonòmic del Voluntariat.

5.1. CRITERIS GENERALS PER AL DISSENY I DESPLEGAMENT DEL PLA

El futur Pla Autonòmic del Voluntariat hauria de partir d'un conjunt de criteris generals que orientin tant el seu disseny com el seu desplegament posterior. Aquests criteris es deriven de les conclusions del diagnòstic i pretenen garantir que les actuacions del Pla responguin a les necessitats reals del sistema de voluntariat de les Illes Balears.

A partir dels resultats de l'anàlisi quantitativa i qualitativa realitzada, es poden identificar dos tipus de criteris que haurien d'orientar el desenvolupament del Pla: d'una banda, criteris vinculats a la manera d'entendre el sistema de voluntariat i el paper de les polítiques públiques; de l'altra, criteris relacionats amb el disseny i la implementació de les actuacions del Pla.

5.1.1 Criteris de concepció del sistema de voluntariat

Enfocament sistèmic

El Pla hauria d'adoptar una perspectiva sistèmica del voluntariat, entenent-lo com un ecosistema format per entitats de voluntariat, administracions públiques, persones voluntàries i altres actors socials vinculats a la promoció del voluntariat (com centres educatius, universitats o empreses) que interactuen entre si. En aquest sentit, les polítiques

de suport al voluntariat no haurien de centrar-se exclusivament en les entitats, sinó tenir en compte el conjunt de relacions i dinàmiques que configuren el sistema.

Complementarietat institucional

El Pla hauria de reforçar les iniciatives que ja desenvolupen les entitats i les administracions insulars i municipals, evitant duplicar estructures o substituir dinàmiques de treball que ja funcionen en el territori. En aquest sentit, el seu paper hauria de ser principalment el d'articular, reforçar i donar suport a les iniciatives existents, contribuint a millorar la coordinació entre actors i a generar marcs comuns d'actuació.

Adaptació a les noves formes de participació social

Les transformacions socials identificades en el diagnòstic apunten a la necessitat d'adaptar les polítiques de voluntariat a noves formes de participació social, caracteritzades sovint per una major flexibilitat en el temps i en els formats d'implicació. El Pla hauria de tenir en compte aquestes transformacions i promoure iniciatives capaces d'integrar perfils i trajectòries diverses dins el sistema de voluntariat.

5.1.2 Criteris de disseny i implementació del Pla

Simplicitat i utilitat dels instruments

El diagnòstic posa de manifest que moltes entitats operen amb estructures reduïdes i amb recursos limitats. Per aquest motiu, el Pla hauria de prioritzar instruments de suport senzills, útils i accessibles, evitant mecanismes excessivament complexos que puguin dificultar la participació de les entitats en les polítiques públiques de voluntariat.

Perspectiva territorial i dimensió insular

Finalment, el Pla hauria d'incorporar una perspectiva territorial que tingui en compte la diversitat de realitats associatives i institucionals existents al territori. En el cas de les Illes Balears, aquesta diversitat està vinculada tant a la dimensió insular del sistema com a altres factors territorials, com la mida de les poblacions, la distribució del teixit associatiu o la capacitat institucional de les administracions. Per aquest motiu, el desplegament del Pla hauria de permetre adaptar les actuacions a les diferents realitats territorials.

5.2. PROMOCIÓ SOCIAL DEL VOLUNTARIAT I AMPLIACIÓ DE LA BASE SOCIAL

Un dels reptes principals identificats en el diagnòstic és la necessitat d'ampliar la base social del voluntariat i facilitar l'accés de la població a oportunitats de participació en iniciatives solidàries i comunitàries. Tot i que el voluntariat gaudeix d'un reconeixement

social generalment positiu, el diagnòstic posa de manifest que la seva visibilitat pública és limitada i que moltes persones no coneixen amb claredat quines possibilitats existeixen per implicar-se en activitats de voluntariat.

Aquesta situació s'explica, en part, pel fet que l'accés al voluntariat es produeix sovint a través de canals informals o de contactes personals vinculats a entitats, mentre que els mecanismes més estructurats d'informació i orientació continuen tenint un desenvolupament desigual. Com a resultat, determinats sectors de la població poden tenir més dificultats per identificar oportunitats de participació o per establir el primer contacte amb el teixit associatiu.

En aquest context, el futur Pla Autonòmic del Voluntariat hauria de reforçar les estratègies de promoció social del voluntariat, no només per incrementar la seva visibilitat, sinó també per facilitar l'accés de la població a experiències de participació social. Aquestes estratègies haurien d'orientar-se tant a donar a conèixer el valor social del voluntariat com a generar mecanismes que permetin connectar les persones interessades amb les entitats que desenvolupen accions de voluntariat al territori.

En aquest sentit, el diagnòstic també posa de manifest la necessitat de reforçar el coneixement social sobre què és el voluntariat i quines característiques el defineixen. Tant en alguns espais de participació com en les aportacions qualitatives recollides durant el procés d'investigació s'ha detectat una certa confusió entre el voluntariat en el seu sentit legal —definit per un conjunt de característiques específiques recollides en el marc normatiu— i altres formes de col·laboració o ajuda informal que també formen part de les pràctiques solidàries presents a la societat. Aquesta confusió també pot aparèixer en altres àmbits de participació social, com en el cas d'algunes iniciatives impulsades des del teixit empresarial, on sovint es barregen sota una mateixa denominació activitats solidàries puntuals, accions professionals pro bono o iniciatives de voluntariat corporatiu pròpiament dites.

En aquest marc, les estratègies de promoció del voluntariat podrien incorporar també accions de sensibilització orientades a explicar el significat i el valor del voluntariat organitzat, així com el paper que desenvolupen les entitats en la seva articulació i en la garantia d'un marc adequat per al desenvolupament de l'acció voluntària.

Entre les possibles línies d'actuació que es podrien impulsar en aquest àmbit destaquen:

Campanyes de sensibilització i comunicació social

El Pla podria promoure campanyes de sensibilització orientades a reforçar el coneixement social del voluntariat i a difondre el seu impacte en la cohesió social i

comunitària. Aquestes campanyes podrien contribuir a visibilitzar la tasca que desenvolupen les entitats i a transmetre el valor social de la participació voluntària.

Estratègies de visibilització del voluntariat i de les entitats

El desenvolupament d'eines de comunicació i espais de difusió podria facilitar que la població conegui millor les activitats que desenvolupen les entitats i les diferents formes d'implicar-se en projectes de voluntariat. En aquest sentit, el Pla podria contribuir a reforçar la presència pública del voluntariat i a posar en valor les experiències i bones pràctiques desenvolupades al territori.

Creació o reforç d'itineraris d'accés al voluntariat

Una altra línia rellevant consisteix a facilitar mecanismes d'orientació que permetin a les persones interessades identificar oportunitats de participació adequades als seus interessos i disponibilitats. El desenvolupament de dispositius d'informació, orientació i intermediació podria contribuir a reduir les barreres d'accés al voluntariat i a facilitar el contacte entre persones voluntàries i entitats.

Espais de trobada i participació social

El Pla podria promoure també la creació d'espais de trobada entre entitats, persones voluntàries i població general, com ara jornades, fires o activitats de sensibilització vinculades al voluntariat. Aquest tipus d'iniciatives poden contribuir a reforçar la visibilitat del sistema de voluntariat i a generar noves oportunitats de participació social.

En aquest sentit, el disseny d'aquestes activitats hauria de tenir en compte la realitat insular de les Illes Balears, promovent formats que facilitin la participació de les entitats i de la població de les diferents illes, municipis i territoris, i evitant una concentració excessiva d'aquest tipus d'iniciatives en un únic lloc.

Reconeixement públic del voluntariat

La promoció d'iniciatives de reconeixement públic pot contribuir a posar en valor la tasca que desenvolupen les persones voluntàries i les entitats socials. Aquest reconeixement pot adoptar diferents formats, com ara actes institucionals, programes de reconeixement o la difusió d'experiències destacades de voluntariat.

Captació de nous perfils de participació

Finalment, les estratègies de promoció del voluntariat haurien de tenir en compte la diversitat de perfils socials i de formes de participació existents. En aquest sentit, el Pla podria promoure iniciatives orientades a facilitar la incorporació de nous perfils de

voluntariat, adaptant els formats de participació a diferents disponibilitats, interessos i trajectòries de vida.

En conjunt, el reforç de la promoció social del voluntariat pot contribuir no només a ampliar la base social de la participació voluntària, sinó també a consolidar una cultura de participació social més visible i accessible dins el conjunt de la societat.

5.3. MILLORA DEL CICLE DE GESTIÓ DEL VOLUNTARIAT DINS LES ENTITATS

El diagnòstic posa de manifest que el funcionament del cicle de gestió del voluntariat constitueix un element central per al bon desenvolupament de l'acció voluntària dins les entitats. Tant els resultats de l'anàlisi quantitativa com les aportacions recollides en els grups de discussió i entrevistes assenyalen que moltes entitats han desenvolupat pràctiques consolidades en algunes fases del cicle del voluntariat, especialment en els processos d'incorporació i acompanyament inicial de les persones voluntàries.

Tanmateix, el diagnòstic també identifica marge de millora en altres fases del procés, especialment pel que fa al seguiment continuat de les persones voluntàries, al reconeixement de la seva participació i a les estratègies de desvinculació i manteniment del vincle amb les persones que han participat en activitats de voluntariat. Aquestes dimensions formen part del que habitualment es denomina cicle de gestió del voluntariat, que inclou el conjunt de processos mitjançant els quals les entitats incorporen, acompanyen i consoliden la participació de les persones voluntàries.

En aquest context, el futur Pla Autonòmic del Voluntariat podria contribuir a reforçar les capacitats de les entitats en la gestió del voluntariat, facilitant recursos, eines i orientacions que permetin consolidar aquest cicle de manera més estructurada.

Entre les possibles línies d'actuació que es podrien impulsar en aquest àmbit destaquen:

Suport als processos d'acollida i incorporació del voluntariat

El desenvolupament d'eines i recursos metodològics podria facilitar que les entitats disposin de protocols d'acollida que permetin introduir les persones voluntàries en el funcionament de l'organització, explicar el sentit de l'acció voluntària que desenvolupen i facilitar la seva integració en els equips de treball.

Millora dels mecanismes de seguiment i acompanyament del voluntariat

El Pla podria promoure iniciatives orientades a reforçar els sistemes de seguiment del voluntariat, afavorint espais d'acompanyament, suport i comunicació entre entitats i

persones voluntàries. Aquest tipus de mecanismes poden contribuir a millorar l'experiència de participació i a reforçar la continuïtat del voluntariat en el temps.

Participació i reconeixement del voluntariat

El reconeixement de la tasca desenvolupada per les persones voluntàries constitueix un element rellevant per reforçar la motivació i el vincle amb les entitats. En aquest sentit, el Pla podria impulsar iniciatives orientades a promoure formes diverses de reconeixement del voluntariat, així com a facilitar espais de participació que permetin a les persones voluntàries implicar-se en la vida associativa de les entitats.

Estratègies de desvinculació i manteniment del vincle

Una altra dimensió rellevant del cicle de gestió del voluntariat és la gestió dels processos de finalització de la participació voluntària. En un context en què les formes de participació social tendeixen a ser més flexibles i sovint vinculades a disponibilitats temporals o a activitats puntuals, aquesta fase del cicle adquireix una importància especial. El desenvolupament d'estratègies que permetin mantenir el contacte amb persones que han participat en activitats de voluntariat pot contribuir a facilitar futures formes de col·laboració, encara que siguin puntuals, i a consolidar una comunitat de suport al voltant de les entitats.

Adaptació del voluntariat a formats més flexibles de participació

Finalment, el diagnòstic també posa de manifest la necessitat d'adaptar les formes de participació en voluntariat a les noves temporalitats socials i a les diferents disponibilitats de les persones. En aquest sentit, el Pla podria promoure iniciatives orientades a facilitar formats de participació més flexibles que permetin compatibilitzar el voluntariat amb altres responsabilitats personals, laborals o educatives.

Reforç de la coordinació del voluntariat dins les entitats

El desenvolupament adequat del cicle de gestió del voluntariat depèn en gran mesura de la capacitat organitzativa de les entitats. Les aportacions recollides en els grups de discussió i entrevistes posen de manifest que, en moltes organitzacions, les tasques de coordinació del voluntariat recauen en un nombre reduït de persones que han de compatibilitzar aquesta funció amb altres responsabilitats dins l'entitat.

En aquest context, el futur Pla podria contemplar mesures orientades a reforçar les capacitats de coordinació del voluntariat dins les entitats, ja sigui mitjançant recursos específics, programes de suport tècnic o serveis d'acompanyament orientats a facilitar la gestió del voluntariat.

En conjunt, el reforç del cicle de gestió del voluntariat pot contribuir a millorar l'experiència de participació de les persones voluntàries, a reforçar el vincle entre voluntariat i entitats i a consolidar la sostenibilitat del sistema de voluntariat a llarg termini.

5.4. ENFORTIMENT ORGANITZATIU DE LES ENTITATS DE VOLUNTARIAT

El diagnòstic posa de manifest que el teixit associatiu que sustenta el sistema de voluntariat a les Illes Balears presenta una gran diversitat pel que fa a la seva dimensió, estructura i capacitat organitzativa. Mentre que algunes entitats disposen d'estructures consolidades i de recursos per desenvolupar programes de voluntariat de manera estable, moltes altres funcionen amb equips reduïts i amb recursos limitats, fet que pot dificultar la consolidació de processos de gestió del voluntariat i la sostenibilitat de les activitats que desenvolupen.

Aquesta realitat apareix de manera reiterada tant en els resultats de l'anàlisi quantitativa com en les aportacions qualitatives recollides en els grups de discussió i entrevistes. En molts casos, les entitats han d'assumir la gestió del voluntariat en paral·lel a altres tasques organitzatives, administratives o de gestió de projectes, sovint amb equips professionals molt reduïts o amb una dependència significativa del treball voluntari.

En aquest context, el futur Pla Autonòmic del Voluntariat podria incorporar línies d'actuació orientades a reforçar les capacitats organitzatives de les entitats, amb l'objectiu de facilitar la gestió del voluntariat i de contribuir a la sostenibilitat del sistema de voluntariat en el seu conjunt.

Entre les possibles línies d'actuació que es podrien impulsar en aquest àmbit destaquen:

Suport tècnic a les entitats de voluntariat

El desenvolupament de serveis d'assessorament i suport tècnic podria facilitar que les entitats disposin d'acompanyament en qüestions relacionades amb la gestió del voluntariat, l'organització interna o el desenvolupament de projectes. Aquest tipus de suport pot contribuir a reforçar les capacitats de les entitats i a facilitar la implementació de bones pràctiques en la gestió del voluntariat.

Recursos per a la coordinació del voluntariat

La coordinació del voluntariat constitueix una funció clau per al bon funcionament de les activitats voluntàries dins les entitats. En aquest sentit, el Pla podria contemplar mesures orientades a reforçar aquesta funció, ja sigui mitjançant recursos específics, programes

de suport o iniciatives que facilitin la dedicació de temps i capacitat organitzativa a la gestió del voluntariat.

Eines compartides de gestió

El desenvolupament o posada a disposició d'eines compartides pot facilitar la gestió del voluntariat per part de les entitats, especialment en aquells casos en què aquestes disposen de recursos limitats. Aquestes eines poden incloure recursos per a la gestió de persones voluntàries, sistemes de registre d'activitats o altres instruments que permetin sistematitzar la informació i millorar els processos de gestió.

Digitalització bàsica i sistemes d'informació

El Pla podria promoure iniciatives orientades a facilitar processos de digitalització bàsica dins les entitats, especialment pel que fa a la gestió del voluntariat i a l'organització de la informació. El desenvolupament de sistemes d'informació adequats pot contribuir a millorar la coordinació interna, el seguiment de les activitats i la planificació de les accions de voluntariat.

En aquest àmbit, la disponibilitat d'eines compartides pot facilitar la gestió de dades i la sistematització de la informació per part de les entitats, especialment en aquells casos en què aquestes disposen de recursos limitats.

Transparència, cultura de dades i comunicació de l'impacte social

El reforç de la capacitat de les entitats per recollir, analitzar i comunicar informació sobre les seves activitats constitueix un element rellevant per millorar la visibilitat del voluntariat i reforçar la confiança social en el treball que desenvolupen.

En aquest sentit, el Pla podria promoure iniciatives orientades a reforçar la cultura de dades dins les entitats, facilitant formació i metodologies que permetin sistematitzar la informació sobre les activitats desenvolupades, el nombre de persones voluntàries implicades o els resultats socials de les accions impulsades. En aquesta línia, també es podria valorar l'aprofitament d'instruments ja existents, com el Cens d'entitats de voluntariat, perquè puguin actuar de manera més efectiva com a eines de recollida i sistematització d'informació sobre el sector. Aquest enfocament podria contribuir a millorar la disponibilitat de dades sobre el voluntariat i, al mateix temps, afavorir una major simplificació administrativa tant per a les entitats com per a l'administració pública.

Igualment, el desenvolupament d'eines i metodologies compartides podria contribuir a facilitar la recollida d'informació i a millorar la capacitat de les entitats per explicar i comunicar l'impacte social de les seves activitats.

Atenció específica a entitats petites o amb capacitat organitzativa limitada

Finalment, les mesures de suport haurien de tenir en compte la diversitat del teixit associatiu i les diferents capacitats de les entitats. En aquest sentit, el Pla podria incorporar iniciatives orientades específicament a entitats petites o amb estructures organitzatives més limitades, facilitant recursos i mecanismes d'acompanyament adaptats a les seves necessitats.

En conjunt, el reforç de les capacitats organitzatives de les entitats pot contribuir a millorar la gestió del voluntariat, a facilitar el desenvolupament d'activitats voluntàries de manera sostinguda i a consolidar el paper del teixit associatiu com a element central del sistema de voluntariat a les Illes Balears.

5.5. FORMACIÓ, ASSESSORAMENT I INTERCANVI DE CONEIXEMENT

A més del reforç de les capacitats organitzatives de les entitats, el diagnòstic també posa de manifest la importància de promoure espais de formació, assessorament i intercanvi de coneixement que permetin reforçar les competències de les persones i organitzacions implicades en el sistema de voluntariat. Tant les aportacions recollides en els grups de discussió com les entrevistes assenyalen que moltes entitats valoren positivament les iniciatives de formació i suport tècnic existents, però també identifiquen la necessitat de continuar desenvolupant recursos que facilitin l'aprenentatge i l'intercanvi d'experiències en matèria de gestió del voluntariat.

En aquest context, el futur Pla Autonòmic del Voluntariat podria incorporar iniciatives orientades a reforçar els processos de formació i assessorament adreçats tant a les entitats com a les persones que desenvolupen funcions de coordinació o gestió del voluntariat. Aquest tipus d'iniciatives poden contribuir a consolidar bones pràctiques en la gestió del voluntariat, a millorar la qualitat de les activitats desenvolupades i a reforçar la capacitat del sistema per adaptar-se a nous reptes socials.

Entre les possibles línies d'actuació que es podrien impulsar en aquest àmbit destaquen:

Formació en gestió del voluntariat

El Pla podria promoure programes de formació orientats a reforçar les competències de les persones que desenvolupen funcions de coordinació o gestió del voluntariat dins les entitats. Aquestes iniciatives formatives podrien abordar qüestions relacionades amb el

cicle de gestió del voluntariat, la coordinació d'equips, l'acompanyament de les persones voluntàries o la gestió de la participació en entorns associatius.

Formació per al desenvolupament organitzatiu de les entitats

Les iniciatives de formació també podrien contribuir a reforçar les capacitats organitzatives de les entitats en àmbits com la planificació d'activitats, la gestió de projectes, la comunicació o la sistematització de la informació. Aquest tipus de formació pot resultar especialment rellevant per a entitats petites o amb estructures organitzatives més limitades.

Assessorament tècnic i orientació metodològica

A més de la formació, el Pla podria impulsar serveis d'assessorament orientats a donar suport a les entitats en qüestions específiques relacionades amb la gestió del voluntariat, l'organització interna o l'aplicació del marc normatiu. Aquest tipus de suport pot facilitar la resolució de dubtes i contribuir a millorar la implementació de bones pràctiques en el funcionament de les entitats. De manera complementària, també es podria preveure l'oferiment d'orientació tècnica a les administracions públiques que desenvolupen iniciatives vinculades al voluntariat, amb l'objectiu d'afavorir l'alineament de les seves actuacions amb el marc normatiu i amb els principis del sistema de voluntariat.

Intercanvi d'experiències i difusió de bones pràctiques

El desenvolupament d'espais d'intercanvi entre entitats pot contribuir a facilitar l'aprenentatge col·lectiu i la difusió de metodologies i experiències que han demostrat resultats positius. En aquest sentit, el Pla podria promoure iniciatives orientades a facilitar el contacte entre entitats i a reforçar les xarxes de col·laboració dins el sistema de voluntariat.

Recursos formatius i materials metodològics compartits

Finalment, el desenvolupament de materials formatius, guies metodològiques o recursos pedagògics compartits podria contribuir a facilitar l'accés de les entitats a coneixement especialitzat en matèria de voluntariat. Aquest tipus de recursos poden actuar com a suport per a la formació interna de les entitats i facilitar l'adopció de metodologies comunes dins el sistema de voluntariat.

En conjunt, el reforç dels espais de formació, assessorament i intercanvi de coneixement pot contribuir a millorar les competències de les persones implicades en la gestió del voluntariat i a consolidar una cultura de treball compartit dins el sistema de voluntariat de les Illes Balears.

5.6. GOVERNANÇA, COORDINACIÓ I SUPORT INSTITUCIONAL AL SISTEMA

El diagnòstic posa de manifest que el sistema de voluntariat a les Illes Balears està format per una pluralitat d'actors —entitats socials, administracions públiques i altres agents vinculats a la promoció del voluntariat— que desenvolupen funcions diverses en la promoció, organització i suport de l'acció voluntària. Aquesta pluralitat constitueix una de les fortaleses del sistema, però al mateix temps posa de relleu la importància de disposar de mecanismes de coordinació que facilitin la comunicació, la cooperació i l'intercanvi d'informació entre els diferents actors implicats.

Les aportacions recollides en el procés d'investigació assenyalen que, tot i l'existència d'espais i iniciatives de coordinació, el sistema encara presenta marge de millora pel que fa a la circulació d'informació, la claredat dels rols institucionals i la continuïtat d'alguns espais de col·laboració. En aquest context, el futur Pla Autonòmic del Voluntariat podria contribuir a reforçar els mecanismes de governança del sistema i a facilitar una major articulació entre els diferents actors implicats.

Entre les possibles línies d'actuació que es podrien impulsar en aquest àmbit destaquen:

Reforç dels espais de coordinació del sistema de voluntariat

El Pla podria promoure el reforç i, si escau, el desenvolupament d'espais de coordinació entre entitats, administracions públiques i altres agents vinculats al sistema de voluntariat. Aquests espais poden adoptar formats diversos —espais institucionals de coordinació, xarxes de treball entre entitats o iniciatives de trobada entre actors del sistema— i poden contribuir a facilitar el diàleg entre organitzacions, la identificació de necessitats compartides i el desenvolupament d'iniciatives conjuntes en matèria de voluntariat.

En aquest sentit, el Pla podria contribuir a reforçar espais ja existents de coordinació del sistema, com el Fòrum Balear del Voluntariat, tot afavorint-ne la continuïtat i la capacitat d'articulació entre actors. Així mateix, es podrien promoure iniciatives que facilitin la transmissió de coneixement i experiència acumulada dins aquests espais, amb l'objectiu d'evitar la pèrdua de memòria institucional derivada dels canvis o rotacions en la representació dels diferents actors.

Igualment, el desenvolupament d'espais de trobada entre entitats i altres actors vinculats a la promoció del voluntariat pot contribuir a reforçar el coneixement mutu entre organitzacions, facilitar la circulació d'informació i generar noves oportunitats de col·laboració dins el sistema.

Millora dels mecanismes de comunicació i circulació d'informació

El desenvolupament de canals estables de comunicació pot contribuir a millorar la circulació d'informació entre els diferents actors del sistema. En aquest sentit, el Pla podria impulsar iniciatives orientades a facilitar l'accés a informació rellevant sobre programes, recursos, iniciatives o oportunitats de participació vinculades al voluntariat.

Clarificació i coordinació dels rols institucionals

La presència de diferents nivells d'administració pública amb competències o iniciatives vinculades al voluntariat fa necessari reforçar els mecanismes de coordinació institucional. En aquest sentit, el Pla podria contribuir a facilitar una millor articulació entre les administracions autonòmiques, insulars i municipals en matèria de promoció i suport al voluntariat.

Simplificació administrativa i suport a les entitats

El diagnòstic també posa de manifest que la complexitat administrativa associada a alguns procediments pot generar dificultats per a les entitats. En aquest context, el Pla podria impulsar iniciatives orientades a facilitar els processos administratius vinculats al desenvolupament de projectes de voluntariat, així com a reforçar els mecanismes d'acompanyament institucional a les entitats.

Impuls d'una visió compartida del sistema de voluntariat

Finalment, el desenvolupament d'espais de reflexió i planificació compartida pot contribuir a consolidar una visió comuna sobre el paper del voluntariat dins la societat i sobre els objectius que haurien d'orientar les polítiques públiques en aquest àmbit. Aquest tipus d'iniciatives poden facilitar l'alineament entre actors i reforçar la coherència del sistema de voluntariat.

En conjunt, el reforç dels mecanismes de governança i coordinació pot contribuir a millorar l'articulació del sistema de voluntariat, a facilitar la cooperació entre actors i a consolidar un marc d'acció compartit que afavoreixi el desenvolupament del voluntariat a les Illes Balears.

5.7. ALIANCES ESTRATÈGIQUES AMB EL SISTEMA EDUCATIU, LA UNIVERSITAT I EL TEIXIT EMPRESARIAL

El diagnòstic posa de manifest que el desenvolupament del voluntariat no depèn únicament de les entitats socials i de les polítiques públiques específiques en aquest àmbit, sinó també de la capacitat del sistema de voluntariat per establir aliances amb altres

espais socials que poden contribuir a fomentar la participació i el compromís social. En aquest sentit, les entrevistes realitzades en el marc del diagnòstic assenyalen el potencial que poden tenir institucions com els centres educatius, les universitats o el teixit empresarial per reforçar la promoció del voluntariat i generar noves oportunitats de participació social.

En aquest context, el futur Pla Autonòmic del Voluntariat podria incorporar iniciatives orientades a reforçar les relacions de col·laboració entre el sistema de voluntariat i aquests àmbits, amb l'objectiu d'ampliar les oportunitats de participació i de consolidar una cultura de compromís social en diferents espais de la societat.

Entre les possibles línies d'actuació que es podrien impulsar en aquest àmbit destaquen:

Col·laboració amb el sistema educatiu

Els centres educatius poden actuar com un espai rellevant per promoure valors vinculats a la participació social i al compromís comunitari. En aquest sentit, el Pla podria promoure iniciatives orientades a facilitar la col·laboració entre centres educatius i entitats de voluntariat, així com a fomentar activitats educatives que permetin apropar l'alumnat a experiències de participació social.

Tanmateix, les entrevistes realitzades en el marc del diagnòstic també assenyalen que el desenvolupament d'aquest tipus d'iniciatives sovint depèn de projectes puntuals o de la implicació individual de determinats docents o centres. En aquest context, el reforç de les relacions entre el sistema educatiu i el sistema de voluntariat podria requerir també un major reconeixement institucional d'aquest tipus d'activitats dins l'àmbit educatiu, així com recursos i orientacions que facilitin la seva integració en les dinàmiques educatives dels centres.

Aquest tipus d'iniciatives poden contribuir a consolidar espais estables de col·laboració entre centres educatius i entitats i a reforçar la presència de la participació social dins els itineraris educatius.

Impuls del voluntariat universitari i de l'aprenentatge servei

Les universitats poden actuar com a espais d'articulació entre joventut, coneixement i compromís social. En aquest sentit, el Pla podria promoure iniciatives orientades a reforçar la col·laboració entre universitats i entitats socials, així com a facilitar el desenvolupament de programes de voluntariat universitari vinculats a necessitats socials del territori.

Igualment, el desenvolupament de metodologies com l'aprenentatge servei pot contribuir a integrar experiències de participació social dins els processos formatius universitaris. En aquest sentit, el Pla podria promoure iniciatives orientades a facilitar la col·laboració entre universitats i entitats en projectes d'aprenentatge servei, així com a reforçar els mecanismes institucionals que permetin reconèixer i consolidar aquest tipus d'experiències dins l'àmbit universitari.

Aquest tipus d'iniciatives poden contribuir a reforçar la connexió entre universitat i teixit associatiu i a facilitar que l'experiència universitària incorpori oportunitats de participació i compromís social.

Desenvolupament del voluntariat corporatiu

El teixit empresarial també pot contribuir al desenvolupament del voluntariat mitjançant iniciatives de voluntariat corporatiu o a través de col·laboracions amb entitats socials. Les entrevistes realitzades en el marc del diagnòstic posen de manifest que existeix interès per part d'algunes empreses a impulsar aquest tipus d'iniciatives, tot i que el seu desenvolupament encara presenta un caràcter incipient i sovint depèn de projectes puntuals o d'iniciatives concretes impulsades per les mateixes empreses o per les entitats socials. En aquest context, diversos actors també assenyalen la conveniència d'avançar cap a una definició més clara i compartida del que s'entén per voluntariat corporatiu i de distingir-lo d'altres formes de col·laboració empresarial amb finalitats socials.

En aquest context, el Pla podria promoure iniciatives orientades a facilitar el contacte entre empreses i entitats, així com a fomentar projectes de col·laboració que permetin canalitzar la participació de persones treballadores en activitats de voluntariat. Igualment, es podrien impulsar mecanismes que facilitin la identificació d'oportunitats de col·laboració entre empreses i entitats, contribuint a generar iniciatives que puguin tenir continuïtat en el temps.

Aquest tipus de col·laboracions poden adoptar formats diversos, com ara activitats de voluntariat impulsades per empreses, projectes conjunts amb entitats socials o altres formes de suport que contribueixin a reforçar les iniciatives de voluntariat desenvolupades al territori.

En conjunt, el desenvolupament d'aliances amb el sistema educatiu, les universitats i el teixit empresarial pot contribuir a ampliar els espais de promoció del voluntariat, a facilitar noves formes de participació social i a reforçar la presència del voluntariat en diferents àmbits de la societat.

5.8. DESPLEGAMENT TERRITORIAL I IMPLEMENTACIÓ DEL PLA

El diagnòstic posa de manifest que el sistema de voluntariat a les Illes Balears es desenvolupa en un context territorial divers, marcat tant per la realitat insular de l'arxipèlag com per les diferències existents entre municipis pel que fa a dimensió poblacional, densitat del teixit associatiu i capacitat institucional. Aquestes característiques influeixen en les formes d'organització del voluntariat, en les oportunitats de participació existents i en les necessitats de suport que presenten les entitats en cada territori.

En aquest context, el futur Pla Autonòmic del Voluntariat hauria de contemplar un model de desplegament territorial que tengui en compte aquesta diversitat i que permeti adaptar les seves actuacions a les diferents realitats existents a les Illes Balears.

Entre les orientacions que es podrien considerar en aquest àmbit destaquen:

Adaptació territorial de les actuacions del Pla

El desplegament de les iniciatives del Pla hauria de tenir en compte les especificitats de cada illa i de cada territori, evitant enfocaments excessivament homogenis i promovent actuacions que responguin a les característiques del teixit associatiu i de la participació social en cada context.

Coordinació amb administracions i actors territorials

La implementació del Pla pot requerir mecanismes de coordinació amb els diferents nivells institucionals i amb els actors territorials que desenvolupen iniciatives vinculades al voluntariat, amb l'objectiu de facilitar la complementarietat entre polítiques i evitar duplicitats. En aquest sentit, el desplegament del Pla hauria de procurar aprofitar i reforçar els espais i estructures ja existents dins el sistema de voluntariat, evitant la creació d'estructures institucionals addicionals que puguin generar solapaments o incrementar la complexitat organitzativa.

Distribució territorial equilibrada de les iniciatives

El disseny d'activitats, programes o espais de trobada vinculats al Pla hauria de procurar una distribució territorial equilibrada que faciliti la participació d'entitats i persones voluntàries de les diferents illes i municipis, evitant la concentració d'aquest tipus d'iniciatives en un únic territori.

Flexibilitat en la implementació del Pla

Finalment, el Pla hauria de preveure mecanismes que permetin adaptar la implementació de les seves actuacions a la diversitat de contextos territorials i organitzatius existents dins el sistema de voluntariat.

En conjunt, la incorporació d'una perspectiva territorial en el desplegament del Pla pot contribuir a garantir que les seves actuacions s'ajustin a la diversitat del sistema de voluntariat a les Illes Balears i facilitin una participació equilibrada dels diferents territoris en el seu desenvolupament.

5.9. SÍNTESI OPERATIVA PER A LA FORMULACIÓ DEL PLA

Les orientacions presentades en aquest capítol no constitueixen un programa tancat d'actuacions, sinó un marc estratègic per a la formulació del futur Pla Autonòmic del Voluntariat de les Illes Balears. A partir de les conclusions del diagnòstic, aquestes orientacions permeten identificar alguns dels principals àmbits d'actuació que haurien d'estructurar el desenvolupament del Pla.

En aquest sentit, el futur Pla hauria de concretar un conjunt d'eixos estratègics, prioritats d'actuació i mecanismes de coordinació orientats a reforçar el sistema de voluntariat, tot tenint en compte la diversitat d'actors que en formen part i la realitat territorial en què es desplega.

La definició final de les actuacions haurà de vincular-se a criteris de viabilitat, disponibilitat de recursos, governança i calendarització, amb l'objectiu de facilitar un desplegament progressiu, coordinat i ajustat a les necessitats del sistema de voluntariat a les Illes Balears.

En aquest marc, el Pla pot constituir una eina clau per orientar les polítiques públiques de suport al voluntariat, reforçar les capacitats de les entitats, millorar la coordinació entre administracions i teixit associatiu i impulsar formes de participació social adaptades a les transformacions socials actuals.

BIBLIOGRAFIA

Diagnòstics territorials

Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears. (2019). *Diagnòstic del voluntariat a Menorca*. Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears.

Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears. (2020). *Diagnòstic del voluntariat a Mallorca*. Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears.

Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears. (2021). *Diagnòstic del voluntariat a Eivissa*. Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears.

Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears. (2021). *Diagnòstic del voluntariat a Formentera*. Plataforma del Voluntariat de les Illes Balears.

Estudis estatals

Plataforma del Voluntariado de España. (2022a). *El voluntariado en España. Quién, cómo, por qué. Personas voluntarias*. Plataforma del Voluntariado de España. https://biblioteca.plataformavoluntariado.org/publicaciones/el-voluntariado-en-espana-quien-como-por-que-personas-voluntarias/

Plataforma del Voluntariado de España. (2022b). *El voluntariado en España. Quién, cómo, por qué. Entidades*. Plataforma del Voluntariado de España. https://biblioteca.plataformavoluntariado.org/publicaciones/el-voluntariado-en-espana-quien-como-por-que-entidades/

Baròmetres del voluntariat

Plataforma del Voluntariado de España. (2023). *Barómetro del voluntariado. La acción voluntaria en España 2023*. Plataforma del Voluntariado de España. https://biblioteca.plataformavoluntariado.org/publicaciones/barometro-del-voluntariado-2023/

Plataforma del Voluntariado de España. (2024). *Barómetro del voluntariado. La acción voluntaria en España 2024*. Plataforma del Voluntariado de España. https://biblioteca.plataformavoluntariado.org/publicaciones/barometro-del-voluntariado-2024/

Plataforma del Voluntariado de España. (2025). *Barómetro del voluntariado. La acción voluntaria en España 2025*. Plataforma del Voluntariado de España.

https://biblioteca.plataformavoluntariado.org/wp-content/uploads/2025/12/accion-voluntaria-2025_accesible.pdf

Normativa

Parlament de les Illes Balears. (2019). *Llei 11/2019, de 8 de març, del voluntariat de les Illes Balears*. Butlletí Oficial de les Illes Balears, núm. 33. https://www.caib.es/eboibfront/ca/2019/11038/

ANNEXOS

Els instruments de recollida d'informació utilitzats en el diagnòstic (estructura de les enquestes, guions d'entrevistes i guions dels grups de discussió) es presenten en un document annex independent.